Liguori Alfonso Maria

Priprava na smrt

1900

Kaj je EOD e-knjiga?

EOD e-knjiga je knjiga v digitalni obliki in formatu PDF. V napredni verziji datoteka vsebuje tako skenirano knjigo, kot tudi samodejno generirano polno besedilo. Zaznamki, anotacije in drugi dodatki k besedilu so v digitalni kopiji ohranjeni.

Kako naročiti EOD e-knjigo?

To knjigo lahko naročite v elektronski obliki

Kadar ob kataložnem zapisu zagledate zgornji znak, lahko s klikom naročite elektronsko verzijo knjige neposredno iz knjižničnega kataloga. Ko boste izpolnili formular in potrdili naročilo, boste po elektronski pošti prejeli povezavo do strani, na kateri boste lahko sledili statusu vašega naročila.

Kako plačati EOD e-knjigo?

Ko bo knjiga digitalizirana, boste imeli več možnosti plačila: s kreditno kartico preko varne povezave, preko nakaznice ali z gotovino. Ko bo transakcija uspešno zaključena, boste lahko knjigo prenesli na svoj osebni računalnik ali pa vam jo bomo poslali po običajni pošti.

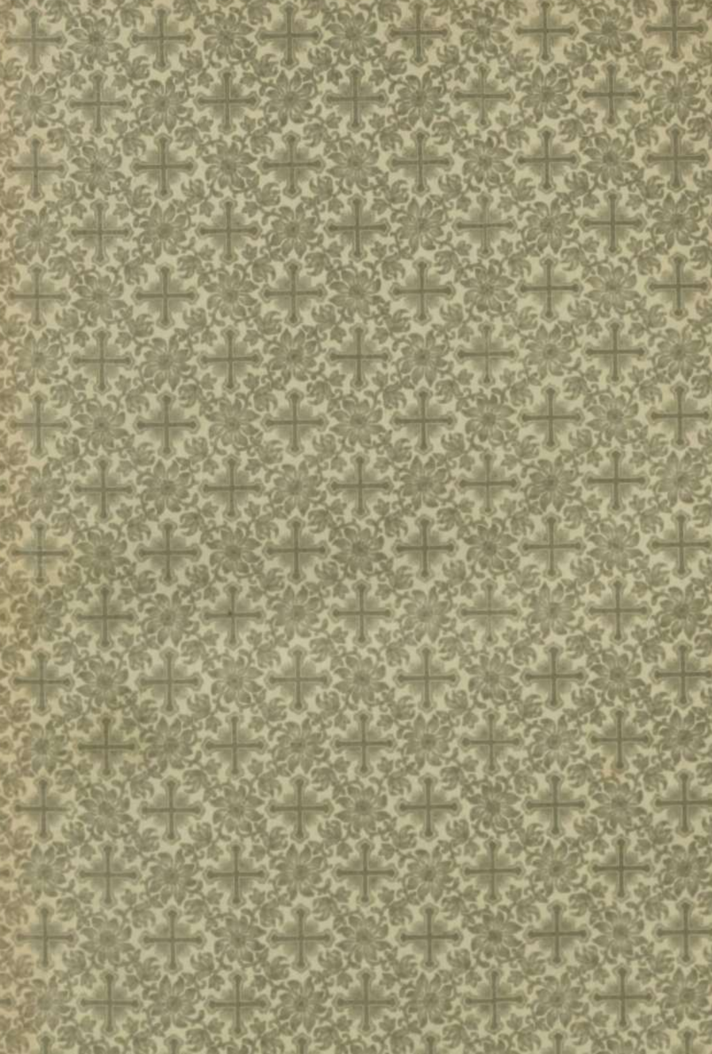
Kako uporabljati EOD e-knjigo?

E-knjigo uporabljate s pregledovalnikom PDF datotek. Lahko jo prebirate na zaslonu ali jo natisnete, napredna verzija pa omogoča tudi iskanje po besedilu ter kopiranje delov ali celotnega besedila v druge aplikacije.

Pogoji uporabe

Z uporabo storitve EOD potrjujete, da se strinjate s splošnimi pogoji uporabe. Vsaka kopija tega dokumenta ali posameznih delov mora vsebovati pogoje uporabe. EOD zagotavlja digitalizacijo in dostop do digitalnih dokumentov zgolj v zasebne in nekomercialne namene ter ne jamči za posledice drugih namenov in načinov uporabe, ki niso v skladu s splošnimi pogoji uporabe.
Splošne pogoje uporabe si lahko ogledate na naslednjem naslovu:
http://books2ebooks.eu/odm/html/nuk/sl/agb.html

Več e-knjig je dostopnih na: www.books2ebooks.eu

Priprava na smrt

ali

premišljevanje večnih resnic.

Spisal

sveti Alfonz Marija Liguorski

škof in cerkveni učenik.

Poslovenil

dr. Andrej Karlin

duhovnik ljubljanske škofije.

Izdala in založila

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Z dovoljenjem prečastitega krškega knezoškofijstva.

1900.

NATISNILA TISKARNA DRUŽBE SV. MOHORJA V CELOVCU.

Priprava na smrt

ali

premišljevanje večnih resnic.

Spisal

sveti Alfonz Marija Liguorski,

škof in cerkveni učenik.

Poslovenil

dr. Andrej Karlin,

duhovnik ljubljanske škofije.

Izdala in založila

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

1900.

Natisnila tiskarnica družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Z dovoljenjem prečastitega krškega knezoškofijstva.

Predgovor prelagateljev.

Preljubi Slovenci!

Devetnajsto stoletje se bliža svojemu koncu. Skoro stopimo v drugo tisočletje po rojstvu Kristusovem. Po širnem svetu, koderkoli bivajo katoliški kristijani, se bodo obhajale prihodnje leto izredne cerkvene pobožnosti. Tako namreč želé sveti Oče v Rimu: pobožni verski duh naj bi se mej verniki tačas iznova poživil, povzdignil in utrdil; z živo vero in neomajanim zaupanjem v Boga, ki nas je doslej varoval, pa naj bi se pričelo dvajseto stoletje. Zato so tudi že po slovenskih škofijah odredili naši nadpastirji, naj se vršé v bližnji bodočnosti po namenu svetega Očeta razne izredne cerkvene slavnosti, kakor misijoni, duhovne vaje itd.; — ustanavljajo in razširjajo naj se cerkvene bratovščine, zlasti naj se povzdigne češčenje presvetega Rešnjega Telesa mej duhovniki in verniki in v večjih krdelih naj se združujejo, da obiščejo znamenita božja pota.

A leto 1900. bode tudi redno sveto leto. Tedaj nam bode prilika, da se prenovimo v duhu spokornih del, da se poživimo v svetih zakramentih, da se utrdimo v dobrih sklepih, da krenemo v novem stoletju z novo močjo na pot, ki vodi v večno življenje.

Mnogi, premnogi izmed Vas se bodo radostno in vztrajno udeleževali dušnih milostij, bodo radi zajemali iz zaklada, ki ga sveta cerkev radodarno odpira ob svetem letu. Poslušali bodo pazno misijonske govore in obujali v duhovnih vajah trdne sklepe za bodočnost.

V spomin na sveto leto, v spomin na spokorni zvršetek devetnajstega, in na pobožni začetek dvajsetega stoletja pa Vam podaja družba svetega Mohorja to-le knjigo.

Dné 21. septembra l. 1891. sem klečal v Paganih, mestu južne Italije, pri grobu svetega Alfonza M. Liguorskega. Živo se mi je tedaj obudilo v spominu, kako se je trudil ta apostolski mož, da bi vžgal živo vero v srcih svojih rojakov, kako vneto je razširjal mej njimi kraljestvo božje v pismu in besedi, kako neumorno je deloval s svojimi misijonskimi govori na to, da bi med njimi utrdil pravo krščansko življenje. Sedaj pa počiva pod velikim oltarjem cerkve, ki so jo njegovi duhovni sinovi redemptoristi kupili za drag denar od italijanske vlade. Svetnik počiva od nekdanjega truda in napora; njegova duša pa že davno uživa nebeško slavo. A za nas ni umrl: po cerkvah in oltarjih se mu priporočamo, njemu v čast se bere sveta maša, — se molijo duhovske molitve dné 2. avgusta, ko obhajamo njegov god in praznik. In ne le to. Katoliškim kristijanom živi sveti Alfonz M. Liguorski po svojih duhovnih sinovih in po svojih spisih. Čudom se moramo čuditi, kako je mogel svetnik toliko napisati. In kako živo segajo v srce zlasti dela, namenjena širšim krogom! Zdi se ti, kakor da imaš v rokah knjigo samih izrekov svetega pisma. Poleg tega pa, kako pozna slovstvo cerkvenih očetov, cerkveno in posvetno zgodovino!

Že takrat, ko sem gledal pod steklom pred seboj telesne ostanke znamenitega cerkvenega učenika, se mi je obudila želja, da priredim svojim rojakom kako nabožno knjigo njegovo. Ta želja se mi je izpolnila: »Priprava na smrt« — knjiga, ki nam je vsem tako nujno potrebna, — je pred Vami. Vesel sem, da prihaja med rojake kot neki spominek na cerkvene pobožnosti, ki se Vam obetajo v bližnji dobi. Spominja naj Vas misijonskih pridig, katere bodete verno poslušali v svetem letu, iznova Vam kliči v spomin trdne sklepe, storjene ob koncu stoletja, da se Bogu posvetite in mu stanovitno zvesti ostanete v novem stoletju. Prebirajte, premišljujte knjigo radi in pogosto! Učila Vas bode največje umetnosti: srečne smrti. In če to dosežemo, potem smo dosegli vse, po čemur hrepeni krščansko srce: naš delež bo med svetniki.

Kakor nekdaj pisatelj, tako se priporoča tudi prelagatelj svojim slovenskim čitateljem v pobožno molitev. Molimo drug za drugega, da bomo ohranjeni!

V Ljubljani, na dan svetih slovanskih blagovestnikov Cirila in Metoda 1899

Dr. Andrej Karlin.

Namen te knjige.

Spisal sv. Alfonz Marija Liguorski.

(Potrebno, da se bere.)

Nekateri so od mene želeli knjigo s premišljevanji večnih resnic za tiste duše, ki se želé utrditi in napredovati v duhovnem življenju. Drugi pa so zahtevali od mene šopek govorov, katere bi lahko imeli o misijonih in duhovnih vajah. A, da ne množim knjig, trudov in troškov, sem spisal to-le delo ter je uredil tako, da bode ustrezalo obojemu namenu. Da bode ugajalo pri notranji molitvi ljudem, živečim med svetom, sem razdelil posamezna premišljevanja v tri oddelke. Vsak oddelek je za eno premišljevanje; zato sem dostavil po vsakem oddelku vzdihljaje in prošnje. Prosim pa čitatelje, naj se ne naveličajo, ko bodo po vseh prošnjah brali, da naj prosijo za milost stanovitnosti in ljubezni do Boga, zakaj teh dvoje milostij nam je najbolj potreba, da dosežemo večno izveličanje.

Milost božje ljubezni — pravi sv. Frančišek Saleški — je ona milost, ki združuje v sebi vse druge milosti, zakaj čednost ljubezni do Boga vodi za seboj vse druge kreposti: »Ž njo vred mi je došlo vse dobro.« (Modr. 7, 11.) Kdor ljubi Boga, je ponižen,

čist, pokoren, se zatajuje, skratka: ima vse čednosti. »Ljubi in stori, kar hočeš« pravi sv. Avguštin; prav res, zakaj kdor ljubi Boga, si prizadeva opuščati vse, kar žali Boga, ter ne išče drugega, nego da v vsem ugaja Bogu.

Druga milost: stanovitnost pa je tista, s katero prejmemo večno krono. Sveti Bernard namreč pravi, da je raj sicer obljubljen onim, ki so začeli lepo živeti, dosežejo pa ga le stanovitni: »Začetnikom se obeta plačilo, stanovitnik pa ga doseže.« Toda stanovitnost ohranijo po nauku svetih očetov le oni, ki je prosijo. Zato je pisal sv. Tomaž, da mora stanovitno moliti, kdor hoče priti v nebesa: »Po krstu je treba človeku stanovitno moliti, zato da pride v nebesa.« In že poprej je rekel naš Izveličar: »Treba je vsekdar moliti in se ne naveličati.« (Luk. 18, 1.)

In prav to je vzrok, zakaj toliko ubógih grešnikov ne vstraja v milosti božji, dasi so jim bili grehi odpuščeni. Prejeli so odpuščenje, ali ker zlasti ob času izkušnjave ne marajo prositi Boga stanovitnosti, padejo iznova v grehe. Nasprotno pa, dasiravno dobivamo milost stanovitnosti zastonj in si je ne moremo zaslužiti s svojimi deli, vendar pravi o. Suarez, da si jo nezmotljivo pridobimo z molitvijo; in že poprej je rekel sv. Avguštin, da si moremo zaslužiti dar stanovitnosti z molitvijo: »Ta dar božji se more zaslužiti po prošnjah, t. j. se more pridobiti z molitvijo.« Potrebo molitve smo obširno dokazali v nekem drugem delu z naslovom: »Molitev — glavni pripomoček.« Tisto delce, dasi kratko in zato tudi po ceni, me je vendar-le stalo mnogo truda in smatram je kot jako koristno za vsako vrsto ljudij; dà, celo to resnobno trdim: med vsemi

duhovnimi razpravami ni in ne more biti koristnejše in potrebnejše, da dosežeš večno izveličanje, kakor je razprava o molitvi.

Da pa bodo nastopna premišljevanja služila tudi za govore duhovnikom, ki imajo malo knjig ali jih nimajo časa prebirati, sem dodal izreke svetega pisma in dokaze svetih očetov, kratke sicer a duhovite, kakršni so potrebni govorom. Omenjam, da bode vsako premišljevanje s tremi oddelki primerno za en govor. Iz tega namena sem zbral iz mnogih pisateljev misli, ki so se mi zdele najbolj žive, najbolj ganljive; razne druge pa sem navajal na kratko, da more čitatelj izvoliti one, ki mu ugajajo, in jih poljubno razširiti. Vse bodi v čast božjo!

Svojega čitatelja pa prosim, naj me priporoči Jezusu Kristusu, naj bom živ ali mrtev, ko bode čital to knjigo, in tudi jaz obetam, da storim takisto vsem, ki mi skažejo to ljubav. Živel Jezus, naša ljubezen, in Marija, naše upanje!

Molitev pred premišljevanjem.

Moj Bog in moj Gospod, verujem, da si tukaj pričujoč in da gledaš name. Molim te in pripoznavam, da nisem vreden stopiti pred tebe; toda poln zaupanja v tvojo neskončno dobroto prosim te najponižnejše milosti, da bi mogel sedaj premišljevati v tvojo večjo čast in v svoj duhovni napredek.

Razsvetli mi um, omeči mi srce in utrdi mi voljo, da te bom vedno bolj spoznaval, vedno bolj ljubil in ti zvestejše služil. Prosim te za to milost po priprošnji preblažene Device Marije, svojih patronov in angela variha. Amen.

Molitev po premišljevanju.

Duša Kristusova, posveti me.
Telo Kristusovo, izveličaj me.
Kri Kristusova, napôji me.
Voda iz strani Kristusove, operi me.
Trpljenje Kristusovo, potrdi me.
O dobrotljivi Jezus, usliši me.
V svoje svete rane zakrij me.
Od tebe ločiti se ne pusti me.
Pred peklenskim sovražnikom varuj me.
Ob uri moje smrti pokliči me.
K tebi priti pusti me,
Da s tvojimi svetniki bom hvalil te.
Od vekomaj do vekomaj. Amen.

Prvo premišljevanje.

Podoba ravnokar umrlega človeka.

„Prah si in v prah se povrneš.“ *(I. Mojz. 13, 19.)*

I.

Premišljuj, da si prah, in da se zopet v prah povrneš. Pride namreč dan, ko bodeš moral umreti, zgrniti se v jamo, kjer bodeš trohnel, pokrit s črvi: »Tvoja odeja bodo črvi.« (Iz. 14, 11.) Vse zadene ista usoda, plemenitnike in prostake, kneze in podložnike. Čim odide duša iz telesa, ko se odprô zadnjič usta, pojde v večnost, telo pa se povrne v prah: »Ti jim vzameš dih in se povrnejo v prah.« (Ps. 103, 29.)

Premisli osebo, ki je pred kratkem izdihnila svojo dušo. Poglej mrliča, ki počiva še na po-

stelji, kako mu je omahnila glava na prsi, kako so mu razmršeni lasje, katere pokriva še smrtni pot; uglobljene oči, upadlo lice, pepelnat obraz, jezik in ustnice železnosive, truplo mrzlo in težko. Kdor ga pogleda, obledi in se strese. Koliko se jih je poboljšalo in zapustilo svet, ko so poprej gledali kakega mrtvega sorodnika ali prijatelja!

Še ostudnejši pa je mrlič, ko jame trohneti. Ni še minilo 24 ur, odkar je umrl oni mladenič, in že čutiš smrad. Treba je odpirati okna in zažigati mnogo kadila, dà, treba ga je hitro poslati k cerkvi in pokopati v zemljo, sicer bi okužil vso hišo.

Glej, kam je dospel oni prevzetnež, oni nečistnik! Prej so ga poslušali in poželeli v družbah, zdaj pa se studi in gabi vsakomur, kdor ga vidi. Zato si prizadevajo sorodniki, da bi ga spravili kar najhitreje od hiše. Plačali so nosače, ki ga odnesó zaprtega v krsto k pogrebu. Poprej je bil na glasu, da je duhovit, omikan, olikan, dovtipen, kmalu po smrti pa se izgubi spomin nanj: »Izginil je njih spomin kakor ropot.« (Ps. 9, 7.)

Ko izvedô novico o njegovi smrti, pravijo nekateri: dosegel je visoko čast; drugi: dobro uravnano hišo je zapustil; ti tožijo, da jim je pokojnik marsikaj koristil, drugi se radujejo, ker jim njegova smrt pomore. Sicer pa skoro ne bo nihče več o njem govoril. In takoj iz početka nočejo bližnji sorodniki, da bi se o njem govorilo, češ, da se jim ne ponovi žalost. Ob sožalnih pohodih se govori o drugih stvareh, in če kdo obrne govorico na pokojnika, odvrne sorodnik: Za Boga, ne imenujte mi ga!

Pomisli, da kakor si se vedel ob smrti svojih prijateljev in sorodnikov ti, tako se bodo vedli drugi ob tvoji smrti. Živi stopajo na izpraznjeno pozorišče,

si osvojé imetje in stanovališče umrlih, o pokojnih pa se malo ali celo nič ne govori; niti jih ne omenjajo. Sorodniki pač izpočetka kakšen dan žalujejo, a skoro se utolažijo z onim delom imetja, ki jim pripade, tako da se bodo kmalu veselili tvoje smrti. In v istej sobi, kjer izdahneš dušo in kjer te bode sodil Jezus Kristus, bodo plesali, jedli, igrali in se smejali kakor prej. Tvoja duša pa — kje bode tačas?

Vzdihljaji in prošnje.

O Jezus, moj Odrešenik, zahvalim te, da me nisi pustil umreti, dokler sem bil pri tebi v nemilosti. Koliko let bi bil že zaslužil biti v peklu! Da sem umrl oni dan, ono noč, kaj bi bilo z menoj vso večnost? Gospod, hvala ti! Vzprejemam svojo smrt v zadoščenje za grehe, vzprejemam jo tako, kakor mi jo pošiljaš; toda ker si me čakal doslej, počakaj me še nekoliko: „Pusti me, da nekoliko objokujem bolečino svojo.“ (Job 10, 20.) Daj mi časa, da objokujem krivice, katere sem ti storil, preden me sodiš.

Nočem se več ustavljati tvojemu glasu. Kdo vé, če niso morda besede, ki sem jih bral, zame zadnji klic? Spoznam, da ne zaslužim usmiljenja: tolikokrat si mi odpustil, jaz nehvaležnik pa sem te iznova žalil: „Skesanega in ponižnega srca, Bog, ne zavržeš.“ (Ps. 50, 19.) Gospod, ker ne zaničuješ srca, ki se poniža in skesa, glej, tu je izdajalec, ki se skesan zateka k tebi! Ne odženi me, saj si rekel: „Kdor pride k meni, ne izženem ga vun.“ (Jan. 6, 37.) Res je, da sem te bolj sramotil kakor drugi, ker sem prejel memo drugih več luči in milosti; toda kri, ki si

jo prelil zame, daje mi pogum in ponuja odpuščenje, ako se skesam. Dà, o največja dobrota moja! Kesam se iz vsega srca, da sem te žalil. Odpusti mi in daj mi milost, da te v bodoče ljubim. Zadosti je, da sem te doslej žalil. Življenje, kolikor mi ga še ostane, o moj Jezus, nočem obrniti v tvoje razžaljenje, marveč samo v to, da objokujem pregrehe, s katerimi sem te žalil, in da te ljubim iz vsega srca, o Bog, ki si vreden neskončne ljubezni. — O Marija, moje upanje, prosi zame Jezusa!

II.

Da bolje spoznaš, kaj si, moj kristijan, pravi sv. Ivan Zlatoust: »Pojdi h gomili, premišljuj prah, pepel, črve in vzdihuj!« Glej, kako je truplo najprej porumenelo in potem začrnelo. Nato se pokaže po vsem telesu neka bela in ostudna plesnoba; potem se jame cediti sluzen in smradljiv gnoj, ki kaplja na tla. Zdajci pa se zaredi v tej trohnobi velika tolpa črvov, ki se hranijo od istega mesa. Njim se pridruži druga golazen, mastеč se z mrličem; nekaj se jih kreta po površju, druge pa zlezejo v usta in obisti. Tedaj odpadejo kosoma lica, ustnice in lasje; najpoprej se razkrojé rebra, potem roke in noge. In črvi, použivši vse meso, se pokončajo med seboj in naposled od telesa ne ostane drugega, nego smradljivo ogrodje, ki se sčasoma razpusti, zakaj kosti se odločijo in glava odpade od trupla: »Razmeto kakor po letu pleve na gumnu, ki jih veter odnese.« (Dan. 2, 35.) Premisli, kaj je človek: pest prahú, katerega veter z gumna odpiše.

Glejte onega gospodiča! Bil je veselje, duša cele družbe. Kje je? Vstopite v njegovo sobo, ni

ga več ondi. Ako iščete njegovo postelj, že so jo dali drugim. Če gledate po njegovi obleki, po njegovem orožju, drugi so je vzeli in mej seboj porazdelili. Če ga pa le hočete videti, krenite k oni jami, kjer se je izpremenil v gnusobo in oprhle kosti. Ti moj Bog! Takšno je sedaj ono truplo, ki se je redilo tako razkošno, oblačilo tako sijajno, kateremu je streglo toliko služabnikov! Oj svetniki, prav ste imeli, da ste zatajevali svoja telesa iz ljubezni do Boga, katerega edinega ste ljubili na zemlji. Sedaj pa se vaše koščice cenijo kot dragocene svetinje in vežejo v zlato. In vaše čiste duše uživajo Boga, čakajoč poslednjega dné, ko postanejo tudi vaša trupla deležna vaše slave, kakor so se udeleževala križa v tem življenju. To je prava ljubezen do telesa, ako je tu zaničujemo, da je večno osrečimo, ako mu odrečemo radosti, ki je tirajo v nesrečo za večnost.

Vzdihljaji in prošnje.

Moj Bog! Takšno torej postane tudi moje telo, s katerim sem te tolikrat žalil: črvi in trohnoba! A to me ne žalosti, o Gospod, še celo ljubo mi je, da bode tako strohnelo in se razjedlo to meso, ki mi je bilo vzrok, da sem izgubil tebe največo dobroto. Le to me žali, da sem ti z uživanjem onega jadnega veselja povzročil toliko žalosti. Vendar nočem obupati nad tvojim usmiljenjem. Čakal si me, da bi mi odpustil: „Bog čaka, da se vas usmili.“ (Iz. 30, 18.) Hočeš mi odpustiti, ako se skesam. Dà, iz vsega srca se kesam, o neskončna dobrota, da sem te zaničeval. S sveto Katarino Genovsko ti porečem: „Moj Jezus, ne več grehov!“ Ne, ne maram več zlorabiti tvoje

potrpežljivosti, nočem čakati, o križana ljubezen, da bi te objel, kadar te mi podá ob smrtni uri spovednik; sedaj te objamem, sedaj ti izročim svojo dušo: V tvoje roke izročim svojo dušo! Toliko let je bila na svetu moja duša, a ni te ljubila, daj mi luč in moč, da te ljubim v življenju, kolikor mi ga še preostane. Nočem čakati, da bi te ljubil ob smrtni uri, sedaj te ljubim, te objamem in pritisnem na srce in obljubim, da te več ne zapustim. — O presveta Devica, združi me z Jezusom Kristusom, in izprosi mi, da ga več ne izgubim!

III.

Poglej, moj brat, v tej smrtni podobi samega sebe in premisli, kaj se bode s teboj zgodilo! Spomni se, da si prah in da se v prah povrneš! Premisli, da v malo letih in morda v malo mesecih in dnevih postaneš trohnoba in črv. Job se je posvetil s to mislijo: »Trohnobi sem rekel: Moj oče si; črvom: Moja mati in moja sestra ste.« (Job 17, 14.)

Vsega bo konec, in če se ti duša v smrti izgubi, bo zate izgubljeno vse: »Misli si, da si že mrtev« — pravi sveti Lavrencij Justinijan — »ker veš, da bodeš moral umreti. Ako bi bil že mrtev, kaj bi si želel, da ne bi bil storil? Sedaj, ko si živ, misli, da bodeš kdaj moral umreti.« — Sveti Bonaventura pravi, da se krmar vsede na kraj ladije, da jo more dobro voditi; prav tako naj človek, da more prav živeti, vedno misli, da umira. Zato pravi sveti Bernard: »Glej mladostne pregrehe in pordevaj, glej pregrehe moške dobe in vzdihuj; glej zadnje zmote svojega življenja in trepetaj in urno se poboljšaj!«

Sv. Kamil Lelij je sam pri sebi rekel, ogledavši si jame pokojnikov: »Če bi se ti zopet vrnili mej žive, česar bi ne storili za večno življenje! Jaz pa imam čas in kaj storim za svojo dušo?« A svetnik je to govoril iz ponižnosti. Ti pa, moj brat, bi se utegnil morda po pravici bati, da si ona smokva brez sadú, o kateri je govoril Gospod: »Glej, tri leta je, odkar hodim iskat sadu na tem drevesu, pa ga ne najdem.« (Luk. 13, 7.) Ti si dalje ko tri leta na svetu, in kakšen sad si donesel? »Vedite,« — pravi sv. Bernard — »da Gospod ne išče samo cvetja, ampak hoče tudi sadov,« t. j. ne le pobožnih željâ in sklepov, marveč tudi svetih dejanj. Glej torej, da se okoristiš s časom, katerega ti bo Bog še dal po svojem usmiljenju; ne čakaj tako dolgo, da ne boš več imel časa ter porečeš: Časa ne bo več, odpotuj! Hitro! Kar je storjeno, je storjeno.

Vzdihljaji in prošnje.

Moj Bog! Jaz sem ono drevo, ki že toliko let zasluži, da bi slišalo: „Posekaj torej (smokvo): čemu še kazi zemljo?“ (Luk. 13, 7.) Zares, odkar sem na svetu, nisem donesel drugih sadov, nego trnje in osat grehov. Toda, Gospod, ti nočeš, da obupam. Rekel si vsem, da kdor te išče, te najde: „Iščite in boste našli.“ Iščem te, moj Bog, in želim tvoje milosti. Za vse grehe, ki sem jih storil, mi je žal iz vsega srca; želel bi žalosti umreti. Poprej sem bežal pred teboj, sedaj pa bolj cenim tvojo prijaznost, ko vsa zemeljska kraljestva. Nočem se več ustavljati tvojemu klicu. Ker me želiš vsega, darujem se ti

vsega, brez pridržka. Na križu si se daroval vsega zame, jaz pa se darujem vsega tebi.

Rekel si: „Če boste kaj prosili v mojem imenu, bom storil.“ (Jan. 14, 14.) Moj Jezus, zaupajoč na to veliko obljubo, te prosim po tvojem zasluženju milosti in ljubezni. Dodeli, da bode obilna tvoja milost in tvoja sveta ljubezen v moji duši, kjer je poprej obilovala pregreha. Zahvalim te, da si mi dal misli za to molitev. Ker si mi jo vdihnil, je znamenje, da me hočeš uslišati. Usliši me, moj Jezus! Dodeli mi veliko ljubezen do tebe, daj mi zlasti hrepenenje, tebi ugajati in potem moč, da to tudi zvršim. — O velika moja priprošnjica Marija, usliši me tudi ti in prosi Jezusa zame!

Drugo premišljevanje.

Ob smrti je vsega konec.

„Konec pride, pride konec.“ *(Ecch. 7, 2.)*

I.

Posvetnjaki čislajo samo one, ki imajo imetje tega sveta: veselje, bogastvo in slavo. Toda smrt stori konec vsem tem zemeljskim dobrotam: »Kaj je življenje naše? Hlap je, ki se malo časa kaže.« (Jak. 4, 14.) Hlapovi, ki izpuhtevajo iz zemlje in se včasih vzdigujejo v zrak, kažejo se jako lepo, ko jih obsije solnčna luč; a koliko časa traja ta prikazen? Malo vetra vse razprši. Glej ga velikaša: danes mu strežejo, vse se ga boji, skoro ga molijo, jutri, ko bode mrtev, ga bodo zaničevali,

kleli in teptali. Ob smrti je treba vse pustiti. — Brat velikega služabnika božjega, Tomaža Kempčana, si je mnogo domišljal, da si je sezidal lepo hišo. A neki prijatelj mu pové, da ima hiša veliko napako. »Kakšno?« — ga vpraša. »Napaka je«, odgovori oni, »da ste ji napravili vrata.« — »Kako?« odvrne ta; »da ima hiša vrata, to naj bo napaka?« — »Gotovo,« odgovori prijatelj, »zakaj pride dan, ko vas ponesó mrtvega skozi vrata in takrat boste morali zapustiti hišo in vse.«

Skratka: smrt oropa človeka vse blaginje tega sveta. Kakšen prizor je to, ko gledaš, da vlečejo kneza iz njegove palače, v katero se več ne povrne. Drugi si lasté njegovo opravo, njegov denar in vse drugo njegovo imetje. Služabniki mu pusté za pokop komaj obleko, ki naj mu pokriva truplo. Nihče ga ne čisla več, nobeden več se mu ne laska; niti se ne zmenijo za njegova naročila. Saladin, ki si je pridobil mnogo kraljestev v Aziji, je umirajoč naročil, naj pri njegovem pogrebu nekdo nese srajco, obešeno na kopje, ter naj kliče: To je vse, kar Saladin jemlje seboj k pogrebu.

Potem, ko je položeno v rakev knežje truplo, razpade meso in ogrodje njegovo se več ne loči od drugih. »Premišljuj grobove« — pravi Bazilij — »in glej, če moreš ločiti, kdo je bil služabnik in kdo gospod.« — Dijogen se je postavil nekoč pred Aleksandra Velikega, navidezno iščoč nekaj prav pazljivo mej mrtvaškimi glavami. »Kaj iščeš?« ga vpraša radovedno Aleksander. »Glavo kralja Filipa, tvojega očeta iščem,« odgovori, »a je ne morem razločiti. Če jo ti moreš najti, pokaži mi jo.« Neenaki se rodé ljudje na svet, po smrti pa so vsi enaki: »Neenaki se rodimo, enaki pa umiramo,« pravi Seneka. In

Horacij trdi, da smrt »zenači žezla in sekire«. Skratka: ko pride smrt, skonča se vse in izmed vseh stvarij tega sveta nobene ne poneseš v grob.

Vzdihljaji in prošnje.

Moj Gospod, ker mi daješ luč, da spoznam, kako je vse, kar ceni svet, dim in nespamet, dodeli mi moč, da se temu odtegnem, preden me odvzame smrt. Joj mene nesrečnika! Kolikokrat sem zaradi bornega razveseljevanja in pozemske dobrine razžalil in izgubil tebe, neskončno dobroto! O moj Jezus, oj nebeški zdravnik, obrni oči na mojo revno dušo, poglej toliko ran, katere sem si sam zadal s svojimi grehi, in usmili se me! „Ako hočeš, me moreš očistiti.“ Vem, da me hočeš in moreš ozdraviti. A da me ozdraviš, zahtevaš, da se kesam krivic, ki sem ti jih storil. Dà, kesam se jih iz vsega srca. Ozdravi me torej, ker me moreš ozdraviti: „Ozdravi mojo dušo, ker sem grešil zoper tebe.“ (Ps. 40, 5.) Pozabil sem nate, ti nisi name pozabil; zdaj pa mi daj spoznati, da hočeš pozabiti krivice, ki sem ti jih storil, če jih proklinjam: „Če pa krivičnik dela pokoro, ... nobene njegovih hudobij se ne bom spominjal.“ (Eceh. 18, 21—22.) Glej, proklinjam in sovražim jih nad vse zlo. Pozabi torej, moj Odrešenik, koliko bridkostij sem ti storil! V bodoče hočem raje vse izgubiti, tudi življenje, kakor tvojo milost. Čemu naj mi bodo vse dobrote sveta brez tvoje milosti?

Oj pomagaj mi, saj veš, kako sem slab! Pekel ne bo nehal me izkušati; že mi pripravlja tisoč naskokov, da me iznova spravi v sužnost. Ne, moj Jezus,

ne zapusti me! Od danes nadalje hočem biti suženj tvoje ljubezni. Ti si edini moj Gospod, ti si me ustvaril, ti odrešil, ti si me ljubil nad vse; ti edini zaslužiš, da te ljubim. Tebe samega hočem ljubiti.

II.

Ko je bil Filip II., kralj španski, blizu smrti, si pokliče sina, vrže raz sebe kraljevo obleko, ki ga je pokrivala, pokaže mu prsi, razglodane od črvov, ter mu reče: Kraljevič, poglej, kako umiram in kako mine vse veličastvo sveta. — Lepo pravi Teodoret: »Smrt se ne boji niti bogastva, niti spremljevalcev, niti škrlata, in za podložniki in za knezi hodi trohnoba in se odteka gnoj.« Tako tudi ob smrti nihče, niti knez ne nese seboj kaj v grob; vsa njegova slava ostane na postelji. »Zakaj ko umrje, ne vzame prav nič s seboj, in ne pojde ž njim njegova slava.« (Ps. 48, 18.)

Sv. Antonin pripoveduje, da je ob smrti Aleksandra Velikega vzkliknil neki modrijan: »Glejte, včeraj je tlačil zemljo, zdaj pa njega tlači zemlja. Včeraj mu ni zadostovala cela zemlja, danes mu zadostuje sedem pedij. Včeraj je vodil po zemlji vojske, in sedaj ga nese nekaj nosačev pod zemljo.« — A bolje je, da poslušamo še to, kar govori Bog: »Kaj prevzetuješ, prah in pepel?« (Sir. 10, 9.) Ne vidiš li, človek, da si prah in pepel, in kaj se povišuješ? Čemu trosiš svoje misli in svoja leta, da bi se šopiril na svetu? Pride smrt in vsega tvojega veličastva in vseh tvojih načrtov bo konec: »Takrat je konec vsega njegovega izmišljevanja.« (Ps. 145, 4.)

Oj, koliko srečnejša je bila smrt svetega Pavla puščavnika, ki je živel šestdeset let zaprt v jami,

nego li smrt Neronova, ki je cesaroval v Rimu! Koliko blažja je bila smrt svetega Feliksa, kapucinskega brata, kakor smrt Henrika VIII., ki je živel v kraljevem blesku kot sovražnik božji! Toda treba pomisliti, da so svetniki dosegli tako smrt zato, ker so zapustili vse: domovino, radosti, nade, katere jim je ponujal svet, ter so se oklenili revnega in zaničevanega življenja. Žive so se pokopali na tem svetu, da ne bi bili mrtvi pokopani v pekel. Kako pa naj posvetnjaki upajo srečne smrti, živeči v grehih, v posvetnem veselju in v nevarnih priložnostih? Bog preti grešnikom, da ga bodo v smrti iskali, a ne našli: »Iskali me bodete in ne našli.« (Jan. 34, 36.) Tedaj, pravi, ne bo časa za usmiljenje, ampak za maščevanje: »Povrnil bom ob svojem času.« (V. Mojz. 32, 15.) Tega nas prepriča tudi pamet; zakaj posvetnemu človeku bode ob smrti oslabel um, srce pa mu bode otemnelo in zakrknilo vsled tolikih grešnih navad. Izkušnjave bodo hujše, on pa, ki je bil v življenju vajen skoro vselej se jim udajati in je pustil, da so ga premagale, kako naj se jim ustavlja v smrti? Le posebna, močna milost božja bi mu tačas izpreobrnila srce. Je li pa Bog dolžan nam jo dati? Ali si jo je morda posvetnjak zaslužil s svojim pregrešnim življenjem? In vendar tačas pojde za njegovo večno srečo ali nesrečo. Kako je vendar možno, da človek, ki misli na to in ki veruje resnice svete vere, ne zapusti vsega, da se daruje popolnoma Bogú, ki nas bo sodil po naših delih?

Vzdihljaji in prošnje.

Oj Gospod, koliko nočij sem siromak prespal v tvoji nemilosti! O Bog, v kako revnem stanu

je bila takrat moja duša! Sovražil si jo, in hotela je, da jo sovražiš. Že sem bil obsojen v pekel: treba je bilo le še izvršiti obsodbo. Ti pa, moj Bog, nisi zamudil prilike, da mi ne bi prišel naproti in mi ponudil odpuščanje. A kdo me zagotovi, da si mi že odpustil? Naj li živim v tem strahu, moj Jezus, dokler me ne sodiš? Toda žalost, ki jo čutim zato, ker sem te žalil, hrepenenje, da bi te ljubil, še bolj pa tvoje trpljenje, ljubljeni moj Odrešenik, daje mi upanje, da sem v tvoji milosti. Kesam se, da sem te žalil, o največja dobrota, in ljubim te nad vse stvari. Sklenem izgubiti prej raje vse, kakor tvojo milost in tvojo ljubezen. Ti hočeš, da bodi veselo srce, ki te išče: „Raduj se srce iščočih Gospoda.“ (I. Kron. 16, 10.) Gospod, proklinjam vse krivice, katere sem ti storil. Navdaj me s pogumom in zaupanjem; ne očitaj mi več moje nehvaležnosti, ker jo sam pripoznavam in proklinjam. Rekel si, da nočeš smrti grešnikove, ampak da se izpreobrne in živi: „Nočem smrti grešnikove, ampak da se izpreobrne in živi.“ (Eceh. 33, 11.) Dà, moj Bog, vse zapustim in k tebi se obrnem: tebe hočem in ljubim nad vse stvari. Dodeli mi svojo ljubezen, nič drugega te ne prosim. — O Marija, ti moje upanje, izprosi mi sveto stanovitnost!

III.

David je imenoval srečo sedanjega življenja sanje, iz katerih se prebudimo. »Kakor sanje, kadar se kdo vzbudi.« (Ps. 72, 20.) Temu pripomni neki pisatelj: »Sanje zato, ker se zaspanim čutilom stvari zdé velike, kar pa niso, in hitro izginejo.« Dobrote tega sveta se dozdevajo velike, a

so ničeve in kratko trajajo, kakor kratko trajajo sanje, potem pa vse izgine. — Misel, da je s smrtjo vsega konec, nagnila je svetega Frančiška Borgija, da se je daroval popolnoma Bogu. Bilo mu je spremljati truplo cesarice Izabele v Granado. Ko odpró krsto, izbežé vsi vsled straha in smradú; a sveti Frančišek, razsvitljen po luči božji, ostane ter premišljuje na tem truplu posvetno ničemurnost. Zroč mrliča pravi: »Ti si torej moja cesarica? Ti si tista, pred katero je iz spoštovanja poklekovalo toliko velikašev? Oj, Dona Izabela, kam je izginilo tvoje veličastvo, tvoja lepota?« Tako torej, sklepal je sam pri sebi, mine veličastvo, minejo krone tega sveta! Od danes nadalje hočem služiti Gospodu, ki mi ne more več umreti. In od takrat se je daroval popolnoma ljubezni križanega, takrat je obljubil, da postane menih, če mu umrje žena, kar je tudi pozneje storil, vstopivši v družbo Jezusovo.

Prav je imel torej neki prevarjeni človek, da je napisal na mrtvaško glavo te-le besede: »Premišljujočemu je vse ničemurno.« Kdor misli na smrt, ne more ljubiti zemlje. In zakaj vendar toliko nesrečnežev ljubi svet? Zato, ker ne mislijo na smrt: »Človeški otroci, doklej še bodete težkega srca? Zakaj ljubite ničemurnost in iščete prevare?« (Ps. 4, 3.) Revni Adamovi sinovi, nas opominja sveti Duh, zakaj ne iztirate iz srca tolikega nagnjenja do sveta ter raje ljubite ničemurnost in laž? To, kar se je prigodilo vašim prednikom, dogodilo se bode tudi vam; oni so bivali v tej hiši, spali na istem ležišču, in sedaj jih ni več. Prav to se dogodi tudi vam.

Zatorej daruj se Bogu, prej ko dojde smrt: »Karkoli more storiti tvoja roka, urno

stori.« (Prid. 9, 10.) Kar moreš storiti danes, ne odlašaj na jutri, kajti današnji dan izgine in se ne vrne več; jutri pa te more zaseči smrt, ki ne bo pustila nič več delati. Hitro se odtrgaj od tega, kar te loči ali more ločiti od Boga. Pustimo hitro, zavedno dobrote sveta, prej ko nam jih smrt siloma odtegne: »Blagor mrtvim, ki v Gospodu umrô!« (Skr. razod. 14, 13.) Blagor umirajočim, ki so že odmrli posvetnim željam! Taki se ne bojé smrti, marveč se je veselo oklenejo, kajti smrt, mesto da jih loči od dobrot, katere ljubijo, jih le združi z največjo dobroto, katero edino ljubijo, in ta jih bode večno osrečila.

Vzdihljaji in prošnje.

Mili moj Odrešenik, zahvalim te, da si me čakal. Kaj bi bilo z menoj, da si me pustil umreti, ko sem bil še ločen od tebe? Bodi vedno češčeno tvoje usmiljenje in potrpljenje, katero si imel z menoj toliko let. Zahvalim te za luč in milost, s katero mi sedaj stojiš na strani. Tedaj te nisem ljubil, in malo sem se zmenil za tvojo ljubezen. Sedaj pa te ljubim iz vsega srca, in ni je zame večje kazni, kakor zavest, da sem žalil tako dobrega Boga. Ta bolečina me trpinči; ali sladko je trpljenje, kajti daje mi upanje, da si mi že odpustil. Sladki moj Izveličar, o da bi bil umrl tisočkrat poprej, da bi te nikdar ne bil žalil! Strahú se tresem, da te ne bi v bodoče nikdar več žalil. O daj, da umrjem najstrašnejše smrti prej, kakor bi imel izgubiti iznova tvojo milost. Svoj čas sem bil suženj pekla, sedaj pa sem tvoj služabnik, o Bog moje duše! Rekel si, da ljubiš vsakogar, ki te ljubi: „Ljubim tiste, ki me ljubijo.“ Ljubim

te: torej sem tvoj, in ti si moj. V bodoče pa te morem izgubiti, toda le te milosti te prosim: daj, da umrjem poprej, kakor bi te imel iznova izgubiti. Dodelil si mi že toliko milostij, katerih nisem prosil; ne morem se bati, da bi me ne maral uslišati gledé te, za katero te sedaj prosim. Ne pripusti, da te še kdaj izgubim, dodeli mi svojo ljubezen, drugega nič več ne želim. — Marija, moje upanje, prosi zame.

Tretje premišljevanje.

Življenje je kratko.

„Kaj je življenje vaše? Dim je, ki se za malo časa prikaže."
(Jak. 4, 15)

I.

Kaj je življenje vaše? Podobno je dimu, katerega razprši malo vetra, in ni ga več. Vsi vedó, da jim je umreti, a mnogo se jih goljufa, ker si domnevajo smrt še tako daleč, kakor bi nikdar ne mogla priti. Toda ne: Job nam oznanja, da je človeško življenje kratko: »Človek, rojen iz žene, živi malo časa in je poln različnih nadlog. Kakor cvetka pride na dan, pa ga potlačijo.« (Job 14, 1—2.) Prav to je oznanjal Izaija: »Vse meso je seno ... zares seno je ljudstvo, seno se posuši in odpadel je cvet.« (Izaija 40. pogl.) Človeško življenje je kakor življenje cvetlice na travniku: seno pokosijo, pride smrt, in glej, življenje se konča in odpade cvet vse velikosti in vse posvetne blaginje.

»Moji dnevi so bili hitrejši, kakor tekač.«

(Job 9, 35.) Smrt nam teče nasproti hitreje od tekača in vsak trenutek se bližamo smrti. Vsak korak, vsak vzdihljaj nas približuje smrti. »Kar pišem, se odtrga mojemu življenju« — je rekel sveti Jeronim. »Vsi umiramo in se razlivamo kakor vode na zemljo, ki se ne vrnejo.« (II. Kralj. 14, 14.) Glej, kako hiti potok proti morju, in vode, ki se zlivajo naprej, se več ne vračajo. Tako, brat moj, minevajo tvoji dnevi in ti se bližaš smrti; mineva veselje, minevajo šale, minevajo slavnosti, hvale, izzivanja, in kaj ti ostane? »In sam grob mi še ostaja.« (Job 17, 1.) Vržejo nas v jamo in ondi bodemo trohneli, vsega oropani. Ob smrti nam bode spomin na vse veselje, katerega smo uživali v življenju, spomin na vse prejete časti le množil trpljenje in nezaupnost, ali dosežemo večno izveličanje ali ne. Torej — tako poreče takrat ubogi zemljan, — moja hiša, moji vrtovi, moja vkusna oprava, moje slike, moja oblačila, vse to za malo časa ne bode več moje? — In sam grob mi še ostaja!

O takrat bodo gledali vse posvetne dobrote v luči žalosti oni, ki so bili nanje navezani; in ta žalost jih postavi še v večjo nevarnost pogubiti se, zakaj izkušnja nam kaže, da osebe, ki so bile navezane na svet, ob smrti ne morejo slišati, da bi se govorilo o čem drugem, kakor o njih bolezni, o zdravniku, katerega bi še mogli poklicati, o zdravilih, ki bi morda še pomagala. In če jim kdo govori odkrito in od srca, se takoj naveličajo, češ pustite me počivati, ker me boli glava in ne morem poslušati govorjenja. In če včasih odgovore, se vzburijo in ne vedó, kaj sploh govoré. Večkrat jim izpovednik podeli odvezo, ne zato, ker so za-njo pripravljeni,

ampak ker ni več časa čakati. Tako umirajo oni, ki malo mislijo na smrt!

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, Gospod neskončnega veličastva, sramujem se stopiti pred tebe. Kolikrat sem te onečastil, ker sem bolj čislal umazano veselje, svojo domišljavost, dim . . . kakor tvojo milost. Molim in poljubljam, moj Odrešenik, tvoje svete rane, katere sem ti vsekal s svojimi grehi. Pa ravno po tvojih svetih ranah upam zadobiti odpuščanje in izveličanje. Dodeli, da spoznam, o moj Jezus, veliko krivico, ki sem ti jo storil, zapustivši tebe, studenec vsega dobrega, da bi pil iz smradljivih in zastrupljenih vodâ. Kaj imam od tolikih grehov, s katerimi sem te žalil, kakor kazen, pekočo vest in krivdo za pekel? „Oče nisem vreden, da se imenujem tvoj sin.“ Moj Oče, ne zavrzi me! Res je sicer, da ne zaslužim več tvoje milosti, po kateri bi postal otrok božji, ali ti si umrl zato, da bi me odrešil. Rekel si: „Izpreobrnite se k meni, in jaz se obrnem k vam.“ (Zah. 1, 3.) Vsa svoja razveseljevanja pustim, odrečem se vsakršni radosti, ki mi jo more ponuditi svet in k tebi se obračam. Zanesi mi zavoljo krvi, katero si za-me prelil, saj se kesam iz vsega srca vseh storjenih pregreh. Kesam se jih in te ljubim nad vse stvari. Nisem vreden, te ljubiti, a ti si vreden, da te ljubim. Vzprejmi me v svojo ljubezen! Ne zameri, da te ljubi srce, ki te je dokaj časa zaničevalo. Navlašč me nisi pustil umreti, ko sem bil v grehu, zato da bi te jel ljubiti. Dà, ljubiti te hočem dokler živim, nikogar ne maram ljubiti razen tebe. Pomagaj mi,

podeli mi sveto stanovitnost in svojo sveto ljubezen. — Marija, pribežališče moje, priporočaj me Jezusu Kristusu!

II.

Kralj Ezekija je govoril jokaje: »Življenje mi je odrezano kakor tkalcu: komaj sem začel, me je odrezal.« (Iz. 38, 12.) Oj kolikim, ki uprav tkô platno, to je uravnavajo in izvršujejo svoja posvetna opravila po raznih načrtih, kolikim pride smrt in odreže vse! Pri svitu one zadnje sveče minejo vse stvari tega sveta: priznavanje, razvedrilo, sijaj in veličastvo. O velike skrivnosti smrti! Pokažeš nam, česar ne vidijo oni, ki ljubijo svet. Sreča, za katero so te zavidali, imenitna služba, najbolj bahato zmagoslavje izgubi ves blišč, ko sreča smrtno postelj. Misel na napačno srečo, katero smo si ustvarili, izpremeni se v nevoljo nad našo nespametnostjo. Resnična in žalostna smrtna senca zakrije in zatemni vsako čast.

Sedaj nam kažejo strasti posvetno blaginjo drugačo, kakor je v resnici: dim, blato, ničemurnost in beda. O Bog! Čemu je bogastvo, grajščine, kraljestva ob smrti, ko nam ne preostaja kaj drugega, nego zaboj iz lesa in preprosta obleka, da pokrije truplo? Čemu vsa čast, ko te ne čaka drugega, kakor pogrebni sprevod in veličasten pokop, ki duši nič ne pomore, če se pogubi? Čemu je telesna lepota, ako ne preostane nič, nego črvi, smrad in strah pred smrtjo, po smrti pa malo prahu?

»Postavil me je kakor v pregovor ljudstvu, in za vzgledovanje sem pred njimi.« (Job 17, 6.) Ako umrje bogatin, minister, stotnik, povsod govore o njem. Toda če je živel slabo, pride ljudstvu v pregovor kakor zgled posvetne ničemurnosti. A

tudi zgled božje pravice postane v poboljšanje drugim. Pri pokopu ga zagrebejo mej druge siromake: »Mali in veliki sta ondi.« (Job 3, 19.) Čemu mu je sedaj telesna lepota, posvetna veljava, ko truplo polóžé v jamo, da ondi strohni, duša pa je zavržena v pekel, da gori? Oj kolika nesreča, da se bodo mogli drugi od tebe učiti, sebi v korist pa tega nisi premislil! Na smrtno uro ne moremo umiriti in ozdraviti svoje vesti, ampak to moramo storiti prej. Pohitimo, da storimo sedaj, česar tačas ne bodemo mogli. Čas je kratek. Vse hitro pride in mine; zatorej skrbimo, da si gotovo pridobimo večno življenje.

Vzdihljaji in prošnje.

O Bog moje duše, o neskončna dobrota, usmili se me, ki sem te tolikrat žalil. Vedel sem, da izgubim z grehom tvojo milost, in vendar sem jo hotel izgubiti. Povej mi, kaj naj storim, da si jo zopet pridobim. Ako hočeš, da se kesam svojih grehov, glej, kesam se jih iz vsega srca: od žalosti bi hotel umreti. Ako hočeš, da te ljubim nad vse stvari, pustim vse, odpovem se vsemu veselju, vsem dobrotam, katere mi more svet podati, in te ljubim bolj ko vse drugo, o moj najljubeznivejši Izveličar. Ako hočeš, da te prosim milosti, dveh te prosim: ne pripusti, da bi te še kdaj žalil, in dodeli, da te ljubim, potem pa bodi, kar hoče. — Marija, moje upanje, izprosi mi te dve milosti, od tebe jih upam prejeti!

III.

Kako nespametno bi bilo torej zaradi bornega in kratkega veselja postaviti se v nevarnost, da ne-

srečno umrjemo in tako pričnemo nesrečno večnost! Oj, koliko tehta oni zadnji trenutek, ko se zadnjič zapró usta. Celo večnost tehta, polno veselja ali polno trpljenja. Vse življenje oceni, ali vedno srečno ali vedno nesrečno. Pomislimo, da je Jezus Kristus hotel umreti tako bridko in tako sramotno, da bi nam pridobil srečno smrt. Zato nas tolikrat kliče, nas tako razsvetljuje, nas opominja in nam žuga, da bi poučeni sklenili zadnji trenutek življenja v njegovi milosti.

Tudi neki pogan (Antisten) je odgovoril, ko so ga vprašali, kaj je na tem svetu največja sreča: Dobra smrt. In kaj poreče kristijan, katerega uči vera, da se začne s tistim trenutkom večnost, da se tačas potegne žreb ali večnega uživanja ali pa večnega trpljenja. Če bi bila v enem žepu dva listka ter bi bil na prvem zapisan pekel, na drugem nebeški raj, katerega moreš ti doseči, oj, kako marljivo bi si prizadeval pridobiti listek nebeškega raja! Moj Bog! Kako se tresejo oni nesrečneži, ki so obsojeni v to, da si po kocki potegnejo življenje ali smrt! Ali kakšen strah bode takrat, ko bodeš blizu onega trenutka moral reči: Od tega trenutka, ki se mu zdaj bližam, odviseva moje življenje ali moja večna smrt. Zdaj, zdaj se odloči, ali bodem srečen za večno ali pa nesrečen za vedno. — Sv. Bernardin Sienski pripoveduje o nekem knezu, ki je ob smrtni uri ves prestrašen klical: Toliko zemlje in toliko palač imam na svetu, toda če umrem to noč, ne vem, v kateri izbi me smrt doseže.

Bratec moj! Ti veruješ, da moraš umreti, da je večnost, in da umreš le enkrat. Če se tedaj zmotiš, si se zmotil za vedno brez upanja, da bi mogel še kdaj popraviti. Zato pa začni od sedaj,

ko to bereš, delovati na to, da si zagotoviš kolikor mogoče srečno smrt. Sv. Andrej Avelinski je tresoč se klical: Kdo vé, kakšna usoda me zadene v prihodnjem življenju? Se li izveličam ali pogubim? — Sv. Ljudevit Bertrandski se je tresel tako, da po noči ni mogel spati, ker je mislil: »Kdo vé, če se morda ne pogubiš?« In ti bi ne drhtel, ko si tolikrat grešil? Popravi hitro, dokler je čas, skleni, da se daruješ zares Bogu in začni vsaj odslej živeti tako, da se ne boš kesal, ampak ti bode v tolažbo ob smrti. Moli, pogosto prejemaj svete zakramente, zapusti pregrešne nevarnosti; če je treba, zapusti celo svet, zavaruj si svoje večno izveličanje in pomni, da v zagotovilo večnega izveličanja ni nobena varnost prevelika.

Vzdihljaji in prošnje.

Oj, dragi moj Izveličar, koliko sem ti dolžan! Kako si pač mogel podeliti toliko milostij meni nehvaležnežu, meni izdajalcu? Ustvaril si me in že pri stvarjenju si videl krivice, katere sem ti imel storiti. Odrešil si me, ker si zame umrl, in že tačas si opazil mojo poznejšo nehvaležnost. Komaj na svetu, sem ti že obrnil hrbet; vsled tega sem bil mrtev, in vendar si me razsvetlil s svojo milostjo. Izgubil sem te, a vendar si dopustil, da sem te našel. Sovražen sem ti bil, a ti si me storil svojega prijatelja. O Bog usmiljenja, daj mi spoznati dolžnosti, katere imam do tebe, dodeli mi, da objokujem pregrehe, s katerimi sem te žalil. Maščuj se nad menoj s tem, da mi daš veliko žalost nad mojimi grehi: nikar pa me ne kaznuj s tem, da bi mi odtegnil svojo milost in ljubezen. O večni Oče, strah me je in sram krivic,

ki sem ti jih storil, bolj ko vsega zla. Usmili se me po ljubezni Jezusa Kristusa! Ozri se na svojega Sina, ki je umrl na križu: Njegova kri bodi nad menoj! Ta božja kri pridi nadme, da opere mojo dušo. O kralj mojega srca, pridi tvoje kraljestvo! Sklenem odpraviti vsako nagnjenje, ki ne meri na te. Ljubim te nad vse stvari, pridi in kraljuj ti edini v mojem srcu; daj, da te ljubim, in nič drugega, kakor tebe. Blagoslovi, moj Oče, to hrepenenje in dodeli mi milost, da ostanem vedno združen s teboj. Vsa svoja čuvstva posvetim tebi, in od danes nadalje hočem biti le tvoj, ki si moj zaklad, moj mir, moje upanje, moja ljubezen, moje vse! Vse upam od tebe po zasluženju tvojega Sina. — Kraljica in mati moja, Marija, podpiraj me s svojo priprošnjo! Mati božja, prosi zame!

Četrto premišljevanje.

Smrt je gotova.

„Odločeno je ljudem enkrat umreti.“ *(Hebr. 27.)*

I.

Smrtna obsodba je spisana vsem ljudem: človek si, umreti moraš! Sveti Avguštin je rekel: »Druge naše stvari, naj so li dobre ali slabe, so negotove; samo smrt je gotova.« Ni gotovo, bode li oni otrok, ki je rojen reven ali bogat, trdnega ali slabega zdravja, bode li umrl mlad ali star, vse je negotovo, to pa je gotovo, da bode umrl. Vsakega plemenitnika, vsakega kralja mora odrezati smrt. In kadar pride, je ni moči, ki bi se jej mogla

ustavljati: kljubuješ ognju, vodi, železu; ustavljaš se knežjim mogotcem, smrti pa se ne moreš ustavljati: »Ustavlja se ognju, železu; ustavlja se kraljem; pride smrt, kdo se ji ustavi?« (Sv. Avguštin.) — Sv. Vincencij Beluaški pripoveduje, da je neki francoski kralj ob koncu svojega življenja rekel: »Glejte, z vso svojo močjo ne morem doseči tega, da bi me smrt le eno uro dalje čakala.« Ko pride mejnik življenja, ne more se odložiti niti za trenutek: »Določil si meje, katerih ne more prestopiti.« (Job 14, 5.)

In če tudi preživiš, čitatelj moj, vsa leta, kolikor se jih nadejaš: pride dan, in tistega dné ura, ki bode za te poslednja. Meni, ki sedaj pišem, tebi, ki bereš to delo, je odločen dan in čas, ko ne bom ne jaz več pisal, ne ti več bral. Ni ga bilo nikdar človeka tako nespametnega, ki bi si bil domneval, da ne bo umrl. Kar se je zgodilo tvojim prednikom, dogodilo se bode tudi tebi. Koliko jih je živelo v tvoji domovini prejšnja leta, glej, nobeden izmed njih ni več živ. Tudi knezi in vladarji so zapustili zemljo in nič drugega niso ostavili tù, nego marmorno rakev z lepim napisom, ki nas dandanes uči, da od svetnih velikašev ne preostane drugega, nego malo prahu, skritega med kamenjem. Sveti Bernard vprašuje: »Povej mi, kje so oni, ki so ljubili svet?« in odgovarja: »Ničesar ni ostalo po njih, razen pepel in črvad.«

Zato je potrebno, da ne skrbimo za srečo, ki mine, ampak za srečo, ki bo večna, zakaj naše duše so večne. Kaj ti pomaga sreča (če sploh moremo govoriti o sreči duše, ki je brez Boga), ako moraš biti potem nesrečen vso večnost? Zgradil si si hišo in zelo si zadovoljen ž njo, a pomisli, da jo moraš skoro pustiti in da pojdeš gnit v jamo. Dosegel si

ono čast, ki te stavi nad druge, toda pride smrt in te zenači z najpreprostejšimi zemljani.

Vzdihljaji in prošnje.

Joj mene reveža, ki toliko let nisem mislil drugega, kakor žaliti tebe, Boga svoje duše! Zares, ta leta so minila, smrt mi je morda že za petami, in kaj imam, razen muke in očitajoče vesti? Oj, da bi ti bil vedno služil, moj Gospod! Kako sem bil nespameten! Živel sem na svetu že toliko let, a ne da bi si bil pridobil zasluženja za prihodnje življenje, naložil sem si le dolgov pred tvojo božjo pravico. Mili moj Izveličar, dodeli mi luč in moč, da poplačam dolgove. Smrt morda že ni več daleč. Pripraviti se hočem za ta trenutek, ki mi odloči večno srečo ali nesrečo. Hvala ti, da si me čakal doslej! In ker mi daješ časa, da popravim storjeno škodo, glej me, moj Bog, in povej mi, kaj mi je storiti za te. Ali hočeš, da se kesam storjenih grehov? Kesam se jih, obžalujem jih iz vse duše. Hočeš li, da te ljubim vsa leta in vse dni, kar jih še imam? Dà, to hočem storiti. O Bog, tudi poprej sem že pogosto obetal, da bom to storil, a moje obljube so postale izdajstva! Ne, moj Jezus, nočem biti več nehvaležen za tolike milosti, ki si mi jih skazal. Če niti sedaj ne začnem drugače živeti, kako morem ob smrti upati odpuščanja? Sedaj torej trdno sklenem, da ti začnem zares služiti. Ti mi pa daj moč, nikar me ne zapusti! Nisi me zapustil, ko sem te žalil: tembolj torej zaupam sedaj v tvojo pomoč. Vzprejmi me torej v svojo ljubezen, o Bog, ki si vreden neskončne ljubezni. Vzprejmi izdajalca, ki se skesano oklepa tvojih

nog, ki te ljubi in prosi usmiljenja. Ljubim te, moj Jezus, ljubim te iz vsega srca, bolj ko samega sebe. Glej, tvoj sem. Ravnaj z menoj in z vsemi mojimi močmi, kakor ti je drago. Dodeli, da ti stanovitno služim; daj mi svojo ljubezen, potem pa stori z menoj, kar hočeš. — Marija, mati, upanje, pribežališče moje, tebi se priporočim, tebi izročim svojo dušo, prosi zame Jezusa!

II.

Odločeno je! Gotovo je torej, da smo vsi obsojeni na smrt. Vsi se rodimo, pravi sveti Ciprijan, z vrvico okrog vratu in kolikorkrat prestopimo, toliko bližje smo smrti. Brat moj, kakor so te zapisali nekdaj v krstno knjigo, tako te zapišejo kdaj v mrliško knjigo. Kakor se sedaj spominjaš svojih prednikov, rekoč: moj rajni oče, stric, brat, prav tako porekô o tebi tvoji nasledniki. Kakor si pogosto slišal zvoniti mrličem, tako bodo čuli drugi, ko bode zvonilo tebi.

Kaj bi rekel, videč na smrt obsojenega, ki se gredoč na morišče šali, se smeje, okrog sebe ozira ter misli na gledišča, plesišča in izprehajališča? Ali ti ne greš že sedaj v smrt? In na kaj misliš? Poglej tja v ono jamo, kjer so tvoji prijatelji in sorodniki; nad njimi se je že izvršila pravica. Kolik strah za obsojenca, ako vidi tovariše, viseče na vislicah in že mrtve! Poglej torej one gomile; vsaka izmed njih ti govori: »Včeraj meni in danes tebi.« (Sir. 38, 23.) Isto ti povedó tudi podobe rajnih sorodnikov, njih spominske knjige, hiše, postelje, oblačila, katera so zapustili.

Kaj je torej bolj nespametno, ali to, da vemo, da nam je umreti, da nas zadene po smrti ali večno

veselje, ali večna kazen, če mislimo, da oni trenutek odločuje večno srečo ali večno nesrečo, — ali pa, da se ne maramo pripraviti in poprijeti vseh pripomočkov za srečno smrt? Pomilujemo one, ki naglonma umrô in niso pripravljeni za smrt: sami se pa ne pripravljamo na smrt, dobro vedoč, da se tudi nam lahko isto prigodi! Toda naj si bode že hitro ali kasno, prevideno ali neprevideno, naj na to mislimo ali ne: umreti nam je, in vsak hip se bližamo smrtnemu orodju, katero bode zadnja bolezen, ki nas potegne od sveta.

V vsaki dôbi se napolnijo hiše, trgi in mesta z novimi prebivalci, prejšnje pa odnesejo in zapró v gomile. Kakor so končani za one dnevi življenja, tako pride čas, ko ne jaz, ne ti, ne kdo sedaj živečih več ne bode živel na zemlji. »Dnevi so zapisani, ko še nikdo ni v njih.« (Ps. 138, 16.) Takrat bodemo vsi v večnosti, ki bo za nas ali večen dan veselja ali večna noč trpljenja. Srednje poti ni: resnično je, in vera nas uči, da nas zadene ena ali druga usoda.

Vzdihljaji in prošnje.

Mili moj Odrešenik, ne drznil bi se stopiti pred tebe, ako bi te ne občudoval pribitega na svetem križu, razmesarjenega, zasmehovanega, umrlega zame. Velika je bila moja nehvaležnost, a še mnogo večje je tvoje usmiljenje. Veliko je bilo število mojih grehov, a še mnogo večje je tvoje zasluženje. Tvoje rane, tvoja kri, tvoja smrt je moje upanje. Zaslužil sem pekel, odkar sem prvič grešil: od tedaj pa sem se tolikrat povrnil v greh! Ti pa mi nisi le ohranil življenja, ampak si mi tako ljubeznivo in usmiljeno ponujal

spravo. Kako bi se sedaj bal, da me odpodiš od sebe, sedaj ko te ljubim in ne želim drugega nego tvojo milost? Dà, ljubim te iz vsega srca, o dragi moj Gospod in ne želim nič drugega, nego ljubiti tebe! Ljubim te in kesam se, da sem te zaničeval, ne toliko zaradi pekla, katerega sem zaslužil, kakor zaradi tega, ker sem žalil tebe, moj Bog, ki si me tako silno ljubil! Moj Jezus, odpri mi naročje svoje dobrote, obsipaj me bolj in bolj z usmiljenjem. Stori, da ti ne bom več nehvaležen in izpremeni mi docela srce. Dodeli, da postane popolnoma tvoje, da gori v vednem plamenu zate moje srce, katero nekaj časa ni kar nič čislalo tvoje ljubezni, pač pa je gorelo za borno veselje tega sveta. Upam, da pridem v raj, kjer te bodem vedno ljubil; tam ne morem dobiti prostora mej nedolžnimi, stal bom mej spokorniki; mej temi pa te bodem ljubil bolj od nedolžnih. V slavo tvojega usmiljenja bodi priča nebeški raj, kako se topi v goreči ljubezni grešnik, ki te je tolikrat žalil. Od danes nadalje sklenem, da bodem ves tvoj in da ne bom mislil na kaj drugega, kakor na tvojo ljubezen. Stoj mi na strani s svojo lučjo in s svojo milostjo ter mi daj moč, da izvršim to željo, katero si mi ti vdihnil po svoji dobroti. — O Marija, mati stanovitnosti, izprosi mi, da ostanem zvest tej svoji obljubi!

III.

Smrt je gotova! Toda, o Bog, kristijani to sicer dobro vedó, verujejo ter vidijo, in vendar se premnogi tako malo zmenijo za smrt, kakor da bi jim ne bilo treba nikdar umreti. Če bi ne bilo po tem življenju ne pekla, ne nebes, bi li mogli manj

misliti na smrt, kakor mislijo sedaj? Zato pa tudi živé tako zlobno. Brat moj, ako hočeš lepo živeti, skrbi, da preživiš ostale dni v spominu na smrt: »O smrt, dobra je tvoja sodba.« (Sir. 41, 3.) Kako dobro sodi svoja dela, kdor jih sodi in vodi v spominu na smrt! Spomin na smrt umori nagnjenje do vseh stvarij tega sveta. »Premišljuj konec življenja in ne najdeš na svetu, kar bi ljubil,« pravi sveti Lavrencij Justinijan. »Vse kar je na svetu, je poželenje mesa, poželenje očij in napuh življenja.« (I. Jan. 2, 16.) Vsa posvetna blaginja prav za prav ni nič drugega, nego čutno veselje, imetje in čast; vse to pa zaničuje, kdor premišljuje, da se ima v kratkem razkrojiti v prah in položen pod zemljo postati v jed črvadi.

In zares, premišljevaje smrt so svetniki zaničevali vse dobrote sveta. Sveti Karol Boromej je imel na svoji mizi mrtvaško glavo, da se je neprestano nanjo oziral. Kardinal Baronij si je dal vrezati na svoj prstan besedi: »Memento mori!« (Spominjaj se smrti!) Blaženi Juvenal Ancino, škof saluški je imel na mrtvaški glavi zapisane te-le besede: »Kar si ti, bil sem tudi jaz, kar sem jaz, bodeš tudi ti.« Nekega svetega puščavnika so vprašali ob smrtni uri, zakaj se tako veselo drži; on pa jim odgovori: »Pogosto sem imel poprej pred očmi smrt, zato sedaj, ko je prišla, ne vidim nič novega.«

Kako nespameten bi bil popotnik, ki bi se hotel imenitnega delati v deželi, preko katere potuje, ne bal bi se pa, da se mu odtegne čast v deželi, kjer ostane za vse življenje. In ali ni to nespametno, ako se kdo misli osrečiti na svetu, kjer mu je ostati le malo dnij, pri tem pa se postavlja v nevarnost, da se ponesreči v prihodnjem svetu, kjer

mu bode živeti na veke? Kdor ima kako stvar v najemu, ne drži mnogo do nje, misleč, da jo mora v kratkem vrniti. Vso blaginjo tega sveta imamo le v zakupu; nespametno bi bilo torej navezati se nanjo, ko jo moramo vendar v kratkem zapustiti. Smrt nas oropa vsega. Vseh pridobitev, vse sreče tega sveta bode konec, ko se zapró usta, ko se prične pogreb, ko se zgrudimo v jamo. Hišo, katero si sezidal, moraš zapustiti drugim; v gomili bo stanovalo tvoje telo do dneva vesoljne sodbe. Odtod pa pojdeš ali v raj ali v pekel, kamorkoli bode že poprej odmenjena duša.

Vzdihljaji in prošnje.

Ob smrti bo torej zame vse končano. Drugo mi ne bo nič hasnilo, o moj Bog, kakor ono malo, kar sem storil iz ljubezni do tebe. A kaj čakam? Naj li čakam da pride smrt in me najde tako bornega in z grehi obloženega, kakor sem sedaj? Ako bi moral sedaj umreti, bi umiral jako nemirno in povse nezadovoljen s svojim življenjem. Ne, moj Jezus, nočem umreti tako nezadovoljen. Zahvaljujem te, ker si mi dal časa, da objokujem svoje pregrehe. Od tega trenutka hočem začeti. Kesam se nad vse, da sem te žalil, o največja dobrota in ljubim te nad vse stvari, bolj ko svoje življenje. Vsega se ti darujem, moj Jezus! Sedaj te objamem in pritisnem na svoje srce in ti izročim vso svojo dušo. Nočem čakati, da bi ti jo izročil tačas, ko bode že na potu od tega sveta. Nočem čakati, da bi te šele tedaj prosil rešitve. Moj Izveličar, reši me sedaj, odpusti mi grehe in podeli mi milost svoje svete ljubezni. Kdo vé, če ni morda premišljevanje, katero sem danes

bral, zadnji tvoj klic in zadnje usmiljenje, katero mi ponujaš? Stegni svojo roko, moja ljubezen, in dvigni me iz blata mlačnosti. Daj mi gorečnost, stori, da te ubogam z veliko ljubeznijo v vsem, kar želiš od mene. Večni Oče, po ljubezni Jezusa Kristusa mi dodeli sveto stanovitnost in milost, da te ljubim, zelo ljubim vse ostalo življenje. — O Marija, mati usmiljenja, pri ljubezni, katero gojiš do svojega Jezusa, izprosi mi milost stanovitnosti in ljubezni!

Peto premišljevanje.

Ni gotovo, kdaj bomo umrli.

„Bodite pripravljeni, zakaj ob uri, ki je ne veste, pride Sin človekov.“ *(Luk. 12, 40.)*

I.

Gotovo je, da moramo vsi umreti, ali kdaj umremo, ni gotovo. »Nič ni bolj gotovega, nego smrt,« — pravi Idiota, — »a nič bolj negotovega, kakor ura smrti.« Brat moj, že je določeno leto, mesec, dan, ura, trenutek, ko bova morala, jaz in ti, zapustiti svet in stopiti v večnost. Toda tega časa ne poznava. Jezus Kristus pravi, da pride smrt kakor tat po noči in na skrivaj, zato pa bodimo vedno pripravljeni: »Kakor tat po noči, tako bode prišel Gospod.« (I. Tes. 5, 2.) In zopet pravi, da čujmo, zakaj ko si najmanj domišljujemo, prišel bo sodit Gospod. Sv. Gregorij pravi: »O smrti smo negotovi zato, da bi bili na smrt vedno pripravljeni«. Ker nam torej smrt vsak čas in na vsakem kraju

more vzeti življenje, je potrebno, — pravi sv. Bernard, — da jo pričakujemo ob vsakem času in na vsakem kraju, ako hočemo srečno umreti in se izveličati: »Smrt te povsod čaka, povsod je torej pričakuj!«

Vsak vé, da mora umreti, a to je hudo, ker si mnogi mislijo, da je smrt še jako daleč od njih, in jo zato izgubé izpred očij. Še celo starci, vsi slabotni, in osebe, docela bolehave, si domišljujejo, da bodo živele še po tri ali po štiri leta. Nasproti temu pa trdim, da vem o mnogih, ki so umrli pred nedavnem nenadne smrti, bodisi sedé, bodisi gredé, ali pa spé v postelji. Gotovo je, da nihče izmed teh ni mislil umreti neprevideno in tisti dan, ko je umrl. Trdim še dalje, da nobeden izmed teh, ki so šli to leto v drugo življenje, ni mislil, da ima že to leto dokončati svoje dneve.

Zatorej, kristijan, ko te zapeljuje hudobni duh v greh, češ, jutri se izpoveš, odgovori mu: Kaj pa, če je danes zadnji dan mojega življenja? In če je nemara ta ura, ta trenutek, ko obrnem hrbet Bogu, zadnji zame? Če bi potem ne imel več časa poboljšati se, kaj bi bilo z menoj na vekomaj? Koliko revnih grešnikov je udarila smrt in pogreznila v pekel prav tačas, ko so se gostili s kako strupeno jedjo: »Kakor se lové ribe s trnekom, tako se lové ljudje ob hudem času.« (Prid. 9, 12.) Hud čas v pravem pomenu besede je pa tisti, v katerem grešnik dejansko žali Boga. Izkušnjavec pravi: Ta nesreča se ti ne dogodi; ti pa reci: In če se mi dogodi, kaj bo potem z menoj vso večnost?

Vzdihljaji in prošnje.

Gospod! Kraj, kjer bi moral sedaj biti, ne bi smel biti ta, na katerem sedaj bivam, ampak

pekel, katerega sem tolikrat zaslužil s svojimi grehi: Pekel je moja hiša! Toda sv. Peter me uči: „Gospod potrpežljivo ravna zavoljo vas, ker noče, da bi se nekateri pogubili, temveč, da bi se vsi obrnili k pokori.“ (II. Petr. 3, 9.) Imel si torej toliko potrpežljivosti z menoj in si me čakal, zato ker nočeš, da bi se pogubil, ampak hočeš, da se vrnem k pokori. Dà, moj Bog, k tebi se vrnem, k tvojim nogam se vržem in te prosim usmiljenja: Usmili se me, Bog, po svojem velikem usmiljenju! Gospod, da mi zaneseš, imej z menoj veliko in izredno usmiljenje, zakaj žalil sem te z odprtimi očmi. Drugi grešniki so te sicer tudi žalili, a niso imeli toliko luči, kolikor si je podelil meni. A navzlic temu mi priporočaš, naj se skesam svojih grehov, naj upam od tebe odpuščenja. Glej, moj Odrešenik, kesam se iz vsega srca, da sem te žalil in upam, da mi odpustiš po zasluženju svojega trpljenja. Moj Jezus, nedolžen kakor si bil, si hotel umreti kot grešnik na križu in preliti vso svojo kri, da me odrešiš grehov: „O kri nedolžnega, operi krivde grešnika!“

Večni Oče, odpusti mi po ljubezni Jezusa Kristusa; slušaj njegove prošnje, ker on prosi zame, on zame posreduje! A ni še dosti, da mi odpustiš, o Bog, ki si vreden neskončne ljubezni, želim tudi še milosti, da te ljubim. Ljubim te, o največja dobrota, ter ti darujem od danes nadalje svoje telo, svojo dušo, svojo voljo, svojo prostost. Od danes nadalje se hočem varovati ne samo smrtnih, ampak tudi malih grehov. Ogibati se hočem vseh slabih priložnostij: „Ne pelji nas v izkušnjavo!“ Oprosti me greha in

potem me kaznuj, kakor hočeš. Vzprejmem vse bolezni. „Prosite in prejeli bodete!“ Obetaš mi torej, da mi dodeliš, karkoli te prosim. Teh dveh milostij te prosim: svete stanovitnosti in milosti, da te ljubim. — O mati usmiljenja, prosi zame, v tebe zaupam!

II.

Gospod noče, da bi se pogubili, in zato nas ne neha opominjati, da poboljšajmo svoje življenje, grozeč nam s kaznijo: »Ako se ne izpreobrnete, zamahne s svojim mečem.« (Ps. 7, 13.) Glejte, pravi na drugem kraju, koliko jih je umrlo nepričakovano, ko so se tega najmanj nadejali, ker niso hoteli pustiti grešnega življenja, marveč so mirno živeli ter mislili, da jim je živeti še mnogo let. »Kadar porekó: Mir je in varnost, takrat bo prišlo naglo pogubljenje nadnje.« (I. Tesal. 5, 3.) Na drugem kraju pravi: »Ako se ne izpokorite, boste vsi prav tako pogubljeni.« Zakaj toliko opominov, predno nam pošlje kazen? Zato, ker hoče, da se poboljšamo in se tako izognemo nesrečni smrti. Kdor pravi, varuj se, nima namena te usmrtiti, pravi sveti Avguštin. »Noče raniti, kdor ti kliče: varuj se!«

Potrebno je torej, da pripraviš račune, predno napoči obračunski dan, kristijan! Ako bi moral umreti ta dan še pred nočjo in bi se moralo tačas določiti tvoje večno izveličanje, kaj meniš? Ali bi bili pripravljeni računi? Koliko bi pač plačal, da bi dosegel od Boga še eno leto, en mesec ali vsaj še en dan časa. Zakaj pa sedaj ne urediš vesti, ko ti Bog daje toliko časa! Ali ne more biti ta dan zadnji tvojega življenja? »Ne odlašaj izpreobrniti se h Gospodu in ne odkladaj od

dne do dne: zakaj njegova jeza naglo pride in ob času maščevanja te bode razdejal.« (Sir. 5, 8—9.) Da se izveličaš, brat moj, treba, da pustiš greh; če ti ga je torej enkrat pustiti, zakaj ga ne pustiš sedaj? »Če enkrat, zakaj ne sedaj?« (Sv. Avguštin.) Ali naj čakaš, da pride smrt? Toda čas smrti trdovratnežem ni čas odpuščenja, nego maščevanja: »Ob času maščevanja te pokonča.«

Če ti je kdo dolžan veliko svoto, zavaruješ se precej, da ti spiše dolžno pismo, ker praviš: Kdo ve, kaj se utegne pripetiti. Zakaj pa ne ravnaš prav tako varno s svojo dušo, ki je vendar vredna mnogo več, kakor tista svota? Zakaj ne govoriš prav tako: Kdo ve, kaj se pripeti? Ako izgubiš ono svoto, ne izgubiš vsega, in če bi izgubil z onimi denarji tudi vse svoje očetovo imetje, ostalo bi ti vsaj še upanje, da bi si je kasneje še pridobil. Kako pridno si zaznamuješ zapisnik svojega imetja, iz strahu, da se ne bi kaj poizgubilo, ako umreš nenadoma; ako pa se ti slučajno dogodi smrt nenadoma in bodeš v nemilosti pred Bogom, kaj pa bode s tvojo dušo vso večnost?

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Odrešenik, vso svojo kri si žrtvoval zame, svoje življenje si dal za odrešenje moje duše, jaz pa sem je izgubil tolikokrat zaradi zaupanja na tvoje usmiljenje. Tolikrat sem se poslužil tvoje dobrote, da bi te le še bolj žalil. Zato sem zaslužil, da bi bil precej umrl in da bi bil pogubljen v pekel. Skratka: tekmoval sem s teboj; čim bolj si me božal, tem bolj sem te žalil. Bližal si se mi, jaz pa sem bežal pred teboj. Dajal si mi časa, da popravim storjeno zlo, jaz pa sem

služeč sebi nakladal krivico na krivico. Gospod! Daj, da spoznam veliko krivico, katero sem ti storil, in dolžnost tebe ljubiti. O moj Jezus, kako sem ti mogel biti tako ljub, da si hodil za menoj, ko sem te odganjal od sebe? Kako si mi mogel deliti toliko milostij, ko sem ti storil toliko krivic? Iz vsega tega vidim, kako želiš, da se ne pogubim.

Kesam se iz vsega srca, da sem te žalil, o neskončna dobrota. Oj, vzprejmi nehvaležno ovčico, ki se skesana vrača k tvojim nogam: vzprejmi jo, zadeni jo na svoje rame, da ne pobegne več od tebe. Ne, nočem več pobegniti od tebe; ljubiti te hočem, tvoj hočem biti; in če sem tvoj, zadovoljen sem z vsako kaznijo. Toda katera večja kazen me more zadeti, kakor da živim brez tvoje milosti, ločen od tebe, ki si moj Bog, ki si me ustvaril in si zame umrl? O nesrečni grehi, kaj ste storili? Zaradi vas sem žalil svojega Izveličarja, ki me je tako ljubil. O moj Jezus, kakor si ti umrl zame, tako bi moral tudi jaz umreti zate: Ti iz ljubezni, jaz pa iz žalosti, da sem te žalil. Vzprejmem smrt kadar in kjer ti drago. Ali doslej te nisem ljubil, vsaj premalo sem te ljubil. Nočem tako umreti. O, dodeli mi še nekoliko življenja, da te ljubim predno umrem. Zato mi izpremeni srce, rani je, vžgi je s svojo sveto ljubeznijo po tisti ljubezni, s katero si zame umrl. Ljubim te iz vse svoje duše. Duša moja se je vnela ljubezni do tebe. Ne dopusti, da te še kdaj izgubi. Dodeli mi sveto stanovitnost, daj mi svojo ljubezen! — Presveta Marija, pribežališče moje in mati moja, bodi moja priprošnjica!

III.

Bodite pripravljeni! Gospod ne pravi, da se pripravljajmo, ko se nam bliža smrt, ampak da bodimo pripravljeni. Ko pride smrt, bode ob oni burni zmešnjavi skoro nemogoče poravnati zmedeno vest. Tako veli razum, tako preti Bog, rekoč, da tedaj ne pride odpuščat, ampak maščevat se nad njim, ki je zaničeval njegove milosti: »Meni gre maščevanje in jaz povrnem ob času.« (V. Mojz. 32, 35.) »Pravična kazen« — pravi sveti Avguštin — »bo to onemu, ki bi se bil lahko izveličal, pa se ni hotel, da se tedaj ne bo mogel.« Pa mi kdo poreče: Kdo ve, morda se še takrat izpreobrnem in izveličam. Ali bi se pa ti vrgel v vodnjak, rekoč: Kdo ve, morda pa ostanem živ in ne umrjem? O Bog! Kakšna je ta beseda? Kako greh zaslepi razum, da izgubi celo pamet! Ko govore ljudje o telesu, govoré modro, kadar pa govore o duši, govore nezmiselno.

Brat moj, kdo ve, če ni ta oddelek, katerega sedaj čitaš zadnji opomin, ki ti ga Bog pošilja? Urno se pripravimo na smrt, da nas ne odtrga neprevidoma! Sveti Avguštin pravi, da nam Gospod zakriva zadnji dan našega življenja zato, da bi bili vse dni pripravljeni na smrt: »Skrit je zadnji dan, da paziš vse dni.« In sveti Pavel nas opominja, da nam je paziti na izveličanje ne le s strahom, marveč tudi s trepetom: »V strahu in trepetu delajte za svoje izveličanje.« (Fil. 2, 12.) Sv. Antonin pripoveduje, da je neki sicilijanski kralj hotel pokazati svojemu podložniku, s kolikim strahom sedi na kraljevem sedežu. V ta namen dá obesiti nad glavo svojega gosta meč, ki je na las privezan visel od stropa. Tako je povabljenec v strahu vzel le

malo jedil. — Mi vsi smo v prav tisti nevarnosti, zakaj vsak trenutek more na nas pasti smrtni meč, ki bode odločeval o večnem izveličanju.

Tu se gre za večnost: »Če drevo pade proti jugu ali proti severu, kamorkoli že pade, tam obleži.« (Prid. 11, 3.) Ako nas smrt, ko pride, najde v milosti božji, o kako vesela bode duša, zakaj reči bo mogla: vse je rešeno, ne morem več izgubiti Boga, za zmerom sem srečna! Ako pa smrt najde dušo v grehu, kako obupno bode vzdihnila: Torej sem se zmotila! In svoje zmote ne morem več popraviti vso večnost! Vsled tega strahu je č. o. M. Avila, apostol španske deželе, vzkliknil vselej, ko so mu povedali, da je kdo umrl: »O, ko bi pač imel še nekoliko časa, da se pripravim na smrt!« Ko se je že mnogo let pokoril, je rekel ob smrtni uri opatu Agatonu: »Kaj bo iz mene? Kdo pozna sodbe božje?« — Sveti Arzencij se je tudi tresel na smrtni postelji. Ko ga učenci vprašajo, zakaj se boji, jim odvrne: »Sinovi, ta strah mi ni nov, imel sem ga vedno vse svoje življenje.« Nad vse pa je trepetal Job, rekoč: »Kaj naj storim, ko vstane k sodbi Bog; ko bode zahteval račun, kaj mu odgovorim?« (Job 31, 14.)

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, kje sem kdaj koga imel, da bi me bil bolj ljubil od tebe? Jaz pa, koga sem bolj zaničeval, komu sem delal večjo krivico kakor tebi? O rane Jezusove, ve ste moje upanje! Večni Oče, ne glej na moje grehe, glej na rane Jezusa Kristusa, glej na svojega ljubega Sina, ki je umrl iz ljubezni zame in ki te prosi, da mi zaneseš. Kesam se, o moj Stvarnik, da sem te

žalil, obžalujem to bolj, ko vse hudo. Ti si me ustvaril, da bi te ljubil, jaz pa sem živel, kakor bi me bil ustvaril zato, da te žalim. Pri ljubezni Jezusa Kristusa te prosim, odpusti mi in daj mi milost tebe ljubiti.

Prej sem se ustavljal tvoji volji, odslej pa se nočem več ustavljati; storiti hočem, kar mi zapoveš. Zapoveduješ mi, naj sovražim sramoto, katero sem ti storil, sovražim jo iz vsega srca. Zapoveduješ mi, naj sklenem, da te ne bom več žalil: glej, sklenem, da raje izgubim tisočkrat življenje, kakor tvojo milost. Zapovedaš mi, naj te ljubim iz vsega srca; dà, iz vsega srca te ljubim, in nočem ljubiti drugega, nego le tebe. Prosim te in od tebe upam svete stanovitnosti. Pri ljubezni Jezusa Kristusa te prosim, stori, da ti ostanem zvest, in da ti vedno govorim s sv. Bonaventurom: „Eden je moj ljubljenec, eden moja ljubezen.“ Ne, nočem, da bi ti s svojim življenjem delal krivico, živeti hočem le zato, da objokujem svoje storjene grehe in da te ljubim. — Marija, moja mati, prosi zame z vsemi, ki se ti priporočajo; prosi Jezusa še zame!

Šesto premišljevanje.

Smrt grešnikova.

„Ko pride stiska, bodo iskali miru, pa ga ne bo; trepet za trepetom bo prišel.“ *(Ecch. 7, 25.)*

I.

Sedaj si grešniki izbijajo iz glave spomin in misel na smrt in tako izkušajo najti mir, dasi ga nikdar ne najdejo, dokler živé v grehu, ki ga delajo.

Toda, ko jih objame smrtna tesnoba, ko bode treba stopiti v večnost, tedaj ne bodo mogli ubežati muki svoje slabe vesti; iskali bodo miru, toda kakšen mir more najti duša, obtežena z grehi, ki jo grizejo kakor prav toliko kač? Kakšen mir bodo našli, misleč, da morajo stopiti v kratkem pred sodnika Jezusa Kristusa, čigar postavo in prijateljstvo so doslej zaničevali? Trepet za trepetom bode prišel. Novica, ki so jo že vzprejeli, da jim je umreti, misel, da se bo treba ločiti od vseh stvarij na svetu, očitanje vesti, izgubljeni čas, pomanjkanje časa, stroga božja sodba, nesrečna večnost, ki čaka grešnike: vse te reči bodo povzročile grozen vihar, ki bode strašil duha, pospeševal nezaupnost; in tako ostrašen in nezaupen pojde mrlič v drugo življenje.

Abraham je v svoje veliko zasluženje upal v Boga, ko po človeško ni več mogel upati, ker je veroval božji obljubi: »Zoper vse upanje je upal in veroval.« (Rim. 4, 18.) Grešniki pa upajo v svojo veliko škodo in v svojo pogubo ne le proti upanju, ampak tudi proti veri, dočim zaničujejo celo to, kar je Bog zapretil trdovratnežem. Bojé se slabe smrti, a ne bojé se slabega življenja. Kdo pa jim bo dal zagotovilo, da ne umrô nenadoma, zadeti od kapi, ali zastrupljeni, ali da se jim ne vlije kri? In če bi tudi še imeli časa za izpreobrnjenje v smrti, kdo jih zagotovi, da se res izpreobrnejo? — Sv. Avguštin se je moral bojevati dvanajst let, da je premagal svoje zle navade; kako pa se resnično izpreobrne umirajoči grešnik, ki je imel vedno omadeževano vest, sedaj pa je sredi bolečin, omamljene glave, poln strahu pred smrtjo? »Resnično« pravim, ker tačas ne bo zadosti, da samo reče in obljubi, da se hoče izpreobrniti.

O Bog! Kakšen strah bode prevzel in motil tedaj ubogega bolnika, ki je zanemarjal svojo vest, ko uvidi, kako je obložen z grehi in ga bode strašila sodba, pekel in večnost! Kako ga bodo motile take misli, ko mu jame pešati spomin, ko mu potemni razum, ko ga napadejo bolečine, bližajoče se smrti? Izpovedal se bode, obetal bode, jokal, prosil Boga usmiljenja, toda ne da bi vedel, kaj dela; in med tem viharjem zmot in očitovanj, tesnobe in strahu pojde v drugo življenje: »Pretresla se bodo ljudstva in pojdejo tja.« (Job 34, 20.) Prav pravi neki pisatelj, da so prošnje, vzdihi in obljube umirajočega grešnika, kakor jok in obljube človeka, ki ga je napadel sovražnik ter mu nastavil nož na goltanec, da mu odvzame življenje. — Bore človek, ki ležeš na posteljo v nemilosti božji in odtod greš v večnost!

Vzdihljaji in prošnje.

O rane Jezusove, ve ste mi upanje. Obupal bi, da se mi še odpustijo moji grehi, in da se večno izveličam, ako se ne bi oziral na vas studence usmiljenja in milosti, po katerih je prelil Bog vso svojo kri, da bi umil mojo dušo tolikanj storjenih pregreh. Molim vas, o svete rane, in na vas zaupam. Tisočkrat obsojam in proklinjam ona nevredna razveseljevanja, s katerimi sem žalil svojega Odrešenika in tako žalostno izgubil njegovo prijateljstvo. Ko se oziram torej na vas, se mi krepi upanje, k vam dvigam svoje srce. Mili Jezus! Ti zaslužiš, da bi te ljubili vsi ljudje, da bi te ljubili z vsem srcem. Jaz pa sem te tolikrat žalil, zaničeval sem tvojo ljubezen, a navzlic temu si me prenašal tako potrpežljivo, in tako do-

brotno si mi ponujal odpuščanje. O, Izveličar moj, ne dopusti, da bi te še kdaj žalil, sebe pa pogubil! O Bog, kolika kazen zame bi bil v peklu pogled na tvojo kri in na neštevilna usmiljenja, katera si mi podelil! Ljubim te in vedno te hočem ljubiti! Dodeli mi sveto stanovitnost! Odtegni mojemu srcu vsako ljubezen, ki se ne ozira nate in ustanovi v meni resnično hrepenenje in sklep, da od danes nadalje ljubim le tebe, svojo največjo dobroto! — O Marija, mati moja, vodi me k Bogu in stori, da bom ves njegov, predno umrem.

II.

Ne ena, ampak več, dà, premnogo težav stiska ubogega umirajočega grešnika. Od ene strani ga bodo mučili zli duhovi. Ob smrtni uri ti grozni sovražniki delujejo z vso silo, da bi pogubili dušo, ki ima skoro zapustiti to življenje. Vedo, da jim je le še malo časa, ako si jo hočejo pridobiti, in če jo pogube sedaj, pogubljena je za vedno: »Hudobni duh je šel doli k nam in ima veliko jezo, vedoč, da ima malo časa.« (Skr. razod. 12, 12.) In ne bode ga izkušal le en hudobni duh, marveč brez števila jih bode stalo pri umirajočem, da bi ga pogubili: »Njih hiše bodo polne zmajev.« (Iz. 13, 21.) Prvi mu poreče: Ne boj se, saj se pozdraviš. Drugi bode govoril: Kako? Ti si bil toliko let gluh za glas božji, sedaj pa, da bi se te hotel on usmiliti? Tretji poreče: Kako moreš sedaj popraviti vso storjeno škodo in vsa dobra imena, ki si jih odvzel? Četrti mu veli: Ali ne veš, da so bile ničeve tvoje izpovedi, ker so bile brez trdnega sklepa? Kako jih boš sedaj popravil?

Od druge strani se bode čutil umirajoči grešnik

obteževanega od svojih grehov: »Krivičnega moža bo zadela nesreča v poginu.« (Ps. 139, 12.) »Ti grehi« — pravi sveti Bernard — »ga bodo prijeli in držali kakor biriči, trdeč: Tvoje delo smo, ne zapustimo te. Spremimo te v drugo življenje in s teboj vred se postavimo pred večnega sodnika.« Tedaj bode želel umirajoči iznebiti se teh sovražnikov. A da se jih iznebi, bi bilo treba, da jih sovraži, da se izpreobrne iz srca k Bogu. Toda duh je zatemnel, srce je zakrknjeno: »Trdovratnemu srcu se bo naposled hudo godilo; in kdor nevarnost ljubi, v njej pogine.« (Sir. 3, 27.) Sveti Bernard pravi, da si bode srce, ki je bilo v življenju zlobno, na vso moč prizadevalo, kako bi se rešilo pogubljenja. Toda ne bo se mu posrečilo, da bi se oprostilo: strto od svoje zlobnosti bo dokončalo svoje življenje. Ker je ljubilo dotlej svoj greh, je ljubilo tudi nevarnost svojega pogubljenja. Prav zato pripušča Gospod, da se takrat pogubi v nevarnosti, v kateri je hotelo živeti do smrti. Sveti Avguštin pravi, da bo grešnik, katerega je greh zapustil, poprej ko zapusti greh v smrti, težko sovražil greh tako, kakor bi ga moral, ker bo to, kar bode storil, storil s silo.

Bore grešnik torej, ki si trdovraten in se ustavljaš božjemu klicu! »Njegovo srce bo trdo kakor kamen in zgoščeno kakor kovaško naklo.« (Job 41, 15.) Nehvaležneš, namesto da se udaš in omečiš po glasu božjem, si se le še bolj utrdil, kakor se utrdi naklo po kladvovih udarcih. Zato ostaneš za kazen tak tudi v smrti, čeprav bodeš takrat na prehodu v večnost: Trdemu srcu se bode naposled slabo godilo. Grešniki, pravi Gospod, so mi obrnili hrbet iz ljubezni do stvarij:

»Obrnili so mi hrbet, ne pa obraza, in ob času svoje bridkosti porečejo: Vstani in reši nas! Kje so tvoji bogovi, katere si si naredil? Naj vstanejo in te rešijo.« (Jer. 2, 27.) Reveži se v smrti zatekó k Bogu, a on jim poreče: Sedaj se zatekate k meni? Pokličite stvari, naj vam pomagajo, zakaj one so bile vaši bogovi. Gospod pa tako poreče zato, ker se bodo zatekli k njemu brez prave želje po izpreobrnjenju. Sveti Jeronim pravi, da je prepričan, ker ga je poučila izkušnja: tisti ne stori nikdar srečnega konca, ki je živel hudobno do zadnjega.

Vzdihljaji in prošnje.

Mili moj Odrešenik, pomagaj mi, ne zapusti me! Svojo dušo vidim vso v grešnih ranah, strasti mi delajo silo, slabe navade me tarejo; k tvojim nogam se vržem, usmili se me in oprosti me tolikih grehov! V tebe, Gospod, sem zaupal, ne bom osramočen na veke! Ne dopusti, da se pogubi duša, ki v tebe zaupa: Ne izdaj zverem duše, ki spoznava tebe. Kesam se, da sem te žalil, o neskončna dobrota: grešil sem, spoznam, a hočem se poboljšati na vsak način. Toda ako mi ne pomoreš s svojo milostjo, sem izgubljen. Vzprejmi, o moj Jezus, upornika, ki te je tolikrat zasramoval. Pomisli, da sem te stal kri in življenje. Po zasluženju svojega trpljenja in svoje smrti torej me vzprejmi v svoje roke in dodeli mi sveto stanovitnost. Bil sem že izgubljen, a ti si me poklical. Glej, nočem se več ustavljati, tebi se posvetim; priveži me na svojo ljubezen in ne pripusti, da bi

se zopet pogubil, izgubivši tvojo milost! Moj Jezus, ne pripusti tega! — Mati moja in kraljica, ne pripusti tega; izprosi mi prej smrt, da, tisoč smrti, kakor da bi iznova izgubil milost tvojega Sina!

III.

Čudno! Bog vedno grozi grešnikom z nesrečno smrtjo: »Tedaj me bodo klicali, pa jih ne uslišim.« (Preg. 1, 28.) »Bode li Bog slišal njegovo vpitje, kadar pride nadenj stiska?« (Job 27, 9.) »Vašej pogubi se bom smejal in posmehoval.« (Preg. 1, 26.) »Smeh božji naznanja, da se ne mara usmiliti.« (Sv. Gregorij.) »Moje je maščevanje in jaz bom povrnil ob svojem času, da jim izpodleti noga.« (V. Mojz. 32, 35.) Na tolikih krajih grozi vedno isto, in vendar grešniki žive mirno, brez strahu, kakor da jim je Bog obljubil ob smrti odpuščanje in nebesa. Res je sicer, da se grešnik lahko izpreobrne vsako uro: Bog je obljubil, da mu bode odpustil; ni pa rekel, da se grešnik izpreobrne ob smrtni uri, nasprotno, mnogokdaj je zažugal, da kdor v grehu živi, v grehu umre: »Umrli bodete v svojih grehih.« (Jan. 8, 24.) Rekel je, da kdor ga bo iskal v smrti, ga ne bode našel: »Iskali me boste, pa me ne boste našli.« (Jan. 7, 34.) Zato je treba iskati Boga, dokler ga je možno najti: »Iščite Gospoda, ko se lahko najde.« (Iz. 55, 6.) Gotovo, zakaj pride čas, ko ga ne bo mogoče najti. Revni grešniki, borni slepci, ki odlašate svoje izpreobrnjenje na smrtno uro, ko ne bo več časa, da bi se izpreobrnili! — Oleaster pravi: »Krivičniki se niso nikdar učili dobro delati, razen takrat, ko nimajo več časa

delati dobro.« Bog hoče, da se vsi ljudje izveličajo, kaznuje pa trdovratneže.

Ako bi kakega ubogega grešnika zadela kap, da bi bil brez zavednosti, kako bi ga pomilovali vsi, videč da umira brez svetih zakramentov, brez vsakega znamenja, da se kesa: in kako bi bili potem zadovoljni, ako bi se kasneje bolnik zavedel, prosil odveze in obžaloval svoje grehe. Ali pa ni nespameten, kdor ima čas to storiti, a vendar ostane v grehu ali se povrne v greh in se tako postavlja v nevarnost, da ga zajame smrt ob času, ko bode morda storil pokoro ali pa tudi ne? Strah nas je, ko vidimo, da umrje kdo nenadoma, in vendar se jih toliko podaja v nevarnost, da bi lahko umrli v grehu!

»Kembelj in tehtnica sta pod sodbo Gospodovo.« (Preg. 16, 11.) Premalo pomnimo milostij, katere nam deli Gospod, Bog pa jih uvažuje in tehta: in ko vidi, da jih je grešnik zaničeval do gotove dobe, ga pusti v grehu nadalje živeti in tudi umreti. Bore človek, ki pokoro odlašaš do smrti! »Pokora, ki se zahteva od bolnika, je bolna« pravi sv. Avguštin. Sv. Jeronim trdi: »Od sto tisočev takih, ki so živeli zlobno, zadobi eden ob smrti od Boga odpuščanje.« Sveti Vincencij Fererij pravi: »Večji čudež je, ako zlobno živeči storé dober konec, kakor če mrtvec oživi.« Kakšno žalost, kakšno kesanje pa naj ima, kdor je dotlej ljubil greh? — Učeni Belarmin pripoveduje, da je šel nekoč k umirajočemu, katerega je opominjal, naj obudi kesanje. Toda bolnik mu odgovori, da ne vé, kaj je kesanje. Belarmin mu razlaga in pojasnuje, a bolnik mu pravi: »Oče, ne razumem vas, nisem zmožen take stvari.« In tako je umrl, zapustivši — kakor do-

stavlja Belarmin — zadostna znamenja svojega obsojenja. Pravična kazen, pravi sv. Avguštin, bode grešniku to, da pozabi sebe v smrti, ker je pri življenju pozabil na Boga: »Najhujše je udarjen grešnik s tem, da ob smrti pozabi sebe, ker je za življenja pozabil Boga.«

»Nikar se ne motite,« pravi slednjič apostol, »Bog se ne dá zasmehovati; kar je namreč človek sejal, to bode tudi žel; zakaj kdor seje v mesu, bo tudi od mesa žel pogubljenje.« (Gal. 6, 7.) Živeti v grehih in potem zahtevati od Boga plačilo in večno slavo, to bi se reklo iz Boga norčevati se; toda Bog se ne da zasmehovati. Kar se seje v tem življenju, žanje se v prihodnjem. Kdor seje prepovedano meseno veselje, doseže pogubo in revščino in večno smrt.

Kristijan! Kar je rečeno drugim, velja tudi tebi. Povej mi, ako bi bil sedaj na smrtni postelji in bi bili zdravniki že obupali nad teboj, in bi ti bili občutki že odpovedali in bi že vzdihoval v smrtnih stiskah, ali ne bi srčno prosil Boga, naj ti dodeli še en mesec, še en teden časa, da poravnaš račune svoje vesti? In Bog ti je dal toliko časa! Zahvali ga in takoj začni poravnavati storjeno zlo, posluži se vseh pripomočkov, da bodeš v stanu milosti, ko pride smrt, zakaj takrat ne bo več časa si pomagati.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, kdo bi bil imel z menoj toliko potrpežljivosti kakor ti? Ako bi tvoja dobrota ne bila neskončna, bi obupal nad svojim odpuščanjem. Toda pogajam se z Bogom, ki je umrl, da bi mi odpustil in me izveličal. Zapoveduješ mi, naj

upam, in upati hočem. Ako me grehi strašijo in obsojajo, osrčuje me tvoje zasluženje in tvoja obljuba. Obljubil si življenje svoje milosti tem, ki se k tebi vrnejo: „Vrnite se in živite!“ (Eceh. 18, 32.) Obljubil si objeti vsakogar, kdor se k tebi obrne: „Izpreobrnite se k meni, in k vam se obrnem.“ (Cah. 1, 3.) Rekel si, da ne zaničuješ ponižnega in skesanega: „Potrtega in ponižnega srca, Bog, ne boš zavrgel.“ (Ps. 50.) Glej, o Gospod, vračam se k tebi, k tebi pridem; spoznam, da sem tisočkrat zaslužil pogubljen biti, žal mi je, da sem te žalil. Obljubim ti trdno, da te nočem več žaliti, da te hočem vedno ljubiti. O, ne pripusti, da bi bil še nehvaležen navzlic tolikim dobrotam! Večni Oče, po zasluženju pokorščine Jezusa Kristusa, ki je umrl, da je bil pokoren tvoji volji do smrti, odpusti mi! Ljubim te, o največja dobrota in iz ljubezni do tebe hočem ti biti v vsem pokoren. Dodeli mi sveto stanovitnost, dodeli mi svojo ljubezen, ničesar drugega ne prosim. — Marija, mati moja, prosi zame!

Sedmo premišljevanje.

Čuvstva umirajočega brezskrbneža, ki je malo mislil na smrt.

„Oskrbi si hišo, ker umrl boš in ne boš živel.“ *(Iz. 38, 1.)*

I.

Misli si, da stojiš pri bolniku, ki ima živeti le še malo ur. Bore siromak! Kako so ga zdelale

bolečine, omotice, kako mu bolest stiska prsi in mu ne da sopsti, kako ga pokriva mrzel pôt! Glava mu je tako opešala, da le malo še čuti, malo razume in more le še malo govoriti. Najhujša njegovih bolečin pa je ta, da je že tako blizu smrti; a mesto da misli na svojo dušo, mesto da pripravlja račun za večnost, ne misli na nič drugega, nego na zdravnike, na to, kaj mu iznova pomore k zdravju in kaj ga ozdravi bolečin, ki ga smrtno stiskajo: »Nič drugega, nego le nase mislijo,« — pravi sv. Lavrencij Justinijan, govoreč o takih umirajočih. Vsaj sorodniki in prijatelji naj bi ga opozorili na nevarnost, v kateri živi; a ni ga mej vsemi sorodniki in prijatelji, ki bi imel pogum, da mu pové smrtno novico, ki bi ga opomnil, naj prejme sv. zakramente. Vsak se boji mu to povedati, da ga ne bi žalil. (O moj Bog, že sedaj te zahvaljujem, ker boš dodelil, da mi bodo ob smrti stregli dragi bratje moje kongregacije (družbe), ki ne bodo gledali na nič drugega, nego na moje izveličanje. Vsi mi bodo v pomoč, da srečno umrem.)

A dasi tudi mu ne naznanijo smrti, vendarle opazi bolnik, kako nemirna je vsa rodbina, kako se pogovarjajo zdravniki in zmajujejo, kako mu ponujajo vedno več zdravil in vedno močnejših in hujših. Bore bolnik se jame bati in strašiti, zakaj strah ga napada in vest mu očita in nezaupnost se ga poloteva. Sam pri sebi misli: Jojme, kaj pa, če je že napočil konec mojih dnij? Kakšno čuvstvo pa preobda šele bolnika, ko izve novico svoje smrti? Oskrbi svojo hišo, zakaj umrl boš in ne boš več živel! S kakšno bolestjo vzprejme besede: Gospod, vaša bolezen je za smrt, treba bo prejeti zakramente in se združiti z Bogom in vzeti od

sveta slovo. Kaj? Od sveta posloviti se? Kako? Od vsega je treba vzeti slovo? Od hiše, od letovišča, od sorodnikov, prijateljev, družb, iger, izprehodov? Dà, od vsega! Že je prišel beležnik in piše to-le poslovilo: Pustim . . . zapustim . . . . In kaj vzameš seboj? Nič drugega, nego nekaj cap, ki v kratkem strohné v grobu.

O, kako bode tačas bolelo in strašilo umirajočega, ko ugleda solze svojih domačih in opazi tihoto prijateljev, ki vpričo njega molče in nimajo poguma, da bi govorili. Največja kazen zanj pa bodo očitki vesti, pojavljajoči se najbolj ob onem viharju, zato ker je živel dotlej tako neredno, dasi ga je Bog tolikrat klical in razsvetljeval, dasi so ga duhovni očetje tolikokrat opominjali in dasi je storil toliko sklepov, katerih pa ali ni izvrševal ali jih je vsaj zanemarjal. Tedaj poreče: Joj mene reveža! Imel sem toliko razsvetljenja od Boga, imel sem toliko časa, da bi bil varoval svojo vest, a tega nisem storil in glej, sedaj mi je umreti! Kaj bi me bilo stalo, da sem le hotel ubežati onej priložnosti, odreči se onemu prijateljstvu, izpovedati se vsako leto! In da me je stalo še toliko, moral bi bil storiti vse, samo da bi bil rešil svojo dušo, kar je najimenitnejše. O, da sem izvrševal oni storjeni dobri sklep, da sem nadaljeval, kar sem bil pričel takrat, kako bi bil sedaj zadovoljen! Ali tega nisem storil, sedaj pa ni več časa. Čuvstva takih umirajočih, ki se v življenju niso zmenili za svojo vest, podobna so čuvstvom zavrženih, ki se sicer v peklu tudi kesajo svojih grehov, ker so jim povzročili kazen, a ne da bi jim to kesanje kaj hasnilo in pomagalo.

Vzdihljaji in prošnje.

Gospod, ako bi mi v tem hipu oznanil kdo bližnjo smrt, kakšna čuvstva žalosti bi me zadela! Zahvaljujem te za razsvetljenje in čas, da morem iti v se. Ne, moj Bog, nočem več bežati od tebe. Zadosti si mi prišel naproti. Po pravici se moram bati, da me zapustiš, ako se precej ne vrnem k tebi in se ti zoperstavljam. Podelil si mi srce, da bi te ljubil, a kako slabo sem to izvrševal: ljubil sem stvari, ne pa tebe, moj Stvarnik in Odrešenik, ki si dal življenje zame. Ne da bi te bil ljubil, o kolikokrat sem te žalil, zaničeval, kolikokrat sem te zapustil! Vedel sem sicer, kako silno te žali oni greh in vendar sem ga storil. Moj Jezus, kesam se ga, sovražim ga iz vsega srca: drugače hočem odslej živeti. Odpovem se vsemu posvetnemu veselju, ljubiti želim le tebe, veseliti se le v tebi, o Bog moje duše!

Odslej vzprejmem voljno vse bolezni, križe in težave in bridkosti, katere mi nalože ljudje. Daj mi moč, da jih mirno pretrpim; prestati hočem vse iz ljubezni do tebe. Ljubim te, neskončna dobrota, ljubim te nad vse. Dodeli mi, da te bolj in bolj ljubim, podari mi sveto stanovitnost! — Marija, moje upanje, prosi zame Jezusa!

II.

O, kako jasno bodo umirajoči spoznali ob smrtni uri verske resnice! Toda žalostile bodo tiste, ki so grešno živeli. Zlasti bodo bridko mučile osebe, ki so bile posvečene Bogu, ker so imele več prilike mu služiti, več časa, več zgledov, več navdihovanj. Moj Bog! Kolika kazen njemu, ki bode mislil in

govoril: Druge sem opominjal, sam pa sem slabeje živel od njih! Zapustil sem svet, a vendar sem živel razveseljevanju, ničemurnosti in posvetni ljubezni! Kako ga bode grizla misel, da bi se bil izveličal celo nevernik z razsvetljenjem, katerega je zadobil od Boga. Kako ga bode pekla zavest, da je pri drugih zaničeval dejansko pobožnost, kakor da je to dušna slabost; kako ga bode žgal spomin, da je hvalil nekatere posvetne šege, slavil in cenil samega sebe, na pr.: da se ni dal vladati, da se ni navadil trpeti, da se je ob vsaki priliki razveseljeval.

»Želja grešnikov se pogubi.« (Ps. 111, 10.) Kako bodo poželeli ob smrtni uri časa, ki ga sedaj izgubljajo! Sv. Gregorij pripoveduje v svojih »Pogovorih« o nekem Krizanciju. Bil je bogat, a poln hudobnih navad. Ko je ležal na smrtni postelji, je tako-le kričal na hudobne duhove, ki so se mu vidno prikazali, da bi ga vzeli: Dajte mi časa, dajte mi odloga do jutri! Oni pa so mu odgovorili: Neumnež! Sedaj želiš časa? Imel si ga na izobilje, pa si ga izgubil, trosil si ga v greh, in sedaj iščeš časa? Sedaj ni več časa! — Ubožec je vpil in kričal ter klical pomoči. Bil pa je poleg njega sin, menih, Maksim po imenu. Umirajoči se zateče k sinu, rekoč: Sin moj, pomagaj mi, Maksim moj, pomagaj mi! Kar se dvigne divje kvišku, obraz mu je kakor ognjen, meče se obupno po ležišču in obupno kričeč nesrečno izdahne svojo dušo.

Na delo torej, dokler je čas, da odideš tako strašni smrti; brž si pomagaj! Ne čakaj časa, ki ne bo več pripraven za pomoč. Ne čakaj niti prihodnjega meseca, niti bodočega tedna. Kdo vé, če luč, ki ti jo sedaj Bog pošilja po svojem usmiljenju, ni zate zadnje razsvetljenje, zadnji glas? Neumno

bi bilo, ako ne bi hotel misliti na smrt, pa se ne bi nanjo pripravljal. Sedaj premišljuj in sklepaj to, kar bi moral premišljevati in sklepati tačas: sedaj s pridom, tedaj brez koristi; sedaj z upanjem, da se izveličaš, tedaj z veliko nezaupnostjo glede na svoje izveličanje. — Neki plemenitnik se je poslovil od dvora Karola V. Hotel je živeti edino le za Boga. Cesar ga vpraša, zakaj zapušča dvor. Odgovori: za izveličanje je potrebno, da preide nekaj časa pokore med nerednim življenjem in smrtjo.

Vzdihljaji in prošnje.

Ne, moj Bog, nočem več zlorabljati tvojega usmiljenja. Hvala ti za razsvetljenje, katero si mi podelil: obetam ti, da izpremenim svoje življenje. Vidim, da me ne moreš več prenašati. Ali naj mar čakam, da me zavržeš v pekel ali pa izročiš izgubljenemu življenju, ki bi mi bilo v večjo muko, kakor smrt sama? Glej me pri svojih nogah, vzprejmi me v svoji milosti! Ne zaslužim tega, toda ti si mi rekel: „Zlobnost zlobnežu ne bo škodovala, katerikoli dan se obrne od svoje hudobije.“ (Eceh. 33, 12.) Ako sem torej v preteklosti, o moj Jezus, razžalil tvojo neskončno dobroto, mi je sedaj žal iz vsega srca. Od tebe upam odpuščanja. S svetim Anzelmom ti porečem: O, ne pripusti, da se pogubi moja duša zaradi svojih grehov, zakaj odrešil si jo s svojo krvjo! Ne glej na mojo nehvaležnost, glej le ljubezen, vsled katere si umrl zame! Ako sem jaz izgubil tvojo milost, nisi izgubil ti moči, da mi jo povrneš. Usmili se me torej, o dragi moj Odrešenik! Zanesi mi in dodeli mi milost, da te

ljubim. Od danes nadalje ti obetam, da ne bom ljubil drugega, nego tebe. Izmed toliko drugih mogočih stvarij si me izvolil, da bi te ljubil: Tebe, največjo dobroto, sem izvolil, ljubiti te hočem nad vse druge dobrote. Pred menoj greš s svojim križem, nočem te več zapustiti, noseč za teboj križ, katerega si mi naložil. Vsa zatajevanja in kazni, ki mi dojdejo od tebe, objemam. Zadostuje, da me ne oropaš svoje milosti, in zadovoljen sem. — Marija, moje upanje, izprosi mi od Boga stanovitnost in milost, da ga ljubim! Drugega ničesar ne prosim.

III.

Umirajočemu, ki v življenju ni skrbel za blagor svoje duše, se bodo dozdevale vse okrog stoječe stvari kakor trnje. Trnje mu bode spomin na prejšnja razveseljevanja, na pridobljene zmage, na sijajne veselice. Trnje mu bodo prijatelji, ki ga bodo obiskavali, trnje vsaka reč, ki mu jo prikličejo v spomin. Trnje mu bodo duhovni očetje, ki mu bodo vrstoma stali na strani, trnje tudi zakramenti pokore, Rešnjega Telesa in poslednjega olja, katere mora prejeti. Trnje mu bode celo sveto razpelo, postavljeno poleg njega, zakaj bral bo na tej podobi, kako zelo se razlikuje od Boga, ki je umrl iz ljubezni do njega, da bi ga odrešil.

O kakšen neumnež sem bil, poreče nato ubogi bolnik. Lahko bi se bil posvetil ob tolikem razsvetljenju, pri tolikanj prilikah, ki mi jih je Bog dodelil; lahko bi bil živel srečno v milosti božji, sedaj pa po tolikih letih — kaj imam razen trpljenja, nezaupnosti, strahu, očitanja vesti in računa, ki ga moram skoro položiti Bogu? Težko se bom izveličal. —

In kdaj to poreče? Ko bo pominevalo olje v svetilnici, ko se bode zapiralo prizorišče tega sveta, ko bode imel že pred očmi dvojno večnost, srečno ali nesrečno, ko se bode bližal trenotju, da zadnjič odpre usta, trenotju, od katerega zaviseva večna sreča ali nesreča, dokler Bog ostane Bog. Koliko bi plačal tedaj za eno samo leto ali mesec, za en teden v zdravju: zakaj omamljen in teman v glavi, težko sopeč, ne bo mogel premišljevati, ne bo mogel vzbuditi v spominu niti dobre misli: čutil se bo zaprtega v temni jarek zmedenosti, kjer mu zija nasproti velikanska razvalina, kateri se ne more izogniti. Želel si bo časa, toda porečejo mu: »Proficiscere« (Odpotuj)! Naglo uravnaj svoj račun v tem kratkem času, kar najbolje moreš, in odpotuj! Ne veš li, da smrt ne čaka, da se ne ozira na nikogar?

S kolikim strahom bode mislil tedaj: to jutro sem še živ, na večer sem lahko mrtev! Danes sem v tej sobi, jutri bodem v jami! A kje bode duša? Kolik strah zanj, ko uvidi, da mu nesejo svečo, ko začuti mrzli smrtni pot, ko začuje, da se odpravljajo sorodniki iz sobe, nazaj pa jih več ne bode, ko jame izgubljati vid, ko se mu začnô zagrinjati oči! Kolik strah naposled, ko mu prižgo luč, zakaj smrt se bliža! O luč, o sveča, kakšne resnice bodeš tačas razkrila! Kako vse drugače se mu bodo dozdevale reči takrat mimo sedaj! Kako bode spoznal, da vsa posvetna blaginja je ničemurnost, nespamet in goljufija! A kaj mu bode hasnilo spoznati to resnico, ko ne bo več časa, da bi se poboljšal!

Strašna je smrtna ura. Zato se pa že sedaj pripravljaj nanjo; pogostoma premišljuj o nji, živi vedno v strahu božjem, zvesto izpolnuj zapovedi božje in večkrat prosi blaženo Devico Marijo, da

ti bo pomočnica zlasti takrat, ko se loči tvoja duša od tega sveta.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog! Ti nočeš moje smrti, ampak želiš, da se izpreobrnem in živim. Zahvalim te, da si me čakal doslej, zahvalim te za razsvetljenje, katero mi podaješ. Spoznavam zmoto, ki sem jo storil, ko sem bolj cenil nizko in sramotno veselje, nego tvoje prijateljstvo, s čimur sem te žalil. Kesam se in obžalujem iz vsega srca, da sem ti delal toliko krivic. O, ne odtegni mi svoje luči v življenju, kolikor mi ga še preostaja, stoj mi na strani s svojo milostjo, da spoznam in storim, kar treba, in poboljšam svoje življenje! Kaj mi bo koristilo, ako spoznam te resnice, ko ne bo več časa, da bi se po njih ravnal? „Ne izroči zverem duš, ki v te zaupajo!“ Ko me bode izkušal hudobni duh, da bi te žalil iznova, o prosim te, moj Jezus, po zasluženju svojega trpljenja, stegni roko in varuj me, da ne padem v greh, da ne postanem iznova suženj tvojih sovražnikov! Dodeli, da se tačas vselej zatečem k tebi, da ne neham priporočati se ti, dokler traja izkušnjava. Tvoja kri je moje upanje in tvoja dobrota je moja ljubezen. Ljubim te, moj Bog, ki si vreden neizmerne ljubezni: dodeli, da te vedno ljubim! Uči me spoznati, katerim rečem naj se odrečem, da postanem ves tvoj, kar hočem biti! Daj mi moč, da ta sklep tudi izvršim! — O nebeška kraljica, mati božja, prosi zame grešnika! Dodeli, da se v izkušnjavah vselej zatekam k Jezusu in k tebi, ki s svojo priprošnjo braniš vsakogar, ki se k tebi zateče, da ne pade.

Osmo premišljevanje.

Smrt pravičnega.

„Dragocena pred Gospodom je smrt njegovih svetih."
(Ps. 115, 5.)

I.

Ako smrt opazuješ po počutkih, je strašna in se je bojiš: v luči vere pa je tolažljiva in si je želiš. Strašno se kaže grešnikom, ljubeznivo in dragoceno svetim. »Dragocena« — pravi sv. Bernard — »ker je konec težav, dovršenje zmage, vrata življenja.« — »Konec težav«: zakaj smrt je konec truda in dela: »Človek, rojen od žene, živi le kratko časa, stiskan je od mnogih nadlog.« (Job 14, 1.) Tako je torej naše življenje: kratko in vse polno nadlog, bolezni, strahu in strastij. »Posvetnjaki, ki si žele dolgega življenja, kaj si žele drugega« — pravi Seneka — »nego podaljšanje trpljenja?« — »Dolgo živeti, kaj je drugega, nego dolgo trpeti?« pravi sv. Avguštin. In tako je. Po besedah svetega Ambrozija, nam ni dano sedanje življenje zato, da bi počivali, marveč da se trudimo in s trudom zaslužimo večno življenje. Zato pravi Tertulijan, da komur Bog prikrajša življenje, mu prikrajša trpljenje: »Dolgo trpljenje odvzame Bog, komur podeli kratko življenje.« Akoravno je torej smrt dana človeku v kazen za greh, so vendarle nadloge tega življenja tolike, da se nam zdi — kakor pravi sv. Ambrozij — smrt v tolažbo, ne v kazen. — Bog kliče one blažene, ki umirajo v njegovi milosti, naj nehajo trpeti in naj gredo počivat: »Blagor mrtvim, ki umrjejo v Gospodu... Odslej, pravi Duh, naj počivajo od svojega truda.« (Skr. raz. 14, 13.)

Muke, ki žalosté grešnike ob smrtni uri, ne zadevajo svetnikov: »Duše pravičnih so v roki božji, smrtno trpljenje se jih ne dotakne.« (Modr. 3, 1.) Sveti se ne menijo za oni »Proficiscere« (Odpotuj!), ki tako straši posvetnjake; sveti se ne žalosté, ker morajo zapuščati dobrote tega sveta, ker niso nanje navezali svojega srca. Živeli so vedno po besedi: »Bog mojega srca in moj delež je Bog na vekomaj.« Blagor vam — je pisal apostol svojim učencem, ki so bili zavoljo Kristusa oropani svojega imetja: »Rop imetja svojega ste z veseljem trpeli, izpoznavši, da imate boljše in stanovitno blago.« (Hebr. 10, 34.) Nič jim ni žal, da zapuščajo čast, zakaj že poprej so se od nje ločili, imajoč jo za to, kar je: dim in ničemurnost. Edina čast jim je bilo to, da so ljubili Boga in da jih je ljubil Bog. Ni jim žal, da zapuščajo sorodnike, zakaj ljubili so jih le zavoljo Boga. Ko umirajo, jih priporočajo onemu nebeškemu Očetu, ki jih ljubi bolj, kakor sami, in upajoč, da se izveličajo, menijo, da jim bodo mogli več pomagati v raju, kakor na tem svetu. Skratka: to kar so za življenja vedno govorili: »Moj Bog — moje vse,« ponavljajo ob smrti s tem večjo tolažbo in iskrenostjo.

Nadalje, kdor umira v ljubezni do Boga, se ne vznemirja zaradi bolečin, katere prinaša smrt, marveč se jih še veseli, ker misli, da že gine v Bogu, ter mu želi podariti še novih znamenj svoje ljubezni. Zatorej mu daruje veselo in mirno zadnje ostanke svojega življenja; tolaži se s tem, da združuje daritev svoje smrti z daritvijo, katero je nekdaj daroval zanj Jezus Kristus večnemu svojemu Očetu. Tako srečno umira in govori: »V njegovem miru bom spal in po-

čival.« O, kolik mir za nas, ako umremo udano in počiváje v rokah Jezusa Kristusa, ki nas je ljubil do smrti in je hotel sam pretrpeti grenko smrt, da bi nam pridobil smrt, polno miru in tolažbe.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj ljubljeni Jezus, ki si hotel tako bridko umirati na Kalvariji, da bi meni pridobil sladko smrt, kdaj te bom videl? Prvič te zazrem kot sodnika na tistem kraju, kjer izdahnem svojo dušo. Kaj ti tačas porečem? Kaj mi porečeš ti? Nočem čakati, da bi mislil takrat, kaj izpregovorim, že sedaj hočem to premisliti. Porečem ti: Mili moj Odrešenik, ti si torej tisti, ki si umrl zame? Nekaj časa sem te žalil, bil sem ti nehvaležen, nisem zaslužil odpuščanja, kasneje pa sem se zavedal po tvoji milosti; poslednje dni svojega življenja pa sem objokoval svoje pregrehe in ti si mi jih odpustil. Odpusti mi jih sedaj iznova, ko klečim pred tvojimi nogami. Nisem zaslužil, da bi te smel ljubiti, ker sem zaničeval tvojo ljubezen; a ti si po svojem usmiljenju potegnil k sebi moje srce, katero, če te ni ljubilo kakor zaslužiš, te je ljubilo vsaj nad vse stvari, zapustivši vse, da bi bilo le tebi všeč. In sedaj, kaj mi porečeš? Vem, da bi bila prevelika dobrota zame, ako bi te užival v nebesih, v tvojem kraljestvu. Prosim te torej nebes, ne da bi jih užival, ampak da bi v njih tebe bolj ljubil.

Zapovej mi, da se očiščujem, toda ne odtegni mi za vselej svojega obraza. Zadosti mi je, da me kdaj, kadar hočeš, pokličeš v raj, da bodem prepeval ondi tvoje usmiljenje. Sedaj pa, mili

moj sodnik, dvigni roko in blagoslovi me! Reci, da sem tvoj, in da ti si in ostaneš vedno moj. Vedno te bom ljubil in ti boš mene vedno ljubil. Usmili se duše, ki te ljubi iz vsega srca in hrepeni te gledati, da te bo še bolj ljubila.

Tako upam, moj Jezus, bom takrat s teboj govoril. Zato te prosim milosti, da bom tako živel, da ti bom tačas mogel reči to, kar sem mislil sedaj. Dodeli mi sveto stanovitnost, daj mi svojo ljubezen in pridi mi na pomoč! — O mati božja, Marija, prosi zame Jezusa!

II.

»Bog bode obrisal vse solze z njih očij, in smrti ne bode več.« (Skr. raz. 21, 4.) — Obrisal bode torej Gospod ob smrti z očij svojih služabnikov solze, katere so točili v tem življenju, ko so živeli v težavah, v strahu, v nevarnostih in bojih s peklom. To bode najbolj vzveselilo dušo, ljubečo Boga, ko zasliši novico svoje smrti, ker si bode v svesti, da bo kmalu prosta tolikih nevarnostij razžaliti Boga v tem življenju, ker bo prosta očitkov vesti, prosta izkušnjav hudobnega duha. Sedanje življenje je vedna vojska s peklom, v kateri smo v neprestani nevarnosti, da ne bi izgubili duše in Boga. Sveti Ambrož pravi, da na tej zemlji hodimo mej zanjkami sovražnikov, ki nam zalezujejo življenje milosti. Ta nevarnost je povzročila, da se je sv. Terezija vselej razveselila, ko je čula biti uro, ker je minula zopet ura boja. Rekla je namreč: Vsak trenutek življenja lahko grešim in izgubim Boga. Zato so se svetniki vselej razveselili, ko so izvedeli, da se približuje smrtna ura, dobro vedoč, da skoro minejo boji in nevarnosti, da so blizu onega trenutka, ko si za-

gotové srečno usodo, da ne bodo mogli več izgubiti Boga.

Iz življenja svetih očetov pripovedujejo, da se je neki stari oče, ki je umrl v Egiptu, smehljal, dočim so drugi okrog njega jokali. Ko ga povprašajo, zakaj se smeje, jim odgovori: »In zakaj se vi jočete, ko vendar vidite, da grem k počitku? Od dela grem k počitku in vi se jočete?« — Prav tako je rekla na smrtni postelji sveta Katarina Sienska: »Veselite se z menoj, ker zapuščam to zemljo nadlog in grem v kraj miru.« — »Ako bi kdo stanoval v hiši« — pravi sv. Ciprijan — »kjer se podirajo zidovi in se treseta strop in streha, zakaj vse se hoče porušiti, kako bi moral želeti dotičnik, da bi utekel. V tem življenju hoče dušo ugonobiti: svet, pekel, strasti, razbrzdani počutki; vsi nas vabijo v greh in v večno smrt.« — »Kdo me bode oprostil — kliče apostol — telesa te smrti?« (Rim. 7, 24.) Koliko veselje pa bo čutila duša, ko se ji poreče: »Pridi od Libanona, nevesta moja, pridi od ležišč levov!« (Vis. pes. 4, 8.) Pridi nevesta, pridi od solznega kraja in od duplin levov, ki te hočejo raztrgati in ti vzeti milost božjo. Zato je poželel sv. Pavel smrt kot največji dobiček ter je vskliknil: »Kristus mi je življenje in smrt dobiček.« (Fil. 1, 21.)

Bog pač posebno ugodi duši, ki je v milosti božji, ako jo pokliče z zemlje, kjer se še lahko izpremeni in izgubi njegovo prijaznost. »Odvzet je, da ne bi mu hudobija popačila uma.« (Modr. 4, 7.) Srečen je na tem svetu, kdor živi združen z Bogom; toda kakor se brodar ne sme smatrati varnega, dokler ne dospe v pristanišče in ne uide viharju, prav tako se ne sme nazivati popolnoma srečno duša, dokler se ne loči od življenja v milosti

božji: »Hvali brodnikovo srečo, toda šele, ko je dospel do pristana,« pravi sv. Ambrož. Ako se torej veseli brodnik, ko se po tolikih nevarnostih bliža pristanišču, koliko bolj se raduje, kdor si skoro zagotovi večno izveličanje!

Nadalje: v tem življenju ne moreš živeti brez grehov, vsaj ne brez malih: »Sedemkrat bode padel pravičnik.« (Preg. 24, 16.) Kdor se loči od življenja, neha žaliti Boga. »Kaj drugega je smrt«, pravi sv. Ambrozij, »nego pogreb grehov?« To je vzrok, zakaj so si ljubljenci božji toliko želeli smrti. S to mislijo se je popolnoma potolažil umirajoči č. o. Vincencij Karafa, rekoč: »Ko končam življenje, neham žaliti Boga.« Sveti Ambrozij je rekel: »Kaj hrepenimo po življenju, v katerem se obtežujemo s tem večjo pezo grehov, čim dalje smo v njem živeli?« Kdor umrje v milosti božji, preide v stan, kjer ne more več Boga žaliti: »Mrlič ne more več grešiti,« pravi isti svetnik. Zato Gospod bolj hvali mrtve, ko katerega si bodi živega, če tudi sveto živečega človeka: »Hvalil sem bolj mrtvece, kot živeče.« (Prid. 4, 2.) Neki pobožni mož je naročil, naj mu ob smrtni uri naznanijo ločitev takole: Potolaži se, zakaj prišel je čas, da ne boš več žalil Boga.

Vzdihljaji in prošnje.

„V tvoje roke izročim svojo dušo: odrešil si me, Gospod, Bog resnice.“ (Ps. 30, 6.) O sladki moj Odrešenik, kaj bi bilo z menoj, da si me pustil umreti, ko sem bil daleč od tebe? V peklu bi bil, kjer bi te ne mogel več ljubiti. Hvala ti, da me nisi zapustil in si mi podelil toliko milostij, da sem ti pridobil svoje srce.

Kesam se, da sem te žalil. Ljubim te nad vse stvari. O prosim te, daj mi vedno bolj spoznati zlo, katero sem zagrešil, zaničujoč te, in spoznati ljubezen, katero zasluži tvoja neskončna dobrota. Ljubim te in želim, če ti je tako všeč, precej umreti, da uidem nevarnosti, izgubiti tvojo sveto milost, in da si zagotovim tvojo ljubezen na veke. O mili moj Jezus! Daj mi moč, da v letih, kolikor mi jih še ostane v življenju, zate kaj storim, predno pride smrt! Dodeli mi moč zoper izkušnjave in strasti, zlasti pa zoper strast, s katero sem te poprej največkrat žalil. Daj mi potrpežljivost v bolezni in krivicah, ki me doleté od ljudij. Prosim pri tvoji ljubezni odpuščanja vsem, ki so me kakorkoli razžalili, prosim, dodeli mi milostij, katerih te prosim. Dodeli mi moč, da se bom marljiveje varoval tudi malih grehov, za katere se doslej zares nisem dosti menil. Moj Odrešenik, pomagaj mi; zaupam ves v tvoje zasluženje, in popolnoma se zanesem na tvojo priprošnjo, o mati in upanje moje, Marija!

III.

Smrt pa ni samo konec naporov, ampak tudi vhod v življenje: »Konec dela, življenja vrata,« kakor pravi sveti Bernard. Na vsak način mora vstopiti skozi te duri, kdor hoče gledati Boga: »Ta so vrata Gospodova, pravičniki bodo stopili vanje.« (Ps. 117, 20.) Sv. Jeronim je zaprosil smrt tako-le: Odpri mi, sestra moja! Smrt, sestra moja, ako mi ti ne odpreš vrat, ne morem vstopiti uživat svojega Gospoda. — Ko je sveti Karol Boromejski ugledal v svoji sobi podobo, na kateri je bilo naslikano smrtno okostje s srpom v roki, pokliče slikarja ter

mu naroči, naj izbriše oni srp in naslika zlat ključ. Hotel se je s tem vedno bolj vneti za hrepenenje po smrti, zakaj prav smrt nam odpira raj, da ugledamo Boga.

Sveti Janez Zlatoust pravi: »Ako bi kralj imel za koga pripravljeno stanovanje v svojem gradu, za sedaj pa bi ga pustil stanovati v kaki koči, kako bi si pač ta jetnik želel, da skoro zapusti kočo in se preseli v grad!« V tem življenju je duša, dokler je v telesu, kakor v neki ječi, iz katere ji bode stopiti in vniti v grad nebeški. Zato je prosil David: »Izpelji me iz ječe.« (Ps. 141, 8.) — Ko je imel sveti starček Simeon v naročju dete Jezusa, ni znal prositi druge milosti, nego smrt, da bi bil rešen iz ječe sedanjega življenja: »Sedaj odpusti svojega služabnika, Gospod!« Sv. Ambrozij pravi: »Kakor da ga je sila zadržavala, prosi, da bi bil odpuščen.« Iste milosti si je želel apostol, rekoč: »Želim biti razvezan in s Kristusom.« (Filip 1, 23.)

Kako vesel je bil Faraonov točaj, izvedevši po Jožefu, da skoro zapusti ječo in se vrne na svoje mesto! In duša, ki ljubi Gospoda pa naj bi se ne vzradovala, čuteč, da bode, izpuščena iz zemeljske ječe, skoro uživala Boga? »Dokler smo v telesu, potujemo (ločeni) od Gospoda.« (II. Kor. 5, 6.) Dokler smo združeni s telesom, bivamo daleč proč od obličja božjega, kakor v tuji deželi in izven domovine. Zato pravi sv. Brunon, da se naša smrt ne sme imenovati smrt, ampak življenje: »Ne imenuj se smrt, marveč življenja začetek.« Zategadelj se smrt svetnikov nazivlje njih rojstveni dan; gotovo, kajti v smrti se rodé za življenje, kateremu ne bode več konca: »Pravični nimajo smrti, ampak prehod.«

(Sv. Atanazij.) Njim smrt ni nič drugega, nego hoja v večno življenje. »O ljubezniva smrt, je rekel sveti Avguštin, kdo bi te ne želel, saj ti si konec zla, delapust, začetek mirú!« Hrepeneče je torej prosil svetnik: »O naj umrem, Gospod, da tebe vidim!«

Pač se mora po besedi svetega Ciprijana smrti bati grešnik, kateremu je preko časne smrti iti v večno smrt: »Umreti se boj, kdor preide iz te smrti v drugo smrt. Nikakor pa se ne boj smrti, kdor je v milosti božji ter upa, da pojde v življenje.« — O svetem Janezu Miloščinarju pripoveduje životopis, da mu je priporočil neki bogat človek svojega edinca; dal je svetniku dosti miloščine, da bi mu izprosil dolgo življenje. Toda sin je kmalu nato umrl. Ker pa je oče silno žaloval zaradi smrti svojega sina, mu pošlje Bog angela, ki mu pravi: Prosil si dolgega življenja svojemu sinu, vedi, da uživa že sedaj večno življenje v nebesih. To je milost, katero nam je zaslužil Jezus Kristus, kar je bilo prorokovano že po Ozeju: »O smrt! Tvoja smrt bodem.« (Oz. 13, 14.) Jezus je, umrši za nas, povzročil, da mi ob svoji smrti oživimo. — Ko so peljali mučenika Pionija na morišče, vprašajo ga, kako more tako radostno iti v smrt; a on jim odgovori: »Motite se, ne v smrt, ampak v življenje grem.« — Tako je osrčevala mati mladega mučenika, svetega Simforijana, ob mučeništvu prav blizu njega stoječ: Sin, ne odvzemo ti življenja, ampak izpremené ti ga v boljše življenje.

Vzdihljaji in prošnje.

O Bog moje duše! Onečaščal sem te poprej, ker sem ti hrbet obračal. Toda tvoj Sin te je častil, ker ti je daroval svoje življenje na križu. Zavoljo časti pa, katero ti je dal tvoj ljubljeni

Sin, odpusti mi nečast, ki sem ti jo storil. Kesam se, o največja dobrota, da sem te žalil, in obetam, da od danes ne bodem ljubil nikogar, razen tebe. Od tebe upam rešitve. Kar imam sedaj dobrega, je vse tvoja milost; spoznam, da imam vse od tebe. Po milosti božji sem, kar sem. Ako sem te doslej žalil, upam, da te bodem častil na veke in slavil tvoje usmiljenje. Srčno hrepenim tebe ljubiti. Hvala ti, moja ljubezen! Daj, daj, pomagaj mi, kakor si začel; od danes nadalje upam, da bodem tvoj, ves tvoj. Odpovem se vsemu posvetnemu veselju. In katera radost bi bila večja, nego veselje delati tebi, moj Gospod, ki si tako ljubezniv in si me tako ljubil? O ljubezen! Le tebe, o Bog, o ljubezen, iščem; vedno te želim iskati, dokler umrem v tvoji ljubezni ter dospem v kraljestvo ljubezni, kjer bodem, ne da bi zahteval, poln ljubezni, ne da bi za hip prenehal ljubiti tebe na veke iz vseh svojih močij. — Marija, moja mati, ki tako silno ljubiš svojega Boga in tako silno hrepeniš, da bi ga drugi ljubili, stori, da ga ljubim posebno v tem življenju, zato da ga bom ljubil tudi v prihodnjem življenju na veke.

Deveto premišljevanje.

Mir umirajočega pravičnika.

„Duše pravičnih so v roki božji, in ne doseže jih muka zlobnosti: očem nespametnih se zdi, da so umrli . . . oni pa so v miru.“ *(Modr. 3, 1.)*

I.

Duše pravičnih so v roki božji. Ako ima Bog duše pravičnikov v svoji roki, kdo mu jih

more še odtrgati? Res je sicer, da pekel ne neha izkušati in strašiti svetnikov niti ob smrtni uri, toda Bog jim stoji vedno na strani ter pomaga svojim zvestim tembolj, čim večja je njih nevarnost. — »Čim večja je nevarnost, tem večja pomoč, zakaj Bog je pomočnik v potrebi,« pravi sv. Ambrozij. — Ko je videl služabnik Elijev, da je mesto obdano od sovražnikov, se je ustrašil. Svetnik pa ga je osrčeval, rekoč: »Ne boj se, več jih je z nami, nego z onimi.« (IV. Kralj. 6, 16.) In nato mu je pokazal celo vojsko angelov, katero mu je poslal Bog v obrambo. Hudobni duh bo seveda prišel izkušat umirajočega; toda prišel bo tudi angel varih osrčevat bolnika; prišli bodo sveti priprošnjiki; prišel bode sveti Mihael, ki ga je Bog za to odločil, da brani zveste služabnike v zadnjem boju s peklom; prišla bode božja mati, da razpodi sovražnike, ker bode sprejela sebi udane pod svoje krilo; pred vsemi pa bode prišel Jezus Kristus sam, da obvaruje izkušnjav svoje nedolžno ali spokorno jagnje, za čigar rešitev je dal svoje življenje. Zaupanje in moč mu podeli, kakoršne je potreba v takem boju, tako da pogumno poreče: »Gospod mi je pomagal.« (Ps. 29, 11.) »Gospod je moja svetloba in moj rešnik: koga bi se bal?« (Ps. 26, 1.) Bogu je več do našega izveličanja, pravi Origen, kakor hudobnemu duhu do naše pogube; zakaj mnogo bolj nas ljubi Bog, kakor nas sovraži hudoba: »Večja je skrb Boga, da nas privede v izveličanje, nego hudobnega duha, da nas pogrezne v pogubo.«

Bog je zvest, pravi apostol, ter nas ne pusti izkušati nad naše moči: »Zvest je Bog, ki vas ne bode pustil izkušati nad to, kar morete

(vzdržati).« (I. Kor. 10, 13.) Toda porečete: Mnogo svetnikov je umrlo v velikem strahu za svoje izveličanje. Odgovarjam: Malo je zgledov tistih, ki so pobožno živeli, a so umirali v velikem strahu. Vincencij Beluaški pravi, da Bog pripušča pri nekaterih zato tako smrt, da jih s smrtjo očisti raznih napak: »Pravični se včasih očistijo na tem svetu s težkim umiranjem.« Sicer pa se bere skoro o vseh služabnikih božjih, da so umirali s smehljajem na ustnicah. Vsakomur zadaje strah ob smrtni uri božja sodba; dočim pa grešniki prehajajo iz strahu v obupnost, stopajo svetniki iz strahu v zaupanje. Sveti Bernard se je bal, ko je obolel — kakor pripoveduje sveti Antonin — ker je bil izkušan k nezaupnosti; a spominjajoč se zaslug Kristusovih, je pregnal ves strah, rekoč: »Tvoje rane so moje zasluge.« Bal se je sveti Hilarijon, a potem je vesel vzkliknil: »Izidi, duša moja, kaj se bojiš? Skoro sedemdeset let si služila Kristusu in bi se bala smrti?« Hotel je reči: Duša moja, kaj bi se bala, ako si služila Bogu, ki je zvest, da ne zapusti nikogar, kdor mu je bil zvest v življenju? Oče Jožef Skamaka, tovarištva Jezusovega, je odgovoril, ko so ga vprašali, če umira zaupno: Kaj? Sem li služil Mohamedu, da bi sedaj dvomil o dobroti svojega Boga, ki me hoče izveličati?

Če nas bi pa vendarle ob smrti mučila misel, da smo kdaj žalili Boga, vedimo, da je Bog zatrdil, da se ne bode več spominjal grehov spokornikov: »Ako krivičnik stori pokoro . . . se vseh njegovih krivic ne bodem več spominjal.« (Eceh. 18.) Toda poreče kdo: Kako pa moremo biti gotovi, da nam je Bog odpustil? To povprašuje tudi sv. Bazilij: »Kako more biti kdo za gotovo

uverjen, da mu je Bog odpustil grehe?« In odgovarja: »Ako namreč more reči: krivico sem sovražil in zaničeval.« Kdor sovraži greh, sme si biti v svesti, da mu ga je Bog že odpustil. Srce človekovo ne more biti brez ljubezni: ali ljubi stvari, ali Boga. Ako ne ljubi stvari, ljubi Boga. In kdo ljubi Boga? Kdor izpolnuje zapovedi: »Kdor ima moje zapovedi, in jih izpolnuje, tisti je, kateri me ljubi.« (Jan. 14, 21.) Kdor umira torej, izpolnujoč zapovedi, umira v ljubezni do Boga, in kdor ljubi Boga, se ne boji: »Popolna ljubezen prežene strah.« (I. Jan. 4, 18.)

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus, kdaj te bom gledal ter mogel reči: Moj Bog, ne morem te več izgubiti? Kdaj te bodem gledal iz obličja v obličje in sicer zagotovljen, da te ljubim z vsemi močmi za vso večnost? O moja največja dobrota, moja edina ljubezen, čas svojega življenja bom v nevarnosti, da te žalim in izgubim sveto tvojo milost. Nesrečni čas, ko te nisem ljubil, ko sem zaničeval tvojo ljubezen! Sedaj se kesam iz vse svoje duše in upam, da si mi že odpustil. Ljubim te iz vsega svojega srca in želim storiti, kolikor morem, da te bom ljubil in ti ugajal. Toda še sem v nevarnosti, da zatajim svojo ljubezen, da te iznova zapustim. O moj Jezus, moje življenje, moj zaklad, ne pripusti tega! Če bi se mi imela kdaj dogoditi ta največja nesreča, dodeli, da umrem tisti hip najhujše smrti, kakršne hočeš; zadovoljen sem in tega te prosim. Večni Oče! Po ljubezni Jezusa Kristusa me ne pahni v toliko nesrečo! Tepi me,

kakor hočeš: saj zaslužim in sprejmem, le oprosti me te stiske, da bi bil oropan tvoje milosti in tvoje ljubezni! Moj Jezus, priporoči me svojemu Očetu! — Marija, moja mati, priporoči me svojemu Sinu, pridobi mi stanovitnost njegovega prijateljstva in milost, da ga ljubim, potem pa naj stori z menoj, karkoli hoče.

II.

»Duše pravičnih so v roki božji, in ne doseže jih muka slabosti; očem nespametnih se zdi, da so umrli, oni pa so v miru.« (Modr. 3, 1, 3.) Dozdeva se očem nespametnih, da božji služabniki umirajo žalostni in neradi, kakor umirajo posvetnjaki. Toda ne. Bog zna tolažiti svoje otroke ob njih smrti. Še celo mej smrtnimi bolečinami jim daje okušati neko posebno sladkost, da se že prej naslajajo z rajem, katerega jim hoče dati. Prav tako jamejo tisti, ki umirajo v pregrehah, čutiti že na smrtni postelji gotova znamenja pekla: očitanje, strah in obup. Narobe pa svetniki z dejanjem ljubezni do Boga, katero tedaj še pogosteje obujajo, s hrepenenjem in upanjem, da bodo skoro uživali Boga, začenjajo že pred smrtjo čutiti oni mir, katerega bodo popolnoma uživali v nebesih. Smrt svetnikom ni kazen nego plačilo. Smrt ljubljenca božjega se ne imenuje smrt, ampak upanje, tako da po pravici more reči: »V miru ležem, in takoj zaspim.« (Ps. 4, 9.)

Oče Suarez je umrl tako mirno, da je umirajoč izustil: »Nisem mislil, da je tako sladko umreti. Nikdar si nisem mogel domišljevati, da mi bode smrt tako sladka.« Kardinala Baronija je opomnil zdravnik, naj ne misli toliko na smrt; a odgovoril

mu je: »Zakaj? Se je mar bojim? Ne bojim se je, ljubim jo!« — Ko je šel kardinal Rufenski v smrt za vero, je zaprosil, — kakor pripoveduje Santer — naj mu dadó najlepšo obleko, ki jo je imel, rekoč, da gre na ženitnino. Ugledavši morišče, vrže od sebe palico, rekoč: »Hitite, noge, nismo več daleč od raja.« Pred smrtjo je zapel »Te Deum« v zahvalo Bogu, da mu je dopustil umreti kot mučeniku za vero, in tako je ves vesel položil glavo pod sekiro. — Sveti Frančišek Asiški je umirajoč prepeval in vabil tudi druge naj pojejo. »Oče,« mu pravi brat Elija, »ob smrti je treba jokati, ne pa peti.« »Ne morem drugače,« je odgovoril svetnik, »moram peti, videč, da v kratkem pojdem uživat Boga.« — Neka mlada nuna iz reda svete Terezije je rekla, videč da druge nune stojé okrog postelje in se jočejo: »Za Boga, zakaj jokate? Grem, da najdem svojega Jezusa; veselite se z menoj, če me ljubite.«

Oče Granada pripoveduje o nekem lovcu, ki je našel gobavega samotarja umirajočega in pevajočega. »Kako moreš,« mu pravi, »tako bolan še peti?« »Brat, odgovori menih, med menoj in Bogom ni drugega, nego zid mojega telesa. Ker pa vidim, da razpada in da se podira ječa, grem gledat Boga in zato se tolažim in pojem.« V tem hrepenenju po gledanju božjem je izustil sveti mučenik Ignacij, da, ako bi zverine ne bile prišle vzet mu življenja, bi jih bil on sam naščuval, naj ga požró: »Silo bom rabil, da me požró.« Sveta Katarina Genovska ni mogla umeti, da imajo nekateri smrt za nesrečo, rekoč: »O ljuba smrt, kako neradi te gledajo! Zakaj vendar ne prideš pome, ki te kličem noč in dan?« In sveta Terezija si je tako želela smrti, da je imela za smrt to, da še ni umrla. V teh čuvstvih je zložila

znamenito pesem: Umiram, ker ne umrem. Takšna je bila smrt svetnikom!

Vzdihljaji in prošnje.

O moja največja dobrota, moj Bog, ako te poprej nisem ljubil, sedaj se obračam ves k tebi. Poslavljam se od vseh stvarij, in hočem ljubiti le tebe, moj najljubeznivejši Gospod. Povej, kaj hočeš od mene, da storim, in storil bodem. Dosti sem te žalil. Življenje, kolikor mi ga še preostaja, hočem obrniti vse v to, da tebi ugodim. Daj mi moč, da povrnem s svojo ljubeznijo nehvaležnost, katero sem ti doslej izkazoval. Izza toliko let sem zaslužil, da bi gorel v peklenskem ognju, ti pa si šel za menoj, da si me privedel k sebi. Daj torej, da odslej gorim tvoje svete ljubezni. Ljubim te, neskončna dobrota! Ti hočeš biti edini, katerega naj ljubim, pravico imaš do tega, zakaj bolj si me ljubil ko vsi, in tebe samega hočem ljubiti. Vse, kar morem, hočem storiti, da ti ugodim. Stori z menoj, kar hočeš. Dosti mi je, da te ljubim in da me ti ljubiš. — Marija, moja mati, pomagaj mi, prosi Jezusa zame!

III.

Kako naj se smrti boji, kdor upa, da bode po smrti venčan za rajskega kralja? »Ne bojmo se, ako nas umore,« — je rekel sveti Ciprijan — »ker je gotovo, da bomo venčani, ko bodemo umorjeni.« Kako bi se mogel bati smrti, kdor vé, da telo tistega, ki umrje v milosti, postane nesmrtno? »To trohljivo mora obleči nestrohljivost.« (I. Kor. 15, 55.) Kdor ljubi Boga in ga želi gledati, ima

življenje za kazen in smrt za veselje: »Potrpežljivo živi, veselo umira,« piše sv. Avguštin. In sv. Tomaž Vilanovski pravi: »Ako smrt najde človeka spečega, pride kakor tat, ga oropa, umori in vrže v peklensko brezdno; ako pa ga najde bedečega, ga pozdravi kot poslanka božja ter mu pravi: Gospod te pričakuje na ženitnino, pojdi, popeljem te v blaženo kraljestvo, kamor hrepeniš.«

O kako radostno pričakuje smrti, kdor je v milosti božji, ker upa, da skoro zazrè Jezusa Kristusa, ki mu poreče besede: »Blagor ti, dobri in zvesti služabnik; ker si bil zvest v malem, postavim te nad mnogo.« (Mat. 25, 21.) O, kako nas bode tačas tolažila pokora, molitev, odtegovanje zemskim nasladam in vse, kar smo storili za Boga: »Povejte pravičnemu, da mu bode dobro: zakaj užival bode sad svojih naklepov.« (Iz. 3, 10.) Kdor je ljubil Boga, bo okušal takrat sad vseh svojih dobrih del. Zato se o. Hipolit Durazzo iz družbe Jezusove ni nikdar jokal, kadar je umiral kdo izmed njegovih samostanskih prijateljev z znaki izveličanja, ampak prav posebno se je veselil. Kako nespametno bi bilo verovati na večni raj, je rekel sv. Ivan Zlatousti, potem pa pomilovati ga, kdor vanj gre: »Nebo spoznavati, za onimi, ki so tja odšli, pa žalovati?« Kako pa nas bode tedaj zlasti tolažil spomin na češčenje matere božje, na rožne vence, na obiskavanja, na poste v sobotah, na pogosto obiskovane shode njene družbe! »Devica verna« se imenuje Marija: o, kako zvesto tolaži ob smrti svoje zveste služabnike! — Neki častilec Marijin je rekel umirajoč o. Binettiju: »Oče, ne morete verjeti, kako tolažilna je ob smrti misel, da smo služili božji materi. O, oče moj, ko bi ve-

deli, kako zadovoljnega se čutim, da sem služil tej svoji materi! Ne morem tega popisati.« Kako vesel bode, kdor je ljubil Jezusa Kristusa, kdor ga je pogosto obiskaval v najsvetejšem zakramentu in pogosto sprejemal pri svetem obhajilu, ko uzre v sveti popotnici svojega Gospoda stopivšega v sobo, da ga bode spremljal na potu v drugo življenje! O, blagor mu, kdor poreče takrat s svetim Filipom Nerijem: »Glejte, moja ljubezen, evo ljubezen moja!«

A kdo vé, poreče ta in oni, kakšna usoda zadene mene? Kdo vé, če morda naposled ne umrem nesrečno? Tebe, ki tako govoriš, vprašam: Kaj pa povzroči nesrečno smrt? Samo greh. Samo greha se torej moramo bati, ne pa smrti. »Jasno je,« — pravi sveti Ambrozij — »da se grenkoba ne nanaša na smrt, ampak na greh, in strah ne na smrt, marveč na življenje.« Želiš torej, da se ti ne bi bilo bati smrti? Živi lepo: »Boječemu se Gospoda bode dobro na zadnje.« (Sir. 1, 13.)

Oče La Colombiere je trdil, da je moralno nemogoče, da bi nesrečno umrl, kdor je bil Bogu zvest v življenju. In že poprej je rekel sv. Avguštin: »Ne more slabo umreti, kdor je lepo živel.« Kdor je za smrt pripravljen, se ne boji nikakršne smrti, niti neprevidene: »Pravični, akoravno prezgodaj umrje, bo vendar v ohlajenju.« (Modr. 4, 7.) In ker ne moremo drugače dospeti v uživanje božje, razun s pomočjo smrti, nas opominja sveti Ivan Zlatousti: »Darujmo Bogu, kar mu moramo dati.« Vedimo, kdor daruje Bogu svojo smrt, obudi najpopolnejšo ljubezen do Boga, zakaj smrt nas združi na veke z Bogom, in nas osvobodi nevarnosti, da ga izgubimo. Majhno znamenje ljubezni do Boga je to, ako ne želimo hiteti, da ga vidimo, in se za-

gotovimo, da ga ne moremo več izgubiti. Sicer pa ga v tem življenju ljubimo, kar največ moremo. Samo v to nam mora služiti življenje, da rastemo v ljubezni. Mera naše ljubezni, v kateri nas zaloti smrt, bode tudi mera ljubezni, s katero bomo ljubili Boga v blaženi večnosti.

»Dragocena pred Gospodom je smrt njegovih svetih.« (Ps. 115.) Kako resnične so besede kraljevega pevca, nam kaže to premišljevanje. Posnemajmo svetnike v življenju, da pojdemo za njimi tudi, ko nam je zapustiti ta svet, in da bo tudi naša smrt dragocena v očeh Gospodovih!

Vzdihljaji in prošnje.

Združi me, moj Jezus, tako s seboj, da se od tebe ne bom mogel več ločiti. Stori, da bom ves tvoj, predno umrem, da te vidim, o moj Odrešenik, sprijaznjenega, ko te prvič ugledam. Iskal si me, ko sem se te ogibal: o ne zavrzi me sedaj, ko te iščem. Odpusti mi, kar sem zagrešil. Od danes nadalje hočem misliti le na to, kako bi ti služil in te ljubil. Preveč si me obvezal: nisi se branil preliti krvi iz ljubezni do mene. Zato se želim vsega darovati tebi, o moj Jezus, ker si se ti ves daroval zame. O Bog moje duše, hočem te posebno ljubiti v tem življenju, da te bom v prihodnjem posebno ljubil. Večni Oče! Potegni popolnoma nase moje srce, oprosti je zemeljskih nagnjenj, rani je, vžgi je docela s svojo sveto ljubeznijo. Usliši me po zasluženju Jezusa Kristusa! — Marija, moja mati, pomagaj mi in izprosi mi milost, da bom vedno prosil tvojega Sina svete stanovitnosti!

Deseto premišljevanje.

Kako se pripravljajmo na smrt.

„Spominjaj se svojih poslednjih rečij, in vekomaj ne boš grešil."
(*Sir. 7, 40.)*

I.

Vsi pripoznavajo, da bode treba umreti, in sicer umreti samo enkrat, in da nobena stvar nima večjih posledic kot ta, zakaj od smrti je odvisno ali boš srečen ali nesrečen za vedno. Vsi vedô nadalje, da je odvisno od tega, ali si živel dobro ali slabo, kakšno smrt storiš, ali dobro ali slabo. In vendar, kako je to, da večji del kristijanov živi tako, kakor da bi jim ne bilo treba nikdar umreti, ali kakor bi jim ne bilo mnogo do tega, da-li umró dobro ali slabo? Živijo grešno, ker ne mislijo na smrt: »Spominjaj se svojih poslednjih rečij in vekomaj ne boš grešil.« (Sir. 7, 49.) Prepričati se moramo, da čas smrti ni pripraven za ureditev našega računa, da si zagotovimo imenitno delo večnega izveličanja. Previdni otroci sveta si pripravijo ob ugodnem času vse prilike, da dosežejo kak dobiček, kako službo, kako ženitev; za zdravje svojega telesa ne odkladajo kar nič in pridno rabijo potrebna zdravila. Kaj porečete o človeku, ki bi moral napraviti izpit za učiteljsko službo, ko bi se začel učiti šele takrat, ko se je čas že približal? Ali bi ne bil neumnež oni stotnik, ki bi do obleganja odlagal nabavo živeža in orožja? Bi li ne bil nespameten oni brodnik, ki bi odlašal preskrbeti se z vrvmi in sidrom do viharnega časa? Prav tak pa je kristijan, ki odlaša urediti svojo vest dotlej, da je že prišla smrt: »Kadar nadloga

nanagloma pridere in poguba kakor vihar privrši, . . . tedaj me bodo klicali, pa jih ne bom uslišal; . . . uživali bodo sad svojega življenja.« (Preg. 1, 27.) Čas smrti je čas viharja in strahu. Takrat grešniki kličejo Boga na pomoč, toda iz samega strahu pred peklom, kateremu se vidoma bližajo brez pravega izpreobrnjenja; in zato jih Bog ne usliši. Zato tudi po pravici ne bodo takrat okusili drugega, nego sadove svojega grešnega življenja: Kar človek seje, to bode tudi žel. Ni zadosti, da takrat sprejme zakramente. Umreti je treba s sovraštvom do greha in z ljubeznijo do Boga nad vse. Toda kako bo sovražil nedovoljeno veselje, katero je ljubil doslej? Kako bode takrat ljubil Boga nad vse, ker je doslej ljubil stvari bolj ko Boga?

Gospod je nazival nespametne one device, — in take so tudi bile — ki so hotele pripravljati svetilnice, ko je prišel ženin. Vsi se boje neprevidene smrti, ker potem ni več časa, da bi uredili svoje račune. Vsak pripoznava, da so bili svetniki pravi modrijani, zakaj pripravili so se na smrt, preden je prišla. In kaj hočemo mi storiti? Naj se-li začnemo takrat pripravljati, ko nam bode smrt že blizu? Treba je torej storiti že sedaj, kar bomo želeli imeti storjeno ob smrti. O koliko kazen nam bode tedaj nakladal spomin na izgubljeni čas, na čas, ki nam ga je dal Bog, da bi si ž njim nabirali zaslug, na čas, ki je minul, a se nikdar ne povrne! S kolikim strahom nas bo tačas navdala beseda: Ne boš več mogel hiševati. Ni več časa, da bi delal pokoro, sprejemal zakramente, poslušal pridige, obiskaval Jezusa Kristusa po cerkvah, molil, — kar je storjeno, je storjeno. Tedaj bi potreboval svetlejšega uma,

mirnejšega časa za spoved, kakršna mora biti, da bi premislil razne imenitne, dvomljive stvari in tako upokojil svojo vest; toda »ne bode več časa.« (Skriv. raz. 10, 6.)

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, da sem umrl v noči, tebi znani, kje bi bil sedaj? Hvala ti, da si me čakal, zahvaljujem te za vse trenutke, odkar bi imel bivati v peklu od onega hipa, ko sem te razžalil. O razsvetli me in daj mi spoznati velikansko krivico, ki sem ti jo storil, izgubivši prostovoljno tvojo milost, katero si mi zaslužil, ker si se daroval zame na križu. O moj Jezus, zanesi mi, zakaj kesam se iz vsega srca, nad vse, da sem zaničeval tvojo neskončno dobroto. Upam, da si mi že odpustil. O pomagaj mi, moj Izveličar, da te več ne izgubim. O moj Gospod, ako bi te po tolikem razsvetljevanju in po tolikih prejetih dobrotah še žalil, zaslužil bi zares poseben pekel zase. O, ne pripusti tega po zasluženju presvete krvi, katero si prelil iz ljubezni do mene. Dodeli mi sveto stanovitnost, daj mi svojo ljubezen. Ljubim te, o največja dobrota, nočem te nehati ljubiti do smrti. Moj Bog! Imej usmiljenje z menoj po ljubezni Jezusa Kristusa. — Imej usmiljenje z menoj tudi ti, upanje moje, Marija! Priporoči me Bogu! Tvojega priporočila ne odkloni Gospod, ki te tako ljubi.

II.

Brat moj! Ker je gotovo, da moraš umreti, vrzi se torej naglo k nogam križanega, zahvali se

mu za čas, ki ti ga daje po svoji milosti, da moreš urediti svojo vest; potem pa preglej vse zmote svojega prejšnjega življenja, zlasti svoje mladosti. Premisli zapovedi božje, prevdari, kako si izpolnoval svoje dolžnosti, katere družbe si obiskoval, in napravi dolgo spoved o celem svojem življenju, ako je še nisi. O koliko pomaga dolga spoved, da se na bolje obrne življenje kristijanovo! Pomisli, da je to račun za večnost, zato ga napravi tako, kakor bi ga moral napraviti pred svojim sodnikom Jezusom Kristusom. Preženi iz svojega srca vsako slabo nagnjenje, vsako jezo; odpravi si sedaj vsak dvom gledé na tuje imetje, opravljanje, dano pohujšanje; skleni, da se bodeš ogibal priložnosti, kjer bi utegnil izgubiti Boga. Premisli: kar se ti zdi sedaj težko, zdelo se ti bo ob smrti nemogoče.

Odloči se slednjič, — kar je najimenitnejše — da se poslužiš pripomočkov, s katerimi se obdržiš v milosti božji. Sredstva pa so: Vsakdanja sveta maša, premišljevanje večnih resnic, večkratna spoved in obhajilo vsaj vsakih osem dnij, vsakdanje obiskovanje Najsvetejšega in božje matere, duhovno berilo, izpraševanje vesti vsak večer, kaka posebna pobožnost k Mariji, na pr. post v soboto. Poleg tega skleni, da se pogosto priporočiš Bogu in blaženi Devici, da bodeš klical pogosto, zlasti pa ob izkušnjavah, presveti imeni Jezusa in Marije. To so pripomočki, ki ti mogó pridobiti srečno smrt in večno življenje.

Ako storiš to, ti bo dobro znamenje, da bodeš med izvoljenimi. Gledé na prošlost pa zaupaj krvi Jezusa Kristusa, ki te sedaj tako razsvetljuje, ker te hoče izveličati. Zaupaj tudi na priprošnjo Marijino, ki ti je izprosila razsvetljenje. Kdor tako živi in zaupa na Jezusa in Marijo, o, kako mu Bog pomaga,

koliko moč dobiva njegova duša! Urno torej, bralec moj, daruj se Bogu, ki te kliče, in prični uživati oni mir, katerega si bil doslej oropan po svoji krivdi. Ali more uživati duša večji mir, nego da more reči zvečer, gredoč v posteljo: Ako bi prišla smrt to noč, upam, da bi umrl v milosti božji! Kolika tolažba človeku, ki čuje bobnenje groma in čuti potres zemlje, a čaka udano smrti, ako je Bog tako odločil!

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, kako hvaležen sem ti za razsvetljenje, katero mi daješ! Tolikokrat sem te zapustil, obrnil sem ti hrbet, ti pa me nisi odslovil. Da si me zapustil, ostal bi slep, kakršen sem hotel biti v prošlosti; trdovraten bi bil v grehu in ne bil bi imel ne volje zapustiti greh, ne ljubiti tebe. Sedaj pa čutim globoko žalost, da sem te žalil, iskreno hrepenenje po tvoji milosti. Studijo se mi one proklete radosti, radi katerih sem izgubil tvojo prijaznost. Vse to so milosti, ki prihajajo od tebe in me navdajajo z upanjem, da mi hočeš odpustiti in me izveličati. Glej, o Gospod, darujem se ti vsega, kesam se vseh grehov, s katerimi sem te žalil, in sklenem raje izgubiti tisočkrat življenje, nego tvojo milost. Ljubim te, največja dobrota moja, ljubim te, moj Jezus, ki si umrl zame, zaupam tvoji krvi, ki ne pripusti, da bi se še kdaj ločil od tebe. Ne, moj Jezus, nočem te več izgubiti. Vse svoje življenje te hočem ljubiti. Po svojem zasluženju mi ohrani in povečaj ljubezen do tebe. — Marija, moje upanje, prosi Jezusa zame!

III.

Nadalje nam je skrbeti za to, da bomo ob vsaki uri taki, kakršne želimo, da nas najde smrt: »Blagor mrtvim, ki umró v Gospodu.« (Skriv. raz. 14.) — Sveti Ambrozij pravi, da tisti umirajo srečno, ki so ob smrtni uri že zamrli svetu, to je, ki so se že odtrgali od one blaginje, od katere jih mora smrt ločiti. Zatorej se moramo odslej navaditi na to, da se ločimo od rečij, razstanemo od sorodnikov in od vseh posvetnih stvarij. Ako tega ne storimo prostovoljno v življenju, primorani bomo storiti v smrti, takrat pa v skrajni žalosti in v nevarnosti, da izgubimo večno življenje. In zato — opominja sveti Avguštin — je jako koristno za mirno smrt, da si za življenja uredimo časne zadeve, skrbeč že sedaj za dobrine, ki jih treba pustiti, da se ob smrtni uri človek samo z Bogom združi. Takrat je dobro govoriti le o Bogu in o raju. Preveč so dragoceni zadnji trenutki, da bi jih preživel s pozemskimi mislimi. V smrti se izpopolnjuje venec izvoljenih; takrat si morda abereš največ zasluženja, ako objameš bolečine in smrt z udanostjo in ljubeznijo.

Ne more pa imeti takih svetih čuvstev ob smrti, kdor se jih ni privadil za svojega življenja. V ta namen imajo nekateri pobožniki zelo koristno navado, da ponove vsak mesec zadnjo voljo gledé smrti in ž njo obujajo krščanske čednosti, to pa potem, ko so bili pri sv. spovedi in obhajilu. Mislijo si, kakor da so že na smrtni postelji in jim je skoro oditi iz življenja. Česar nisi delal v življenju, storiš težko ob smrti. — Velika služabnica božja, sestra Katarina od sveta Alberta, iz reda svete Terezije, je umirajoč vzdihovala in rekla: »Sestre, ne vzdihujem iz strahu

pred smrtjo, zakaj pričakujem jo že 25 let; vzdihujem, ker vidim, da se jih goljufa toliko, ker živé v grehih ali pa odlašajo poboljšanje na smrt, dočim sama komaj morem izgovoriti »Jezus«.

Vprašaj se torej, brat moj, če ti ni sedaj morda srce navezano na kako pozemsko stvar, osebo, čast, hišo, denarje, družbo, zabave in premisli, da ne ostaneš tu na veke. Pustiti moraš vse in morda kmalu. Zakaj bi se navezaval in postavljal v nevarnost, da umreš nemirno? Daruj odslej vse Bogu, da te oropa, kadar bo njegova volja. Če hočeš umreti udan, treba da se udaš že sedaj v vse neprilike, ki se ti mogó pripetiti, in da se odtrgaš vsemu nagnjenju do pozemskih stvarij. Imej pred očmi čas smrti in vse bodeš zaničeval. »Lahko zaničuje vse,« — pravi sv. Jeronim — »kdor vedno misli, da bode umrl.«

Ako si še nisi izbral stanu svojega življenja, izberi si tistega, o katerem si boš želel na smrtni postelji, da bi si ga bil izbral, in v katerem boš laglje umiral zadovoljno. Če pa si ga že izbral, delaj tako, kakor bodeš želel takrat, da bi bil poprej delal. Delaj, kakor bi bil vsak dan zadnji tvojega življenja in vrši vsako delo, vsako molitev, vsako spoved, vsako obhajilo tako, kakor da je to zadnje tvoje delo. Predstavljaj si vsako uro, da umiraš, ležeč v postelji in da čuješ klic: Odpotuj od sveta! O, kako ti koristi ta misel, da bodeš lepo živel in se odtrgal svetu! »Blagor služabniku, katerega, ko pride Gospod, najde tako delujočega.« (Mat. 24, 46.) Kdor vsak čas smrti pričakuje, umre srečno, četudi neprevidoma.

Skrbno se torej pripravljajmo na smrt; živimo vedno tako, da se nam je ni treba bati nikoli, ker ne vemo ne dneva ne ure, kdaj nas zaloti.

Vzdihljaji in prošnje.

Vsak kristijan mora biti pripravljen, da poreče v hipu, ko mu prineso novico njegove smrti, tako-le: Moj Bog! Le malo ur mi je preostalo; v teh pa te hočem ljubiti toliko, kolikor mi je možno v v tem življenju, da te bodem bolj ljubil v prihodnjem. Majhna je žrtva mojega življenja v primeri z daritvijo, katero je opravil zame Jezus Kristus na križu. Gospod, bolečine, ki jih trpim, so majhne in lahke v primeri z onimi, ki sem jih zaslužil. Objamem jih, naj bodo kakršnekoli, v znak ljubezni, ki jo gojim do tebe. Udam se vsem kaznim, s katerimi me obložiš v tem in v prihodnjem življenju, da te bom le v večnosti ljubil. Kaznuj me, kakor ti drago, a ne oropaj me svoje ljubezni. Spoznam, da ne zaslužim, da bi te ljubil, ker sem tolikrat zaničeval tvojo ljubezen: Toda saj je ne moreš zavreči skesane duše. Kesam se, o največja dobrota, da sem te žalil. Ljubim te iz vsega srca in popolno zaupam v te. Tvoja smrt, o moj Odrešenik, je moje upanje. V tvoje ranjene roke izročam svojo dušo: V tvoje roke izročam svojega duha; odrešil si me, Gospod, Bog resnice. O moj Jezus! Prelil si svojo kri, da bi me odrešil, ne pripusti, da bi se kdaj ločil od tebe. Ljubim te, o večni Bog, upam, da te bom ljubil na veke. — Marija, moja mati, pomagaj mi v tem imenitnem trenutku. Izročam ti že sedaj svojo dušo; reci svojemu Sinu, naj se me usmili. Tebi se izročim, obvaruj me pekla!

Enajsto premišljevanje.

Cena časa.

„Sin, čas prav obračaj!“ *(Sir. 4, 23.)*

I.

Sin, pravi sveti Duh, pazi, da čas prav obračaš, zakaj najdragocenejša stvar je in največje darilo, katero more dati Bog živemu človeku. Tudi neverniki so spoznali, koliko je čas vreden. Seneka je rekel, da se vrednost časa ne da preceniti: »Čas je neprecenljiv.« Še mnogo bolj so cenili vrednost časa svetniki. Sveti Bernardin Sienski pravi, da je hip časa toliko vreden kakor Bog; zakaj vsak trenutek si more pridobiti človek božjo milost in večno slavo, ako obudi popoln kes ali popolno ljubezen: »V kratkem času si more človek pridobiti milost in slavo. Čas je toliko vreden kakor Bog, zakaj dobro obrnjeni čas Boga pridobi.«

Cas je zaklad, ki se najde le v tem življenju; v prihodnjem ga ne najdeš, ne v peklu, ne v nebesih. V peklu zavrženi jokajo: O, ko bi imeli še eno uro! Za vsako ceno bi plačali eno uro časa; toda te ure ne dobé nikdar. V nebesih sicer ne jokajo, a če bi mogli plakati svetniki, bi bil to njih edini jok, da so izgubili v tem življenju toliko časa, ko bi si bili mogli pridobiti večjo slavo, in da sedaj tega časa ne morejo več pridobiti. Neka nuna benediktinka se je prikazala po smrti neki osebi in jej je rekla, da je popolnoma zadovoljna: toda če bi mogla še kaj želeti, želela bi edino to, da bi se vrnila v življenje in trpela, da si prisluži večjo slavo.

Pripravljena bi bila trpeti hudo bolezen, katero je imela ob smrti, z veseljem do sodnjega dné, da si zasluži slavo, ki jo pridobi ena sama »Ceščena Marija«.

In ti, brat moj, čemu rabiš čas? Zakaj odlašaš tisto, kar bi lahko storil danes, vedno na jutri? Premisli, da čas, ki je prošel, ni več tvoj: bodočnost ni v tvoji moči, samo sedanji čas imaš, da delaš dobro. »Kaj se, neumnež, oziraš na prihodnost« — svari sveti Bernard — »kakor bi bil oče postavil čase v tvojo oblast?« In sveti Avguštin pravi: »Dan naj bi bil tvoj, ko niti ura ni tvoja?« Kako si moreš obetati jutršnji dan, ko niti ne veš, če boš živel še eno uro? Zatorej, tako zaključuje sveta Terezija, če nisi danes pripravljen za smrt, boj se, da umreš nesrečno.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog! Zahvaljujem te za čas, ki mi ga daješ, da popravim nerednosti svojega prošlega življenja. Ako bi me v tem hipu zadela smrt, bila bi izmed največjih mojih bolečin misel na izgubljeni čas. O moj Gospod, dal si mi časa, da te ljubim, jaz pa sem ga tratil, da sem te žalil. Zaslužil sem, da bi me zavrgel v pekel od prvega trenutka, ko sem ti obrnil hrbet, a ti si me pozval k pokori in mi odpustil. Obetal sem, da te ne bom več žalil, toda kolikokrat sem ti iznova delal krivico in iznova si mi odpustil! Blagoslovljeno bodi na veke tvoje usmiljenje! Da ni neskončno, kako bi me moglo toliko časa prenašati? Kdo bi bil mogel imeti z menoj toliko potrpljenja razen tebe? Kako hudo mi je, da sem žalil tako dobrega

Boga! Mili moj Odrešenik, že potrpežljivost, ki si jo imel z menoj, bi me morala vneti z ljubeznijo do tebe. O, ne pripusti, da se izkažem še kdaj nehvaležnega tvoji ljubezni. Odtegni me vsemu svetu in priveži me vsega na svojo ljubezen! Ne, moj Bog, nočem več zapravljati časa, ki mi ga ponujaš, da popravim svojo pregreho; rabiti ga hočem vsega v to, da tebi služim, tebe ljubim. Daj mi moč, dodeli mi sveto stanovitnost! Ljubim te, neskončna dobrota, in upam, da te bom ljubil na veke. — Zahvaljujem te, o Marija, da si mi bila zagovornica in da si mi pridobila še ta čas. Stoj mi sedaj na strani, in stori, da vsega obrnem v ljubezen do tvojega Sina in mojega Odrešenika in do tebe, svoje kraljice in matere.

II.

Ni je stvari bolj dragocene mimo časa, a nobene stvari posvetni ljudje manj ne čislajo, nobene bolj ne zaničujejo, nego čas. O tem toži sv. Bernard, rekoč: »Nič ni dragocenejšega od časa in vendar se nič tako malo ne čisla.« In potem nadaljuje: »Dnevi izveličanja minevajo, in nihče se ne zaveda, da je izgubil dan, ki se nikdar več ne povrne.« Videl bodeš, kako oni igralec izgublja dan in noč svoj svoj čas v igrah, in če ga vprašaš, kaj dela, ti odgovori: Čas prodajam. Videl bodeš zopet drugega pohajača, ki stoji po cele ure sredi ceste in gleda mimogredoče ali govori nespodobno ali vsaj o nepotrebnih rečeh; in če ga vprašaš, kaj dela, ti odvrne: Čas prodajam. Bore slepci, ki izgubé toliko dnij, ki se več ne vrnejo.

O malo cenjeni čas, ob smrtni uri te bodo posvetnjaki najbolj zaželeli. Želeli si bodo takrat še

eno leto, še en mesec, še en dan, a ne bode ga. Culi bodo tedaj besedo: Časa več ne bode! Koliko bi takrat plačal vsakdo izmed njih še za en teden, še za en dan časa, da bi mogel boljše urediti račune svoje vesti! Celo za eno samo uro časa — pravi sv. Lavrencij Justinian — bi dal vse svoje imetje: »Premoženje, čast, radosti bi dal za eno urico.« Toda ta ura mu ne bode dana. Hitro, poreče mu poleg stoječi duhovnik, urno odpotuj s te zemlje, zakaj ni več časa, ne moreš več odlagati. »Odpotuj, duša krščanska s tega sveta!«

Zategadelj nas opozarja prerok, da se spominjajmo Boga in si preskrbimo njegovo milost prej, ko nam zmanjka luči: »Spominjaj se svojega Stvarnika, predno otemni solnce in luč.« (Prid. 12, 2.) Kako bridko je popotniku, opazivšemu, da je zgrešil pot, ko se je že storila noč in nima več časa, da bi si pomagal. Tako bridkost občuti ob smrti, kdor živi na svetu mnogo let, pa jih ne obrača za Boga: »Pride noč, ko nihče ne more delati.« (Jan. 9, 4.) Takrat bode smrt zanj čas noči, ko ne bode mogel ničesar več storiti: »Poklical je čas proti meni.« (Žal. p. 1, 15.) Potem ga bode vest opominjala, koliko časa je imel in ga obračal v dušno škodo; koliko klicev, koliko milostij je sprejel od Boga, da bi se posvetil, a ni se hotel z njimi okoristiti. In tako bode našel zaprto pot, po kateri bi se dalo storiti kaj dobrega. Zato pa jokajoč poreče: O kako sem bil neumen! O izgubljeni čas! O izgubljeno življenje moje! O izgubljena leta, v katerih bi se bil lahko posvetil, pa se nisem, sedaj pa za to nimam več časa. A čemu to jokanje in vzdihovanje tedaj, ko se bode pozorišče zagrinjalo, ko bode svetilnica ugašala, ko bode umirajoči že

blizu onega velikega trenutka, od katerega je zavisna večnost.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus, vse svoje življenje si žrtvoval, da bi rešil mojo dušo. Ni ga bilo trenutka v tvojem življenju, da bi se ne bil daroval večnemu Očetu za odpuščanje grehov in moje izveličanje. Jaz pa sem bil toliko let na svetu, in koliko sem jih zate obrnil? O, kolikor svojih del se spominjam, toliko mi očita moja vest. Mnogo zla sem zagrešil, dobrega pa storil silno malo, in še to je polno nepopolnosti, mlačnosti, samoljubja in raztresenosti. O moj Odrešenik, vse se je zgodilo tako, ker sem pozabil, kaj si ti storil zame. Pozabil sem tebe, a ti mene nisi zabil; prišel si mi naproti, ko sem bežal od tebe, premnogokrat si mi klical, naj te ljubim. Tukaj sem, moj Jezus, nočem se dalje zoperstavljati. Naj li čakam, da me naposled res zapustiš? Kesam se, o največja dobrota, da sem se z grehom odvrnil od tebe. Ljubim te, neskončna dobrota, vreden si neskončne ljubezni. O, ne pripusti, da še kdaj izgubim ta čas, ki si mi ga podelil po svojem usmiljenju! O moj mili Izveličar, spominjaj me vedno ljubezni, ki si jo gojil do mene in kaznij, ki si jih zame prestal! Daj, da pozabim na vse, potem ne bom mislil v ostalem življenju na drugo, nego da tebe ljubim in ti služim. Ljubim te, o Jezus, moja ljubezen, moje vse. Obetam ti, da vselej, ko se tega spomnim, obudim dejanje ljubezni. Dodeli mi sveto stanovitnost. Popolno se zanašam na zasluženje tvoje krvi in zaupam na tvojo priprošnjo, mila mati moja, Marija!

III.

»Hodite, dokler imate luč.« (Jan. 12, 35.) Sedaj, ko imamo luč, moramo hoditi po potu Gospodovem, zakaj ob smrti nam ugasne. Takrat pa ne bode časa pripravljati se, morali bomo biti pripravljeni: Bodite pripravljeni! Ob smrti se nič ne more storiti; kar je storjeno, je storjeno. O Bog! Če bi se komu oznanila novica, da se bode v kratkem obravnavala pravda o njegovem življenju in vsem njegovem imetju, kako bi se pehal, da si pridobi dobrega zagovornika, ki bode obvestil sodnike o njegovih računih in iskal pripomočkov, da si zagotovi njih naklonjenost! In kaj storimo mi? Za gotovo vemo, da se bode obravnavalo v kratkem (in to se lahko dogodi vsako uro) o najimenitnejši stvari, ki se nas tiče, namreč o našem večnem izveličanju in — izgubljamo čas!

Poreče kdo: Mlad sem, kasneje se vrnem k Bogu. Toda vedi, tako odgovarjam, da je Gospod proklel ono smokvo, ki jo je našel brez sadu, dasi še ni bil čas sadu, kakor pripomni evangelij: »Zakaj ni bil še čas za smokve.« (Mark. 11, 13.) S tem nam je hotel Jezus Kristus naznaniti, da mora človek vsak čas, tudi v mladosti, prinašati sadov dobrih del, sicer bode proklet in ne donese več sadov v prihodnosti: »Naj na vekomaj nikoli nihče s tebe sadu ne jé!« (Mark. 11, 14.) Tako je rekel Izveličar onemu drevesu in tako prekolne vsakogar, ki je poklican, pa se brani. O, imenitna reč! Hudobni duh ima ves čas našega življenja le za malo časa, zato ne izgubi ni trenutka, da bi nas ne izkušal: »Hudič je šel dol k vam, imajoč veliko jezo, vedoč, da ima malo časa.« (Skriv. raz. 12, 12.) Torej sovražnik ne izgublja časa, da

bi nas pogubil, in mi naj ga izgubljamo za svoje izveličanje?

Kak drug poreče: Kaj pa vendar storim hudega? O Bog! Ni li zlo, ako izgubivaš čas v igrah, v nedostojnih družbah, ki nič ne hasnejo duši? Ti li Bog morda zato daje časa, da ga izgubljaš? Ne, pravi sveti Duh: »Ne puščaj v nemar delivca dobrega darú.« (Sir. 14, 14.) Oni delavci, o katerih piše sv. Matevž, niso delali nič zlega, samo čas so izgubljali, in zato jih je gospodar vinograda grajal: »Kaj stojite tu ves dan brez dela?« (Mat. 20.) Na sodnji dan bo Jezus Kristus zahteval od nas račun od vsake nepotrebne besede. Vsak čas pa, ki ni obrnjen za Boga, je izgubljen čas: »Misli, da si izgubil vsak čas, ko nisi na Boga mislil.« (Sv. Bernard.) Zato nas opominja Gospod: »Karkoli more storiti tvoja roka, urno stori, ker na spodnjem svetu, kamor hitiš, ni ne dela, ne umnosti.« (Prid. 9, 10.) Sestra Ivana od presvete Trojice, nuna terezijanka, je rekla, da v življenju svetnikov ni nobenega »jutri«. »Jutri« je v življenju grešnikov, ki vedno kličejo: kasneje, kasneje in naposled obstanejo v smrti: »Glej, sedaj je prijeten čas.« (II. Kor. 6, 2.) »Danes, ko zaslišite njegov glas, nikar ne zakrknite svojih src.« (Ps. 94, 8.) Bog te kliče danes, da delaj dobro; stori tako, zakaj jutri se morda dogodi, da ne boš imel več časa, ali pa da te Bog več ne bode klical.

In če si prej sebi v nesrečo čas obračal tako, da si ž njim žalil Boga, glej, da bodeš to objokoval v ostalem življenju, kakor je sklenil storiti kralj Ecehija: »Premislil bodem vsa svoja leta v žalosti svoje duše.« (Iz. 38, 15.) Bog ti daje življenje, da ž njim nadomeščaš izgubljeni čas: »Od-

kupljajte čas, ker dnevi so hudi.« (Efež. 5, 16.) Sveti Anzelm pripoveduje: »Čas odkupiš, ako storiš, kar si zamudil.« O svetem Pavlu trdi sv. Jeronim, da je bil, čeprav zadnji izmed apostolov, vendar prvi v zaslugah, ker je več delal mimo vseh drugih. In če bi ne bilo drugega, pomislimo samo to, da si vsak trenutek moremo pridobiti več dobrot za večnost. Ako bi ti bilo dovoljeno pridobiti si toliko zemlje, kolikor bi je mogel doseči s hojo enega dné, ali toliko denarjev, kolikor bi jih mogel prešteti en dan, o, koliko silo bi si delal! Pridobiti pa si moreš vsak hip večnih zakladov in zato bi tratil čas? Kar moreš storiti danes, ne reci, da moreš storiti jutri, zakaj ta »danes« se zate izgubi in se ne vrne več. Ko so drugi govorili o posvetnih rečeh, se je obračal sv. Frančišek Borgija s svetimi čuvstvi k Bogu. Vprašajo ga za njegovo mnenje, a ne vé ničesar odgovoriti. Zato pokaran, odgovori: »Raje hočem, da me nazivljajo suroveža, kakor bi pripustil, da izgubljam čas.«

Vzdihljaji in prošnje.

Ne, moj Bog, nočem več izgubljati časa, katerega mi daješ po svojem usmiljenju. Sedajle bi moral biti v peklu in jokati brez upa. Zahvaljujem se ti, da si me ohranil pri življenju. Le tebi hočem živeti bodoče dni. Če bi bil sedaj v peklu, bi plakal brezupno in brez sadu. Objokovati hočem razžaljenje, katero sem ti storil in gotov sem, da mi odpustiš jokajočemu, ker me zagotavlja prerok: „Jokajoč ne boš jokal. Usmiljeni se te bo usmilil.“ (Iz. 30, 19.) Da sem v peklu, ne mogel bi te več ljubiti; sedaj

pa te ljubim, in upam, da te bom vedno ljubil. Ako bi bil v peklu, ne mogel bi te več prositi milosti, sedaj pa čujem, da mi praviš: Prosite in sprejeli bodete. Ker imam torej še čas, prositi te milosti, o Bog moje duše, prosim te dveh milostij: dodeli mi stanovitnost v svoji milosti in daj mi svojo ljubezen, potem pa stori z menoj, kar ti je drago. Povzroči, da se v vseh ostalih trenutkih življenja vedno priporočam tebi, moj Jezus, z besedo: Gospod, pomagaj mi, Gospod, usmili se me, dodeli, da te več ne žalim, daj, da te ljubim! — Marija, presveta mati moja, izprosi mi milost, da se vedno priporočam Bogu in da zadobom od njega stanovitnost in sveto ljubezen.

Dvanajsto premišljevanje.

Kako imenitno je izveličanje.

„Prosimo vas pa, bratje, da vršite svoj posel."
(I. Tesal. 4, 10.)

I.

Posel večnega izveličanja je neko opravilo, za nas imenitnejše mimo vseh drugih, a kristijani je najbolj zanemarjajo. Ne braniš se truda, niti izgube časa, le da dospeš na ono mesto, da zmagaš v onem prepiru, da skleneš oni zakon. Koliko se posvetuješ, koliko ukrepaš! Ne ješ in ne spiš. A kaj storiš, da si zagotoviš večno izveličanje? Kako živiš? Nič ne storiš, nasprotno, vse storiš, da je izgubiš. Večji del kristijanov živi, kakor da bi smrt, sodba, pekel,

nebesa in večnost ne bile verske resnice, ampak pravljice, ki so jih izumili pesniki. Ako si izgubil pravdo, in se je žetev slabo sponesla, kako te to boli in kako si želiš poravnati prizadeto škodo! Če se je izgubil konj ali pes, s koliko marnostjo ga iščejo! Izgubil pa si milost božjo in spiš, se šališ in smeješ. Čudno! Vsakogar je sram, da bi ga imenovali lenuha v svetih opravkih, in vendar se premnogi ne sramujejo, marveč zanemarjajo opravilo večnosti, ki vse odločuje. Svetnike imenujejo modre, ker so pazili edino na svoje izveličanje, sami pa pazijo na vse druge posvetne stvari, le na dušo nič. Toda, bratje moji — dé sv. Pavel — pazite samo na veliko delo svojega večnega izveličanja, zakaj to je posel, za vas najbolj znamenit: Prosimo vas, da vršite svoj posel. Prepričajmo se torej, da je večno izveličanje za nas najimenitnejše, edino in nenadomestno delo, ako je zamudimo.

Najimenitnejše je to opravilo; in zares, ker ima največje posledice: gre se namreč za dušo, in ako se ta izgubi, je vse izgubljeno. Dušo moramo čislati kot najdragocenejšo stvar izmed vseh blaginj na svetu: »Duša je bolj dragocena mimo vsega sveta« pravi sv. Ivan Zlatousti. Da to umemo, moramo premisliti, da je Bog sam dal v smrt svojega Sina, da reši naše duše: »Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinega Sina.« (Jan. 3, 16.) In večna Beseda se ni upirala odkupiti jih s svojo krvjo: »Kupljeni ste za drago ceno« (I. Kor. 6, 20.), tako da se zdi, kakor bi človek — pristavlja neki sveti oče — toliko veljal kakor Bog: »Odrešenje človeško se je vršilo za tako drago ceno, da se zdi, kakor bi človek toliko veljal kot Bog.« Zato pravi Jezus Kristus: »Kaj bode dal človek v zameno za

svojo dušo?« (Mat. 16, 26.) Ako je torej duša toliko vredna, za katero posvetno blaginjo naj jo človek zameni, če jo izgubi?

Prav je imel sv. Filip Nerij, da je imenoval neumneža tistega, kdor si ne prizadeva rešiti duše. Ako bi bili na svetu umrljivi in neumrljivi ljudje, pa bi umrljivi videli, kako se neumrljivi zapletajo v posvetne reči, želeč si pridobiti časti, blaga, posvetnih zabav, izvestno bi jim rekli: O, neumneži, večno blaginjo si lahko pridobite; vi pa mislite na te revne in minljive stvari! Se li hočete tako obsoditi k večnim kaznim v bodočem življenju? Pustite, da na to pozemsko blaginjo mislimo samo mi nesrečniki, katerim je s smrtjo vred vsega konec. — Toda ne, vsi smo neumrljivi. In kako je to, da mnogi radi bornega veselja na tej zemlji izgube dušo? Kako je to, pravi Salvijan, da kristijani sicer verujejo v sodbo, pekel, večnost, in vendarle živé brez strahu? »Kaj je vzrok, da kristijan veruje na prihodnost, a se vendar prihodnosti ne boji?«

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, kako sem preživel toliko let, ki si mi jih podelil zato, da si oskrbim večno izveličanje? Moj Odrešenik, odkupil si mi dušo s svojo krvjo in potem si mi jo izročil, da bi si jo prizadeval izveličati. Jaz pa sem pazil na to, da bi jo pogubil, ker sem žalil tebe, ki si me tako ljubil. Zahvaljujem te, da mi daješ še časa, da popravim veliko izgubo, ki sem jo povzročil: izgubil sem dušo in tvojo sveto milost. Kesam se, o Gospod, žal mi je iz vsega srca. O, odpusti mi, zakaj sklenil sem, da od danes nadalje raje izgubim vsako stvar, celo življenje, kakor tvojo

prijaznost. Ljubim te nad vse dobrote in sklenem, te vedno ljubiti, o največja dobrota, vredna neskončne ljubezni. Pomagaj mi, moj Jezus, da ta ukrep ne bode podoben drugim mojim prejšnjim sklepom, ki so bili samo izdajstva. Pusti me prej umreti, predno se odvrnem, da bi te iznova žalil in nehal ljubiti. — O Marija, moje upanje, izveličaj me, izročivši mi sveto stanovitnost!

II.

Delo večnega izveličanja ni le najimenitnejše, marveč tudi edino opravilo, ki je imamo v tem življenju: Le eno je potrebno. Sv. Bernard objokuje neumnost kristijanov, ki imenujejo otročje igre neumnosti, svoje posvetne posle pa nazivljajo opravila: »Otročje igre imenujejo otročarije, odraslih igre pa opravila.« In te neumnosti odraslih so večje nespametnosti. Kaj pa vendar hasne, pravi Gospod, pridobiti si ves svet in izgubiti dušo? »Kaj pomaga človeku, ako pridobi ves svet, na svoji duši pa škodo trpi?« (Mat. 16, 26.) Ako se izveličaš, brat moj, ti ne bode nič škodilo, če si bil na zemlji žalosten in zaničevan: izveličan ne bodeš več čutil bolečin in srečen boš vso večnost. Če jo pa izgubiš in sebe pogubiš, kaj ti bode koristilo v peklu, če si užil vse zabave sveta in si bil bogat in v časti? Dušo si izgubil, izgubil si zabave, čast, bogastvo, izgubil si — vse.

Kaj odgovoriš Jezusu Kristusu na dan računa? Ako bi kralj poslal svojega poslanca, da v kakem mestu zvrši imeniten posel, ta pa bi mislil le na ples, igre in veselice, namestu da se pobriga za rešitev svoje naloge, in bi vsled tega svoje delo slabo dovršil, kako bi dal račun kralju ob svojem povratku? Toda, o Bog, koliko težje bo dajal račun na sodbi

Gospodu, kdor ni prišel na svet, da bi se zabaval, da bi bogatel, da bi užival časti, ampak da izveliča svojo dušo, a se je brigal za vsako stvar bolj ko za dušo! Posvetnjaki mislijo samo na sedanjost, ne pa na prihodnost. Sv. Filip Neri je govoril nekoč z nadarjenim mladeničem, Frančiškom Zazzera po imenu. Ker je bil navezan na svet, mu pravi: Moj sin, imel boš veliko srečo, dober zagovornik bodeš, potem postaneš prelat, potem morda še kardinal, in kdo ve, morda celo papež. In potem? In potem? Pojdi, — reče mu na zadnje — in premisli poslednje te besede. Frančišek gre domov ter premišljuje one zadnje besede: in potem? in potem? Nato popusti posvetne misli, popusti tudi svet in stopi v red svetega Filipa, kjer se je oziral samo na Boga.

Edino naše delo je, ker imamo le eno dušo. Benedikta XII. je prosil neki knez milosti, katere pa mu ni mogel podeliti brez greha. Papež odgovori poslancu: Povejte svojemu knezu: Ko bi imel dve duši, bi lahko eno zanj izgubil, drugo bi si pa prihranil; ker pa imam le eno, ne morem in nočem je izgubiti. Sveti Frančišek Ksaverij je rekel, da je na svetu le ena blagost in eno zlo: edina dobrota je, da se izveličamo, edino zlo, da se pogubimo. To je povedala tudi sveta Terezija svojim nunam, rekoč: »Sestre moje, ena duša, ena večnost!« Hotela je reči: Ako izgubiš edino dušo, izgubil si vse; ena večnost: duša, enkrat izgubljena, je izgubljena za zmerom. Zato je prosil David: »Eno prosim Gospoda, tega iščem: da bi bival v hiši Gospodovi vse dni svojega življenja!« (Ps. 26, 4.) Gospod, enega te prosim in drugega nič, reši mojo dušo!

»V strahu in trepetu vršite svoje izve-

ličanje.« (Fil. 2, 12.) Kdor se ne boji in ne trese, da se pogubi, se ne bo izveličal. Za izveličanje se je torej treba truditi in silo delati: »Nebeško kraljestvo silo trpi, in silni je nase potegnejo.« (Mat. 16, 12.) Da dosežemo izveličanje, je potrebno, da bode ob smrti naše življenje podobno življenju Jezusa Kristusa: »Odločil jih je, da bodo enaki podobi njegovega Sina.« (Rim. 8, 29.) In zato se poslužujmo potrebnih pripomočkov v dosego izveličanja. »Kraljestvo se ne bode dalo brezskrbnim« — pravi sv. Bernard — »ampak v službi božji vredno delujočim.« Vsi bi se radi izveličali brez neprilike. Čudno! Hudobni duh se toliko trudi in ne spi, da bi nas pogubil; ti pa si tako nemaren, ko vendar gre za tvojo večno blaginjo ali nesrečo? »Sovražnik bdi in ti spiš?«

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, hvala ti, da me sedaj pustiš stati pri svojih nogah, ne pa v peklu, katerega sem tolikokrat zaslužil. A kaj bi mi hasnilo življenje, katero si mi ohranil, če bi še nadalje živel brez tvoje milosti? Ne zgôdi se nikdar več! Obračal sem ti hrbet, izgubil sem te, o največja moja dobrina, iz vsega srca mi je žal; da bi bil umrl tisočkrat popreje! Izgubil sem te, toda tvoj prerok mi pravi, da si ves dober in da dovoliš, da te najde duša, ki te išče: „Dober je Gospod duši, ki ga išče.“ (Žal. p. 3, 25.) Ako sem v preteklosti bežal pred teboj, o kralj mojega srca, te sedaj iščem, in ne iščem drugega, nego tebe. Ljubim te iz vsega svojega srca. Sprejmi me, ne brani, da te ljubi srce, ki te je nekaj časa zani-

čevalo: „Uči me storiti tvojo voljo.“ (Ps. 142, 10.) Uči me, kaj mi je storiti, da ti ugajam; vse hočem ubogati. O moj Jezus, reši dušo mojo, za katero si dal kri in življenje! Reši me in daj mi milost, da te bodem v tem in prihodnjem življenju vedno ljubil! To upam od tvojega zasluženja in od tvoje priprošnje, o Marija!

III.

Imenitno, edino, nenadomestno delo. »Zares največja zmota je, zanemarjati opravilo večnega izveličanja.« Ni je zmote, ki bi bila podobna zmoti tistega, ki se ne meni za večno izveličanje. Vse druge zmote se popravijo; če kdo izgubi kako blago, je po drugem potu more zopet najti; ako izgubi službo, je že kak pripomoček, da si jo iznova pridobi; ako bi kdo celo življenje izgubil, če se izveliča je vse dobljeno. Kdor pa se pogubi, mu ni več pomagati. Enkrat umreš, enkrat izgubiš dušo in izgubljena je za vedno: »Enkrat izgubljen, na veke izgubljen.« Ne preostane ti drugega, nego da jokaš večno z drugimi nesrečnimi neumneži v peklu, kjer je največja kazen, ki jih muči, misel, da je končan čas za odvrnitev njih reve: »Končana je žetev, in nismo bili rešeni.« (Jer. 8, 20.) Prašajte one posvetne modrijane, ki so sedaj v tistem ognjenem prepadu, prašajte jih, kaj sedaj čutijo, in če so zadovoljni, da so imeli srečo na zemlji, sedaj, ko so obsojeni v večno ječo! Čujte, kako jokajo, rekoč: »Torej zmotili smo se.« (Modr. 5, 6.) A čemu jim je spoznanje storjene zmote sedaj, ko jim ni več pomočka proti večnemu pogubljenju? Kakšno jezo bi občutil na tem svetu, kdor bi videl nekega dné podrtijo svojega doma, ki bi jo bil lahko zabranil z

malimi stroški in bi premišljeval svojo vnemarnost sedaj, ko ne more več pomagati?

Največja kazen pogubljenih je misel, da so izgubili dušo in da so se pogubili po svoji krivdi: »Sam sebi si poguba, o Izrael! Pri meni le je pomoč zate.« (Oz. 13, 9.) Ako kdo izgubi — pravi sv. Terezija — po svoji krivdi obleko, prstan ali le kako malenkost, nima miru, ne jé, ne spi. O Bog! Kako žalosten pa bode pogubljenec v tistem hipu, ko vstopi v pekel, ko opazi, da je že zaprt v tej mučni ječi, ko bode jel misliti na svojo nesrečo in ko uvidi, da si celo večnost ne more pomagati. Tedaj poreče: Izgubil sem dušo, nebesa, Boga; vse sem izgubil za vedno. In zakaj? Po svoji krivdi!

A poreče kdo: Če delam ta greh, zakaj bi se pogubil? Morda se le še izveličam. Odgovarjam: Morda se pa le pogubiš. Celo to rečem, da se skoro gotovo pogubiš, zakaj sveto pismo preti s pogubljenjem trdovratnim grešnikom, kar si ti v tem slučaju. »Gorje vam otroci, ker ste me zapustili, pravi Gospod.« (Iz. 30, 1.) »Gorje jim, ker so od mene odstopili.« (Oz. 7, 13.) Ne postavljaš li v veliko nevarnost in velik dvom svojega večnega izveličanja z grehom, ki ga delaš? Je-li to opravilo, ki se sme postavljati v nevarnost? Tu se ne gre za kako hišo, za letovišče, za službo, gre se, — pravi sv. Ivan Zlatousti — za padec v mučno večnost, za izgubo večnega raja: »Gre se za neminljive muke, za izgubo nebeškega kraljestva.« In to delo, ki je zate najimenitnejše, hočeš zapraviti z »morda?«

Praviš: »Kdo ve — morda se ne pogubim, upam, da mi Bog kasneje odpusti.« A sedaj? Sedaj se že sam obsojaš v peklo. Povej mi: Ali bi maral pasti v vodnjak, rekoč: Kdo ve — morda smrti odidem?

Ne! In kako moreš svoje večno izveličanje opirati na tako slabotno upanje, na besedico: Kdo vé? Koliko se jih je pogubilo s takim prokletim upanjem! Ne veš li, da upanje trdovratnežev ni upanje, ampak goljufija in predrznost, ki Boga ne nagiblje k usmiljenju marveč k večji nevolji? Ako sedaj praviš, da se ne moreš ustavljati izkušnjavi in strasti, ki te gospodari, kako se boš ustavljal kasneje, ko se ti moči ne pomnožé, ampak še pomanjšajo vsled storjenih grehov? Po eni strani ti duša pozneje oslepi in zakrkne v svoji hudobiji, po drugi pa bode manjkalo pomoči božje. Upaš li morda, da ti Bog pomnoži luč in milost, ko si pomnožiš svoje grehe?

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus! Spominjaj me vedno smrti, katero si pretrpel zame in dodeli mi zaupnost. Bojim se, da me ob smrti hudoba spravi v obupnost, ko vidi, kolikrat sem te izdal. Kolikrat sem ti obetal, da te ne bom več žalil, spoznavši luč, ki si mi jo dodelil, a potem sem ti zopet obrnil hrbet, upajoč odpuščanje! Zakaj me vendar nisi kaznoval, ker sem toliko zakrivil? Bolj ko si bil usmiljen do mene, bolj sem te zasramoval. Odrešenik moj! Daj mi veliko žalost nad grehi, predno se ločim od sveta. Kesam se, o največja dobrota, da sem te žalil. Obetam ti od danes nadalje, da raje tisočkrat umrem, kakor tebe še kdaj zapustim. Tačas pa mi daj slišati besede, ki si jih govoril Magdaleni: Odpuščeni so ti tvoji grehi! Dodeli mi, da občutim veliko žalost nad grehi, predno pojdem v smrt, sicer se bojim, da bode moja smrt nemirna in nesrečna: „Ne

bodi mi v strah, ti moje upanje ob dnevu nadloge.“ (Jer. 17, 17.) Tisti zadnji hip, o moj križani Jezus, mi ne bodi v strah! Ako bi umrl, predno sem te ljubil, tedaj bi me navdajale tvoje rane in tvoja kri bolj s strahom kakor z zaupanjem: ne prosim te torej tolažbe in posvetnih dobrot v življenju, kar mi ga še preostane, prosim te žalosti in ljubezni. Usliši me, mili moj Izveličar, radi tiste ljubezni, s katero si na gori Kalvariji žrtvoval zame svoje življenje. — Marija, moja mati, izprosi mi to milost, izprosi mi sveto stanovitnost do smrti!

Trinajsto premišljevanje.

Ničemurnost sveta.

„Kaj pomaga človeku, če pridobi ves svet, na svoji duši pa škodo trpi.“ *(Mat. 16, 26.)*

I.

Neki stari modrijan, Aristip po imenu, se je vozil nekoč po morju, a utopila se mu je ladja in izgubil je vse svoje imetje. Dospevšemu na kopno pa so meščani onega kraja povrnili vse, kar je poprej izgubil, zakaj imeli so ga zelo v čislih zaradi njegove učenosti. Zato je pisal svojim prijateljem v domovino, naj se po njegovem zgledu previdijo samo s tistim blagom, ki ga ne bodo mogli izgubiti, če se jim potopi tudi ladja. Prav to nam poročajo z onega sveta naši sorodniki in prijatelji, ki so v večnosti, da se namreč previdimo v tem življenju z onimi dobrinami, ki jih niti s smrtjo ne izgubimo. Dan smrti se imenuje: Dan pogube: »Blizu je dan

pogube.« (V. Mojz. 32, 35.) Dan pogube, zakaj tisti dan se izgubi vsa posvetna blaginja, čast, bogastvo, veselje, vse. Zato pravi sveti Ambrozij, da posvetnega blaga ne smemo imeti za svoje, ker ga ne moremo seboj nesti na oni svet; same čednosti nas spremijo v bodoče življenje: »Ni naše, česar ne moremo seboj nesti na oni svet; sama čednost nas bode spremila.«

Kaj ti torej hasne, — pravi Jezus Kristus — pridobiti si ves svet, ako ob smrti z izgubo duše izgubiš vse? O, koliko mladeničev je nagnila ta imenitna resnica, da so se zaprli v samostane, koliko samotarjev, da so živeli v puščavah, koliko mučenikov, da so dali življenje za Jezusa Kristusa! S to resnico je privedel sv. Ignacij Lojolanski mnogo duš k Bogu, zlasti pa prelepo dušo sv. Frančiška Ksaverija, ki je bival v Parizu, zatopljen v posvetne misli: »Frančišek,« mu pravi nekega dne svetnik, »pomisli, da je svet izdajalec: obeta pa ne izpolni. A če bi tudi izpolnil, kar ti je obetal, nikdar ti ne more zadovoljiti srca. A recimo, da ti ga tudi zadovolji, koliko časa pa bode trajala tvoja sreča? More li trajati dalje kot tvoje življenje? In naposled, kaj poneseš od tega v večnost? Je-li tam kak bogatin, ki je prinesel seboj le en denar ali enega služabnika za postrežbo? Ali kak kralj, ki si je tje prinesel le nit škrlata v svojo čast?« Na te besede je zapustil sv. Frančišek svet, je sledil svetemu Ignaciju in se je posvetil. Ničemurnost ničemurnostij, tako je imenoval Salomon vse posvetne dobrote, četudi si ni pritrgal nobenega veselja na zemlji, kakor je sam izpovedal: »Vsega, kar so mi poželele oči, jim nič nisem odrekel.« (Prid. 2, 10.) Sestra Marjeta od svete Ane, bosa karmelčanka, hči cesarja Rudolfa II.,

je rekla: Kaj pomagajo kraljestva ob smrtni uri? Čudno! Svetniki trepečejo, misleč na trenutek, ki jim odloči večno izveličanje. Trepetal je o. Pavel Segneri, vprašavši s strahom svojega spovednika: »Kaj menite, oče, ali bom izveličan?« Ta misel je tudi svetega Ljudevita Bertranda tako mučila, da se je iz strahu po noči dvignil s postelje, rekoč: »Kdo ve, če morda ne bom pogubljen?« In grešniki? — Na potu v pogubo žive in spe in se šalijo in smejejo! — —

Vzdihljaji in prošnje.

O Jezus, moj Odrešenik, zahvaljujem te, da si mi dal spoznati nespamet in zlobo, katero sem ti storil, obrnivši ti hrbet, tebi, ki si zame žrtvoval kri in življenje. Ne, nisi zaslužil, da bi tako s teboj ravnal kakor sem. Glej, ako bi me sedaj zadela smrt, kaj bi našel na sebi, nego grehe in očitke vesti, ki bi mi povzročili prav nemirno smrt. Moj Izveličar, spoznam, da sem se zmotil, ker sem zapustil tebe, največjo dobroto zaradi revnih naslad tega sveta; kesam se iz vsega srca. Po žalosti, ki te je umorila na križu, mi dodeli tako žalost nad grehi, da bodem objokaval vse svoje ostalo življenje tebi storjeno krivico. Moj Jezus! Moj Jezus! Odpusti mi, zakaj obetam, da te ne bom več žalil in te vedno ljubil. Nisem več vreden tvoje ljubezni, ker sem jo poprej tako zaničeval; toda ti si rekel, da ljubiš tebe ljubečega: „Ljubim mene ljubeče.“ (Preg. 8.) Ljubim te, ljubi tudi ti mene; nočem več biti pri tebi v nemilosti. Odpovem se vsem sladkostim in nasladam sveta, samo da me ti ljubiš. Moj Bog! Usliši me po ljubezni Jezusa Kristusa. On te prosi, da me ne izločiš iz svojega

srca. Popolnoma se ti darujem; posvetim ti življenje, svoje veselje, čute, dušo, telo, svojo voljo in svojo prostost. Sprejmi me, ne zavrzi me, kakor zaslužim, ker sem zavrgel tolikrat tvojo prijaznost: Ne zavrzi me izpred svojega obličja! — Presveta Devica, mati moja Marija, prosi zame Jezusa! Tvoji priprošnji popolnoma zaupam.

II.

»Goljufna tehtnica je v njegovi roki.« (Oz. 12, 7.) Blaginjo je treba tehtati na božji, ne na posvetni tehtnici, katera goljufa. Posvetna blaginja je jako revna, ne zadovoljuje duha in hitro mine: »Moji dnevi so bili hitrejši kakor tekavec; mimo so šli kakor ladje, ki sadje nesejo.« (Job. 9, 25.) Dnevi našega življenja minejo in zbežé, kaj pa naposled ostane od radosti sveta? Mimo so šli kakor ladje. Ladje ne puščajo za seboj niti znamenja, kam so plule: »Kakor ladja, ki splava po valovitem morju: ko odide, se ne najde njen sled.« (Modr. 5, 10.) Vprašajmo bogatine, pisatelje, kneze, cesarje, ki so sedaj v večnosti, kaj imajo sedaj od svoje slave, razkošnosti in veličja? Vsi odgovore: Nič, nič. »O človek« — pravi sv. Avguštin — »na to paziš, kaj je ta in oni imel; pazi, kaj seboj ponese!« Samo na to se oziraš, pravi svetnik, kar je oni velikaš imel, opazuj, kaj ponese seboj, ko umre: mar ne le trohneče truplo in cunjo obleke, ki ž njim vred zgnije? O umrlih posvetnih velikaših čuješ govoriti komaj malo časa, a kmalu se izgubi njih spomin: »Njih spomin izgine s hrupom.« (Ps. 9, 7.) In če ti reveži pridejo potem v pekel, kaj ondi počno, kaj poreko? Jokajo in govore: »Kaj nam je hasnila pre-

vzetnost ali bahanje z blagom? . . . Vse to je prošlo kakor senca.« (Modr. 5, 8.) Kaj nam je koristila naša slava in bogastvo, ker je vse minulo kakor senca, in nam ni preostalo nič drugega, nego kazen, jok in večni obup?

»Otroci tega sveta so modrejši, kakor otroci luči.« (Luk. 16, 8.) Zares! Kako so posvetnjaki prebrisani za posvetne reči! Koliko se trudijo, da si pridobe kako službo, kako blago! Kako nujno skrbé, da bi si ohranili telesno zdravje! Najboljše pripomočke zbirajo, najboljšega zdravnika, najboljša zdravila, najboljši zrak. Za dušo pa so tako silno vnemarni! In vendar je gotovo, da bode zdravje, služba, blago kdaj nehalo, duša in večnost pa ne neha nikdar. »Premišljujmo« — pravi sveti Avguštin — »koliko trpe ljudje za stvari, ki jih pregrešno ljubijo.« Kaj vse ne prestane oni osvete željni človek, ropar, nečistnik, da bi dospel do svojega zlobnega namena? Za svojo dušo pa nočejo nič trpeti. O Bog, da posvetnjaki šele v luči mrtvaške sveče, šele ob tistem času spoznavajo resnice in izpovedujejo svojo nespamet! Takrat vsak pravi: O, da bi bil pač vse zapustil in bi se bil posvetil! — Papež Leon XI. je rekel ob smrti: »Boljše bi bilo, da sem bil vratar v našem samostanu, nego papež.« Honorij III., tudi papež, je rekel umirajoč: »Boljše bi bilo, da sem ostal v kuhinji našega samostana in bi bil snažil krožnike.« Španski kralj Filip II. je ob smrti poklical svojega sina, vrgel od sebe kraljevsko oblačilo in razkrivši svoje od črvov preglojene prsi, vzdihnil: »Kraljevič, glej, kako se umira in kako mine slava sveta.« Nato zakliče: »O da bi bil kak samostanski brat in ne vladar!« Hkrati si je dal navezati na vrat vrvico z lesenim križem,

uravnal svoje posvetne stvari ter dejal svojemu sinu: »Želel sem, sin moj, da bi bil navzoč pri tem činu, da uvidiš, kako svet naposled ravna tudi z vladarji. Njih smrt je kakor smrt najrevnejših ljudij na svetu. Skratka: le tisti je pri Bogu boljše zapisan, ki je lepše živel.«

Prav ta sin, kasneje Filip III., je umirajoč kot samec 43ih let govoril tako: »Podložniki moji! V svojem pogrebnem govoru ne oznanujte drugega, nego ta prizor, ki ga gledate. Povejte, da ob smrti nič ne pomaga, ako je bil kdo kralj, razen da čuti večjo bridkost zato, ker je bil.« Nato je zavpil: »O, da nisem bil kralj, da bi bil živeč v kaki samoti služil Bogu, s koliko večjim zaupanjem bi bil šel sedaj postavit se pred njegov sodnji stol in ne bi bil v takih dvomih, da se pogubim!« A kaj pomagajo take želje ob smrtni uri tistemu, ki za svojega življenja ni ljubil Boga! Mu li ne večajo bolečine in obupa? Zategadelj je rekla sveta Terezija: »Računa ne bomo delali o tem, kar z življenjem neha; pravo življenje je to: Živi tako, da se smrti ne boš bal.« Hočemo torej vedeti, kaj je blaginja sveta, opazujmo jo raz smrtno posteljo in potem recimo: Časti, zabave, dohodki bodo kdaj nehali; zato pazimo, da se posvetimo in obogatimo na delih, ki pojdejo z nami in nas zadovoljé za vso večnost.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Odrešenik! Iz ljubezni do mene si trpel toliko bolečin in zasramovanja, jaz pa sem ljubil veselje in ničemurnost tega sveta tako, da sem pogosto tvojo milost teptal z nogami. A dasi sem te zaničeval, nisi nehal hoditi za menoj: ne bojim se torej, o moj Jezus, da me zavržeš

sedaj, ko te iščem in ljubim iz vsega srca; sedaj, ko se bolj kesam, da sem te žalil, kakor bi moral trpeti katerokoli drugo nezgodo. O Bog moje duše! Od danes nadalje te nočem več žaliti niti z malim grehom. Daj mi spoznati, kaj se pravi tebe žaliti, česar za nobeno posvetno reč ne maram več storiti. Daj mi spoznati, kaj mi je storiti, da ti bom vstregel, kajti za to sem pripravljen. Zares te hočem ljubiti. Objamem, o Gospod, vse bolečine in križe, ki mi dojdejo iz tvoje roke, daj mi za to potrebno udanost: Tukaj žgi, tukaj reži! Tepi me v tem življenju, da te v prihodnjem ljubim na veke. — Marija, moja mati, tebi se priporočim, ne nehaj nikdar prositi zame Jezusa!

III.

»Čas je kratek . . . kateri uživajo ta svet, naj bodo, kakor bi ga ne uživali, ker podoba tega sveta preide.« (I. Kor. 7, 29.) Kaj drugega je naše življenje na tem svetu nego prizorišče, ki se pokaže, a hitro zopet mine? Podoba tega sveta preide; podoba, to je prizorišče, igrokaz: »Svet je« — pravi Kornelij a Lapide — »kakor gledališče; en rod preide, drugi pride.« Kdor je igral kralja, ne vzame seboj škrlata. Povej mi letovišče, hiša, koliko gospodarjev si imela?« Ko je končan igrokaz, tedaj oni, ki je igral vlogo kralja, ni več kralj, gospod ni več gospod. Sedaj imaš ono letovišče, ono palačo, toda pride smrt in gospodarji bodo drugi.

»Zla ura stori, da človek pozabi velike razkošnosti.« (Sir. 11, 29.) Žalostna smrtna ura povzroči, da človek pozabi in zapusti vse veličje, plemenitost in posvetni blišč. Kazimir, kralj poljski, je sedel neki dan pri mizi s svojimi boljarji. Ko pri-

bliža k ustom skledico, da bi pil, umrje; — zanj se je prizorišče zagrnilo. Ladislav, kralj češki, je kot mladenič osemnajstih let pričakoval nevesto, hčer francoskega kralja. Pripravljale so se velike slavnosti. Kar ga neko jutro zvije bolečina, da umre. Brž se odpravijo poslanci, da obvesté nevesto, naj se vrne na Francosko, zakaj za Ladislava se je prizorišče zastrlo. — Misel o ničemurnosti sveta je nagnila sv. Frančiška Borgijskega, ki je (kar smo že zgoraj premišljevali) ogledavši si cesarico Izabelo, ki je umrla sredi sijaja v cvetu mladosti, sklenil izročiti se vsega Bogu, rekoč: »Tako tedaj neha veličje in krona sveta? Zato bom od sedaj nadalje služil gospodarju, ki mi ne more umreti.«

Skrbimo torej, da bodemo živeli tako, da se nam ne poreče ob smrti, kakor se je reklo onemu evangelijskemu neumnežu: »Nespametnik, to noč bodo terjali tvojo dušo od tebe, kar si pa spravil, čegavo bode?« (Luk. 12, 20.) Odtod sklepa sv. Lukež: »Tako je s tem, kateri si nabira bogastvo in ni bogat v Bogu.« In nadalje pravi: Skrbite, da obogatite ne s posvetnim blagom, ampak z Bogom, s čednostjo in zasluženjem; to je blaginja, ki bode večno s teboj v nebesih: »Zbirajte si zaklade v nebesih, kjer jih ne konča ne rija ne molj.« (Mat. 6, 20.) Zato pazimo, da si pridobimo velik zaklad božje ljubezni: »Kaj ima bogatin, ako nima ljubezni? In česa nima siromak, če ima ljubezen?« — pravi sv. Avguštin. Kdor ima vsa bogastva, pa nima Boga, je najrevnejši človek na svetu. Toda siromak, ki ima Boga, ima vse. In kdo ima Boga? Kdor ga ljubi! »Kdor ostane v ljubezni, ostane v Bogu, in Bog v njem.« (I. Jan. 4, 16.)

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog! Nočem, da bi nadalje še imel hudobni duh oblast nad mojo dušo; ti sam nad njo gospoduj in jo vladaj! Vse hočem zapustiti, da zadobom tvojo milost. Bolj jo čislam, ko tisoč kron in tisoč kraljestev. In koga naj ljubim, če ne tebe, neskončno ljubeznivega, neskončno dobrega, tebe lepoto, dobroto in neskončno ljubezen? Poprejšnji čas sem te bil zapustil radi stvarij; to pa mi je in bode vedno bolečina, ki mi prebada srce, da sem žalil tebe, ki si me toliko ljubil. A odkar si me privezal, o moj Bog, s toliko milostjo, ne morem živeti več brez tvoje ljubezni. Sprejmi, moja ljubezen, vso mojo voljo in vse moje stvari in stori z menoj, kar hočeš! Če sem se poprej razburjal ob neprilikah, prosim te odpuščanja. Nič več ne bom tožil, moj Gospod, nad tvojimi ukrepi; vem, da so vsi sveti in vsi zame dobri. Stori, moj Bog, kar hočeš; obetam ti, da ostanem vedno zadovoljen in vedno hvaležen. Daj, da te ljubim, drugega te nič ne prosim. Kaj blago! Kaj čast! Kaj svet! Boga, Boga, samo Boga hočem! — Blagor ti, Marija, ker na svetu nisi ljubila drugega razen Boga! Sprosi mi, da te vsaj v ostalem življenju posnemam. V tebe zaupam!

Štirinajsto premišljevanje.

Sedanje življenje je pot v večnost.

„Človek pojde v hišo svoje večnosti.“ *(Prid. 12, 5.)*

I.

Spoznavši, da na tem svetu toliko hudobnežev srečno živi, nasprotno pa toliko pravičnikov bedno

životari, so priznali celo neverniki z lučjo naravnega razuma resnico, da je Bog in sicer pravičen Bog, da torej mora biti drugo življenje, v katerem bodo kaznovani krivični in dobri poplačani. Kar pa so neverniki trdili s samo lučjo svojega razuma, to kristijani spoznavamo po veri: »Nimamo tu stanovitnega sedeža, bodočega iščemo.« (Hebr. 13, 14.) Ta zemlja ni naša domovina, služi nam le za prenočišče, odkoder v kratkem pojdemo v hišo večnosti: »Človek pojde v hišo svoje večnosti.« Zategadelj, moj bralec, hiša, kjer stanuješ, ni tvoja hiša, je le gostišče, odkoder se moraš v kratkem in kadar si najmanj domnevaš, odpraviti. Vedi, da ko dojde čas tvoje smrti, te tvoji najdražji prijatelji najprvi poženô. In kakšna bode tvoja prava hiša? Jama bode hiša tvojega telesa do dné sodbe, tvoja duša pa bo morala iti v hišo večnosti, ali v nebesa ali v pekel. Zato te opozarja sv. Avguštin: »Gost si, pojdi mimo in poglej!« Neumen bi bil tujec, ki bi hotel, potujoč po deželi, zastaviti vse svoje imetje, da bi ondi kupil letovišče ali hišo, katero bi mu bilo po malo dneh potem zapustiti. Premisli torej, pravi svetnik, da si na tem svetu popotnik; ne vzburjaj se radi tega, kar vidiš; poglej in idi mimo, oskrbi si dobro hišo, kjer ti bo obstati za zmerom.

Blagor ti, ako se izveličaš, o kako lepa hiša je nebeški raj! Vsa najbogatejša kraljeva poslopja so hlevi v primeri z nebeškim rajem; on edini se sme imenovati: mesto popolne lepote. (Žal pes. 2, 15.) Tam ne boš ničesar več poželel, živel bodeš v družbi svetnikov, božje matere in Jezusa Kristusa, ne da bi se kdaj še kaj hudega bal; živel boš v morju zadovoljnosti in v stanovitnem veselju, ki bode

vedno trajalo: »Večna radost bode nad njih glavami.« (Iz. 35, 10.) In to veselje bo tako veliko, da se bode vso večnost zdelo vsak hip vedno novo. Nasprotno pa, ako se pogubiš, gorje ti! Prognan bodeš v morje ognja in muk, obupan, zapuščen od vseh in brez Boga. In za koliko časa? Preide morda sto in sto tisoč let, bode li nehala tvoja kazen? Kaj nehala! Minulo bode sto in sto tisoč milijonov let in stoletij in tvoj pekel se bo vedno šele začenjal. Kaj je tisoč let v primeri z večnostjo? Manj kot en dan, ki mine: »Tisoč let je pred tvojimi očmi kakor včerajšnji dan, ki je minul.« (Ps. 89, 4.) Hočeš li sedaj izvedeti, kakšen bode dom, ki te čaka v večnosti? Tak bo, kakoršnega zaslužiš in sam izbereš s svojimi deli.

Vzdihljaji in prošnje.

Glej, Gospod, dom, ki sem si ga zaslužil s svojim življenjem: žal, pekel je, kjer bi moral bivati izza prvega storjenega greha, zapuščen od tebe, brez upa te še kdaj ljubiti. Blagoslovljena bodi kri Jezusa Kristusa, ki mi je pridobila to usmiljenje! Ne, moj Bog, nikdar več nočem zlorabljati tvoje potrpežljivosti. Kesam se bolj, ko vseh nezgod, da sem te žalil, ne toliko zato, ker sem zaslužil pekel, kakor zato, ker sem osramotil tvojo neskončno dobroto. Ako bi bil sedaj v peklu, ne mogel bi te več ljubiti, o moja največja dobrota! Tudi ti bi me ne mogel več ljubiti. Ljubim te in želim, da me ljubiš tudi ti. Ne zaslužim tega, zasluži pa Jezus Kristus, ki se ti je daroval na križu, da mi ti moreš odpustiti in me ljubiti. Večni Oče, po ljubezni svojega Sina mi dodeli

milost, da te vedno in zelo ljubim. Ljubim te, o moj Oče, ki si mi dodelil svojega Sina. Ljubim te, Sin božji, ki si zame umrl. — Ljubim te, o mati Jezusova, zakaj s svojo priprošnjo si mi izprosila čas pokore. Moja Gospa, pridobi mi tudi žalost nad grehi, ljubezen do Boga in sveto stanovitnost!

II.

»Ako drevo pade proti jugu ali proti severu, kamorkoli že pade, tam obleži.« (Prid. 11, 3.) Kamorkoli pade ob smrti drevo tvoje duše, tam ima ostati na večno. In ni je srednje poti: ali vekomaj kralj v nebesih, ali vekomaj suženj v peklu: ali vedno srečen v morju radosti, ali vedno nesrečen v jarku bridkosti. Sv. Ivan Zlatousti, premišljujoč bogatina, katerega so čislali kot srečnega na tem svetu, ker je bil bogat, potem pa je bil pokopan v pekel, in Lazarja, ki so ga imeli za siromaka, pa je bil potem srečen v raju, je vzkliknil: »O nesrečna sreča, ki je bogatina potegnila v večno nesrečo! O srečna nesreča, ki je reveža privedla v večno srečo!«

Kaj pomaga strašiti se, kakor se marsikdo, rekoč: Kdo ve če sem predestiniran ali poprej odločen? Kam pade drevo, ko se poseka? Kamor se nagiblje. Kam se nagiblješ ti, brat moj? Kako živiš? Skrbi, da se boš nagibal vedno na južno stran: ohrani se v milosti božji, beži pred grehom, tako se izveličaš in bodeš izvoljen. Da pa bežiš pred grehom, imej vedno pred očmi veliko misel na večnost, katero prav sv. Avguštin naziva veliko misel. Ta misel je povzročila, da je toliko mladeničev pustilo svet in živelo v puščavah, kjer so

skrbeli samo za dušo in so si zagotovili izveličanje. Sedaj pa so izvestno zadovoljni za vso večnost.

Oče M. Avila je izpreobrnil neko gospo, ki je živela daleč od Boga. Rekel ji je samo: Gospa, mislite le na ti dve besedi: *vedno in nikdar*. — O. Pavel Segneri je premišljeval neki dan o večnosti. Vsled tega več nočij ni mogel spati in od tedaj je jel strožje živeti. O. Drekselij pripoveduje o nekem škofu, ki je ob misli na večnost živel sveto, in premišljeval vedno sam pri sebi: »Vsak hip stojim pred vrati večnosti.« Neki menih se je zaprl v jamo in ondi ni delal drugega, nego klical: O večnost, o večnost! — »Kdor v večnost veruje in se ne posveti,« — je rekel o. Avila — »bi ga morali zapreti v blaznico.«

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, usmili se me! Vedel sem, da se z grehom sam obsodim v večno kazen, in vendar sem navzlic tej kazni nasprotoval tvoji volji. In zakaj? Zaradi bornega veselja. O moj Gospod, odpusti mi, zakaj kesam se iz vsega srca. Ne bom se več upiral tvoji sveti volji. Gorje mi, ako bi bil umrl v svojem grešnem življenju! Sedaj bi moral bivati za veke v peklu in sovražiti tvojo voljo. Toda ljubim jo in vedno jo hočem ljubiti. *Uči me, da storim tvojo voljo!* Poučuj me in dodeli mi moč, da od danes nadalje storim, kar ti je všeč. Ne bom ti več oporekal, o neskončna dobrota, in samo te milosti te prosim: *Zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji!* Daj, da tvojo voljo natančno izpolnujem, ničesar drugega ne prosim. Kaj pa želiš drugega, moj Bog, nego mojo blaginjo in

moje izveličanje? O večni Oče, usliši me po ljubezni Jezusa Kristusa, ki me je učil vedno moliti; v njegovem imenu te prosim: Zgodi se tvoja volja, zgodi se tvoja volja! O blagor mi, ako živim in sklenem svoje življenje izpolnujoč tvojo voljo! — O Marija, blagor ti, ki si izpolnovala vedno natančno voljo božjo; po svojem zasluženju mi sprosi, da to storim vsaj ostale dni življenja.

III.

Človek pojde v hišo svoje večnosti, pravi prerok in naznanja, da pojde vsak v ono hišo, kamor hoče iti. Ne ponesejo ga, sam pojde. Gotovo Bog hoče, da se vsi izveličajo, toda ne po sili: Pred človekom je življenje in smrt. Pred nas je postavil življenje in smrt, kar si izvolimo, nam bo dal: »Kar hoče, mu bo dano.« (Sir. 15, 18.) Enako pravi Jeremija, da nam je Gospod dal za hojo dve poti, ena vodi v nebesa, druga v pekel: »Glejte, pred vas sem postavil pot življenja in pot smrti.« (Jer. 21, 8.) Mi pa naj izbiramo. Kdor pa hoče hoditi po potu pekla, kako bo kdaj dospel v raj? Čudno! Vsi grešniki se hočejo izveličati in vendar se sami obsojajo v pekel, rekoč: Upam, da se izveličam. »Kdo pa je vendar tako aboten« — pravi sv. Avguštin — »da bi hotel vzeti strupa, upajoč, da se pozdravi? Nihče noče bolehati zato, da bi se pozdravil.« In vendar se toliko kristijanov, toliko nespametnikov z grehom umori, povdarjajoč: Kasneje bom izkušal popraviti. O taka goljufija, koliko si jih že poslala v pekel!

Mi pa ne bodimo tako neumni, zakaj tu se gre za večnost. Koliko se trudijo ljudje, da si zgradijo hišo, pripravno, lepo in na zdravem zraku, misleč, da bodo

tam prebivali vse življenje. Zakaj pa so tako nemarni, ko se gre za dom, ki jim je odločen v večnosti? »Delo, za katero se trudimo, je večnost«, pravi sveti Evherij. Tu se ne gre za kako hišo, bolj ali manj zračno; gre se za to, ali bomo bivali v mestu, polnem vsakojake radosti mej prijatelji božjimi, ali pa v prepadu vsakovrstnih muk mej zloglasno družbo tolikih hudodelcev, krivovercev, malikovalcev. In koliko časa? Ne dvajset ali štirideset let, marveč celo večnost. Imenitna reč je to. To ni malovredna stvar, to je delo, ki presega vse. Ko je bil Tomaž Mor od kralja Henrika VIII. na smrt obsojen, šla je k njemu njegova žena Alojzija, da bi ga pregovorila, naj privoli v to, kar Henrik zahteva. A on jej odgovori: »Povej mi, Alojzija, ti veš, da sem se že postaral, koliko časa bi še utegnil živeti?« Žena mu odvrne: »Lahko živiš še dvajset let.« »Slaba mešetarica« — jo zavrne Tomaž — »za dvajset let življenja na tem svetu, hočeš da izgubim srečno večnost in se obsodim v večne kazni?«

O Bog, daj mi luči! Ko bi bil nauk o večnosti dvomljiva stvar, ko bi si večnost le domnevali, morali bi vendar truditi se za pošteno življenje, da ne bi bili v nevarnosti in bi ne padli v večno nesrečo, ako bi se to domnevanje uresničilo. Toda ne, ta nauk ni dvomljiv, niti kako domnevanje, ampak verska resnica: Človek pojde v hišo svoje večnosti. »Žal, da je pomanjkanje vere« — pravi sv. Terezija — »vzrok tolikih grehov in pogubljenja tolikih kristijanov«. Verujem v večno življenje. Verujem, da je po tem življenju drugo življenje, ki nikdar ne neha. Imejmo to misel vedno pred očmi in poslužujmo se pripomočkov, da si zagotovimo večno izveličanje. Pogosto prejemajmo zakramente, vsak

dan premišljujmo in mislimo na večno življenje; bežimo pred grešnimi priložnostmi. In če bi bilo treba zapustiti tudi svet, zapustimo ga, zakaj nobena gotovost ni prevelika v zagotovilo te imenitne stvari večnega izveličanja: »Nobena gotovost ni prevelika, kjer je v nevarnosti večnost.« (Sv. Bernard.)

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, ni je torej srednje poti. Ali bom večno srečen, ali večno nesrečen: ali v morju radosti ali v morju trpljenja: ali vedno s teboj v raju, ali vedno oddaljen in ločen od tebe v peklu. In ta pekel, dobro vem, sem tolikokrat že zaslužil: vem pa tudi za gotovo, da odpustiš vsakomur, kdor se kesa, da ga oprostiš pekla, kdor nate zaupa. Zagotavljaš me: „Kliče naj k meni, . . . rešil ga bom in počastil.“ (Ps. 90, 15.) Hitro mi torej odpusti, moj Gospod, in oprosti me pekla! Kesam se, o največja dobrota, nad vse, da sem te žalil. Sprejmi me zopet v svojo milost in podeli mi svojo ljubezen! Da sem sedaj v peklu, ne mogel bi te več ljubiti, vedno bi te moral sovražiti. O moj Bog, kaj si mi vendar storil zlega, da naj te sovražim? Ljubil si me do smrti. Vreden si neskončne ljubezni. O Gospod, ne pripusti, da se še ločim od tebe. Ljubim te, in vedno te hočem ljubiti: Kdo me loči od ljubezni Kristusove? O moj Jezus, samo greh me more ločiti od tebe. O, ne pripusti tega po krvi, katero si prelil zame! Raje naj poprej umrem: Ne pripusti, da se ločim od tebe! — Kraljica in mati moja, Marija, pomagaj mi s svojo priprošnjo! Izprosi mi poprej smrt, tisoč-

krat smrt, preden bi se imel ločiti od ljubezni tvojega Sina.

Petnajsto premišljevanje.

Zloba smrtnega greha.

„Otroke sem vzredil in povišal, oni pa so me zaničevali.“
(Iz. 1, 2.)

I.

Kaj stori, kdor smrtno greši? Bogu dela krivico, nečast, žalost. Najprej je smrtni greh krivica, ki jo storimo Bogu. »Zlobnost kake krivice« — pravi sv. Tomaž — »se meri po osebi, ki krivico trpi in krivico dela. Krivica, ki jo storiš kmetu je zlobna; večja je, če jo učiniš plemenitažu, a še večja, če jo povzročiš vladarju.« A kdo je Bog? Bog je kralj kraljev: »Kralj kraljev in Gospod gospodujočih.« (Skr. raz. 19, 10.) Bog je neskončno veličastvo, v primeri ž njim so vsi knezi sveta, vsi svetniki in angeli nebeški manj kakor droben pesek: »Kakor kaplja na vedru, droben prah.« (Iz. 40, 15.) Še več; Izaija pravi, da so gledé na veličastvo božje vse stvari tako mičkene, kakor bi jih ne bilo: »Vsi narodi so pred njim, kakor da bi jih ne bilo.« (Iz. 40, 17.) To je Bog. In kaj je človek? »Vreča črvov, črvom v jed« — pravi sv. Bernard. Vreča črvov in v jed črvom, ki ga v kratkem ugonobé: »Beden in reven in slep in nag.« (Skr. raz. 3, 17.) Človek je bore črv, ki nič ne more, slepec, ki nič ne vidi, reven in nag, ki ničesar nima. In ta revni črv naj bi delal krivico Bogu? »Tako strašno veličastvo si drzne žaliti na-

vaden prašek?« — pravi isti sv. Bernard. Prav ima torej angelski učenik, ko trdi, da človekov greh obsega skoro neskončno zlobnost: »Greh ima neko neskončno zlobnost vsled neskončnosti božjega veličastva.« Sv. Avguštin imenuje greh celo naravnost neskončno zlo. Zato bi vsi ljudje in vsi angeli ne mogli zadostiti niti za en sam greh, naj bi se tudi žrtvovali v smrt ali docela uničili. Bog kaznuje smrtni greh z veliko peklensko kaznijo, a kolikor ga kaznuje, pravijo vsi bogoslovci, kaznuje ga zmerom preko vrednosti, to je manj, kakor zasluži.

Katera kazen pa bode po zasluženju zadela črva, ki se vzdigne zoper svojega Gospoda? Bog je Gospod vsega, zakaj on je vse ustvaril: »Vse je v tvoji oblasti, zakaj vse si ustvaril.« (Est. 13, 9.) In zares vse stvari se pokoré Bogu: »Vetrovi in morje mu je pokorno.« (Mat. 8, 2.) »Ogenj, toča, sneg, led . . . izpolnujejo njegovo povelje.« (Ps. 148, 8.) In kaj stori človek, ko greši? On pravi Bogu: Gospod, nočem ti služiti: »Strl si moj jarem in rekel: Ne bom služil.« (Jer. 2, 20.) Gospod mu zapoveduje: ne maščuj se, in človek odgovarja: jaz pa se hočem maščevati; — ne jemlji drugim njihovega, jaz pa si hočem vzeti; — odtegni si to nečisto uživanje, jaz pa se temu nočem odreči. Grešnik govori Bogu, kakor je govoril Faraon, ko mu je prinesel Mojzes povelje božje, naj izpusti ljudstvo; odgovoril je predrznež: »Kdo je Gospod, da naj slušam njegov glas? Ne poznam Gospoda.« (II. Mojz. 5, 2.) Prav to govori grešnik: Ne poznam te, Gospod, delati hočem to, kar meni ugaja. Skratka: vse spoštovanje do Boga odloži in mu obrne hrbet, saj smrtni greh ni drugega, nego da mu obrneš hrbet:

»Odvrnitev od neizpremenljive dobrote.« (Sveti Tomaž Akv.)

Zategadelj toži Gospod: »Ti si me zapustil, pravi Gospod, umaknil si se.« (Jer. 15, 6.) Nehvaležnež si bil, pravi Bog, ki me je zapustil, zakaj jaz bi te ne bil nikdar zapustil: Umaknil si se, obrnil si mi hrbet.

Bog je razodel, da sovraži greh, zato ne more drugače, nego da sovraži tistega, ki greh dela: »Bog enako sovraži hudobneža in njegovo hudobijo.« (Modr. 14, 9.) In človek, kadar greši, se drzne naznaniti se kot sovražnika božjega in se upre zoper Boga: »Zoper vsemogočnega je obrnil svojo moč.« (Job 15, 25.) Kaj bi pač ti rekel, videč, da se strupena mravlja dviga na vojaka? Bog je oni mogočni, ki je na migljaj iz nič ustvaril nebo in zemljo: »Iz nič ju je Bog ustvaril.« (II. Mak. 7, 28.) In če hoče, z enim migljajem more uničiti vse: »Z enim migljajem more pokončati ves svet.« (II. Mak. 8, 18.) Grešnik pa, kadar privoli v greh, stegne roko proti Bogu: »Zoper Boga je stegnil svojo roko, . . . tekel je zoper njega s povzdignjenim vratom in oborožil se je s tolstim zatilnikom.« (Job 15.) Vzdiguje vrat, to je napuh, in teče, da bi Boga sramotil; oboroži se s tolsto glavo, to je z nevednostjo (tolšča pomenja nevednost) ter pravi: Kaj sem neki storil? Kakšno veliko zlo pa je oni greh, ki sem ga storil? Bog je usmiljen, on odpušča grešnikom. — Kolika krivica! Kolika drznost! Kolika slepota!

Vzdihljaji in prošnje.

Glej, o moj Bog, pri svojih nogah uporneža, predrzneža, ki se je tolikrat zdrznil izgubiti spo-

štovanje pred tvojim obličjem in ti obrniti hrbet. Zdaj pa te prosim usmiljenja. Ti si rekel: „Kliči k meni, in uslišal te bom.“ (Jer. 33, 3.) Spoznam, da je pekel še malo kazni zame, toda vedi, da se bolj kesam, da sem tebe, o neskončna dobrota, žalil, kakor če bi bil izgubil vse svoje imetje in življenje. O moj Gospod, odpusti mi, in ne pripusti, da bi te še kdaj razžalil! Čakal si me, da bi slavil na vedno tvoje usmiljenje in te ljubil: da, preslavljam te in ljubim in upam po zasluženju Jezusa Kristusa, da se več ne ločim od tvoje ljubezni. Tvoja ljubezen me je rešila pekla, in me bo varovala v bodoče greha. Zahvaljujem se ti, moj Gospod, za to luč in za hrepenenje, katero mi daješ, tebe namreč vedno ljubiti. Sprejmi me popolno v posest: dušo in telo, moje zmožnosti, čute, voljo, prostost. Tvoj sem torej, izveličaj me! Ti, ki si moja edina ljubezen, daj mi goreče tebe ljubiti. Neizmerno sem te žalil, zato ne morem, da te ne bi neizmerno ljubil. S tem povračujem krivice, ki sem ti jih storil. To upam od tebe, vsemogočnega. — Upam pa to tudi, o Marija, od tvojih priprošenj, katere so pred Bogom vsemogočne.

II.

Grešnik ne dela Bogu le krivice, ampak tudi nečast: »S prelomljenjem postave delaš Bogu nečast.« (Rim. 2, 23.) Gotovo, zakaj odpove se njegovi milosti in za borni užitek tepta z nogami prijateljstvo božje. Ako bi človek za izgubo božjega prijateljstva pridobil kraljestvo ali pa ves svet, bi vendar delal prav zlobno, kajti prijateljstvo božje velja več kot svet ali tisoč svetov. A zakaj mar-

sikdo žali Boga? »Zakaj je zlobnež Boga razsrdil?« (Ps. 10, 13.) Za malo zemlje, zato, da je nasitil svojo jezo ali živalsko uživanje, za prazno čast, za svojo trmo: »Skrunijo me za peščico ječmena in za košček kruha.« (Eceh. 13, 19.) Kadar grešnik jame razmišljati, naj li privoli v greh ali ne, tedaj, da tako povem, prime za tehtnico in začne presojati, kaj več tehta, ali milost božja, ali pa ono veselje, ona ničemurnost, oni užitek. In ko potem v greh privoli, hkrati izjavi, da njemu več velja ono veselje, oni užitek kakor prijateljstvo božje. Glej, kako grešnik sramoti Boga! David, premišljujoč veličastvo in slavo božjo, je rekel: »Gospod, kdo ti je podoben?« (Ps. 34, 10.) Nasprotno pa Bog, ko vidi, kako ga primerjajo in zapostavljajo za bedno razkošje, pravi: »Komu me delate podobnega in enakega? pravi Sveti.« (Iz. 40, 25.) Torej ti je več vredno nizko uživanje, pravi Gospod, nego moja milost? »Vrgel si me za svoj hrbet.« (III. Kralj. 14, 9.) Ne bil bi storil onega greha, da si imel izgubiti roko, deset zlatov ali morda še mnogo manj. Torej samo Bog, pravi Salvijan, je tako nizkoten v tvojih očeh in zasluži, da ga zapostavljaš kakemu veselju, kakemu bornemu uživanju? »Bog sam ti je bil v primeri z vsemi stvarmi nizek.«

Nadalje, kadar grešnik s kakršnimkoli uživanjem razžali Boga, takrat ima ono veselje za svojega Boga, za svoj poslednji namen. Sv. Jeronim pravi: »Vsakemu je to bog, po čemur hrepeni, ako je časti. Pregreha v srcu je malik na oltarju.« Zato pravi sv. Tomaž: »Ako ljubiš razveseljevanje, se razveseljevanje imenuje tvoj bog.« In sveti Ciprijan: »Karkoli človek predpostavlja Bogu, si naredi za boga.« Jeroboam se je uprl Bogu in je potegnil za

seboj v malikovanje tudi ljudstvo. Zato mu je podal svoje malike, rekoč: »Glej, to so tvoji bogovi, Izrael.« (III. Kralj. 12, 28.) Tako dela hudobni duh. Grešniku poda kako razkošje in pravi: Ali si je vzameš za Boga? Glej, to je torej Bog, to-le veselje, ta-le strast: vzemi si jo in pusti Boga! In grešnik stori tako in privoli in moli v svojem srcu ono razkošje za Boga: »Pregreha v srcu je malik na oltarju.«

Ako pa grešnik že onečašča Boga, naj bi vsaj njemu navzočemu ne delal nečasti. Toda ne, prav pred obličjem božjim ga sramoti in omadežuje, kajti Bog je povsod pričujoč: »Nebo in zemljo napolnujem.« (Jer. 23, 24.) To grešnik dobro vé, in vendar se drzne žaliti Boga pred njegovimi očmi: »K jezi me draži pred mojim obličjem.« (Iz. 65, 3.)

Vzdihljaji in prošnje.

Moj Bog! Ti si neskončna dobrota, jaz pa sem te mnogokrat zamenjal za revno naslado, ki sem jo komaj skusil, in je že prošla. Toda čeprav sem te zaničeval, mi vendar ponujaš odpuščanje, če le hočem, in mi obetaš, da me sprejmeš v svojo milost, ako se kesam, da sem te žalil. Da, moj Gospod, kesam se iz vsega srca, da sem te tako sramotil. Sovražim svoj greh bolj kot vse hudo. Glej, k tebi se vračam in upam, da me sprejmeš in objameš kot svojega otroka. Hvala ti, o neskončna dobrota! A pridi mi na pomoč in ne pripusti, da te še kdaj pahnem od sebe. Pekel ne bo nehal izkušati me: a ti si mogočnejši od pekla. Vem, da se več ne ločim od tebe, ako se ti bom vedno priporočal. To je milost,

ki mi jo moraš dati, da se namreč vedno tebi priporočam in te vedno prosim, kakor sedaj: Gospod, stoj mi na strani, daj mi luč, dodeli mi stanovitnost, podeli mi nebesa! Vrhu tega pa mi podeli še svojo ljubezen, ki je dušam pravi raj. Ljubim te, neskončna dobrota, in vedno te hočem ljubiti. Usliši me po ljubezni Jezusa Kristusa! — Marija, pribežališče grešnikov, pridi na pomoč grešniku, ki hoče ljubiti tvojega Boga.

III.

Grešnik dela Bogu krivico, nečast, in ga s tem tudi kar najbolj žali. Ni je bolj občutne žalosti, kakor če vidiš nehvaležnost pri osebi, katero si ljubil in obsipal z dobrotami. Koga se poprime grešnik? Krivico dela Bogu, ki ga je ustvaril in ljubil tako, da je dal celo kri in življenje iz ljubezni do njega. On pa ga z vsakim smrtnim grehom izpodi iz svojega srca. V dušo, ki Boga ljubi, pride Bog prebivat: »Ako me kdo ljubi, . . ljubil ga bode moj Oče, in bova prišla k njemu in pri njem prebivala.« (Jan. 14, 23.) Premisli: Bova prebivala! Bog pride v tvojo dušo, da bi ondi ostal vedno; ne zapusti je, ako ga duša ne odpodi: »Ne zapusti, ako ga ne zapusté«, kakor pravi tridentinski zbor. Toda, Gospod, saj veš, da te nehvaležnež za nekaj trenutkov odpodi, zakaj ne odideš sedaj? Hočeš li čakati, da te naravnost izžene? Pusti ga, odidi, preden ti nadene to veliko krivico. Ne — pravi Bog — nočem ga zapustiti, dokler me zares ne zapodi.

Zatorej, čim duša privoli v greh, pravi Bogu: Gospod, pojdi od mene: »Krivičniki pravijo Bogu: Pojdi od nas!« (Job 21, 14.) »Ne govori

sicer tega z ustmi, ampak z dejanjem« — pravi sveti Gregorij. Grešnik dobro vé, da Bog ne more prebivati z grehom, uvidi, da s storjenim grehom mora na vsak način Bog oditi; zato mu pravi: Ker torej ne moreš prebivati z mojim grehom in odhajaš, — srečno pot! In odpodivši Boga iz svoje duše pusti, da pride naravnost v dušo hudobni duh in jo vzame v posest. Pri istih vratih, pri katerih je odšel Bog, vstopi sovražnik: »Tedaj gre in si privzame sedem drugih duhov, hujših kakor on in gredó vanjo in ondi prebivajo.« (Mat. 12, 45.)

Pri otročjem krstu zaroti duhovnik hudobnega duha: »Izidi od njega, nečisti duh, in napravi prostor sv. Duhu!« Po pravici, kajti duša sprejme milost in postane tempelj božji: »Ne veste li, da ste tempelj božji?« (I. Kor. 3, 16.) Kadar pa človek privoli v greh, zgodi se ravno narobe, — Bogu, bivajočemu v njegovi duši, pravi: Izidi od mene, Gospod, napravi prostor hudobnemu duhu. In prav o tem je tožil Gospod sveti Brigiti, češ, da je pri grešnikih kakor kralj odgnan raz svoj sedež: »Kakor kralj sem izgnan iz lastnega kraljestva, mesto mene pa je izvoljen najgorji ropar.«

Kako bi se žalostil, ako bi ti storil veliko krivico tak človek, ki si mu storil mnogo dobrega! Tako žalost delaš Bogu, ki je dal svoje življenje za tvoje izveličanje. Gospod kliče nebo in zemljo na sočutje za nehvaležnost, katero mu zadajejo grešniki: »Cujte nebesa in zemlja vleci na ušesa . . otroke sem vzredil in povišal, oni pa so me zaničevali.« (Iz. 1, 2.) Skratka: grešniki s svojimi grehi žaloste srce božje: »Oni pa so ga dražili k jezi in žalili njegovega svetega Duha.« (Iz. 63, 10.) Bog se sicer ne more žalostiti,

toda ako bi mu bilo to mogoče, zadostoval bi tudi en sam greh, da bi umrl same žalosti, kakor pravi o. Medina: »Greh bi umrljivega Boga uničil, ker bi bil vzrok neskončne žalosti.« Zategadelj pravi sveti Bernard: »Greh, kolikor je na njem, umori Boga.« Grešnik torej, ko smrtno greši, zastrupi, da tako povem, Boga: kar more, stori, da bi mu vzel življenje: »Grešnik jezi Gospoda.« (Ps. 10, 4.) In po besedi svetega Pavla tepta Sina božjega z nogami: »Ker je poteptal Sina božjega.« (Hebr. 10, 29.) Tako zaničuje vse, kar je storil in trpel Jezus Kristus, da bi zatrl greh na svetu.

Vzdihljaji in prošnje.

Vselej, o moj Odrešenik, ko sem grešil, sem te izgnal iz svoje duše in ti namerjal vzeti življenje, ako bi sploh mogel umreti. Sedaj pa te čujem vprašati: Kaj sem ti storil, ali v čem sem te žalil? Odgovori mi! Kaj zlega sem ti storil, povej mi, kaj žalega sem ti učinil, ker si me tolikrat žalil? Gospod! dal si mi življenje in umrl si zame: to je zlo, katero si mi povzročil. Kaj naj tedaj odgovorim? Povem ti, da sem tisočkrat zaslužil pekel. Pravico imaš, me vanj pogubiti. A spomni se one ljubezni, ki te je umorila zame na križu: spomni se krvi, prelite iz ljubezni do mene, in usmili se me! Toda že vidim, ti nočeš, da obupam, nasprotno pa mi daješ spoznati, da stojiš pri vratih mojega srca, iz katerega sem te izgnal, in trkaš s svojimi navdihljaji, da ti odprem: Stojim pri vratih in trkam. Ti pa mi praviš, naj ti odprem: Odpri mi, sestra moja! Da, moj Jezus, izganjam

greh in žal mi je iz vsega srca in ljubim te nad vse. Vstopi, moja ljubezen, vrata so odprta, vstopi in ne zapusti me več! Pritisni me nase s svojo ljubeznijo in ne pripusti, da se še kdaj ločim od tebe. Ne, moj Bog, nič več se ne razstaneva. Objamem te in stisnem na svoje srce, podeli mi sveto stanovitnost: Ne pripusti, da se ločim od tebe. — Marija, moja mati, pomagaj mi vedno, prosi Jezusa zame; izprosi mi, da nikdar več ne izgubim njegove milosti!

Šestnajsto premišljevanje.

O božjem usmiljenju.

„Usmiljenje se ne meni za sodbo." *(Jak. 2, 13.)*

I.

Dobrotljivost je po svoji naravi darežljiva, to je, pripravljena deliti drugim svoje darove. Bog tedaj, ki je po svoji naravi neskončna dobrota — »Bog, čegar narava je dobrota« (Sv. Leon) — nam posebno hrepeni podeliti svojo srečo. Zato ne mara kaznovati, ampak hoče usmiljenje deliti vsem. Kaznovanje, pravi Izaija, je Bogu tuje: »Jezil se bo, da stori svoje delo, njemu tuje delo, da opravi svoje delo, katero je njemu neznano delo.« (Iz. 28, 21.) In če Gospod kaznuje v tem življenju, kaznuje zato, da se v prihodnjem življenju usmili: »Bog, srdiš se, pa vendar se nas usmiliš.« (Ps. 59, 3.) Kaže se užaljenega, da gremo v sé in zaničujemo grehe: »Pokazal si hude

čase svojemu ljudstvu, napojil si nas z vinom bridkosti.« (Ps. 59, 5.) In če nam pošlje kako kazen, jo pošlje zato, ker nas ljubi, da bi nas obvaroval večne kazni: »Dal si znamenje tistim, ki se te bojé, da ubežé pred lokom, da se rešijo tvoji ljubljenci.« (Ps. 59, 6.) In kdo more zadosti občudovati in hvaliti usmiljenje božje do grešnikov, ki jih čaka in kliče in sprejme, ko se vrnejo? Pred vsem pa, kako potrpežljivo čaka Bog naše pokore! Brat moj! Ko si žalil Boga, bi te bil lahko pustil umreti; in vendar te je čakal. Ne da bi te bil kaznoval, še dobrote ti je delil, ti je ohranil življenje in te previdel z vsem potrebnim. Delal se je, kakor da ne vidi tvojih grehov, zato da bi si jih ti ogledal: »Pregleda grehe zaradi pokore.« (Modr. 11, 24.) A kako, Gospod, ti ne vidiš niti enega greha in vendar si jih opazil toliko in molčiš? »Krivice ne moreš videti. Zakaj gledaš na hudodelnike in molčiš?« (Hab. 1, 13.) Vidiš onega pohotneža, osvetoželjnika, bogokletneža, vidiš, kako od dné do dné rastejo njihovi grehi, in jih ne kaznuješ? In zakaj taka potrpežljivost? »Zato čaka Gospod, da bi se vas usmilil.« (Iz. 30, 18.) Bog čaka grešnika, da bi se poboljšal, in bi mu tako mogel odpustiti in ga izveličati.

Sv. Tomaž pravi, da bi vse stvari, ogenj, zemlja, zrak, voda po svojem naravnem nagonu rade kaznovale greh, da bi osvetile krivico, storjeno njih stvarniku: »Vsaka stvar, ki služi tebi, stvarnik, od jeze kipi zoper krivičnike.« Bog pa jim brani po svojem usmiljenju. Toda Gospod, ti čakaš krivičnike, da bi se zavedali, a ne vidiš, da nehvaležneži uživajo tvoje usmiljenje zato, da te še bolj žalijo:

»Milostljiv si ljudstvu, o Gospod, milostljiv, ali pa si bil poveličan?« (Iz. 26, 15.) In zakaj Bog toliko potrpi? Zato, ker noče smrti grešnikove, ampak da se izpreobrne in izveliča: »Nočem smrti zlobneževe, ampak da se izpreobrne in živi.« (Eceh. 33, 4.) O, potrpežljivost božja! Sveti Avguštin celo pravi, da bi bil Bog zaradi svoje prevelike potrpežljivosti, ki jo ima do grešnikov, naravnost krivičen, ako ne bi bil Bog: »Bog, moj Bog, dovoli, da tako rečem, krivičen bi bil, ako ne bi bil Bog.« Čakati tistega, ki se potrpežljivosti le zato poslužuje, da bolj in bolj prevzetuje, se zdi, da je krivica za čast božjo: »Grešimo« — pravi nadalje isti svetnik — »in se pridružimo grehu.« Nekateri napravijo mir z grehom, spe v grehu mesece in leta: »Veselimo se greha!« Drugi dospó celo tako daleč, da se s svojimi pregrehami kar bahajo: »In ti si pomirjen? K jezi te dražimo, ti pa nas k usmiljenju.« Zdi se, da z Bogom tekmujemo: mi ga skušamo dražiti, da bi nas kaznoval, on pa nam ponuja odpuščanje.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Gospod! Izprevidim, da bi moral to trenotje biti v peklu: „Pekel je moj dom." Toda po tvojem usmiljenju nisem v peklu, ampak na tem kraju pri tvojih nogah in čujem, kako mi zatrjuješ zapoved svoje ljubezni: Ljubi Gospoda, svojega Boga! Čujem te govoriti, da mi hočeš odpustiti, ako se skesam krivic, tebi storjenih. Ker torej, o moj Bog, hočeš, da te ljubi tudi revni upornik zoper tvoje veličanstvo, te ljubim iz vsega srca in se bolj kesam, da sem te žalil,

kakor bi me bila zadela katerakoli nesreča. Razsvetli me, o neskončna dobrota, dodeli mi, da spoznam krivico, ki sem ti jo storil! Ne, nočem se več zoperstavljati tvojemu klicu. Nočem več žaliti Boga, ki me je tako ljubil, ki mi je tolikrat in tako ljubeznivo odpustil. O moj Jezus, da bi te nikdar ne bil žalil! Odpusti mi in daj, da od danes nadalje ne ljubim nikogar razen tebe, da živim samo zate, ki si zame umrl, da trpim iz ljubezni do tebe, ker si toliko zame prestal. Ljubil si me od vekomaj, dodeli, da na veke gorim tvoje ljubezni. Vse pričakujem, moj Odrešenik, od tvojega zasluženja — Tudi v tebe zaupam, o Marija, po tvoji priprošnji se izveličam.

II.

Premišljuj nadalje usmiljenje, s katerim Bog kliče grešnika k pokori. Ko se je Adam uprl Gospodu in se skrival pred njegovim obličjem, glej, išče Bog izgubljenega Adama in kakor v solzah kliče: »Adam, kje si?« (I. Mojz. 3, 9.) »Kakor očetove besede,« — pojasnjuje o. Pereira — »ki iščejo svojega izgubljenega sina.« Takisto je Bog storil tolikrat tudi tebi, brat moj! Bežal si od Boga, on pa te je iskal in klical sedaj z navdihljaji, sedaj z očitki vesti, sedaj s pridigami, sedaj z bridkostmi, sedaj zopet s smrtjo tvojih prijateljev. Zdi se, da je klical Jezus Kristus, govoreč o tebi: »S kričanjem sem se utrudil, moje grlo se je polepilo.« (Ps. 68, 4.) Sin, skoro bi bil izgubil glas, tako sem te klical. »Pomislite grešniki,« — pravi sv. Terezija — »da vas sedaj kliče prav tisti Gospod, ki vas bo kdaj sodil.«

Kristijan moj, kolikokrat si se delal gluhega, ko

te je Bog klical! Zaslužil si, da te ne bi več pozival. A ne, Bog te ni nehal klicati, zakaj hotel je napraviti mir s teboj in te izveličati. O Bog! Kdo te je klical? Bog neskončno veličastven. In kdo si bil ti, mar ne reven in trohljiv črvič? In zakaj te je klical? Ali ne zato, da bi ti vrnil življenje milosti, katero si izgubil: »Vrnite se in živite!« (Eceh. 18, 32.) Da bi si kdo pridobil božjo milost, bi bilo še malo, ako bi živel v puščavi vse svoje življenje. Bog pa ti je ponudil svojo milost, katero bi bil lahko zadobil v enem trenutku, da si obudil kesanje, a nisi hotel. In vendar te Bog navzlic temu ni zapustil, šel ti je skoro jokaje naproti, rekoč: Sin, zakaj se vendar hočeš pogubiti? »Zakaj bi umrli, hiša Izraelova?« (Eceh. 18, 31.)

Kadar človek smrtno greši, izpodi Boga iz svoje duše: »Krivičniki pravijo Bogu: Pojdi od nas.« (Job. 21, 14.) In kaj stori Bog? K vratom onega nehvaležnega srca pride: »Glej, stojim pri vratih in trkam.« (Skr. raz. 3, 20.) In zdi se, da prosi dušo, naj mu odpre: »Odpri mi, sestra moja!« (Vis. pes. 5, 2.) In toliko časa prosi, da se utrudi: »Naveličal sem se prositi.« (Jer. 15, 6.) Sv. Dionizij Areopaški pravi, da Bog gre za grešniki, kakor prezirani ljubimec, proseč jih, naj se ne pogubé: »Bog hodi za ljubečimi, tudi za onimi, ki so se odvrnili od njega in jih prosi, naj se ne pogubé.« In prav to je zaznamoval sv. Pavel, pišoč učencem: »Prosimo vas namesto Kristusa, spravite se z Bogom.« Lepo osvetljuje sveti Ivan Zlatousti te besede tako-le: »Sam Kristus vas prosi. Česa pa prosi? Spravite se z Bogom, zakaj on ni sovražen, ampak vi.« Svetnik hoče reči, da se grešniku ni treba truditi za spravo

z Bogom; kar odloči naj se, in Bog bode ž njim sklenil mir, zakaj ne Bog, ampak grešnik beži pred mirom.

O, kako hiti ta dobri Gospod vsak dan za tolikimi grešniki in jim pravi: Nehvaležneži, nikar ne bežite pred menoj; povejte mi zakaj pa bežite, saj vam hočem le dobro in ničesar ne želim tako silno, kakor vas osrečiti. Zakaj se hočete pogubiti? Zakaj pa si tako potrpežljiv, o moj Bog, zakaj tako ljubiš upornike? Kaj pričakuješ od njih? To ti dela pač malo časti, ako si tako strastno zavzet za te revne črve, bežeče pred teboj: »Kaj je človek, da ga povelčuješ, ali zakaj staviš nanj svoje srce?« (Job 7, 17.)

Vzdihljaji in prošnje.

Glej, Gospod, pri svojih nogah nehvaležneža, prosečega usmiljenja: Oče odpusti! Očeta te imenujem, saj hočeš, naj ti tako pravim. Oče moj, odpusti mi! Nikakor ne zaslužim tvojega sočutja, zakaj čim boljši si bil ti do mene, tem nehvaležnejši sem bil jaz do tebe. O, zavoljo one dobrote, ki ti je, moj Bog, branila, da me nisi zapustil, ko sem bežal pred teboj, radi one dobrote me sprejmi, vračajočega se k tebi. Dodeli mi, o moj Jezus, veliko žalost nad razžaljenjem, tebi storjenim, in daj mi poljub miru! Kesam se nad vse zavoljo krivic, ki sem ti jih storil, proklinjam jih, zaničujem jih in združujem ta svoj stud z onim, ki si ga imel v vrtu Getzemane. O, odpusti mi po zasluženju krvi, ki si jo zame prelil na onem vrtu! Odločno ti obljubim, da se ne ločim več od tebe, in da odpodim iz svojega

srca vsako čuvstvo, ki ne meri nate. Moj Jezus, moja ljubezen, ljubim te nad vse stvari, vedno te hočem ljubiti in tebe edinega hočem ljubiti! Daj mi moč, da to zvršim, ves naj bodem tvoj! — O Marija, moje upanje, ti si mati usmiljenja, prosi Boga zame in usmili se me!

III.

Zemeljski knezi se ne usmilijo upornih podložnikov niti tedaj, ako jih prosijo odpuščanja. A Bog z nami ne dela tako: »Ne bode obrnil od vas svojega obraza, ako se k njemu vrnete.« (II. Paral. 30, 9.) Nikdar ne odvrne Bog svojega obličja od onega, ki se je povrnil k njegovim nogam. Sam ga vabi in mu obeta, da ga sprejme takoj, ko pride: »Povrni se k meni, in sprejel te bodem.« (Jer. 3, 1.) »Izpreobrnite se k meni, in se bom k vam obrnil.« (Cah. 1, 3.) O kako ljubeznivo in nežno objame Bog grešnika, vračajočega se k njemu! Prav to nam je hotel pokazati Jezus Kristus v priliki o ovci, katero pastir, ko jo je našel, vzame na svoje rame: »Veselo jo položi na svoje rame.« (Luk. 15, 5.) In pokliče prijatelje, naj se vesele ž njim: »Veselite se z menoj, zakaj ovco, katera se je izgubila, sem zopet našel.« (N. n. m. v. 6.) »Veselje bo v nebesih« — tako pristavlja sv. Lukež — »nad enim grešnikom, ki se izpokori.« Prav posebno pa je to pokazal Odrešenik v priliki o razsipnem sinu, rekoč, da je on tisti oče, ki opazivši vračajočega se izgubljenega sina, mu teče naproti in ga razvnet in poln tolažbe objame in poljubi poprej, ko je začel govoriti: »In poleti in se oklene njegovega vratú in ga poljubi.« (Luk. 15, 20.)

Gospod celo pravi, da hoče pozabiti vse grehe, kakor da ne bi bili nikdar storjeni, ako se grešnik skesa: »Ako pa krivičnik dela pokoro, ... naj živi in nobene njegovih storjenih hudobij se ne bom spominjal.« (Eceh. 18, 21, 22.) Dà, še več: »Pridite in pritožite se nad menoj, pravi Gospod. Ako bi bili vaši grehi kakor škrlat, beli bodo kakor sneg.« (Iz. 1, 18.) Kakor da je hotel reči: Pridite, grešniki, in pritožite se nad menoj, in če vam ne odpustim, imejte me za nezvestega. Toda ne, Bog ne more zaničevati srca, ki se ponižuje in kesa: »Potrtega in ponižnega srca ne boš zametal.« (Ps. 50.)

Bog se takorekoč hvali s tem, da ima usmiljenje do grešnikov in jim odpušča: »Povikšan bode, ko vam odpusti.« (Iz. 30, 18.) In kdaj odpusti? Takoj: »Jokaje se ne boš jokal, usmiljeni se te bo usmilil.« (Iz. 30, 19.) Grešniku, pravi prerok, se ni treba mnogo solziti; pri prvi solzi se nagne Gospod k usmiljenju: »Brž ko bo slišal glas tvojega vpitja, ti bo odgovoril.« (N. n. m. v. 19.) Bog ne dela tako z nami, kakor mi ž njim. Bog nas kliče in mi se delamo gluhe. Bog pa ne tako: Brž ko te začuje, ti bo odgovoril. Brž ko se skesaš in ga poprosiš odpuščanja, takoj ti bode odgovoril in ti odpustil.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, komu sem se doslej upiral? Tebi, ki si tako dober, ki si me ustvaril in si umrl zame. In ti si me prenašal navzlic vsej nezvestobi? O, če premišljujem dobroto, ki si jo imel do mene, že to bi me moralo nagniti,

da živim in vedno gorim ljubezni do tebe. In kdo bi bil prenašal tako usmiljeno krivice, katere sem ti storil, razen tebe? Gorje mi, ako bi te žalil iznova in se pogubil! Ti dokazi usmiljenja, katere si mi dal, bi me pekli bolj kakor pekel. Ne, moj Odrešenik, ne pripusti, da ti še kdaj obrnem hrbet. Raje naj umrem. Spoznam, da sem preveč grešil na tvoje usmiljenje. Kesam se, o največja dobrota, da sem te žalil. Ljubim te iz vsega srca; voljan sem ti darovati vse ostalo življenje. Usliši me, večni Oče, po zasluženju Jezusa Kristusa! Dodeli mi sveto stanovitnost in svojo sveto ljubezen! Usliši me, moj Jezus, po krvi, katero si prelil zame: „Prosimo te torej, pridi na pomoč svojim služabnikom, katere si z dragoceno krvjo odrešil.“ — O Marija, moja mati, varuj me! Svoje milostljive oči obrni v mene, in vêdi me vsega k Bogu!

Sedemnajsto premišljevanje.

Zloraba božjega usmiljenja.

„Ne veš li, da te dobrotljivost božja napeljuje k pokori?“ *(Rim. 2, 4.)*

I.

Bere se v priliki o ljuliki pri sv. Matevžu v 13. poglavju, da je rastla na nekem polju ljulika mej pšenico. Služabniki pa so jo hoteli izruti: Hočeš li, da gremo in jo porujemo? Toda gospodar je odgovoril: Ne, pustite jo rasti in potem se pobere in dene na ogenj: »Ob času žetve porečem ženjcem: Poberite najprej ljuliko

in povežite jo v snopke, da se sežge.« — Iz te prilike se pojasnjuje po eni strani potrpežljivost, katero ima Gospod z grešniki, po drugi pa strogost, ki jo ima do trdovratnežev. Sv. Avguštin pravi, da hudobni duh na dva načina slepi ljudi: z obupom in z upom. Grešnika, ki je grešil, izkuša z brezupnostjo, strašeč ga z božjo pravico; pred grehom pa ga vabi v greh z upanjem na božje usmiljenje. Zato opominja svetnik vsakogar: »Po grehu upaj na usmiljenje, pred grehom se boj pravice!« Zares, ta ne zasluži usmiljenja, kdor se ga poslužuje v tolažbo, da žali Boga. Usmiljenje je za tistega, ki se boji Boga, ne za onega, ki je zlorablja v to, da bi se Boga ne bal. »Kdor žali pravico,« — pravi Abulenski — »se sme zanašati na usmiljenje; kdor pa žali usmiljenje, na kaj se bo zanašal?«

Težko se najde tako obupan grešnik, da bi se kar hotel pogubiti. Grešniki sicer hočejo grešiti, a ne tako, da bi izgubili upanje na izveličanje. Grešé in pravijo: »Bog je usmiljen; storil bom ta greh in potem se ga spovem: Bog je dober, jaz pa le storim, kar mi je všeč. Glej, tako govore grešniki« — piše sv. Avguštin. Toda, moj Bog, niso li tako govorili premnogi, ki so zdaj že pogubljeni?

Ne reci, pravi Gospod: Veliko je usmiljenje božje; če storim še toliko grehov, ako pa enkrat obudim kes, mi bodo vsi odpuščeni: »In nikar ne reci: usmiljenje božje je veliko, množice mojih grehov se bode usmilil.« (Sir. 5, 6.) Nikar ne reci tako, pravi Bog. In zakaj? »Njegovo usmiljenje se sicer hitro približa, pa tudi njegova jeza, in v grešnike se ozira njegov srd.« (N. n. m. 7.) Usmiljenje božje je neskončno, toda dela tega usmiljenja — to

je usmiljenost — imajo svoje meje. Bog je usmiljen, pa tudi pravičen: »Pravičen sem in usmiljen« — je rekel neki dan Gospod sveti Brigiti — »a grešniki me imajo samo za usmiljenega.« Grešniki — piše sv. Bazilij — hočejo Boga samo na pol premišljevati: »Bog je dober, a tudi pravičen; nikar ne mislimo na Boga samo na pol!« Takega trpeti, ki se poslužuje usmiljenja božjega, le da žali Boga, — je rekel o. Avila — ne bi bilo usmiljenje, marveč pomanjkanje pravičnosti. Usmiljenje je obljubljeno tistemu, ki se boji Boga, ne pa onemu, ki je zlorablja: »In usmiljenje njegovo tistim, ki se ga bojé,« kakor je pela božja mati. Trdovratnežem je zažugal pravico; in kakor Bog — pravi sv. Avguštin — ne laže, ko obeta, prav tako ne laže, kadar preti: »On, ki je resničen v obetanju, je tudi resničen v pretenju.«

Boj se, da ne grešiš, — pravi sv. Ivan Zlatousti — kadar ti bode obetal hudobni duh, ne Bog, usmiljenje božje: »Varuj se, da kdaj ne sprejmeš tistega psa, ki ti usmiljenje božje obeta.« Gorje mu — pristavlja sv. Avguštin — kdor upa zato, da greši: »Upa, da bi grešil, gorje narobe upanju!« O koliko jih je že goljufalo in pogubilo, pravi svetnik, to ničemurno upanje! »Ni, da bi jih preštel, kolikor jih je zmotila senca ničemurne nade.« Gorje mu, kdor zlorablja usmiljenje božje, da ga zasramuje! Sveti Bernard pravi, da je bil Lucifer zato tako hitro od Boga kaznovan, ker je upal, da ga kot upornika ne zadene nobena kazen. Kralj Manase je bil grešnik; a izpreobrnil se je in Bog mu je odpustil. Ko pa je njegov sin videl, da je oče tako lahko zadobil odpuščanje, uda se zlobnemu življenju, nadejaje se odpuščanja. A za Amona ni bilo usmiljenja. Sv. Ivan

Zlatousti pravi, da se je Judež zato pogubil, ker je grešil, zaupajoč na dobroto Jezusa Kristusa: »Zanašal se je na krotkost svojega učenika.« Skratka: Bog sicer potrpi, a ne potrpi vselej. Ako bi Bog vselej potrpel, potem bi se nihče ne pogubil. Toda najbolj splošno mnenje je, da se pogubi večji del kristijanov, ako govorimo o odrastlih: »Prostorna so vrata in široka je pot, katera pelje v pogubo, in mnogo jih je, kateri po njej hodijo.» (Mat. 7, 13.)

»Kdor Boga žali, zaupajoč, da mu odpusti, je zasmehovalec, a ne spokornik« — pravi sv. Avguštin. Nasprotno pa pravi sv. Pavel, da se Bog ne da zasmehovati: »Bog se ne da zasmehovati.« (Gal. 6, 7.) To bi se reklo Boga zasmehovati, ako bi kdo hotel vedno in vedno Boga žaliti, naposled pa v nebesa priti: »Kar človek seje, bode tudi žel.« (N. n. m. v. 8.) Kdor grehe seje, pač nima pravice pričakovati kaj drugega, nego kazen in pekel. Zanjka, s katero hudobni duh za seboj vlači skoro vse kristijane, ki se pogube, je goljufna misel, češ, le grešite svobodno, saj se boste navzlic vsem grehom izveličali. Toda Bog proklinja one, ki grešijo, pa upajo, da se jim bode odpustilo: Proklet človek, ki greši v upanju. Grešnikovo upanje po grehu je Bogu všeč, ako je združeno s kesanjem, a upanje trdovratnežev zaničuje: »In njih upanje mu je gnusoba.« (Job 11, 20.) Tako zaupanje Boga nagiblje k jezi, kakor bi dražil gospoda k jezi oni služabnik, ki ga žali zato, ker je gospod dober.

Vzdihljaji in prošnje.

Glej, o moj Bog, jaz sem bil eden tistih, ki so te žalili, ker si bil dober ž njimi. O Gospod,

počakaj me, nikar me še ne zapusti, zakaj upam, da te po tvoji milosti ne razžalim več tako, da bi me moral zapustiti. Kesam se, o neskončna dobrota, da sem te žalil in tako slabo cenil tvojo potrpežljivost. Zahvaljujem te, da si me čakal doslej. Od danes nadalje te ne bom več izdal kakor v prošlosti. Potrpel si z menoj, da bi me videl kdaj ljubečega tvojo dobroto. Glej, tisti dan je napočil. Ljubim te nad vse stvari in čislam tvojo milost bolj ko vsa kraljestva sveta. Raje izgubim tisočkrat življenje nego tebe. Moj Bog, po ljubezni Jezusa Kristusa mi dodeli sveto stanovitnost do smrti in svojo sveto ljubezen! Ne pripusti, da bi te še kdaj izdal, daj, da te ljubim! — Marija, ti si moje upanje, izprosi mi stanovitnost.

II.

Bog mi je, poreče kdo, skazal doslej toliko usmiljenja, zato upam, da mi ga skaže tudi v bodoče. A odgovarjam: Zato torej, ker ti je skazal toliko usmiljenja, ga hočeš iznova žaliti? Tedaj tako zaničuješ dobroto in potrpnost božjo, — ti pravi sveti Pavel. Ne veš li, da ti je Gospod prizanašal doslej, ne da bi ga še nadalje žalil, ampak da bi objokoval svoje grehe? »Ali zaničuješ bogastvo njegove dobrotljivosti in potrpežljivosti in prizanesljivosti? Ne veš li, da te božja dobrotljivost k pokori navaja?« (Rim. 2, 4.) Ako nočeš prenehati z grehom, zaupajoč na božje usmiljenje, prenehal bode Gospod: »Ako se ne izpreobrnete, napel bode svoj lok.« (Ps. 7, 14.) »Moje je maščevanje in jaz bom povrnil

ob času.« (V. Mojz. 32, 35.) Bog čaka, a kadar pride čas osvete, ne čaka več, ampak kaznuje.

»Zato čaka Gospod, da bi se nas usmilil.« (Iz. 30, 18.) Bog čaka grešnika, da bi se poboljšal; ko pa vidi, da grešnik ne rabi časa, ki mu je dan, da obžaluje grehe, ampak jih še pomnožuje, tedaj pokliče celo čas proti njemu na sodbo: »Poklical je proti meni čas.« (Žal. pes. 1, 15.) »Celo čas pride v sodbo,« pravi sv. Gregorij. Celo čas, celo skazano usmiljenje bode povod, da ga gorje kaznuje in hitreje zapusti: »Zdravili smo Babilon, pa se ni pozdravil; zapustimo ga!« (Jer. 51, 9.) In kako ga Bog zapusti? Pošlje mu smrt in dopusti, da umre v grehu, ali pa ga oropa premnogih milostij in mu pusti samo zadostno milost, s katero bi se grešnik sicer mogel izveličati, pa se ne bode. Oslepljenega uma, trdovratnega srca, poln grešnih navad, — takemu je moralno nemogoče, da bi se izveličal in tako ostane, če ne absolutno, vsaj moralno zapuščen: »Plot mu poberem, da bode oropan.« (Iz. 5, 5.)

O, kolika kazen! Kakšno znamenje je to, ako gospodar podere ograjo in pusti, da vstopi v vinograd, kdor hoče, človek ali žival? To je znamenje, da ga je zapustil. Prav to pa stori Bog, ko zapusti dušo; odvzame ji ograjo strahu, očitkov vesti in jo pusti v temi. Potem pa pridejo v tisto dušo vse pošasti pregreh: »Narediš temo in je noč; tedaj so vse gozdne zverine na nogah.« (Ps. 103, 20.) In kaj bo počel zapuščeni grešnik v tej temini? Vse bode zaničeval, milost božjo, nebesa, opomine, izobčenje; norčeval se bode iz svoje pogube: »Hudobnežu ni nič mar, če pride v globočino pregreh. (Preg. 18, 3.)

Bog ga bode pustil v tem življenju brez kazni, a to, da bode brez kazni, bo njegova največja kazen: »Naj se tudi skazuje usmiljenje zlobnežu, vendar se ne nauči pravice.« (Iz. 26, 10.) Glede na te besede pravi sv. Bernard: »Take usmiljenosti ne maram, tako usmiljenje je nad vso jezo.« O kolika kazen je to, kadar Bog pusti grešnika v krempljih njegovih grehov in se zdi, da nikakega računa več od njega ne zahteva! »Po množini svoje jeze ne bode vprašal,« (Ps. 10) in zdi se, kakor da bi se Bog nad njim ne jezil: »In moja gorečnost se bo izpred tebe umaknila, in oddahnil se bom in se ne bom več jezil.« (Eceh. 16, 42.) Ubogi grešniki, ki so srečni v tem življenju! To je znak, da Bog čaka; v večnem življenju pa bodo žrtve njegove pravice. Jeremija poprašuje: »Zakaj je srečna pot zlobnežev?« In odgovarja: »Zberi jih kakor čredo za žrtvo.« Ni je gorje kazni, kakor če Bog pripusti, da grešnik naklada greh na greh, prav po besedi Davidovi: »Nakladaj krivico na krivico . . . izbrišejo naj se iz knjige živečih.« (Ps. 68.) Belarmin pravi o tem: »Ni je večje kazni, kakor če je greh kazen za greh.« Boljše bi bilo takemu nesrečniku, da bi mu bil Gospod poslal smrt takoj po prvem grehu, zakaj, če umre kasneje, bo imel toliko peklov, kolikor je storil grehov.

Vzdihljaji in prošnje.

Moj Bog, spoznam, da sem v tem žalostnem grešnem stanu zaslužil, da bi me bil oropal svoje milosti in svoje luči; ker pa vidim luč, katero mi daješ in slišim, da me kličeš k pokori, mi je to

znak, da me še nisi zapustil. Moj Gospod! pomnoži mi razsvetljenje, pomnoži mi hrepenenje, tebi služiti in tebe ljubiti. Izpremeni me, o vsemogočni Bog! Iz izdajalca in upornika, kar sem bil, me stori posebnega ljubitelja tvoje dobrote, da dospem kdaj v nebesa hvalit na veke tvoje usmiljenje. Kesam se, o neskončna dobrota, da sem te tolikrat žalil. Ljubim te, o neskončna dobrota, ker mi to zapoveduješ; ljubim te, ker si ljubezni posebno vreden. O moj Odrešenik, po zasluženju svoje krvi dodeli, da te bode ljubil grešnik, ki si ga toliko ljubil in mu tako potrpežljivo toliko let prizanašal. Vse to upam od tvoje usmiljenosti. Upam, da te bom od danes nadalje do smrti vedno ljubil in potem na vekomaj: Usmiljenje Gospodovo bom prepeval na veke. — Vedno bom hvalil tvoje usmiljenje, o Marija, ker si mi izprosila tolikih milostij; vse sem zadobil po tvoji priprošnji. Stoj mi, o gospa moja, še dalje na strani in izprosi mi sveto stanovitnost!

III.

Životopis č. o. Ljudevita La Nuza pripoveduje, da sta bila v Palermu dva prijatelja. Neki dan gresta na izprehod. Eden njiju pa — ime mu je bilo Cezar, in bil je gledališčni igralec — opazivši, da je tovariš zamišljen, mu pravi: »Kaj velja, ti si bil danes pri spovedi? In zato si tako nemiren? Čuj, mu pristavi, kaj mi je nekdaj povedal o. La Nuza. Rekel je, da mi bo Bog dal še dvanajst let življenja, in če se med tem časom ne izpreobrnem, umrem nesrečne smrti. Obhodil sem toliko dežel sveta, bolehal sem, zlasti enkrat sem bil že blizu smrti, a ta mesec, ko

preteka dvanajsto leto, sem boljši, ko kdaj v vsem svojem življenju.« Nato ga je povabil, naj pride poslušat v soboto nov igrokaz, katerega je sam zložil. In kaj se zgodi? V soboto, dne 24. listopada 1668 ga je zadela kap, prav ko je hotel stopiti na prizorišče. Izdahnil je na enkrat dušo v naročju neke gospe, ki je bila tudi igralka. Konec je bilo komediji. — Sedaj pa poglejmo nase. Brat moj, kadar te hudobni duh izkuša iznova v greh, tedaj ti je dano na izbiro, da grešiš, ako se hočeš pogubiti. Toda potem ne reci, da se hočeš izveličati, ko vendar hočeš grešiti. Imej se za pogubljenega in misli si, da Bog že piše tvojo pogubno obsodbo, rekoč: »Kaj bi bil imel svojemu vinogradu še storiti in nisem storil?« (Iz. 5, 4.) Nehvaležnež, kaj bi bil moral storiti zate in nisem storil? Ako torej hočeš biti na vsak način pogubljen, pogubi se na veke!

Toda porečeš: Kje pa je potem usmiljenje božje? O bore revež! Ali se ti ne zdi Bog usmiljen, ker ti je prizanašal toliko let navzlic tolikim grehom? Z glavo priklonjen bi moral vedno zahvaljevati Boga rekoč: »Milost Gospodova je, da nismo pokončani.« (Žal. pes. 3.)

S tem, da si storil en sam smrtni greh, si zakrivil večjo krivico, kakor če bi bil z nogami teptal prvega kralja sveta. Grešil pa si tolikrat, da če bi bil storil toliko krivic svojemu lastnemu bratu, kolikor si jih storil Bogu, bi ti ne bil prizanašal. Bog pa ni le čakal, ampak te je klical tolikrat in ti ponujal odpuščanja. Kaj bi bil imel še storiti? Ali bi ti mogel skazovati večje usmiljenje, če bi mu bil potreben ali če bi mu bil skazal kako posebno uslugo? In še potem bi bilo pogostno tvoje raz-

žaljenje povzročilo, da bi se bila morala njegova usmiljenost izpremeniti v jezo in kazen.

Ako bi bilo ono smokvino drevo, katero je našel gospodar brez sadu, ostalo brez sadu tudi še po letu, katero mu je še dovolil rasti, kdo bi bil sploh upal, da mu gospod še odmeri časa, in je še ne da posekati? Čuj torej, kaj preti sv. Avguštin: »O nerodovitno drevo! Sekira je le začasno v stran položena; ne misli, da si brez skrbi, sicer boš posekano.« Kazen, pravi svetnik, ti je odločena, ne pa odvrnjena. Če pa boš še zlorabil božje usmiljenje, boš posekan, naposled te bo našel. Mar li hočeš čakati, da te Bog zares pahne v pekel? In če te pahne, to sam veš, da zate potem ni več rešitve. Gospod molči, a ne molči vedno; ko pride čas osvete, tedaj ne bode več molčal: »To si delal in sem molčal; krivo si mislil, da sem tebi enak, grajal te bom in ti govoril v oči.« (Ps. 49, 21.) Usmiljenje, katero ti je storil, ti pokaže, in to te bode obsodilo in pogubilo.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog! Gorje mi, ako ti od sedaj nadalje ne hranim zvestobe in te izdam iznova, navzlic luči, katero mi podeljuješ. Ta luč je znamenje, da mi hočeš prizanesti. Kesam se, o največja dobrota, vseh krivic, katere sem ti storil, ko sem žalil tebe, neskončno dobroto. Po tvoji krvi upam odpuščanja in to za gotovo. Toda če bi se vrnil v greh in ti iznova obrnil hrbet, potem bi si kakor nalašč zaslužil pekel. In to je, kar me navdaja s strahom, o Bog moje duše. Lahko še zaidem, da izgubim tvojo milost. V mislih mi

je, da sem ti tolikrat obetal zvestobo, a vendar sem se ti kasneje iznova upiral. O Gospod, tega več ne pripusti! Ne pahni me v tako nesrečo, da bi bil zopet tvoj sovražnik. Pošlji mi kazen kakršnokoli, le te nikar: Ne pripusti, da se ločim od tebe! Pusti me poprej umreti, kakor tebe še kdaj žaliti! Raje umrem najmučnejše smrti, kakor da objokujem to nesrečo, da bi bil še kdaj oropan tvoje milosti: Ne pripusti, da se ločim od tebe! Ponavljam to, moj Bog, daj, da ti vedno le to ponavljam: Ne pripusti, da se ločim od tebe! Ljubim te, mili moj Odrešenik, nočem se več ločiti od tebe. Po zasluženju svoje smrti mi dodeli veliko ljubezen, ki me tako tesno sklene s teboj, da se več ločiti ne bom mogel. — O Marija, moja mati, ako še kdaj razžalim Boga, se bojim, da me zapustiš tudi ti. Pomagaj mi torej s svojo priprošnjo, pridobi mi stanovitnost in ljubezen Jezusa Kristusa!

Osemnajsto premišljevanje.

O številu grehov.

„Ker se sodba brž ne sklepa zoper hudobneže, delajo človeški otroci zlo brez vsega strahu.“ *(Prid. 8, 11.)*

I.

Ako bi Bog takoj kaznoval razžalnike, gotovo bi mu ne delali tolike krivice, kakor sploh vidimo. Ker pa Gospod ne kaznuje precej in čaka, zato imajo grešniki pogum, da ga še bolj žalijo. A treba pomisliti, da Bog sicer čaka in prizanaša, toda ne

prizanese vselej. Mnogi sveti očetje, na primer sv. Bazilij, sv. Jeronim, sv. Ambrož, sv. Ciril Aleksandrijski, sv. Ivan Zlatousti, sv. Avguštin in drugi trdijo, da je Bog določil vsakemu človeku število dnij življenja, stopinjo svetosti in broj talentov, katere mu hoče dati: »Vse si uravnal po meri in številu in teži.« (Modr. 11, 21.) Takisto je določil vsakomur število grehov, ki mu jih hoče odpustiti; ko je polno to število, ne odpušča več: »To nam treba uvaževati,« — pravi sv. Avguštin — »da potrpnost božja čaka človeka tako dolgo, da prikipi do vrha, potem pa ni več odpuščanja grešniku.« Prav tako govori Evzebij Cezarejski: »Bog čaka do gotovega števila in potem zapusti.« Tako trdijo tudi drugi zgoraj imenovani očetje.

In očetje niso tako govorili le slučajno, ampak na podlagi svetega pisma. Na nekem mestu pravi Gospod, da je zadrževal pogubo Amorejcev zato, ker število njih krivic še ni bilo dopolnjeno: »Niso še dopolnjene krivice Amorejcev.« (I. Mojz. 15.) Na drugem kraju pravi: »Nič več se ne bom usmilil hiše Izraelove.« (Oz. 1, 6.) In zopet: »Desetkrat so me že izkušali, ne bodo videli (obljubljene) dežele.« (IV. Mojz. 14, 22.) In Job pravi: »Moje pregrehe si kakor v mošnjici zapečatil.« (Job 14, 17.) Grešniki ne delajo računa nad svojimi grehi, Bog pa ga dela, da kaznuje, ko dozori žetev, to je, ko je dopolnjeno število: »Nastavite srpe, ker žetev je dozorela.« (Joel 3, 13.) In na drugem mestu pravi Bog: »Zaradi odpuščenega greha ne bodi brez strahu in ne nakladaj greha na greh!« (Sir. 5, 5.) S tem hoče reči: Grešnik, bati se ti je tudi za odpuščene grehe, da jim ne pri-

družiš še kakega novega, zakaj morda novi greh z odpuščenimi vred dopolni mero in potem zate ne bode več usmiljenja. Na drugem mestu pa še jasneje govori sveto pismo: »Gospod potrpežljivo čaka, da jih (narode), kadar pride sodnji dan, kaznuje po obilnosti grehov.« (II. Mak. 6, 14.) Tako čaka Bog do dne, ko se dopolni mera grehov in potem kaznuje.

Zgledov za take kazni je mnogo v svetem pismu. Zlasti sodi sem Savel, katerega je Bog popolnoma zapustil, ko mu je bil zadnjič nepokoren. Prosil je torej Samuela, naj zanj moli: »Zdaj pa prosim, odvzemi mi moj greh in se vrni z menoj, da molim Gospoda.« A Samuel mu odgovori: »Ne bom se vračal s teboj. Ker si zavrgel Gospoda, je tudi Gospod tebe zavrgel.« (I. Kralj. 15, 25. 26.) Drug zgled nam podaje Baltasar, ki je pri obedu onečaščal svete posode iz templja. Kar opazi, da roka piše na steno: Mane, Tekel, Fares. Nato pride Danijel, mu razloži te besede in pravi mej drugim: »Tehtan si bil na tehtnici in prelehek si najden.« (Dan. 5, 27.) S tem mu je oznanil, da je teža njegovih grehov že prevzdignila na tehtnici božjo pravico, in zares je bil umorjen še tisto noč: »Prav to noč je bil umorjen Baltasar, kaldejski kralj.« (Dan. 5, 30.) O kolikim nesrečnežem se godi takisto! Mnogo let žive v pregrehah, a ko se dopolni število njih grehov, jih udari smrt in pahne v pekel: »Svoje dni v dobrem prežive in v hipu gredo v grob.« (Job 21, 13.) Nekateri poizvedujejo po številu zvezd, angelov ali po številu let svojega življenja, ali kdo poizve število grehov, katero hoče Bog vsakateremu odpustiti? Zato se nam je tresti.

Kdo vé, brat moj, če ti Bog še odpusti prvo nedovoljeno slast, prvo prostovoljno zlo misel, prvi greh, ki ga še storiš?

Vzdihljaji in prošnje.

Hvala ti, o moj Bog! Koliko jih je sedaj v peklu zaradi manj grehov, kakor je mojih, in ni ga več odpuščanja zanje, niti upanja; jaz pa sem še živ, zunaj pekla in upam, da dosežem odpuščanje in nebesa, ako le hočem. Dà, moj Bog, hočem odpuščanje. Kesam se nad vse, da sem te žalil, ker sem razsrdil tebe, neskončno dobroto. Večni Oče, ozri se v obličje svojega Kristusa, poglej svojega Sina na križu mrtvega zame, in po njegovem zasluženju se me usmili! Obljubim ti, da raje prej umrjem, nego te še žalim. Po pravici se mi je bati, da bi se dopolnila mera grehov in da se pogubim, ako storim še kak greh, ker sem prej tolikrat grešil in zadobil od tebe toliko milostij. O pomagaj mi s svojo milostjo! Upam od tebe razsvetljenja in moči, da ti ostanem zvest. In če kdaj opaziš, da bi te namerjal iznova žaliti, pošlji mi smrt oni hip, ko bom še v tvoji milosti. Moj Bog, ljubim te nad vse stvari in bolj ko smrti se bojim, da ne bi še kdaj padel pri tebi v nemilost! Ne pripusti tega po svojem usmiljenju! — Marija, moja mati, po svoji ljubezni mi ohrani sveto stanovitnost!

II.

A poreče kak grešnik: Saj Bog je usmiljen. Odgovarjam: Kdo li to taji? Usmiljenje božje je neskončno, a koliko se jih navzlic temu usmiljenju

vsak dan pogubi? »Poslal me je, da ozdravim tiste, ki so skesanega srca.« (Iz. 61, 1.) Bog ozdravi njega, ki ima dobro voljo. On odpušča grehe, odpustiti pa ne more volje za greh. — In grešnik bode oporekal, češ, mlad sem še. Mlad si še? Res, toda Bog ne šteje let, ampak grehe. Mera grehov pa ni za vse enaka; nekaterim Bog odpusti sto grehov, drugim tisoč, zopet drugega pa že pri drugem grehu pahne v pekel. Koliko jih je Bog zavrgel že pri prvem grehu! Sv. Gregorij pripoveduje, da je bil zavržen v pekel neki deček, star šele pet let, izgovorivši bogokletno besedo. Presveta Devica pa je razodela služabnici božji Benedikti Florenški, da je bila neka deklica, stara dvanajst let, takoj po prvem grehu pogubljena. Neki drug deček, šele osem let star, je umrl takoj po prvem grehu in se pogubil. Evangelij sv. Matevža pripoveduje v 21. poglavju, da je Gospod takoj preklel smokvino drevo, opazivši je brez sadja: »Na veke nikoli naj nihče ne je od tebe sadu!« In posušilo se je. Na drugem mestu pravi: »Zaradi treh pregreh v Damasku in zavoljo štirih mu ne bom zanesel.« (Am. 1, 3.) Morda bi utegnil kdo biti celo tako drzen in zahtevati računa od Boga, zakaj hoče komu odpustiti tri grehe, ne pa štirih? V tem pogledu nam je moliti božjo sodbo in govoriti z apostolom: »O globočina bogastva, modrosti in znanja božjega! Kako nerazumljive so njegove sodbe in neizvedljiva njegova pota!« (Rim. 11, 33.) Sv. Avguštin pravi: »On ve, komu zanese. Komur da usmiljenje, mu je podari; komur pa ga ne da, mu ga po pravici ne da.«

Trdovratnež bode oporekal: Tolikrat sem Boga

žalil, in mi je odpustil; zato upam, da mi odpusti tudi še ta greh. Jaz pa vprašam: Ako te Bog doslej ni kaznoval, mora li ostati vedno tako? Napolnila se bo mera in pride kazen. Samson, mené se z Dalilo, je tudi upal, da se reši iz rok Filistejcev, kakor poprej: »Ušel bom, kakor sem poprej storil, in se bom iztrgal.« (Sod. 16, 20.) A ta zadnji pot je bil vjet in je izgubil življenje. Ne reci, grešil sem in kaj se mi je dogodilo zlega? Nikar ne reci, pravi Gospod, toliko grehov sem storil, in nikdar me Bog ni kaznil: »Najvišji je namreč potrpežljiv povračevalec.« (Sir. 5, 4.) To se pravi, da enkrat pride in tedaj vse poplača; in čim večje bo prej usmiljenje, tem gorja bo kasneje kazen. Zlatoust pravi, da se je treba bolj bati, ako Bog prizanaša trdovratnežu, kakor če bi ga takoj kaznoval: »Bolj se je bati čakajočega, kot takoj kaznujočega Boga.« Zato piše sveti Gregorij, da Bog tiste, katere je dolgo čakal potrpežljivo, če ostanejo trdovratni, ostreje kaznuje: »Dalje ko jih je čakal, trše jih obsodi.« In pogosto — dostavlja svetnik — oni, katerim je dolgo časa prizanašal, potem umró, ne da bi bili imeli časa izpreobrniti se: »Čestokrat umirajo taki nenadne smrti, katere je dolgo čakal, da jim niti pred smrtjo jokati ni mogoče.« Zlasti bode tvoja zaslepljenost in trdovratnost tem večja, čim več razsvetljenja ti je Bog poprej dal: »Zakaj boljše bi bilo zanje, — piše sv. Peter — da ne bi bili spoznali pota pravice, nego da so po spoznanju odstopili od svete zapovedi.« (II. Petr. 2, 21.) In sveti Pavel pravi, da je nemogoče (kajpada moralno nemogoče), da bi se izpreobrnila duša, ki je iznova grešila: »Zakaj nemogoče je, da bi se zopet

ponovili k izpreobrnjenju oni, kateri so bili enkrat razsvetljeni, tudi okusili nebeški dar, in so odpadli.« (Hebr. 6, 4.)

Strašno je to, kar pravi Gospod onim, ki so nemi za njegove klice: »Ker sem vas klical, pa ste se branili, smejal in posmehoval se bom tudi jaz vaši pogubi.« (Preg. 1, 22.) Pazi na te dve besedi: Tudi jaz. Pomenjata namreč, da, kakor je grešnik zasmehoval Boga, ko se je spovedoval, obetal in vendar izdajal Boga, tako ga bode tudi Bog zasmehoval ob smrti. Nadalje pravi Modri: »Kakor pes, ki se vrača k temu, kar je izbruhnil, tak je neumnež, kateri svojo neumnost ponavlja.« (Preg. 26, 11.) To vrsto pojasnjuje kartuzijanec Dionizij, češ, kakor je ostuden in zaničljiv pes, ki požre to, kar je poprej izbruhnil, tako je zaničljiv Bogu, kdor se vrne v grehe, katerim se je odrekel pri spovedi: »Kakor je grdo in ostudno povžiti to, kar je kdo izbruhnil, prav tako je grdo in ostudno ponoviti odpuščene grehe.«

Vzdihljaji in prošnje.

Glej me, moj Bog, pri svojih nogah; jaz sem tisti ostudni pes, ki sem tolikrat zavžival prepovedani sad, kateremu sem se poprej odrekel. Ne zaslužim usmiljenja, o moj Odrešenik, a kri, zame prelita, mi daje pogum in mi vdiha zaupanje. Kolikrat sem te žalil in si mi odpustil! Obetal sem ti, da te več ne bom žalil, in potem sem se vrnil zopet k svojemu izmečku, in ti si mi iznova odpustil. Kaj naj čakam? Da me pahneš v pekel, ali da me pustiš v naročju greha, kar bi bila večja kazen od pekla? Ne, moj Bog, poboljšati se hočem, in da ti ostanem zvest, hočem

vse svoje zaupanje staviti le nate. V izkušnjavi se hočem takoj k tebi zateči. Poprej sem zaupal le na svoje obljube in na svoje sklepe, zanemarjal pa priporočati se tebi v izkušnjavah. In to je bila moja poguba. Ne, od danes nadalje, imaš ti biti moje upanje in moja moč in tako vzmorem vse: Vse premorem v njem, ki me krepi. Dodeli mi torej po svojem zasluženju milost, o moj Jezus, da se ti vsekdar priporočam in v vseh potrebah iščem pomoči pri tebi. Ljubim te, o največja dobrota, in le tebe hočem ljubiti, ti pa mi pomagaj! — O Marija, mati moja, tudi ti mi priteci na pomoč s svojo priprošnjo; hrani me pod svojim krilom in daj, da v izkušnjavah vedno k tebi kličem! Tvoje ime bodi moja bramba!

III.

»Sin, če si grešil, ne nakladaj greha dalje, temveč prosi odpuščanja zaradi poprejšnega.« (Sir. 21, 1.) Glej, kristijan moj, kaj te uči tvoj dobri Gospod, ker te hoče izveličati: Sin, ne vrni se iznova v greh, marveč skrbi od danes nadalje, da si pridobiš odpuščanje storjenih grehov! Brat moj! Čim večkrat si žalil Boga, tem bolj si moraš prizadevati, da ga ne žališ več, zakaj še kak greh, ki bi ga morda storil, potisne navzdol tehtnico božje pravice, in pogubljen boš. Ne govorim določno, da bi po storjenem grehu ne dobil več odpuščanja, zakaj tega ne vem, a to rečem, da se ti more tako zgoditi. Zato reci v izkušnjavi: Kdo vé, če mi Bog morda ne odpusti več, in se pogubim? Prosim, povej mi, če bi se ti zdelo, da je v kaki jedi strup, ali bi jo jedel? Ako bi zanesljivo mislil, da preže na oni poti nate sovražniki in ti hoté vzeti

življenje, bi li hodil po tisti poti, če imaš še drugo pot, po kateri varno hodiš? Kakšno gotovost ali zanesljivost pa imaš, da bodeš imel kasneje, ako se zopet vrneš v grehe, nad njimi pravo žalost in ne kreneš zopet za svojim izmečkom? Veš li zanesljivo, da te Bog ne bode pustil umreti morda celo med grehom ali da te vsaj po grehu ne zapusti?

Ako kupuješ hišo, se na vso moč trudiš, da si zagotoviš svoj kup in ne mečeš proč svojega denarja. Ako vzameš zdravilo, se poprej prepričaš, da ti ne more škodovati. Ako greš preko reke, se izkušaš zagotoviti, da ne padeš vanjo. Za borno naslado pa, za živalsko razkošje hočeš v nevarnost postaviti večno izveličanje, rekoč: Upam, da se še spovem. Toda vprašam te: Kdaj se spoveš? V nedeljo? Kdo ti je obljubil, da bodeš živel do nedelje? Jutri? A kdo ti je obljubil jutranji dan? Sv. Avguštin pravi: »Dan imaš, pa ure še nimaš?« Kako moreš obetati, da se spoveš jutri, dočim niti ne veš, če bodeš imel še kako uro življenja? »On, ki je skesancu obljubil odpuščanje« — nadaljuje svetnik — »grešniku jutranjega dne ni obljubil; morda ga bode dal, morda tudi ne.« Bog je obljubil odpuščanje skesancem, jutranjega dne pa grešnikom ni obljubil. Ako sedaj grešiš, ti bode morda Bog dal časa za pokoro, morda tudi ne; in če ti ga ne da, kaj bo s teboj vso večnost? In vendar pogubljaš svojo dušo z nesrečno nasladnostjo in jo postavljaš v nevarnost, da se pogubi na veke. Ali bi postavil v nevarnost tisoč zlatov za ono umazano veselje? Ne! In kako hočeš zavoljo ostudnega veselja v enem hipu izgubiti vse, dušo, nebesa in Boga? Povej mi, ali je res to, kar uči vera, ali je pravljica, da so nebesa, pekel in večnost? Ali veruješ, da se pogubiš za

vedno, ako te pobere smrt v grehu? Kolika predrznost torej, kolika nespamet, ako se sam pogubiš v večne kazni z besedo: Upam, da se kasneje poboljšam? »Nihče noče oboleti, upajoč, da ozdravi,« pravi sveti Avguštin. Ni ga neumneža, ki bi vzel strupa, rekoč: Morda se potem z zdravili pozdravim. Ti pa se hočeš obsoditi v večno smrt, govoreč: Morda se kasneje še oprostim? O nespamet, koliko duš si pogreznila v pekel in jih še pogrezaš! Zato čuj, kaj žuga Gospod: »Zanašal si se na svojo hudobijo, . . . in nesreča je prišla nate, in ne veš odkod je.« (Iz. 47, 10.) Grešil si, predrzno zaupajoč na božje usmiljenje; a nenadoma pride nate kazen in ne boš vedel, odkod je.

Vzdihljaji in prošnje.

Glej, Gospod, enega izmed tistih neumnežev, ki je tolikrat izgubil dušo in tvojo milost, upajoč, da si jo pozneje zopet pridobi. In če bi me bil pustil umreti oni hip ali ono noč, ko sem grešil, kaj bi bilo iz mene? Zahvaljujem tvoje usmiljenje, ki me je čakalo doslej in mi sedaj daje spoznati mojo nespamet. Vem, da me hočeš izveličati in sam tudi tako hočem. Kesam se, o neskončna dobrota, da sem ti tolikrat obrnil hrbet. Ljubim te iz vsega srca in zaupajoč na zasluženje tvojega trpljenja, o moj Jezus, ne bom več tako nespameten. Urno mi odpusti in sprejmi me v svojo milost, zakaj nikdar te več nočem pustiti: V tebe, o Gospod, sem zaupal, ne bom osramočen na veke. Upam, o moj Odrešenik, da ne doživim več nesreče in sramote, da bi bil v bodoče oropan tvoje milosti in tvoje ljubezni.

Dodeli mi sveto stanovitnost in stori, da te je bom vedno prosil. Zlasti bom klical v izkušnjavah na pomoč tvoje sveto ime in ime tvoje svete matere, rekoč: Moj Jezus, pomagaj mi! O Marija, bodi mi v pomoč! — Dà, kraljica moja, zatekajoč se k tebi ne bom več premagan. In če ne poneha izkušnjava, izprosi mi milost, da tedaj tudi ne neham tebe klicati na pomoč.

Devetnajsto premišljevanje.

Kako velika dobrota je milost božja, in koliko zlo je nemilost božja.

„Človek ne pozna njene cene.“ *(Job 28, 13.)*

I.

Gospod pravi: »Ako boš ločil drago od slabega, boš kakor moja usta.« (Jer. 15, 19.) Kdor zna ločiti dragocene stvari od malenkostnih, postane Bogu podoben, ker zna zavreči slabo in izvoliti dobro. Poglejmo, kolika dobrota je milost in kakšno zlo je nemilost božja: Človek ne pozna njene cene. Zato pa jo zameni za prazen nič, za ničemurnost, za malo zemlje, za živalsko naslado. In vendar je neskončen zaklad, ki nas stori vredne prijateljstva božjega: »Neizmeren zaklad je ljudem; kateri si ga v prid obračajo, so deležni božje prijaznosti.« (Modr. 7, 14.) Zato je duša, ki je v milosti, prijateljica božja. Nevernikom, ki niso imeli luči svete vere, se je zdelo nemogoče, da bi bila stvar z Bogom v prijaznosti in po naravnem

razsvetljenju so govorili to po pravici, zakaj prijateljstvo — pravi sv. Jeronim — prijatelje zenači: »Prijateljstvo združi enake, ali jih zenači.« Bog pa nam je oznanil na več krajih, da se s pomočjo njegove milosti ž njim prijateljimo, ako izpolnujemo njegovo postavo: »Vi ste moji prijatelji, ako storite, kar vam jaz zapovem. Posihmal vas ne bom več imenoval hlapcev, prijatelje sem vas imenoval.« (Jan. 15, 14.) Zategadelj vzklikne sv. Gregorij: »O čudovito poniževanje božje dobrote! Nismo vredni, da bi se imenovali hlapci in nazivljemo se prijatelje.«

Kako bi se cenil srečnega, kdor bi imel kralja za svojega prijatelja! A to bi bila predrznost podložnikova, ako bi zahteval prijaznost s svojim knezom. Vendar pa ni predrzno zahtevati, da bodi duša prijateljica božja. Sveti Avguštin pripoveduje o dveh dvornikih, ki sta bivala v nekem samotnem samostanu. Eden njiju jame brati življenje svetega opata Antona: »Bral je« — piše svetnik — »in njegovo srce je sleklo svet.« Čital je in beročemu se je luščilo srce posvetnih občutkov. Zato se obrne nekoč k svojemu tovarišu in mu pravi: »Kaj pa iščemo? Moremo li imeti več upanja, nego da bomo cesarjevi prijatelji? In po kolikih nevarnostih dospemo še v večjo nevarnost? In koliko časa bode to trajalo?« Prijatelj, mu je rekel: »Neumneža sva; česa pač iščeva? Ako služiva cesarju, ali moreva pričakovati več od njega, kakor da postaneva njegova prijatelja? In če tudi to doseževa, izpostaviva svoje dušno izveličanje le še večjim nevarnostim. Toda ne, nikdar se ne prijateljiva s cesarjem. Prijatelj božji — tako je sklenil — pa lahko takoj postanem, ako le hočem.«

Kdor je torej v milosti božji, je prijatelj božji. Še več, njegov sin postane: »Rekel sem: Bogovi ste in sinovi Najvišjega vsi.« (Ps. 81, 6.) To je največja sreča, katero nam je pridobila ljubezen božja po Jezusu Kristusu: »Glejte kakšno ljubezen nam je izkazal Oče, da se božji otroci imenujemo in smo.« (I. Jan. 3, 1.) Duša, ki je v milosti božji, postane celo nevesta božja: »In zaročil se bom s teboj v zvestobi.« (Oz. 2, 20.) Zato je velel oče naj prinesejo prstan razsipnemu sinu, sprejemši ga iznova v svojo milost: »Nataknite mu prstan na roko.« (Luk. 15, 22.) Dà, celo tempelj svetega Duha postane. Sestra Marija Dognes je videla, kako je hudobni duh zapuščal pravkar krščenega otroka in kako je vanj prišel sveti Duh in ž njim krdelo angelov.

Vzdihljaji in prošnje.

Moj Bog! Dokler je bila moja duša srečna v tvoji milosti, bila je tvoja prijateljica, hči, nevesta in tvoj tempelj. Po grehu pa je vse izgubila in je postala tvoja neprijateljica in sužnja pekla. Zahvaljujem te pa, o moj Bog, da mi daješ še časa, iznova pridobiti si tvojo milost. Kesam se nad vse, da sem te žalil, o neskončna dobrota, in nad vse te ljubim. O sprejmi me iznova v svojo prijaznost. Za svoje ljubezni voljo me ne zaničuj! Vem sicer, kako sem zaslužil, da bi me pahnil od sebe; toda Jezus Kristus zasluži, da me skesanega zopet sprejmeš vsled daritve, katero ti je sam na Kalvariji doprinesel. „Pridi k nam tvoje kraljestvo!“ Oče moj! Tako me je učil tebe klicati tvoj Sin; moj Oče, pridi s svojo

milostjo kraljevat v moje srce! Povzroči, da tebi in le tebi služim, le tebi živim, le tebe ljubim! „In nas ne pelji v izkušnjavo!“ O ne pripusti, da me izkušajo sovražniki tako silno, da bi me premagali! „Temveč reši nas hudega!“ Reši me pekla! Poprej pa me še reši greha, ki me edini more pahniti v pekel. — O Marija, prosi zame in reši me najhujšega zla, da bi živel v grehu in bil oropan milosti tvojega in mojega Boga!

II.

Sveti Tomaž Akvinski pravi, da dar milosti presega vsako darilo, katero more stvar prejeti; zakaj po milosti se udeležujemo celo narave božje: »Dar milosti presega vse zmožnosti ustvarjene narave, ker je deležnost božje narave.« Že poprej pa je rekel sveti Peter: »Da bodete po tem deležni božje narave.« (I. Petr. 1, 4.) Toliko nam je zaslužil Jezus Kristus s svojim trpljenjem: podelil nam je prav tisto slavo, ki jo je sprejel od Boga: »In veličastvo, katero si mi dal, sem jaz njim dal.« (Jan. 17, 22.) Skratka: Kdor je v milosti božji, je eno z Bogom: »Kdor se Gospoda drži, je en duh (ž njim).« (I. Kor. 6, 17.) Odrešenik pa je rekel, da v dušo, ljubečo Boga, pride prebivat vsa presveta Trojica: »Ako me kdo ljubi, ljubil ga bode moj Oče, in bova k njemu prišla in prebivala pri njem.« (Jan. 14, 23.)

Kako lepa v očeh božjih je duša, ki je v milosti! Bog sam jo čisla: »Kako lepa si, prijateljica moja, kako lepa si!« (Vis. pes. 4, 1.) Zdi se, da Gospod ne more odvrniti ne očij ne ušes od duše, ki ga ljubi, naj ga prosi, kar hoče:

»Oči Gospodove so obrnjene na pravičnike, in njegova ušesa k njihovim prošnjam.« (Ps. 33, 16.) Sveta Brigita je trdila, da ni mogoče pogledati dušo, ki živi v milosti božji, da ne bi človek od veselja umrl. Ko je sv. Katarina Sienska videla dušo v milosti božji, je rekla, da rada žrtvuje svoje življenje, samo da ta duša ne izgubi svoje krasote. In zato je svetnica poljubovala zemljo, kjer so hodili duhovniki, češ, ker si z njihovim posredovanjem duše iznova zadobé milost božjo.

O, koliko zasluženja si more pridobiti duša, ki je v milosti! Vsak si lahko zasluži večno slavo. Sveti Tomaž pravi, da vselej, ko taka duša obudi ljubezen, si pridobi posebni raj nebeški: »Vsako obujanje ljubezni prisluži večno življenje.« Zakaj bi tedaj zavidali svetne velikaše? Če smo v milosti božji, si lahko vsak čas prislužimo mnogo večjo slavo v nebesih. — Neki samostanski brat tovarištva Jezusovega se je prikazal po smrti, kakor poroča o. Patrignani. Povedal je, da je že mej izveličanimi, kakor tudi španski kralj Filip II., s katerim skupno uživa slavo božjo. Toda čim manjši je bil v primeri s Filipom tu na zemlji, toliko večji je sedaj v nebeškem raju. — Mir, ki ga uživa na tej zemlji duša, katera je v milosti, more prav umeti le tisti, kdor ga je okusil: »Pokusite in bodete videli, kako sladak je Gospod.« (Ps. 33, 9.) Besede Gospodove ne preidejo: »Velik mir je tistim, ki ljubijo tvojo postavo.« (Ps. 118, 165.) Mir onega, ki je združen z Bogom, presega vse veselje, katero more dati čut in svet: »Mir božji, kateri preseže ves um.« (Fil. 4, 7.)

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus, ti si tisti dobri pastir, ki si se dal umoriti, da si dal življenje nam, svojim ovčicam! Ko sem bežal pred teboj, se nisi branil iti za menoj in me iskati. Sprejmi me torej sedaj, ko te iščem in se skesan vračam k tvojim nogam! Dodeli mi iznova svojo milost, katero sem po svoji krivdi tako žalostno zapravil! Kesam se iz vsega srca. Najraje bi umrl žalosti, ko premišljujem, kolikrat sem ti obrnil hrbet. Odpusti mi po zasluženju svoje bridke smrti na križu. Zveži me s sladkimi vezmi svoje ljubezni in ne pripusti, da še kdaj pobegnem od tebe. Daj mi moč, da bom potrpežljivo prenašal vse križe, ki mi jih pošiljaš, zakaj zaslužil sem večne peklenske kazni. Dodeli, da objamem z ljubeznijo zaničevanje, katero mi nadevajo ljudje, kajti zaslužil sem, da bi bival na veke pod nogami peklenskih duhov. Skratka: dodeli, da se pokorim popolnoma tvojim navdihovanjem in da premagam po tvoji ljubezni vse človeške ozire. Odločil sem se od danes nadalje, da bodem služil le tebi. Naj poreko drugi, kar hočejo, le tebe bom ljubil, o moj najljubeznivejši Bog! Samo tebi hočem ugajati. Toda dodeli mi svojo pomoč, brez katere ničesar ne premorem. Ljubim te, moj Jezus, iz vsega srca, na tvojo kri zaupam. — Marija, moje upanje, pomagaj mi s svojo priprošnjo! Moja slava je, da sem tvoj služabnik in tvoja slava je, da si pribežališče grešnikov. Pomagaj mi, izveličaj me!

III.

Sedaj poglejmo revo duše, ki je v nemilosti božji. Ločena je od Boga, svoje največje dobrote: »Vaše hudobije vas ločijo od vašega Boga.« (Iz. 59, 2.) Tako ni več božja in Bog ni več njen: »Vi niste moje ljudstvo, in jaz nisem vaš.« (Oz. 1, 9.) A ne le, da ni več božja, marveč Bog jo sovraži in obsoja v pekel. Gospod sicer nobene svoje stvari ne sovraži, niti zverij: »Ljubiš namreč vse, kar je, in nič tega ne sovražiš, kar si ustvaril.« (Modr. 11, 25.) Grešnika pa Bog mora sovražiti: »Sovražiš vse, ki delajo krivico.« (Ps. 5, 7.) Dà, Bog mora sovražiti greh, ki je docela sovražen njegovi volji. Ko pa sovraži greh, mora sovražiti tudi grešnika, ki je združen z grehom: »Bog enako sovraži zlobneža in njegovo hudobijo!« (Modr. 14. 9.)

Če ima kdo posvetnega kneza za sovražnika, ne more nikdar mirno spati, ker se boji po pravici vsak hip smrtne obsodbe. Kdor pa ima Boga za sovražnika, kako bi mogel biti miren? Knezovi jezi se moreš umakniti, ako se skriješ v gozd, ali greš daleč v drugo kraljestvo; a kdo bi ubežal rokam božjim? »Kam pridem pred tvojim duhom, — pel je kraljevi pevec — in kam ubežim pred tvojim obličjem? Ako grem gori v nebesa, ti si tam, ako grem doli v pekel, ti si ondi . . . . . Tudi tje me bo vodila tvoja roka.« (Ps. 138, 8. 10.)

Bore grešniki! Pogubil jih je Bog, proklinjajo jih angeli, obsojajo svetniki, proklinjajo jih tudi na zemlji vsak dan vsi duhovniki in menihi, ko molijo v duhovskih molitvah: »Prekleti so, ki se od-

maknejo od tvojih zapovedij.« (Ps. 118, 21.) — Nadalje nas nemilost božja oropa vseh zaslug. Naj je zaslužil kak človek toliko, kolikor je sveti Pavel samotar, ki je preživel 98 let v neki jami, ali kolikor je sv. Frančišek Ksaverij, ki je pridobil Bogu deset milijonov duš, ali kolikor sv. apostol Pavel, ki si je stekel po besedi sv. Jeronima več zaslug nego vsi drugi apostoli: če pa je storil le en smrtni greh, vse je izgubil: »Vsa njegova pravična dela, katera je storil, bodo pozabljena.« (Eceh. 18, 24.) In to je podrtija, katero napravi nemilost božja: iz otroka božjega stori sužnja Luciferjevega, iz milega prijatelja največjega sovražnika, iz rajskega dediča peklenskega pogubljenca. Sv. Frančišek Saleški je rekel: »Ako bi mogli angeli jokati, gotovo bi sočutno plakali, ko zazró dušo, ki je storila smrten greh in izgubila milost božjo.«

Najgorje pa je to, da bi angeli jokali, ako bi mogli, grešnik pa ne joka. Sv. Avguštin pravi: »Če kdo izgubi kako živalco, ovčico, ne jé in ne spi, le joka; ako pa izgubi milost božjo, jé in spi in — ne joka.«

Vzdihljaji in prošnje.

To je moj tožni stan, v katerega sem zablodil. O moj Odrešenik, triintrideset let si se potil in trudil, da si me storil vrednega svoje milosti; jaz pa sem jo zavrgel s trenutnim uživanjem strupene naslade in izgubil za prazen nič. Hvala tvojemu usmiljenju, ki mi daje še časa, da si jo iznova pridobim, ako le hočem. Dà, hočem storiti, kar morem, da si jo zopet pridobim. Povej mi, kaj mi je storiti, da dobim od tebe odpuščanje! Ali naj se skesam? Dà, moj Jezus, kesam se iz

vsega srca, da sem žalil tvojo neskončno dobroto. Naj te li ljubim? Ljubim te nad vse stvari. Poprej sem preslabo vodil svoje srce, ljubil sem stvari in ničemurnost. Od danes nadalje pa hočem živeti le tebi, hočem ljubiti le tebe, moj Bog, moj zaklad, moje upanje in moja moč! Tvoje zasluge, tvoje rane naj bodo moje upanje in moja moč! Od tebe pričakujem moči, da ti ostanem zvest. Sprejmi me v svojo milost, o moj Izveličar, in ne dovoli, da te še kdaj zapustim. Odtrgaj me posvetnim željam in vnemi mi srce s svojo ljubeznijo: Vžgi v njem ogenj svoje ljubezni! — Marija, moja mati, daj, da se vnamem ljubezni do Boga, ki je vedno gorela v tvojem srcu!

Dvajseto premišljevanje.

Grešnikova nespamet.

„Modrost tega sveta je nespamet pri Bogu.“ *(I. Kor. 3, 19.)*

I.

Častiti Ivan iz Avile je hotel, da bi imel svet dve ječi, eno za nevernike, drugo pa za tiste, ki verujejo, a živé v grehu daleč od Boga. A poslednji sodijo malone v blaznico. Največja beda in nesreča teh revežev je ta, da se imajo za modre in previdne, pa so najneumnejši in najnespametnejši ljudje na svetu. Najgorje je še to, da je število takih ljudij nebroj: »Število nespametnikov je neskončno.« (Prid. 1, 15.) Ta zblazni zaradi častihlepnosti, oni

vsled nasladnosti, tretji zavoljo hlepenja po posvetnem bogastvu. In vsi taki se ne sramujejo imeti svetnike za zblaznele, zato, ker zaničujejo blaginjo tega sveta, da bi si pridobili večno izveličanje in pravo dobrino, ki je Bog. Nespameten jim je, kdor prenaša zaničevanje, odpušča tistim, ki ga razžalijo; nespameten, kdor se ogiblje čutnega veselja in se zatajuje; neumen, kdor se odreka časti in bogastvu, kdor ljubi samoto ter skrito in ponižno življenje. Pozabijo pa, da Gospod imenuje njih modrost nespamet: »Modrost tega sveta je nespamet pri Bogu.« (I. Kor. 3, 19.)

O pač bodo spoznali neki dan svojo nespamet, pa kdaj? Ko se ne bodo več mogli rešiti; takrat porekó brezupno: »Mi neumneži smo imeli njih življenje za nespamet, in njih konec za nečast.« (Modr. 5, 4.) O, kako smo bili nespametni! Imeli smo življenje svetnikov za norost, sedaj pa spoznamo, da smo bili mi norci: »Glej, kako so sedaj šteti med otroke božje, in njih delež je mej svetniki.« (N. n. m. 5, 5.) Glej, kako so že prišteti mej srečne otroke božje in so našli svojo srečo mej svetniki, srečo, ki bode večna in jih bode osrečevala vedno; mi pa smo zaostali mej četo sužnjev satanovih, obsojeni, da gorimo vso večnost v tej mučni ječi: »Mi tedaj smo zgrešili pot resnice — tako bodo sklepali svojo tožbo — in luč pravice nam ni svetila.« (N. n. m. 5, 6.) Zmotili smo se torej, ker smo zapirali oči božji luči; najbolj pa nas to onesrečuje, da svoje zmote ne moremo in nikdar ne bomo mogli popraviti, dokler Bog ostane Bog.

Kolika nespamet torej, ako izgubiš milost božjo zaradi umazane sebičnosti, vsled gizdave ničemurnosti, za kratko razveseljevanje! Kaj vse ne stori

podložnik, da si pridobi knezovo milost? O Bog! Zaradi borne nasladnosti izgubiti največjo dobroto, ki je Bog, izgubiti nebesa, izgubiti celo mir na tem svetu, pustiti, da vnide v dušo greh, ki jo bode s svojimi očitki vedno mučil, obsoditi se prostovoljno v večno revo, — kolika nespamet! Ali bi si dovolil ono prepovedano veselje, vedoč, da ti bo vsled tega roka odgorela na ognju, ali pa boš zato moral za eno leto v ječo? Ali bi storil ta greh, ako bi potem moral plačati sto zlatov? Veruješ in veš, da po grehu izgubiš Boga in nebesa ter se obsodiš v večni ogenj, — in vendar grešiš?

Vzdihljaji in prošnje.

O Bog moje duše, kaj bi bilo z menoj sedaj, ako bi se me ne bil ti tolikrat usmilil? V peklu bi bil, na kraju neumnežev, kakršen sem bil tudi sam. Zahvaljujem te, Gospod, in prosim, ne zapusti me v moji slepoti! Zaslužil sem pač, da bi bil zapuščen od tvoje luči, toda vidim, da me tvoja milost še ni zapustila. Čujem, kako me milo kliče in vabi, da prosim odpuščanja in da pričakujem od tebe velikih rečij navzlic velikim grehom, s katerimi sem te žalil. Dà, moj Izveličar, upam, da me sprejmeš za svojega otroka. Nisem vreden, da bi se še tako imenoval, ker sem te tolikrat bil v obraz: „Oče, nisem vreden, da bi se imenoval tvoj sin; grešil sem zoper nebo in zoper tebe.“ A čujem, da hodiš iskat izgubljenih ovčic, da ti je radost objemati izgubljene otroke. Mili moj Oče, kesam se, da sem te žalil; k tvojim nogam padem in jih objemam in ne odidem prej, da mi odpustiš in me

blagosloviš: „Ne izpustim te, dokler me ne blagosloviš.“ (I. Mojz. 32.) Blagoslovi me, moj Oče, in tvoj blagoslov naj mi podeli veliko žalost nad grehi in veliko ljubezen do tebe. Ljubim te, moj Oče, ljubim te iz vsega srca. Ne pripusti, da se še kdaj ločim od tebe! Vse mi vzemi, le svojo ljubezen mi pusti! — O Marija, če je Bog moj Oče, si ti moja mati. Blagoslovi me tudi ti! Ne zaslužim, da bi bil tvoj sin, vzemi me le za služabnika, toda izprosi mi, da bom služabnik, ki te bode vedno gorko ljubil in vedno zaupal v tvojo pomoč.

II.

Bore grešniki! Trudijo in poté se, da si pridobé posvetnih vednostij ali pa imetja za življenje, ki ima v kratkem nehati, zanemarjajo pa skrb za ono življenje, ki nikdar ne neha. Naposled izgube pamet tako, da ne zblazné samo, ampak se tudi poživinijo. Živijo po živalsko ter ne mislijo na to, kaj je dobro in kaj slabo; gredó edino le za svojimi živalskimi čutnimi nagoni, in objemajo to, kar za trenutek ugaja njih mesu, ne da bi se menili za to, kaj so izgubili, in da se pomikajo v večno pogubo. A to se ne pravi delati po človeško, ampak po živalsko. Sv. Ivan Zlatousti pravi: »Človeka imenujemo onega, ki ohrani človeško podobo; katera pa je človeška podoba? Njegov razum.« Razumen človek biti, se pravi, delati po svojem razumu, ne pa po čutnosti. Ako bi Bog podelil kaki živali razum in bi žival vsled tega razumno delovala, reklo bi se, da deluje po človeško; nasprotno pa, kadar človek dela po svoji čutnosti preko razuma, moramo reči, da dela po živalsko.

»Da bi bili pač pametni in umni in preudarili svoj konec!« (V. Mojz. 32, 29.) Kdor umno in previdno ravna, se ozira na bodočnost, to je na to, kar ga čaka koncem življenja: smrt, sodba in potem pekel ali nebesa. Koliko modrejši je kmet, ki se izveliča, od vladarja, kateri se pogubi! »Boljši je reven pa moder mladenič, kakor star pa neumen kralj, ki ne zna poskrbeti za bodočnost.« (Prid. 4, 13.) Ti moj Bog! Ali bi ga ne imeli za nespametnika, kdor bi postavil v nevarnost vse svoje imetje, da si pridobi za sedaj en zlat? Tistega pa, ki za kratko veselje izgubi dušo in se postavi v nevarnost, da jo izgubi za vedno, ne bomo imeli za neumneža? To je nesreča toliko duš, ki se pogubé, ker mislijo samo na sedanjo blaginjo in nezgodo, na prihodnjo srečo in nesrečo pa ne mislijo.

Gotovo nas Bog ni zato poslal na zemljo, da bi tu obogateli, si pridobili časti in stregli svoji čutnosti, ampak zato, da si zaslužimo večno življenje. Samo zato nam mora torej biti, da dosežemo ta namen: »Le eno je potrebno.« (Luk. 10, 42.) A prav na ta namen najmanj pazijo grešniki; samo na sedanjost mislijo, smrti gredo naproti, bližajo se že vratom večnosti in ne vedó, kam gredó. Kaj porečete o pomorščaku, — pravi sv. Avguštin — ki vprašan, kam gre, odgovori, da ne ve kam; vsakdo poreče, da ta vodi svojo ladijo v pogubo. »Tak je« — sklepa nato svetnik — »kdor teče izven pota.« Taki so tisti posvetni razumniki, ki znajo delati dobičke, prirejati si zabave, pridobivati si časti, ne umevajo pa izveličati svoje duše. Prebrisan je bil bogatin, znal je bogateti, a umrl je in je bil pokopan v pekel. Izveden je bil Aleksander

Veliki, znal si je pridobiti toliko kraljestev, a v malo letih je umrl in se je pogubil na večno. Bistroumen je bil angleški kralj Henrik VIII., znal je braniti se na prestolu, dočim je od cerkve odpadel; naposled pa je moral videti, da mu je izgubljena duša, in izpovedal je: »Vse smo izgubili!« — Koliko revežev sedaj žaluje in vzdihuje v peklu: »Kaj nam je pomagala prevzetnost? Ali bahanje z blagom, kaj nam je prineslo? Vse to je prošlo kakor senca.« (Modr. 5, 8.) Glejte, pravijo, vsa posvetna dobrota je za nas minula kakor senca in drugega nam ni ostalo, nego jok in večna kazen.

»Človek ima pred seboj življenje in smrt, kar hoče, mu bo dano.« (Sir. 15, 18.) Kristijan moj, na tem svetu je pred teboj življenje ali smrt, to je: ali se varuj prepovedanega sadu in si pridobi večno življenje, ali pa ga uživaj in ž njim tudi večno smrt! Kaj meniš? Kaj ti bolj ugaja? Izbiraj kot človek, ne kot žival! Izbiraj kot kristijan, ki ima vero in pravi: «Kaj pomaga človeku, če pridobi vesoljni svet, na svoji duši pa škodo trpi?« (Mat. 16, 26.)

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, dal si mi razum, podaril si mi luč vere, jaz pa sem živel poprej kakor žival. Izgubil sem tvojo milost zaradi grešnih nasladnostij svojih občutkov, ki so minule kakor veter. In ni mi preostalo drugega, nego očitki vesti in dolgovi pred tvojo božjo pravico: Ne obsodi svojega služabnika! O Gospod ne obsojaj me po zasluženju, ampak ravnaj z menoj po svojem usmiljenju! Dodeli mi luč, podeli mi žalost nad

storjenimi grehi in odpusti mi jih: „Zmotil sem se kakor ovca, ki se je izgubila, išči svojega služabnika!“ Izgubljena ovca sem; ako me ti ne poiščeš, se izgubim. Usmili se me zaradi krvi, ki si jo prelil iz ljubezni do mene! Kesam se, o največja dobrota, da sem te zapustil in se prostovoljno odrekel tvoji milosti. Žalosti želim umreti; a dodeli mi še večjo žalost! Stori, da pridem v nebesa prepevat tvoje usmiljenje! — O Marija, moja mati, ti moje pribežališče, prosi zame Jezusa, prosi ga, da mi odpusti in podeli sveto stanovitnost!

III.

Spoznajmo, da so tisti pravi modrijani, ki si vedó pridobiti božjo milost in nebesa. Prosimo torej vedno Gospoda, da nam podari vednost svetnikov, katero daje tem, ki ga prosijo: »Dal mu je spoznanje svetnikov.« (Modr. 10, 10.) Kako lepo vednost ima, kdor zna ljubiti Boga in izveličati svojo dušo; kdor zna ubrati pravo pot, ki vodi v večno izveličanje, in vé za pripomočke, da jo doseže! Poglavje o izveličanju duše je najimenitnejše, najpotrebnejše. Ako bi vse vedeli, izveličati pa bi se ne znali, nič bi nam ne hasnilo in za vedno bi bili nesrečni; nasprotno pa se osrečimo, ako znamo ljubiti Boga, in naj bi bili sicer tudi nevedni v vseh drugih rečeh: »Blagor mu, kdor tebe pozna, če tudi sicer ničesar ne vé« — je rekel sv. Avguštin. — Nekega dné je rekel brat Egidij svetemu Bonaventuri: »Blagor vam, oče Bonaventura, ki veste toliko rečij, jaz bore nevednež pa ničesar ne vem; lahko se bolj posvetite kakor jaz.« »Čuj,« — mu odgovori svetnik — »če kaka nevedna starka Boga bolj

ljubi kakor jaz, bo svetejša od mene.« Tedaj pa je jel brat Egidij na glas klicati: »Starka, starka, čuj, čuj, če Boga bolj ljubiš, se lahko bolj posvetiš, kakor naš o. Bonaventura!«

»Neuki vstajajo in si prisvajajo nebo« — pravi sv. Avguštin. Koliko neomikancev, ki ne znajo niti brati, pač pa ljubijo Boga, se izveliča! A koliko učenjakov tega sveta se pogubi! Toda prvi, ne zadnji, so v resnici modri. Tako veliki modrijani so bili: sv. Paškal, sv. Feliks kapucinec, sv. Ivan od Boga, čeprav so bili nevedni v posvetnih naukih! Kako modri so bili premnogi, ki so zapustili svet, in se zaprli v samostane, ali živeli v puščavah, kakor sv. Benedikt, sv. Frančišek Asiški, sv. Ljudevit Tuluški, ki se je odpovedal celo kraljestvu! Kako posebno modrih je bilo toliko mučenikov, toliko devic, ki so se odrekle zakonu z velikaši in šle umirat za Jezusa Kristusa! Celo posvetnjaki spoznavajo to resnico in pravijo o tistih, ki se darujejo Bogu: Blagor mu, moder je in si bode izveličal dušo. Skratka: Kdor zapusti posvetne dobrote in se daruje Bogu, imenuje se previden človek. Kdor pa zapusti Boga zaradi posvetnega blaga, kako naj ga imenujemo? Goljufan je, porečemo.

Brat moj, v kateri vrsti hočeš biti? Da si prav izbereš, svetuje ti sv. Ivan Zlatousti, da obiščeš pokopališče: Pojdimo na grobe! Pokopališče je dobra šola, da spoznamo ničemurnost posvetnega blaga in da se naučimo vednosti svetnikov. »Povej mi vendar,« — pravi Zlatousti — »ali moreš razločiti, kdo izmed onih je bil knez, bogatin, pisatelj? Kar se mene tiče, nič ne vidim, razen trohnobo, kosti, črvad. Vse je pravljica, sanje, senca.« — Vse reči tega sveta bodo v kratkem ponehale, minule bodo

kakor igrokaz, sanje, senca. Toda, kristijan, ako hočeš postati moder, ni zadosti, da spoznaš imenitnost svojega namena, treba se je poslužiti tudi pripomočkov, da ga dosežeš. Vsi bi se radi izveličali in posvetili; zakaj pa se ne poprimejo pripomočkov, zakaj se pogubé? — Treba je, da se ogibamo slabih priložnostij, da pogosto prejemamo svete zakramente, da molimo, pred vsem pa treba, da si globoko utisnemo v srce evangeljske resnice: »Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobi? Kdor ljubi svojo dušo, jo bode izgubil;« (Jan. 12, 25.) to se pravi, treba je izgubiti celo življenje, da si rešimo dušo: »Kdor hoče za menoj priti, zatáji samega sebe!« (Mat. 16, 24.) Kdor hoče iti za Jezusom Kristusom, mora lastni ljubezni prikratiti užitek, katerega išče: »Življenje po njegovi volji.« (Ps. 29, 6.) Izveličali se bodemo, ako dopolnimo voljo božjo. Te in druge slične resnice treba, da imamo vedno pred očmi.

Vzdihljaji in prošnje.

O usmiljeni Oče, glej na mojo revo in usmili se me! Razsvetli me in daj mi spoznati prejšnjo nespamet, da jo objokujem, daj mi spoznati svojo neskončno dobroto, da jo ljubim: Moj Jezus, ne izroči zverem duše, ki zaupa v te! Prelil si zame svojo kri, da bi me odrešil; ne pripusti, da bi bil še nadalje sužen hudobnih duhov, kakor sem bil popreje! Kesam se, o neskončna dobrota, da sem te zapustil. Proklinjam vse tiste trenutke, ko sem svojevoljno privolil v greh, in se udam tvoji volji, ki želi le moj blagor. Večni Oče, po zasluženju Jezusa Kristusa daj mi moč, da zvršim

vse, kar ti je všeč! Pusti, da poprej umrem, kakor nasprotujem tvoji volji! Pomagaj mi s svojo milostjo, da le na te obrnem vso svojo ljubezen in da se odtegnem vsem čuvstvom, ki se ne ravnajo po tebi! Ljubim te, o Bog moje duše, ljubim te nad vse stvari, od tebe pričakujem vso svojo blaginjo: odpuščanje, stanovitnost v tvoji ljubezni in nebeški raj, kjer te bom ljubil na veke. — O Marija, izprosi mi te milosti! Tvoj Sin ti ničesar ne odreče. Upanje moje, v tebe zaupam!

Enoindvajseto premišljevanje.

Grešnikovo nesrečno življenje in srečno življenje onega, ki ljubi Boga.

„Brezbožnikom ni miru, pravi Gospod.“ *(Iz. 48, 22.)*
„Velik mir je tistim, ki ljubijo tvojo postavo.“ *(Ps. 118, 165.)*

I.

Vsi ljudje na svetu se trudijo, da bi našli pokoj. Trudi se trgovec, vojak, pravdar, ker misli, da se osreči z dobičkom, s službo, z dobljeno pravdo, in tako dobi pokoj. A kaj iščete, revni zemljani, pokoja na svetu, ki ne more dati miru? Bog sam nam lahko dá pokoj: »Daj svojim služabnikom« — tako prosi sveta cerkev — »tistega miru, ki ga svet ne more dati.« Ne, svet z vsemi svojimi dobrinami ne more zadovoljiti človeškega srca, zakaj človek ni ustvarjen za te dobrote, namreč edino le za Boga; zato ga more zadovoljiti edino le Bog. Živali, ki so ustvarjene za čutno slast, najdejo pokoj v pozemski blaginji; dajte živini šop sena, dajte psu kos mesa,

in zadovoljni bodo, ničesar si več ne požele. Duša pa, ki je ustvarjena samo zato, da ljubi in se združi z Bogom, z vsem čutnim naslajanjem ne najde popokoja, Bog edini jo more popolnoma zadovoljiti.

Oni bogatin, ki je imel — kakor pripoveduje sv. Lukež (Luk. 12, 19.) — na svojem polju dobro letino, je rekel sam pri sebi: »Duša, veliko blaga imaš spravljenega za prav mnogo let: počivaj, jej, pij in bodi dobre volje.« A tega nesrečnega bogatina imenuje evangelij »neumneža«. »In po pravici,« — pravi sv. Bazilij ter vprašuje: — »imaš li svinjsko dušo? Je li tvoja duša kaka zver, ker jo misliš zadovoljiti z jedjo, pijačo in čutno slastjo?« Počivaj, jej, pij! Človek se pač more napolniti s posvetnimi nasladami, nasititi pa nikdar ne. »Napihniti se more ž njimi, nikdar pa nasititi« — pravi sv. Bernard. Isti svetnik piše o evangeliju: »Glej vse smo zapustili ....,« da je videl razne norce z raznimi neumnostmi. Vsi so trpeli silno lakoto; nekateri so si jo krotili z zemljo — podoba skopuha; drugi z zrakom — podoba tistih, ki hlepijo po časti; tretji so se drenjali okrog peči in požirali iskre, ki so švigale iz nje — podoba jezljivcev; zadnji pa so bili pri smrdečem jezeru ter pili smradno vodo — podoba nečistnikov. Svetnik se k njim obrne ter jim pravi: »Neumneži, ali ne veste, da te reči še bolj dražijo vašo lakoto, ne pa da bi je ukrotile? In res; posvetne reči lakoto povzročajo, nikar pa, da bi jo zatirale.« Posvetne stvari so navidezne dobrote in zato ne morejo nasititi človeškega srca: »Jedli ste, a niste se nasitili.» (Ag. 1, 6.) Cim več tedaj skopuh pridobi, tem več si želi še pridobiti. Sv. Avguštin pravi: »Več denarja ne zamaši žrela skopuhovega, ampak

ga še razširi.« Čim bolj se razkošnik valja po blatu, tem bolj se mu gabi, hkrati pa si ga tem bolj želi. In vendar, kako bi mogla blato in čutna naslada zadovoljiti srce! Prav tako se godi onemu, ki hlepi po slavi, ki se hoče nasititi z dimom, zakaj on se ozira bolj na to, česar mu manjka, kakor na to, kar ima. Aleksander Veliki se je jokal, ko si je podjarmil toliko kraljestev; in zakaj? Ker še ni gospodoval toliko drugim. — Ako bi dobrote tega sveta zadovoljile človeka, bi bili bogatini in vladarji popolnoma srečni; a izkušnja nas uči ravno nasprotno. Prav to trdi Salomon, ki pravi, da ni prikratil ničesar svojim počutkom: »In vsega, kar so poželele moje oči, jim nisem ničesar odrekel.« (Prid. 2, 10.) In vendar pravi: »Ničemurnost ničemurnostij in vse je ničemurnost.« S tem hoče reči: vse, kar je na svetu, je sama ničemurnost, sama laž, sama nespamet.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, kaj imam od tega, da sem te tolikrat žalil, kakor muke, bridkost in zavest, da sem zaslužil pekel! A te bridkosti, ki jo zdaj čutim, mi ni žal, še tolaži me, zakaj darilo je tvoje milosti in me navdaja z upanjem, da mi odpustiš, ker si v meni vzbudil bridkost. To pa mi je težko, da sem delal bridkosti tebi, moj Odrešenik, ki si me tako ljubil. Zaslužil sem, moj Gospod, da bi me bil tedaj zapustil; toda ne da bi me zapustil, ponujaš mi celo odpuščanje, dà, ti si sam prvi, ki prosiš miru. Dà, moj Jezus, hočem pokoja in želim tvojo milost bolj ko vsako drugo stvar. Kesam se, o neskončna dobrota, da

sem te žalil, umreti bi želel same žalosti. Odpusti mi po ljubezni, katero si imel do mene, ko si na križu izdihnil svojo dušo! Sprejmi me v svoje srce; izpremeni mi srce tako, da ti odslej napravim toliko veselja, kolikor sem ti doslej povzročil žalosti! Iz ljubezni do tebe se odpovem vsemu veselju, ki mi ga more dati svet in sklenem, da izgubim raje življenje, nego tvojo milost. Povej mi, kaj mi je storiti, in vse bom storil, da ti ustrežem. Kaj mi je mar veselje, kaj čast, kaj bogastvo! Samo tebe hočem, moj Bog, moje veselje, moja slava, moj zaklad, moje življenje, moja ljubezen, moje vse. Pomagaj mi, Gospod, da ti ostanem zvest! Daj, da te bom ljubil in potem stori z menoj, kar hočeš! — Marija, moja mati, in za Jezusom moje upanje, sprejmi me v svoje varstvo in daj, da se popolnoma udam Bogu.

II.

Posvetne dobrote — pravi Salomon — niso le ničemurne in ne zadovoljé duha, ampak ga še celo obtežijo: »In glej, vse je ničemurnost in nadloga duha.« (Prid. 1, 14.) Bore grešniki! Domnevajo si, da se s svojimi grehi osrečijo, a ne najdejo drugega nego bridkost in očitke: »Zatiranje in nesreča je na njih potih in poti miru ne poznajo.« (Ps. 13, 3.) Mir! Kakšen mir? Ne, pravi Gospod: »Brezbožnikom ni miru.« (Iz. 48, 22.) Najpreje greh povzroča strah pred božjo osveto. Če ima kdo mogočnega sovražnika, nikdar ne jé in ne spi mirno; kdor pa ima Boga za sovražnika, naj bi bil miren? »Groza njim, ki delajo hudo.« (Preg. 10, 29.) Kako se trese, kdor je v grehu, če čuti potres, če sliši le grom! Vsaka vejica,

ki se maje, ga straši: »Šum strahu je vedno v njegovih ušesih.« (Job. 15, 21.) Vedno beži, čeprav ne vidi nikogar, ki bi ga preganjal: »Brezbožnik beži, če ga prav nihče ne podi.« (Preg. 28, 1.) In kdo ga podi? Njegov lastni greh! Kajn, umorivši svojega brata Abela, je rekel: »Vsak, kdor me dobi, me bode umoril.« (I. Mojz. 4, 14.) In dasi mu je Gospod zagotavljal, da se ga nihče ne bode lotil, vendarle pravi sveto pismo, da je Kajn bival bežen na zemlji. Hodil je od kraja do kraja. Kdo ga je podil, ako ne njegov greh?

Nadalje greh vodi za sabo očitanje vesti, in to je tisti brezobzirni črv, ki vedno grize. Naj gre grešnik v gledališče, na zabavo, na izprehod, povsod mu očita vest: »Ti si pri Bogu v nemilosti; ako umreš, kam pojdeš?« Očitki vesti so tako huda muka tudi v tem življenju, da se mnogi sami končajo, da bi se jih iznebili. Eden teh je bil, kakor znano, Judež, ki se je v obupnosti obesil. O nekem drugem pripovedujejo, da je umoril otroka. Stopil je v samostan, da bi ubežal očitanju vesti. A niti v samostanu ni našel pokoja. Zato se je sam naznanil sodniku, in obsodili so ga na smrt.

Kaj je duša brez Boga? Sveti Duh pravi, da je viharno morje: »Hudobneži pa so kakor šumeče morje, ki ne more mirovati.« (Iz. 57, 20.) Vprašam: ako bi kdo prišel na zabavo, kjer je godba, ples in se nudijo razna krepila, pa bi ga ondi za noge obesili z glavo navzdol, bi se li mogel veseliti? Taka je s človekom, čegar duša je narobe in brez Boga, in če ga obdajajo tudi od vseh stranij posvetne dobrote. Jedel bo, pil bo, plesal bo; lepo ga bode krila ona draga suknja, dobil bo lepo

službo, dosegel bo mnogo časti, razsežno posestvo, pokoja pa ne bo našel nikdar: Ni ga miru brezbožnikom. Pokoj najdeš le pri Bogu, a Bog ga ne daja svojim sovražnikom, ampak svojim prijateljem.

Dobrote tega sveta — pravi sv. Vincencij Fererij — ostanejo zunaj in ne proderejo do srca: »Vode so, ki ne sežejo do tja, kjer je žeja.« Ta ali oni grešnik nosi pač lepo vezeno obleko, ima na prstu krasen diamant, jé po svojem okusu, njegovo srce pa je polno trnja in žolča. Zato vidiš, da je pri vsem svojem bogastvu, veselju in slasti vedno nemiren, pri vsaki nepriliki se razdraži, da je kakor stekel pes. Kdor ljubi Boga, udá se v nesreči v voljo božjo in ostane miren; kdor pa nasprotuje volji božji, se ne more upokojiti. Hudobnemu duhu služi tak revež, in satan ga s strahom in bridkostjo plačuje. Res, nikdar ne preide beseda božja, ki pravi: »Zato ker nisi služil Gospodu, svojemu Bogu, v veselju in v radosti srca pri obilnosti vseh rečij, boš služil svojemu sovražniku, ki ti ga bo Gospod poslal, v lakoti in žeji in nagoti in v vsem pomanjkanju.« (V. Mojz. 28, 47.) O, koliko trpi maščevalec, ko se je že osvetil, koliko nečistnik, ko je že dosegel svoj namen, koliko slavohlepnež ali skopuh! Mnogi bi postali veliki svetniki, ako bi trpeli toliko za Boga, kolikor trpé za svojo pogubo!

Vzdihljaji in prošnje.

O izgubljeno življenje! Moj Bog, koliko zasluženja bi imel sedaj za nebesa, ako bi bil trpel tebi v čast bolečine, ki sem jih prestal zato, da

sem te žalil! O moj Gospod, zakaj sem te zapustil, zakaj sem izgubil tvojo milost? Zaradi strupene in kratke naslade, ki je komaj, da sem jo okusil, že izginila, in mi zapustila srce polno trnja in bridkosti. O moji grehi! Zaničujem in proklinjam vas tisočkrat, blagoslavljam pa tvoje usmiljenje, moj Bog, ki me je prenašalo s toliko potrpnostjo. Ljubim te, o moj Stvarnik in Odrešenik, ki si dal življenje zame. In ker te ljubim, se kesam iz vsega srca, da sem te žalil. Moj Bog, zakaj sem te izgubil? Zakaj sem te zapustil? Sedaj spoznam zlo, katero sem storil in sklenem izgubiti raje vse, celo življenje, kakor tvojo ljubezen. Daj mi luč, večni Oče, po ljubezni Jezusa Kristusa! Daj mi spoznati, kolika dobrota si ti, kako nizkotne pa so dobrote, katere mi kaže hudobni duh, da bi izgubil tvojo milost! Ljubim te, a želim te še bolj ljubiti. Stori, da boš ti moja edina misel, moja edina želja, moja edina ljubezen! Vse to upam od tvoje dobrotljivosti po zasluženju tvojega Sina. — Marija, moja mati, po svoji ljubezni do Jezusa Kristusa mi izprosi luč in moč, da mu služim in ga ljubim do smrti!

III.

Vsa blaginja torej in vse veselje sveta ne more zadovoljiti človeškega srca. Kdo pa je more zadovoljiti? Samo Bog: »Vesêli se Gospoda, in dopolnil ti bo prošnje tvojega srca.« (Ps. 36, 4.) Srce človekovo vedno išče tiste dobrote, ki bi je zadovoljila. Če doseže bogastvo, veselje, čast, ni zadovoljno, zakaj to so omejene dobrote, človek pa je ustvarjen za brezmejno blaginjo. Ako najde Boga in se ž njim združi, potem šele je za-

dovoljen in ničesar si več ne želi: »Veseli se Gospoda, in dopolnil ti bo prošnje tvojega srca!« Sv. Avguštin ni našel pokoja ves čas, dokler je živel čutnemu veselju. Ko pa se je daroval Bogu, izpovedal je in rekel Gospodu: »Nemirno je naše srce, dokler ne počiva v tebi.« Moj Bog, — je rekel — sedaj spoznam, da je vsaka stvar ničemurnost in duševna muka, ti sam si pravi dušni mir. Zato je pisal, poučen po lastni izkušnji: »Kaj iščeš, revež, pri posvetnih dobrotah? Išči edino dobroto, ki strinja v sebi vse druge!« — Dokler je živel kralj David v grehu, hodil je na lov, na letovišče, na gostije in na vsa druga kraljevska razveseljevanja. A gostije, letovišča in vse druge stvari, ki jih je užival, so mu rekle: David, ti hočeš, da te me zadovoljimo? Ne, me ti ne moremo zadoščati. Kje je tvoj Bog? Pojdi in poišči svojega Boga, zakaj on sam te more zadovoljiti. Zato pa sredi svoje radosti David ni mogel drugače, nego jokati: »Moje solze so mi kruh po dnevu in po noči, ker mi vsak dan rekó: Kje je tvoj Bog.« (Ps. 41, 4.)

Kako vse drugače pa zadovoljuje Bog zveste duše, ki ga ljubijo! Sv. Frančišek Asiški je zavoljo Boga zapustil vse. Dasi bos in slabo oblečen, mraza in lakote premrt in zdelan, vendar občuti rajsko veselje, ko izgovarja samo besede: »Moj Bog in moje vse!« — Sv. Frančišek Borgijski je moral včasih, ko je postal menih, na potovanju prenočevati na slami. A bil je tako vesel, da vsled radosti pogosto ni mogel zaspati. — Enako tudi sveti Filip Neri. Ko je vse zapustil, ga je Bog tako napojil s tolažbo, da je včasih, ko je legel k počitku, moral zaklicati: Ali moj Jezus Kristus, pusti me, da zaspim.

— Sv. Frančišek Ksaverij se je trkal na svoje prsi, hodeč po indijskih planjavah, in klical: »Zadosti je, Gospod, zadosti je.« Zadosti je, nič več tolažbe, o Gospod, kajti moja duša je ne more več prenašati. — Sv. Terezija je rekla, da človeka bolj zadovolji ena sama kaplja nebeške tolažbe, kakor vse posvetno veselje in čutna slast. In zares, Bog je zvest svoji obljubi in bode dal tistim, ki iz ljubezni do njega popuste posvetne dobrote, že v tem življenju stoterni mir in zadovoljnost: »Slehernik, ki zapusti hišo ali brate itd. zavoljo mojega imena, bo stoterno prejel in dosegel večno življenje.« (Mat. 19, 29.)

Kaj naj torej iščemo? Pojdimo k Jezusu Kristusu, ki nas kliče, rekoč: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas bom okrepčal.« (Mat. 11, 28.) Duša, ki ljubi Boga, zadobi mir, ki presega vse veselje in razkošje, katero more dati čut in svet: »Mir božji, ki presega ves um.« (Fil. 4, 7.) Res je sicer, da v tem življenju trpe tudi svetniki, zakaj svet je kraj zasluženja, brez trpljenja pa se ne more nič zaslužiti; toda sv. Bonaventura pravi, da je ljubezen božja podobna medu, ki omili in posladi najgrenkejše reči: Kdor ljubi Boga, ljubi njegovo voljo, in je vesel tudi v nesreči, zakaj dobro ve, da je, ko živi v bridkosti, mil in všečen Bogu. O Bog, grešniki zaničujejo duhovno življenje, ne da bi ga bili poskusili: »Križ vidijo, mazila pa ne vidijo« — pravi sveti Bernard. Samo zatajevanje vidijo, v katerem žive, le veselje gledajo, kateremu so se odrekli ljubljenci božji, ne vidijo pa duhovne radosti, s katero jih Gospod objema. O da bi okusili grešniki mir, ki ga uživa duša, ki hrepeni le po Bogu! »Poku-

site in bodete videli, — pravi David — kako sladak je Gospod.« (Ps. 33, 8.) Brat moj, začni vsak dan premišljevati, pogosto hodi k svetemu obhajilu, pomudi se večkrat pred najsvetejšim zakramentom; zapusti svet in okleni se Boga in izkusil boš, da te bo Bog v kratkem času, ko se boš mudil pri njem, bolj oveseljeval, kakor te je svet z vsemi svojimi veselicami: Poskusi in poglej! Kdor ne okuša, ne more umeti, kako Bog zadovolji dušo, ki ga ljubi.

Vzdihljaji in prošnje.

Mili moj Odrešenik, kako sem mogel doslej biti tako slep, da sem za borno in kratko čutno veselje zapustil tebe, neskončno dobroto, tebe, vir vse tolažbe. Čudim se svoji zaslepljenosti, a še bolj občudujem tvojo usmiljenost, ki mi je tako dobrosrčno prizanašala. Zahvaljujem te, da mi daješ spoznati mojo neumnost in dolžnost, tebe ljubiti. Ljubim te, o moj Jezus, iz vse duše in želim, da bi te ljubil bolj in bolj. Razvnemi mi hrepenenje in ljubezen! O neskončno ljubeznivi, napolni me s svojo ljubeznijo, zakaj nobene reči bolj ne želiš, kakor da te ljubim: Ako hočeš, me moreš očistiti. Mili moj Odrešenik, očisti mi srce premnogih nečistih željâ, ki mi branijo tebe ljubiti tako, kakor želim. Meni ni mogoče storiti, da bi mi srce gorelo le zate in ne ljubilo nikogar drugega. Tvoja milost pa premore vse, kar hoče. Odtrgaj me vsega in izženi mi iz duše vsa čuvstva, tebi nasprotna, in osvoji me popolnoma! Kesam se nad vse, da sem te tolikokrat onečastil. Sklenem, da vse ostalo življenje po-

svetim tvoji sveti ljubezni; toda ti zvrši moj sklep! Zvrši ga po svoji krvi, katero si zame prelival v tolikih bolečinah in s toliko ljubeznijo. Ako povzročiš, da bode moje srce, ki je bilo svoj čas polno pozemskih želja, poslej čisti plamen tvoje ljubezni, bodi ta izprememba proslava tvoje vsemogočnosti, o neskončna dobrota! — O mati lepe ljubezni, izprosi mi po svojih prošnjah, da bom, kakor si bila vedno ti, ves goreč ljubezni do Boga!

Dvaindvajseto premišljevanje.

O grešni navadi.

„Hudobnežu ni nič mar, če pride v globočino pregreh.“ *(Preg. 18, 3.)*

I.

Največja škoda, ki nam jo je povzročil Adamov greh, je zlo, grešno nagnjenje. To je iztiskalo solze apostolu, opazivšemu, da ga žene poželenje v prav tiste grehe, pred katerimi se je zgražal. »Vidim drugo postavo v svojih udih, . . . katera me deva v sužnost pod postavo greha.« (Rim. 7, 23.) In prav tako je tudi nam težko dospeti brez krivde v blaženo domovino, ker smo obdani od poželjivosti in obkoljeni od tolikih sovražnikov, ki nas vabijo v greh. Gledé na to našo slabotnost, te vprašam: Kaj porečeš o brodniku, ki hoče ob velikem viharju preko morja v na pol podrti ladiji, katero misli tako obložiti z blagom, da bi se o mirnem vremenu gotovo pogreznila, če bi bila ladija sicer tudi dosti močna? Kaj porečeš o življenju tega brodarja? Isto velja o grešniku iz

navade, ki mora prebroditi morje življenja, viharno morje, kjer se jih toliko pogubi, s slabo, podrto ladijo, ki je naše meso, in jo hoče še obtežiti s svojimi grešnimi navadami. Jako težko se bode tak človek izveličal, zakaj grešna navada oslepi um, zakrkne srce in vsled tega povzroča, da grešnik ostane trdovraten do smrti.

Najprej grešna navada človeka zaslepi. Zakaj pač svetniki vedno prosijo Boga luči, ter se bojé, da ne bi zabredli v najgorje pregrehe? Zato, ker vedó, da lahko padejo v najhujše pregrehe, ako izgube le za hip razsvetljenje. Zakaj je toliko kristijanov hotelo trdovratno živeti v grehu, dokler se naposled niso pogubili? »Oslepila jih je njih zlobnost.« (Modr. 2, 21.) Greh jim je odvzel pogled in tako so se pogubili. Vsak greh vodi za seboj slepoto; čim večji je greh, tem večja je slepota. Bog je naša luč, čim bolj se torej duša oddaljuje od Boga, tem bolj oslepi: »Njegove kosti se bodo s pregrehami napolnile.« (Job. 20, 11.) Kakor v posodo, ki je polna prsti, ne more prodreti solnčna luč, tako v srce, polno pregrehe, ne more posijati božja luč. Zato vidimo, da nekateri zapuščeni grešniki izgube luč in tavajo od pregrehe do pregrehe in niti ne mislijo na to, da bi se poboljšali. Reveži, ko padejo v ono temno jamo, ne znajo več drugega, nego delati grehe, ne govore o ničemur, kakor o grehih, ne mislijo na nič drugega, razen na greh, in skoro že ne poznajo več, da je greh kaj zlobnega: »Grešna navada« — pravi sveti Avguštin — »ne pusti grešnikom, da bi videli zlobo, ki jo delajo.« Tako žive, kakor bi ne verovali v Boga, nebesa, pekel, večnost.

In glej, tisti greh, katerega so se poprej sra-

movali, jih nič več ne straši: »Naredi jih kakor kolo in kakor pleve na vetru.« (Ps. 82, 14.) »Poglejte,« — pravi sv. Gregorij — »kako lahko odlomi bilko veter, če je tudi majhen.« Prav tako tudi človek, ki je pred grehom vsaj nekaj časa kljuboval in se vojskoval z izkušnjavami, po grehu takoj zopet privoli v vsako izkušnjavo in greši ob vsaki priliki. In zakaj? Grešna navada mu je odvzela luč. Sv. Anzelm pravi, da ravna hudoba z grešniki kakor tičar, ki ima tiča na nit natvezenega: včasih ga izpusti, a kadar hoče, ga pritegne zopet k sebi; taki so, pravi svetnik, grešniki iz navade: »Slaba navada jih je vjela v mrežo, in sovražnik jih drži; čeprav zlete, vendar padejo v iste grehe.« Nekateri, pripomni sv. Bernardin Sienski, greše celo brez priložnosti. Svetnik meni, da so grešniki iz navade slični mlinom na sapo, katere vsak veter vrti; vsak šum jih goni, če tudi ni zrna za mletvo, dasitudi gospodar ne mara, da bi se vrtili. Lahko opazuješ, da grešnik iz navade brez priložnosti, celo brez veselja, dà, skoro proti svoji volji hiti za slabimi mislimi; grešna navada ga s silo podi. Sveti Ivan Zlatousti pravi: »Kaj trda je grešna navada, zakaj včasih sili v greh celo take, ki nočejo grešiti.« Tako je; zakaj grešna navada, pravi sv. Avguštin, postane nekako potrebna: »Ako se navadi ne ustavljaš, postane potreba.« In kakor pripominja sveti Bernardin, izpremeni se navada v drugo naravo. Kakor je človeku treba dihati, tako se zdi potrebno grešiti grešnikom iz navade, ki so postali sužnji greha: Rekel sem »sužnji«; služabniki namreč delajo za plačilo, sužnji pa s silo in brez plačila. Taki so oni reveži, ki greše iz navade.

»Brezbožnežu ni nič mar, če pride v

globočino pregreh.« (Preg. 18, 3.) Te besede pripisuje Zlatousti grešniku iz navade, ki je zakopan v brezdno temote, zaničuje opomine, pridige, kazni, pekel, Boga, zaničuje vse, in nesrečnež postane podoben jastrebu, ki raje pusti, da ga lovci ustrele, kakor bi odnehal od mrhovine. O. Rekupito pripoveduje, da je neki obsojenec na smrt, ko so ga že peljali na vislice, pogledal okrog sebe, opazil deklico in privolil v zlobno misel. Tudi o. Gesulf pripoveduje o nekem bogokletniku, ki je na smrt obsojen, ko so ga že spustili z lestvice, še zadnjič izustil bogokletje. In sv. Bernard dostavlja, da za grešnike iz navade ne kaže več moliti, ampak objokovati jih moramo kot pogubljene. Kako pa naj uidejo iz svoje propasti, če ne vidijo več? Tu ne pomaga nič, razen čudeža božje milosti. Odprli bodo svoje oči ti reveži v peklu, ko jim ne bode nič več pomagalo jih odpirati, kakor da najbridkeje objokujejo svojo nespamet.

Vzdihljaji in prošnje.

Moj Bog, odlikoval si me s svojimi dobrotami, ker si mi več dobrega storil, kakor drugim; jaz pa sem te odlikoval z grehi, ker sem te žalil bolj, ko vsako drugo osebo, ki jo poznam. O užaljeno srce mojega Odrešenika, ki si bilo na križu tako razbodeno in izmučeno po mojih grehih, daj mi po svojem zasluženju živo spoznanje in žalost nad mojimi krivicami! O moj Jezus, poln sem grehov, ti pa si vsemogočen, lahko me napolniš s svojo sveto ljubeznijo. V tebe zaupam, ker si neskončna dobrota in usmiljenost. Žal mi je, o največja dobrota, da sem te žalil. O da bi bil umrl

poprej, da bi te ne bil žalil nikdar! Izgubil sem te, a ti me nisi zabil, po tvojej luči to spoznavam. Ker pa me razsvetljuješ, dodeli mi tudi moč, da ti ostanem zvest. Obetam ti, da raje tisočkrat poprej umrem, nego bi te zopet zapustil. Na tvojo pomoč se opira moje zaupanje: V tebe Gospod, sem zaupal, ne bom osramočen na veke. V tebe, moj Jezus, zaupam, da se ne osramotim več po grehu in ne oropam tvoje milosti. — K tebi se obračam, o Marija, moja gospa: V tebe, gospa, sem zaupal, ne bom osramočen na veke. Na tvojo priprošnjo zaupam, o moje upanje, da ne postanem več sovražnik tvojega Sina. Prosi ga, da me pusti raje umreti, kakor da padem v to največjo nemilost!

II.

Nadalje grešna navada zakrkne srce: »Grešna navada srce zatrdi« — pravi Kornelij a Lapide. In po pravici; Bog to pripušča, da kaznuje, ker smo se ustavljali njegovemu klicu. Apostol pravi, da se Gospod »usmili, kogar hoče in zakrkne, kogar hoče.« (Rim. 9, 18.) Sv. Avguštin to tako-le razlaga: »Bog otrpne, da se noče usmiliti.« Bog namreč ne zakrkne grešnika, ampak mu odvzame milost, da kaznuje grešnika, ki je nehvaležno rabil njegovo milost. In tako mu srce zakrkne in okameni: »Njegovo srce je trdo kakor kamen, in zgoščeno kakor kovaško naklo.« (Job 41, 15.) Tako pa se zgodi, da se nekateri omehčajo in jokajo, ako so čuli govoriti o ostrosti božje sodbe, o kazni pogubljencev, o trpljenju Jezusa Kristusa, — grešnik iz navade pa je popolnoma hladen, govori in posluša ravnodušno, kakor bi ga vse to

nič ne brigalo in potemtakem bolj in bolj kameni: »Zgoščuje se kakor kovaško naklo.«

Tudi nagle in nepreviden smrti, potresi, grom in strela ga ne bode več prestrašila. Ne da bi ga vzburilo in privedlo k spoznanju, ampak zaziblje ga v ono smrtno spanje, v katerem dremlje izgubljeni: »Od tvojega pretenja, o Bog Jakopov, so zaspali.« (Ps. 75, 7.) Grešna navada mu polagoma tudi zamori očitke vesti. Največji grehi se mu nič več ne gabijo. Sv. Avguštin pravi: »Še tako ostudni grehi, ako pridejo v navado, se zde, da so majhni ali da še celo grehi niso.« Za grehom pride navadno neka sramota; a sv. Jeronim meni, da grešniki iz navade po grehu ne zardé: »Še sram jih ni če grešijo.« Sv. Peter primerja grešnika iz navade prasetu, ki se valja v blatu: »Skopana svinja se spet valja po blatu.« (II. Petr. 2, 22.) Kakor živinče, ki se valja po gnoju, ne čuti smradu, tako se godi grešniku iz navade; smradú, ki ga čutijo vsi drugi, ne čuti. In ko mu je gnoj zatemnil celo pogled, kaj čuda — pravi sv. Bernardin — ako niti ne opazi, da ga Bog tepe? Odtod prihaja, da se svojih grehov veseli, se jim smeje in ž njimi hvali, nikar da se žalosti nad njimi: »Veselé se, ko so delali hudo.« (Preg. 2, 14.) »Nespametnik kakor v smehu počenja hudobijo.« (Preg. 10, 23.) Niso li to znamenja otrpnelosti? Sv. Tomaž Vilanovski pravi, da so to znaki pogubljenja: »Zakrknjenost je sodba pogube.« Brat moj, boj se, da se ti kaj takega ne zgodi! Ako si v grešni navadi, glej, da jo hitro zapustiš, sedaj ko te Bog kliče. In če ti vest očita, bodi vesel, zakaj to je znamenje, da te Bog še ni zapustil. Toda poboljšaj se, in zapusti hitro grešno navado, sicer pritisne k rani rak in izgubljen bodeš.

Vzdihljaji in prošnje.

O Gospod, kako te morem dostojno zahvaliti za toliko milostij, ki si mi jih storil? Kolikokrat si me klical, in jaz sem se ti ustavljal! Mesto da bi te zahvaljeval in ljubil, ker si me odrešil pekla in poklical k izveličanju, nisem nehal te vedno iznova dražiti in ponavljati storjene krivice. Ne, moj Bog, nočem več zlorabljati tvoje potrpežljivosti, zadosti sem te žalil. Samo ti, neskončna dobrota, si me mogel doslej prenašati. A že vidim, da mi odslej ne boš več mogel zanašati; in po pravici. Odpusti mi torej, moj Gospod in največja dobrota, vse krivice, katere sem ti storil; kesam se jih iz vsega srca! Trdno sklenem, da te v bodoče več ne bom žalil. Kako? Naj te li še nadalje žalim? Spravi se z menoj, Bog moje duše, ne po mojem zasluženju, po katerem ne morem pričakovati drugega, nego kazen in pekel, ampak po zasluženju svojega Sina in mojega Odrešenika, na katerega se zanašam. Po ljubezni Jezusa Kristusa torej me sprejmi v svojo milost, daj mi stanovitnost v svoji ljubezni. Odtrgaj me vsem nečistim željam, in popolnoma me potegni nase! Ljubim te, o Bog, o največji ljubitelj duš, ki si vreden neskončne ljubezni. O da bi te bil vedno ljubil! — O Marija, moja mati, daj, da v ostalem življenju nikdar več ne žalim tvojega Sina, marveč ga ljubim ter objokujem pregrehe, s katerimi sem ga žalil!

III.

Ko oslepi na umu in zakrkne svoje srce, ne more biti drugače, nego da stori grešnik nesrečen konec in umre trdovraten v svojem grehu:

»Trdovratnemu srcu se bo naposled hudo godilo.« (Sir. 3, 27.) Pravičniki gredo po ravni poti: »Ravna je steza pravičnega za hojo.« (Iz. 26, 7.) Nasprotno pa hodijo grešniki iz navade vedno na okrog: »Okrog hodijo brezbožneži.« (Ps. 11, 9.) Za nekaj časa zapusté greh, a se kmalu vrnejo. Tem oznanja sveti Bernard pogubo: »Gorje človeku, ki hodi po tem okrožju« — A poreče kdo: Pred smrtjo se bom poboljšal. Toda težko se poboljša grešnik iz navade, tudi če bi dosegel starost. Sveti Duh pravi: »Mladenič, vajen svoje poti, tudi v starosti ne odstopi od nje.« (Preg. 22, 6.) Razlog je ta, kakor pravi sv. Tomaž Vilanovski, ker je naša moč jako slaba: »In vaša moč bo kakor sežgano predivo.« (Iz. 1, 31.) Iz tega sledi, pravi nadalje svetnik, da duša, ki je izgubila milost božjo, ne more obstati brez novih grehov. Poleg tega pa, kako pameten bi bil igralec, ki bi hotel prostovoljno izgubiti vse svoje imetje, češ, saj si je morda zopet pridobim v zadnji igri! Prav tako nespameten je, kdor živi v grehih in misli, da bode zadnji hip življenja vse popravil. Ali more zamorec izpremeniti svojo kožo ali pard svoje maroge? Kako pa bo lepo živel, kdor je bil dolgo v grešni navadi? »Ako more zamorec izpremeniti svojo kožo ali pard svoje maroge, tedaj boste tudi vi mogli storiti dobro, ko se navadite hudega.« (Jer. 13, 23.) Zato se zgodi, da se slednjič zastarani grešnik uda brezupnosti in tako konča življenje: »Kdor je pa trdega srca, bo padel v nesrečo.« (Preg. 28, 14.)

O besedah Jobovih: »Vsekal mi je rano za rano, planil je name kakor velikan,«

(Job 16, 15.) — govori sv. Gregorij tako-le: Če je koga sovražnik napadel, ima po prvem udarcu, ki ga je zadel, nemara še toliko moči, da bi se branil, toda čim večkrat je zadet, tem bolj izgubiva moči, dokler se naposled mrtev ne zgrudi. Tako je tudi z grehom: prvič, drugič ima grešnik še moč, kajpada s pomočjo milosti, ki ga podpira; a če naklada greh na greh, se greh ojunači: plane kakor velikan. Kako pa naj bi se grešnik, tako oslabljen in tolikrat ranjen, branil smrti? Greh je, da govorim z Jeremijem, kakor velikanska skala, ki stiska duše: »In položili so kamen name.« (Žal. p. 3, 53.) Prav tako težko je dvigniti se iz grešne navade — pravi sv. Bernard — kakor je težko človeku oprostiti se izpod velikanske skale, katere ne more odmakniti: »Težko vstane, kogar stiska teža grešne navade.«

Torej, poreče morda kak zastaran grešnik, zame ni več upanja? Ne, nisi brez upa, ako se hočeš poboljšati. A prav pripominja neki pisatelj, da je za hude bolezni treba tudi vrlo pripoznanih zdravil: »V hudih boleznih se začni zdraviti z najboljšimi zdravili!« Ako bi bolniku, ki je v smrtni nevarnosti, a ne mara vzeti zdravil, ker ne ve, kako silno slab je, rekel zdravnik: Prijatelj, umrl boš, če ne vzameš zdravil, kaj bi pač odgovoril bolnik? Glejte, bi rekel, pripravljen sem storiti kar hočete; gre se za življenje. — Kristijan! Isto velja tudi o tebi, ako si zastaran v grehih. Hudo si bolan, izmed tistih si eden, »ki se redko pozdravijo,« kakor pravi sveti Tomaž Vilanovski; na robu propada si. Hočeš li zopet ozdraveti, še je prilika, a ne pričakuj čudeža milosti božje. Silo si moraš delati, braniti se vsake priložnosti v greh, bežati pred slabimi tovariši in

ustavljati se njihovim nakanam. Priporočaj se Bogu v vseh izkušnjavah; poprimi se teh le pripomočkov: Spoveduj se pogosto, beri vsak dan iz kake pobožne knjige, priporočaj se stanovitno Mariji, presveti Devici, da ti izprosi milost, da se več ne povrneš v greh. Siliti se moraš, sicer se izpolni nad teboj beseda Gospodova: »V svojih grehih bodete umrli.« (Jan. 8, 21.) Ako pa se ne poboljšaš sedaj, ko te še Bog razsvetljuje, težko, težko si pomoreš kasneje. Čuj, kaj ti kliče Bog: »Lazar, pridi ven!« Bore grešnik, mrtev na duši, dvigni se iz temne jame grešnega življenja! Brž se odzovi in daruj Bogu in boj se, da ne bi bil morda to zadnji klic, s katerim te Bog vabi!

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog! naj li čakam, da me res zapustiš in pogubiš v pekel? O Gospod, počakaj me, saj se hočem poboljšati in darovati tebi! Povej mi, kaj naj storim in izvršiti hočem! O kri Jezusova, bodi mi v pomoč! Upanje grešnikov, Marija, pomagaj mi! In ti, večni Oče, usmili se me po zasluženju Jezusa in Marije! Kesam se, o neskončna dobrota božja, da sem te žalil; ljubim te nad vse. Odpusti mi po ljubezni Jezusa Kristusa in podeli mi svojo ljubezen! Podeli mi tudi velik strah pred pogubljenjem, ako bi te še kdaj razžalil! Moj Bog, daj mi razsvetljenja, luči in moči! Vsega pričakujem od tvoje usmiljenosti. Dal si mi toliko milostij, ko sem bival daleč od tebe; tem več jih pričakujem sedaj, ko sem sklenil povrniti se k tebi, ter ljubiti edino le tebe. Ljubim te, moj Bog, moje življenje, moje vse. — Ljubim

pa tudi tebe, mati moja, Marija. Tebi izročam svojo dušo; obvaruj jo s svojo priprošnjo, da ne pade več v nemilost pri Bogu!

Triindvajseto premišljevanje.

Kako hudobni duh slepi grešnike.

(Dasi je mnogo mislij, ki jih najdeš v tem premišljevanju, omenjenih že poprej, vendar ne bode odveč, ako jih skupno navedemo tukaj, da po zasluženju ocenimo slepila, s katerimi hudobni duh moti grešnika, da bi se vrnil v greh.)

I.

Mislimo si mladeniča, ki je padel v smrtne grehe. Spovedal se jih je in iznova je zadobil milost božjo. Hudobni duh pa ga zopet izkuša, da bi se vrnil v greh; mladenič se še brani, a že omahuje zaradi slepil, s katerimi ga moti hudobec. Mladenič, vprašam te, kaj misliš storiti? Hočeš li izgubiti milost božjo, ki si jo ravnokar pridobil, milost, ki je vredna več, kot celi svet? In za to-le borno naslado? Ali si hočeš sam podpisati smrtno obsodbo na veke in se pogubiti za vedno v pekel? Ne, mi odgovarjaš, nočem se pogubiti, izveličati se hočem; če sedajle grešim, se pa kasneje spovem. Glej, to je izkušnjavčevo prvo slepilo. Praviš torej, da se boš pozneje spovedal? Ali med tem si že pogubil svojo dušo. Povej mi, ako bi imel v roki drag kamen, vreden tisoč zlatov, ali bi ga vrgel v vodo, češ, kasneje se potrudim, da ga iznova dobim? Glej, v roki imaš prekrasen draguljec svoje duše, katero je odkupil s svojo krvjo Jezus Kristus, ti pa jo vržeš prostovoljno v pekel (z grehom se po pra-

vici božji pogubiš) in praviš: Upam, da jo kasneje pri spovedi še rešim! Če je pa več ne rešiš? Da jo rešiš, ti je treba pravega kesanja, pravo kesanje pa dá Bog; in če ti tega kesanja Bog ne da? In če te nenadoma ugrabi smrt in ti odvzame čas za spoved?

Praviš, da ne mine teden in spovedal se boš. A kdo ti je obljubil jutrišnji dan? Sv. Avguštin piše: »Jutrišnjega dneva Bog ni obljubil, morda ga bo dal, a nemara ga ne bo dal.« Jutrišnjega dneva torej ti Bog ni obljubil, morda ti ga da, morda ti ga odreče, kakor ga je odrekel tolikerim, ki so legli zvečer živi v posteljo, zjutraj pa so jih našli mrtve. Koliko jih je umrlo — in Bog je to pripustil — v trenutku, ko so delali greh, in pogubili so se v pekel. In če se zgodi takisto s teboj, kako bodeš zaviral svojo večno pogubo? Vedi, da s slepilom: »pozneje se spovem,« je odvedel hudobni duh tisoče in tisoče kristijanov v pekel. Težko se namreč najde grešnik, ki bi bil tako obupan, da bi se prav hotel pogubiti; vsi grešniki imajo takrat, ko greše, upanje, da se bodo spovedali; toda prav radi tega se jih je toliko pogubilo, in si sedaj ne mogó več pomagati.

Toda praviš: Sedajle se ne morem ustavljati tej izkušnjavi. Glej, to je drugo slepilo hudobnega duha, ki te mami z mislijo, kakor da ne bi imel moči ustavljati se preteči strasti. Najprej ti je treba vedeti, da je Bog, kakor pravi apostol, zvest in nas ne pripušča izkušati nad naše moči: »Bog pa je zvest, ki vas ne bode pustil izkušati nad to, kar morete.« (I. Kor. 10, 13.) Nadalje te vprašam: Ako si sedaj ne upaš ustavljati se, kako pa si boš upal kasneje? Pozneje so-

vražnik ne bo nehal izkušati te v druge grehe, in tedaj bo drznejši, ti pa slabejši. Ako si torej sedaj ne upaš vpihniti tega plamena, kako ga vpihneš tedaj, ko bo mnogo večji? Praviš: Bog mi bo dal svojo pomoč. A Bog ti daje to pomoč že sedaj, zakaj pa se nočeš ustavljati s to pomočjo? Mar upaš, da ti Bog nemara poveča svojo pomoč in milost, ko pomnožiš svoje grehe? In če sedaj želiš večje pomoči in kreposti, zakaj pa je od Boga ne prosiš? Morda dvomiš o zvestobi Boga, ki je obljubil dati vse, kar ga prosimo: »Prosite, in se vam bo dalo.« (Mat. 7, 7.) Bog ne razdere svoje besede; zateci se k njemu, in dal ti bo moč, ki ti je potrebna, da se boš mogel ustavljati. »Bog ne zapoveduje nič nemogočega« — govori cerkveni zbor tridentinski — »ampak zapovedujoč opominja, da storiš, kar moreš in prosiš, kar ne zmoreš in pomaga, da zmoreš.« (Ses. 6. c. 13.) Bog ne zahteva nemogočih stvarij, marveč, ko nalaga zapovedi, nas opominja, da storimo, kolikor moremo z dejansko njegovo milostjo; ako pa nam ta pomoč ne zadostuje, da se moremo ustavljati, tedaj nas opominja, naj prosimo večje pomoči, in ako prosimo, nam jo bode dal.

Vzdihljaji in prošnje.

Moj Bog, ker si mi bil torej ti tako dober, sem ti bil jaz tako nehvaležen! Vojskovala sva se; hotel sem od tebe bežati, ti pa si hitel za menoj; ti si hotel dobro, jaz pa sem ti delal hudo. O moj Gospod, če ne bi bilo drugega, že sama dobrota, ki si jo imel do mene, bi me morala napolniti z ljubeznijo do tebe. Množil sem grehe, ti pa si množil milosti. In kako sem zaslužil raz-

svetljenje, katero mi daješ sedaj? Moj Gospod, zahvaljujem te za to iz vsega srca in upam, da se ti bom zahvaljeval v bodoče vso večnost v raju. Po tvoji krvi upam, da se izveličam, in to upam za gotovo, ker si bil do mene toliko usmiljen. Za sedaj pa upam, da mi boš dal moč, da te nikdar več ne izdam. S tvojo pomočjo sklenem raje umreti tisočkrat, kakor da se povrnem v greh. Saj je to preveč, kar sem te žalil. V ostalem življenju te hočem ljubiti. In kako bi ne ljubil Boga, ki je zame umrl, potem pa me je prenašal s toliko potrpežljivostjo navzlic vsem krivicam, ki sem mu jih storil? Bog moje duše, kesam se iz vsega srca, od žalosti želim umreti. A če sem te zapuščal, te ljubim sedaj nad vse stvari, ljubim te bolj, ko samega sebe. Večni Oče, po zasluženju Jezusa Kristusa pomagaj revnemu grešniku, ki te hoče ljubiti. — Marija, moje upanje, pomagaj mi; izprosi mi milost, da pribežim vselej k tvojemu Sinu in k tebi, kadarkoli me bode izkušal hudobni duh, da bi iznova žalil Boga!

II.

Pravijo: Bog je usmiljen. To vam je tretje navadno slepilo grešnikov, vsled katerega se premnogi pogubé. Neki učeni pisatelj piše, da jih pride več v pekel zaradi usmiljenja, kakor zaradi pravice božje. Ti bore grešniki namreč predrzno zaupajo na usmiljenje božje in ne nehajo grešiti; in tako se pogubé. Kdo bi tajil, da je Bog usmiljen? A vkljubu svoji usmiljenosti, — koliko jih pahne vsak dan v pekel! Usmiljen je, pa tudi pravičen in zato je dolžan kaznovati grešnika. Usmili se, toda le tistega, ki se ga boji: »Kakor se oče usmili

otrok, usmili se Gospod bogaboječih.« (Ps. 102, 13.) Kdor pa ga zaničuje in zlorablja njegovo usmiljenje, da ga še bolj zaničuje, takemu pokaže svojo pravičnost. In zares: Bog odpusti greh, ne more nam pa odpustiti tega, da hočemo grešiti. Sv. Avguštin pravi, da kdor greši z mislijo, da se skesa po grehu, tisti ni spokornik, ampak le zasmehuje Boga. Nasprotno pa nas uči apostol, da se Bog ne dá zasmehovati: »Nikarte se ne motite: Bog se ne da zasmehovati.« (Gal. 6, 7.) To bi se reklo Boga zasmehovati, ako bi kdo žalil Boga, kakor in kadar bi se mu zdelo, nadejal pa bi se nebeškega raja.

Doslej se mi je Bog skazoval usmiljenega in me ni kaznoval; zatorej upam, da mi še v bodoče skaže svoje usmiljenje. Tako se glasi četrto slepilo. Torej zato, ker je bil Bog s teboj usmiljen doslej, bi se te moral usmiliti vedno in te ne bi smel nikdar kaznovati? Kratko in malo ne tako! Nasprotno, čim bolj usmiljen ti je bil doslej, tem bolj se ti je bati, da ti ne odpusti, ampak da te kaznuje, ako ga iznova razžališ: »Ne govori: Grešil sem in kaj žalega se mi je zgodilo? Najvišji je namreč potrpežljiv povračevalec.« (Sir. 5, 4.) Nikar ne reci, opominja modri Sirah, grešil sem, a nisem bil kaznovan, zakaj Bog sicer zanaša, a ne zanese vselej. Kadar se dopolni čas usmiljenja, ki ga je sklenil dati grešniku, kaznuje ga na enkrat za vse grehe. In čim dalje je čakal pokore, tem ostreja bo kazen, kakor zagotavlja sv. Gregorij: »Čim dalje čaka, tem trje kaznuje.«

Ako torej veš, moj brat, da si pogosto žalil Boga, a nisi bil zavržen v pekel, moraš reči: »Usmil-

jenje Gospodovo je, da nismo pokončani.« (Žal. p. 3, 22.) Hvala tebi, o Gospod, da me nisi zavrgel v pekel, kakor sem zaslužil! Pomisli, koliko se jih je pogubilo, ki so manj grešili, kakor ti! Zato pa glej, da izbrišeš svoje grehe pri Bogu s pokoro in z drugimi dobrimi deli. Potrpežljivost božja naj te navdušuje, ne da ga žališ še bolj, ampak da mu služiš in ga ljubiš, ker veš, da je bil do tebe bolj usmiljen nego do drugih.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj križani Jezus, moj Odrešenik in moj Bog, glej me izdajalca pri svojih nogah! Sram me je pred tvojim obličjem. Kolikokrat sem te zasmehoval, kolikokrat sem ti obetal, da te ne bom več žalil! A vsako obetanje je bilo novo izdajstvo, zakaj ko je prišla priložnost, sem pozabil nate in sem te zapustil iznova. Hvala ti, da me doslej še nisi zavrgel v pekel in pustiš, da klečim pred tvojimi nogami, me razsvetljuješ in kličeš v svojo ljubezen. Dà, moj Izveličar in moj Bog, hočem te ljubiti, nočem te več zaničevati. Zadosti si mi zanašal; vem, da mi več ne moreš prizanašati. Gorje mi, ako se po tolikih milostih še vrnem v greh! Gospod, zares hočem poboljšati svoje življenje in kolikor sem te poprej žalil, toliko te hočem odslej ljubiti. Tolaži me le to, da si neskončno dobrotljiv. Kesam se nad vse, da sem te tako zaničeval, in obetam ti v bodoče vso svojo ljubezen; odpusti mi po zasluženju svojega trpljenja, pozabi krivice, ki sem ti jih storil, in daj mi moč, da ti zvesto služim v ostalem življenju! Ljubim te, moja največja dobrota, in upam, da te bom

vedno ljubil. Mili moj Bog, nočem te več zapustiti! — O Marija, mati božja, združi me z Jezusom Kristusom in izprosi mi milost, da več ne odidem izpred njegovih nog! V tebe zaupam!

III.

Mlad sem še, Bog pa je potrpežljiv z mladino; kasneje se zopet vrnem k Bogu. Tako govori peto slepilo. Mlad si? Ne veš li, da Bog ne šteje let, ampak šteje grehe vsakaterega? Dà, mlad si, a kolikokrat si že grešil? Mnogo starcev ni storilo niti deseti del grehov, kolikor si jih storil ti. Ali ti ni znano, da je Bog natančno določil število in mero grehov, ki jih vsakomur hoče odpustiti? »Gospod potrpežljivo čaka,« — pravi sveto pismo — »da jih bode tepel po obilnosti grehov, ko pride sodnji dan.« (II. Mak. 6, 14.) To se pravi, da je Bog potrpežljiv in da čaka do gotovega obroka. Kadar je pa polna mera grehov, katero je sklenil odpustiti, potem ne prizanaša več, ampak kaznuje grešnika ter mu pošlje precej smrt ob času, ko je zrel za pogubljenje, ali pa ga prepusti grehu, in ta kazen je gorja od smrti: »Poberem mu plot, da bo oropan.« (Iz. 5, 5.) Če imaš kaj zemlje in si jo obdal s plotom in obdeloval več let in si napravljal mnogo stroškov in če naposled uvidiš, da vse to ne prinaša nobenega sadu, kaj storiš? Plot podereš in zemljo pustiš neobdelano. Boj se, da stori Bog tako tudi s teboj. Če boš nakladal greh na greh, ti vest ne bo očitala več grehov in ne boš več mislil na večnost niti na svojo dušo; izgubil boš vse razsvetljenje, izgubil strah: glej, plot je podrt, Bog te je zapustil.

Premislimo še zadnje slepilo. Praviš: Res je, da izgubim s tem grehom milost božjo in se obsodim v pekel; mogoče, da se s tem grehom celo pogubim; mogoče pa tudi, da se kasneje še spovem in izveličam. Da, priznavam, da se nemara še izveličaš, zakaj nisem prorok in zato ne morem za gotovo trditi, da se te Bog po tem grehu več ne usmili. A tega mi pa vendar ne moreš tajiti, da se prav lahko pogubiš po tolikih milostih, ki ti jih je izkazal Bog, ako se iznova povrneš v greh. Tako govori sveto pismo: »Trdovratnemu srcu se bode poslednjič hudo godilo.« (Sir. 3, 27.) »Kateri delajo hudo, bodo potrebljeni.« (Ps. 36, 9.) »Kar človek seje, to bode tudi žel.« (Gal. 6, 8.) Kdor grehe seje, bo naposled žel kazni in muke. »Klical sem vas, pa ste se branili ... zato se bom tudi jaz smejal k vaši pogubi in vas zasmehoval.« (Preg. 1, 24. 26.) Klical sem vas, pravi Bog, vi pa ste se iz mene norčevali; ob vaši smrti pa vas bom jaz zasmehoval. »Moje je maščevanje in jaz bom povrnil ob času.« (V. Mojz. 32, 35.) Meni se je osvetiti nad grehi in maščeval se bodem, ko pride čas. Tako torej govori sveto pismo o trdovratnih grešnikih, tako zahteva pravica, tako pamet. In ako naposled še praviš: Morda se pa vendarle navzlic vsemu temu še izveličam, — odgovarjam ti za sklep: Mogoče je; ali pa ni silno nespametno, naslanjati večno srečo svoje duše na besedico: »mogoče«, na tako nevarno besedo? Naj li postavljamo najimenitnejšo reč v tako silno nevarnost?

S takimi in enakimi slepili pritiska hudobni duh na tvojo dušo. Kaj mu odgovoriš?

Vzdihljaji in prošnje.

Mili moj Odrešenik, klečim pri tvojih nogah in te zahvaljujem, da me po tolikih grehih nisi zapustil. Koliko ljudij, ki so te manj žalili od mene, nima razsvetljenja, ki ga daješ meni! Spoznam, da me res hočeš izveličati, in jaz, zlasti da izpolnim tvojo voljo, se hočem rešiti. Dospeti hočem v nebesa, da bom ondi na vekomaj prepeval usmiljenje, katero si mi dodelil. Upam, da si mi že odpustil; toda če bi bil pri tebi še v nemilosti, ker se morda nisem tako skesal grehov, kakor bi bilo potrebno, kesam se sedaj iz vse duše, žal mi je nad vse. Po svojem usmiljenju odpusti mi in pomnoži mi bolj in bolj žalost nad tem, da sem žalil tebe, tako dobrega Boga! Daj mi žalost, daj mi ljubezen! Ljubim te nad vse stvari, a ljubim te premalo, ljubiti te hočem zelo in prav te ljubezni te prosim, te ljubezni upam od tebe. Usliši me, moj Jezus, saj si obljubil uslišati vsakogar, ki te bo prosil! — Mati božja, Marija, vsi mi pravijo, da ne pustiš nikogar brez tolažbe, kdor se ti priporoča. O moje upanje za Jezusom, k tebi pribežim in v tebe zaupam! Priporočaj me svojemu Sinu in reši me!

Štiriindvajseto premišljevanje.

O posebni sodbi.

„Vsem nam se je treba pokazati pred sodnji stol Kristusov."
(II. Kor. 5, 10.)

I.

Premišljujmo prihod k sodbi, zatožbo, izpraševanje in razsodbo. Kar se tiče prihoda duše pred

sodnika, je splošno mnenje bogoslovcev, da se posebna sodba prične v tistem hipu, ko človek izdahne, in da bode dušo sodil prav na tistem kraju, kjer se loči od telesa, Jezus Kristus, ki ne bode poslal k razpravi nikogar drugega, ampak bo prišel sam: »Ob uri, ki se nam ne zdi, pride Sin človekov.« (Luk. 12, 40.) »Dobrim se pokaže ljubeznivega, zlobnim pa strašnega« — pravi sv. Avguštin. Oj, kolika groza bode obdala tistega, ki bode videl prvič Odrešenika, in sicer srditega! »Kdo bode obstal pred obličjem njegovega srda?« (Nah. 1, 6.)

Ko je to premišljeval o. Ljudevit da Ponte, trepetal je tako, da se je hkrati tresla celo njegova celica. Ko je blaženi o. Juvenal Ancina slišal peti pesen »Dies illa« (‚Strašen dan bo dan plačila'), je premislil strah, ki obide dušo, ko stopa pred sodbo, in sklenil je zapustiti svet, kar je v resnici tudi storil. Jeza sodnikova pa bode znamenje obsojenja: »Kraljev srd je smrtni poslanec.« (Preg. 16, 14.) Sv. Bernard trdi, da bode duša takrat, ko ugleda Jezusa jeznega, trpela več, kakor če bi bila v samem peklu: »Raje bi bila v peklu.«

Včasih stopi zločincem mrzel pot na čelo, ko morajo pred svetnega sodnika. Ko je Pizon stopil pred senat (sodnike) v obleki hudodelcev, ga je bilo tako sram, da se je umoril. Kako bridko je sinu ali podložniku, če vidi zelo razjarjenega očeta ali kneza. Kako mučno pa bode šele duši, ko zagleda Jezusa Kristusa, ki ga je v življenju zaničevala! »Videli ga bodo, katerega so prebodli.« (Zah. 12, 10.) Duša bode opazila Jagnje božje, poprej tako potrpežljivo, sedaj silno razjarjeno, brez nade, da je še kdaj pomiri; prosila bode gore, naj padejo čreznjo,

naj jo skrijejo pred srdom jeznega Jagnjeta: »Gore, padite črez nas in skrijte nas pred jezo Jagnjeta.« (Skr. razod. 6, 16.) Sv. Lukež, govoreč o sodbi, pravi: »Takrat bodo videli Sinu človekovega.« (Luk. 21, 27.) Kako bridko bode grešniku, ko opazi sodnika v človeški podobi! Ob pogledu Sinu človekovega, ki je umrl za njegovo izveličanje, bode le še bolj čutil svojo nehvaležnost. Ko je šel Izveličar v nebo, so rekli angeli učencem: »Ta Jezus, ki je bil vzet od vas v nebo, pride zopet tako, kakor ste ga videli iti v nebo.« (Dej. ap. 1, 11.) Sodnik torej pride na sodbo z istimi ranami, s katerimi se je ločil od sveta. Pravičnike bodo rane tolažile, grešnike pa strašile. Ko je rekel Jožef svojim bratom: »Jaz sem Jožef, ki ste ga prodali«, pravi sveto pismo, da so od strahu obmolknili: »Bratje, od prevelikega strahu vsi prestrašeni, niso mogli odgovoriti.« (I. Mojz. 45, 3.) A kaj bode odgovoril grešnik Jezusu Kristusu? Bo li imel pogum, da prosi usmiljenja, ko bode v prvi vrsti primoran polagati račun o tem, kako je zaničeval ponujano mu usmiljenje? »Kako se drzneš prositi usmiljenja« — vpraša Evzebij Emisenski — »ker boš sojen zlasti zaradi zaničevanja usmiljenja božjega?«

»Kaj se bode torej zgodilo?« vprašuje sv. Avguštin. »Kam pobeži grešnik, ko bo videl nad seboj srditega sodnika, pod seboj odprt pekel, na desnici grehe kot tožnike, na levici hudobne duhove, pripravljene, da izvršé obsodbo, znotraj pa očitajočo vest; gorjé, od vseh stranij napaden, — kam pobeži grešnik?«

Tako torej bode tudi tvoja duša stopala pred večnega sodnika. Kakšna bo sodba?

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus! Vedno te hočem imenovati Jezusa, svojega Izveličarja; s tolažbo in pogumom me navdaja tvoje ime ter me spominja, da si moj Odrešenik, ki si umrl zame, da bi me rešil. Glej me pri svojih nogah; spoznam, da sem tolikokrat zaslužil pekel, kolikorkrat sem te žalil s smrtnim grehom. Ne zaslužim sicer odpuščanja, a ti si umrl, da bi meni odpustil:

Spomni se, o Jezus mili,
Da so zame te umorili.

Moj Jezus! Odpusti mi hitro, prej ko me prideš sodit! Tedaj te ne bom več mogel prositi usmiljenja, sedaj pa še prosim in pričakujem. Tedaj me bodo tvoje rane strašile, sedaj pa me navdajajo z zaupanjem. Mili moj Odrešenik! Kesam se nad vse, da sem žalil tvojo neskončno dobroto; sklenem, da raje sprejmem v bodoče vsako kazen, vsako izgubo, kakor da izgubim tvojo milost. Ljubim te iz vsega srca, imej z menoj usmiljenje: Usmili se me, o Bog, po svoji obilni milosti! — O Marija, mati usmiljenja in zagovornica grešnikov, izprosi mi veliko žalost nad grehi, odpuščanje in stanovitnost v božji ljubezni! Ljubim te, kraljica moja, in v tebe zaupam!

II.

Premišljuj zatožbo in izpraševanje: »Usedli so se k sodbi in knjige so se odprle.« (Dan. 7, 10.) Teh knjig bode dvoje: evangelij in vest. V evangeliju se bode bralo, kar bi bil zatoženec moral storiti, v vesti pa to, kar je storil: »Gledal bo vsakdo, kar je storil,« pravi sv. Jeronim. Na tehtnici božje pravice se tedaj ne bode tehtalo bogastvo,

dostojanstvo in slava oseb, ampak edino le dela: »Tehtan si bil na tehtnici, a prelehek si bil najden« (Dan. 5, 27.), je rekel Danijel kralju Baltazarju. Oče Alvarez te besede tako-le razlaga: »Na tehtnico se ne deva ne zlato, ne bogastvo, tehta se samo kralj.« Nato bodo prišli zatožniki, in sicer najpoprej hudobni duh: »Navzoč bode hudobec«, pravi sv. Avguštin, »pred sodnjim stolom Kristusovim in izpovedal bode besede tvojih obljub. V obraz nam bode vrgel vse, kar smo storili, in kateri dan, katero uro smo grešili.« »Izpovedal bode besede tvojih obljub,« to se pravi: objavil bo vse naše obljube, katerih nismo izvršili; naštel bo vse grehe, in dan in uro, kdaj smo jih storili. Potem pa poreče sodniku, kakor piše sv. Ciprijan: »Mene zanje ni nihče udaril za uho, nihče bičal.« Gospod, jaz za tega zločinca nisem nikdar trpel, on pa je zapustil tebe, ki si zanj umrl, da bi se izveličal, in je postal moj suženj, zato mora odslej biti moj. Tožili ga bodo tudi angeli varihi, kakor trdi Origen: »Vsak izmed angelov bode izpričal, koliko let se je zanj trudil, on pa je njih opomine zaničeval.« »Vsi njeni prijatelji jo zaničujejo in so postali njeni sovražniki.« (Žal. pes. 1, 2.) Tožili bodo zatoženca zidovi, med katerimi je grešil: »Kameni iz stene bodo vpili.« (Hab. 2, 11.) Tožila ga bode vest: »Njih vest bode pričala tisti dan, kadar bode Bog sodil.« (Rimlj. 2, 15. 16.) Celo grehi sami — pravi sv. Bernard — bodo govorili in porečejo: »Ti si nas storil, tvoja dela smo, ne zapustimo te.« Naposled — pripominja Ivan Zlatousti — bodo tožile rane Jezusa Kristusa: »Žreblji bodo nad teboj tožili, rane bodo proti tebi pričale, križ Kristusov bo govoril zoper te.«

Potem se prične izpraševanje. Gospod pravi: »Tisti dan bom preiskoval Jeruzalem s svetilnicami.« (Sof. 1, 12.) Luč, pravi Mendozza, prodre vse hišne kote. Kornelij a Lapide pojasnjuje to vrsto in pravi, da bode Bog potem grešniku predočil zglede svetnikov in vsa razsvetljenja in navdihovanja, katera mu je podelil v življenju, prav tako tudi vsa leta, ki mu jih je dal, da bi delal dobro: »Poklical je zoper mene čas.« (Žal. p. 1, 15.) Takrat boš moral dati račun od vsakega pogleda svojih očij, pravi sv. Anzelm. »Cistil bo sinove Levijeve in jih precejal kakor zlato.« (Mal. 3, 3.) Kakor se preceja zlato in loči od žlindre, tako se bodo preiskala dobra dela, spovedi, obhajila itd. »Kadar pride pravi čas, sodil bom pravično.« (Ps. 74, 3.) Skratka: pri sodbi se bo, kakor pravi sv. Peter, komaj pravičnik izveličal: »Če bo pravičnik komaj izveličan, kje se bo pa pokazal zlobnež in grešnik?« (I. Pet. 4, 18.) Če je treba položiti račun o vsaki nepotrebni besedi, kako pa ga bodeš dajal o tolikih slabih mislih, v katere si privolil, o tolikih nečistih besedah! Sv. Gregorij pravi: »Če se zahteva račun od nepotrebne besede, koliko bolj se zahteva od nečiste besede?« Zlasti pa govori Gospod onim, ki so v svojem življenju dajali mnogo pohujšanja in mu tako oropali duše, z besedo prerokovo: »Planil bom nanje kakor medvedka, kadar ji vzamejo mladiče.« (Oz. 13, 8.) Ko pa se bode govorilo o delih, poreče sodnik: »Dajte mu sadú njegovih rok« (Preg 31.), plačajte ga po delih, katera je izvršil.

Kako oster in natančen odgovor bodeš moral dajati o vsem svojem življenju. Dobro to premisli in potem uravnavaj vse svoje življenje!

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus! Če bi mi hotel vračati sedaj po delih, ki sem jih storil, ne zadelo bi me nič drugega, nego pekel. O Bog, kolikokrat sem si sam podpisal odsodbo v strašni kraj trpljenja! Zahvaljujem te za potrpežljivost, ki si jo imel z menoj, da si mi prizanašal toliko časa. O Bog, ako bi se moral sedaj prikazati pred tvojim sodnjim stolom, kakšen račun bi ti dal o svojem življenju? „Ne hodi v sodbo s svojim hlapcem!" (Ps. 142, 3.) Gospod, počakaj me še malo, ne sodi me sedaj! Ako bi me sodil danes, kaj bi bilo z menoj? Počakaj me; toliko milostij si mi podelil že doslej, daj mi še to, da občutim veliko žalost nad svojimi grehi! Kesam se, o največja dobrota, da sem te tolikokrat zaničeval. Ljubim te nad vse stvari. Večni Oče, po ljubezni Jezusa Kristusa mi odpusti in po njegovem zasluženju mi dodeli sveto stanovitnost! Moj Jezus, vse pričakujem od tvoje svete krvi! — Presveta Marija, v tebe zaupam: „Oj, obrni tedaj, naša pomočnica, svoje milostljive oči v nas!" Ozri se na mojo revščino in usmili se me!

III.

Ako se hoče duša večno izveličati, mora biti pri sodbi njeno življenje podobno življenju Jezusa Kristusa: »Katere je poprej vedel, jih je tudi poprej odločil, da bodo enaki podobi njegovega Sina.« (Rimlj. 8, 29.) To je s strahom navdajalo Joba: »Kaj bom namreč storil, ko bo Bog vstal sodit; in ko bo vprašal, kaj mu bom odgovoril?« (Job 31, 14.) Kralj Filip II. je pokaral služabnika, ki se mu je na-

lagal, z besedami: »Tako me slepiš?« Ta revež pa je šel na svoj dom in je umrl od žalosti. Kaj pa bo počel in kaj odgovoril grešnik Jezusu Kristusu? Storil bode kakor oni evangeljski gost, ki je prišel brez svatovskega oblačila in je molčal, ker ni vedel, kaj naj bi odgovoril: »On pa je umolknil.« (Mat. 22, 12.) In prav greh mu zamaši usta. Sv. Bazilij pravi, da bode grešnik takrat bolj zardeval zaradi sramote, kakor bi ga mučil peklenski ogenj: »Groznejša od ognja bo njih sramota.«

Naposled bode sodnik izrekel obsodbo: »Poberi se od mene, prokleti, v večni ogenj!« (Mat. 25, 34.) Oj, kako strašen glas bo to! »Kako grozno se bode razlegal ta grom!« pravi Kartuzijan. Sv. Anzelm pa piše: »Kdor se ne strese pri tako gromoviti besedi, ta ne spi samo, ampak je že mrtev.« In sv. Evzebij pripominja, da prevzame tak strah grešnike, ko bodo čuli besedo obsodbe, da bi od strahu iznova umrli, ako bi mogli. »Tolik strah bo prevzel zlobneže, ko zagledajo Sodnika, ki govori obsodbo, da bi zopet umrli, ako ne bi bili nesmrtni.« Tam — pravi sv. Tomaž Vilanovski — ni več kraja za molitev, ni več možno priprošnjikom se priporočati: »Ni kraja za molitev, noben priprošnjik ne bode pomagal, ne prijatelj, ne oče.« H komu torej naj pribežé? Nemara k Bogu, katerega so tako zaničevali? Ali pa naj pribeže k svetnikom? Ali k preblaženi Devici Mariji? Nikakor ne, zakaj takrat bodo »zvezde (in to so sveti priprošnjiki) padale z neba, in luna (kar je Marija) ne bode dala svoje svetlobe.« (Mat. 24.) »Bežala bo Marija od nebeških vrat« pravi sv. Avguštin.

O Bog, kliče sv. Tomaž Vilanovski, kako hladnokrvni čujemo govoriti o sodbi, kakor bi nas ne mogla

zadeti obsodba, ali kakor da bi ne smeli biti sojeni: »Kako brezskrbno govorimo in poslušamo o tem, kakor bi nas ne brigala obsodba, ali kakor bi nam tisti dan nikdar ne napočil.« In kako nespametno je, pripominja isti svetnik, brezskrbno živeti v toliki nevarnosti! Ne govori, brat moj, — svari sv. Avguštin — kaj, Bog da me bode res pahnil v pekel? Nikar ne govori — pravi svetnik — zakaj tudi Judje niso verjeli, da bodo pogaženi, toliko zavrženih ni verjelo, da pojdejo v pekel, toda prišel je konec in ž njim kazen: »Konec pride, pride konec... tedaj bom izpustil ves svoj srd nad te in te bom sodil.« (Eceh. 7, 6. 8.) In tako se bode zgodilo tudi tebi, — pravi sv. Avguštin: »Pride dan sodbe in spoznal boš, da je resnično, kar je Bog zažugal.« Sedaj si še lahko izberemo sodbo kakršnokoli hočemo. »V naši moči je«, pravi sv. Eligij, »da si izberemo, kako bomo sojeni.« A kaj nam je storiti? Račune moramo pripraviti, predno se prične sodba. »Pred sodbo si pripravi pravico.« (Sir. 18, 19.) Previdni trgovci — pripoveduje sv. Bonaventura — pogosto pregledujejo in popravljajo svoje račune. »Predno se je začela sodba, si še lahko pridobiš sodnika, nikakor pa ne več po sodbi«, pravi sv. Avguštin. Recimo torej Gospodu, kakor je molil sv. Bernard: »Kot obsojenec se hočem pokazati pred teboj, ne pa kot tak, ki ima biti šele sojen.« Moj sodnik, hočem, da me v tem življenju sodiš in kaznuješ, sedaj ko je še čas milosti in mi še moreš odpustiti, zakaj po smrti napoči čas pravice!

Vzdihljaji in prošnje.

Moj Bog, če se zdaj ne spravim s teboj, potem ne bode več časa s teboj se sprijazniti. A

kako naj se spravim s teboj jaz, ki sem tolikokrat zaničeval tvoje prijateljstvo zaradi gnusnega živalskega razkošja! Z nehvaležnostjo sem plačeval tvojo neskončno ljubezen. A kakšno dostojno zadoščenje pač more dati stvar za krivico, ki jo je storila svojemu stvarniku? O moj Gospod, zahvalim te, da mi je dalo tvoje usmiljenje način, po katerem naj ti zadostujem in se izpokorim. Darujem ti kri in smrt Jezusa, tvojega Sina, in glej, s tem je črez mero zadoščeno tvoji pravici in ti si spravljen z menoj. Kajpada je potrebno tudi še moje kesanje. Da, moj Bog, kesam se iz vsega srca vseh krivic, ki sem ti jih storil. Sedaj me sodi, o moj Odrešenik. Proklinjam vse grehe, s katerimi sem te žalil. Ljubim te iz vsega srca nad vse stvari in sklenem, da te bom vedno ljubil; raje umrem, kakor bi tebe še kdaj žalil. Obljubil si, da odpustiš vsakomur, ki se skesa; sodi me torej sedaj in odveži me mojih grehov! Sprejmem kazen, ki jo zaslužim, da mi le vrneš svojo milost; ohrani me v nji do smrti. — O Marija, moja mati, zahvalim te za toliko milostij, ki si mi jih izprosila; ne nehaj me varovati do konca življenja!

Petindvajseto premišljevanje.

O poslednji sodbi.

„Spoznali bodo Gospoda, ko bo delal sodbo.“ *(Ps. 9, 17.)*

I.

Dandanes, ako prav premislimo, ni na svetu tako zaničevane osebe, kakor je Jezus Kristus. Bolj se ozirajo na preprostega človeka, kakor na Boga, zakaj

bojé se, da ne bi človek opazil, da je preveč žaljen, vzkipel in jezen želel se osvetiti. Bogu pa delajo krivico, in sicer pogosto, ne da bi se bali osvete, kakor da se Bog ne more maščevati, kadar le hoče. »Domišljevali so si ga, kakor bi Vsemogočni nič ne mogel storiti.« (Job 22, 17.) Zato pa je določil Odrešenik dan splošne sodbe, ki ga sv. pismo sploh imenuje »Dan Gospodov.« Takrat se pokaže Jezus Kristus takega Gospoda, kakršen je: »Spoznali bodo Gospoda, ko bo delal sodbo.« (Ps. 9, 17.) Zato se ta dan ne imenuje več dan usmiljenja in odpuščanja, ampak »dan jeze, dan stiske in bridkosti, dan nadloge in reve«. (Sof. 1, 15.) Zares, kajti takrat si bode Gospod iznova pridobil čast, katero so mu kratili grešniki na svetu. Poglejmo, kako se bode razvila sodba tistega velikega dne.

Predno nastopi sodnik, »pojde ogenj pred njim«. (Ps. 96, 3.) Z neba bo padel ogenj, da požre zemljo in vse stvari na njej. »Zemlja in stvari, ki so na njej, bodo zgorele.« (II. Pet. 3, 10.) Palače, cerkve, vasi, mesta, kraljestva, vse se izpremeni v kup pepela. Očistiti se mora to bivališče, okuženo z grehi. Tak bode konec bogastvu, slavi in razkošju sveta. Ko pomró ljudje, zapoje tromba, in vsi bodo vstali. »Zapela bo trobenta, in mrtvi bodo vstali.« (I. Kor. 15, 52.) Sv. Jeronim pravi: »Kolikorkrat premišljujem dan sodbe, trepetam; vedno se mi zdi, da buči tromba v mojih ušesih: Vstanite mrliči, pridite k sodbi.« Vsled glasu te trombe se bodo dvignile lepe duše blažencev, da se združijo s telesi, v katerih so služile Bogu za svojega življenja. In nesrečne duše pogubljencev pridejo iz pekla, da se snidejo z zavrženimi trupli, v katerih so žalile Boga.

O, kolika razlika bode takrat med telesi izveličanih in pogubljenih! Blaženci bodo lepi, beli, blesteči bolj kakor solnce: »Tedaj se bodo svetili pravičniki kakor solnce.« (Mat. 13, 43.) Blagor mu, kdor v tem življenju zna zatajevati svoje meso ter mu ne dopušča prepovedanega veselja, in da je še bolj kroti, mu odreka celo pripuščeno čutno uživanje, in je mrtviči, kakor so delali svetniki. Zadovoljni bodo zato takrat, kakor je bil sv. Peter Alkantarski, ki je po smrti rekel sv. Tereziji: »O blažena pokora, ki mi je prislužila toliko slavo!« Nasprotno pa bodo trupla zavržencev ostudna, črna, smrdljiva, in kako mučno bode zavrženim, ko se bodo morali družiti s telesi! Zavrženo truplo, poreče duša, da bi zadovoljila tebe, pogubila sem sebe. In truplo poreče: Prokleta duša, imela si razum, zakaj si mi dovolila uživanje, ki je pogubilo tebe in mene za večnost?

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus in moj Odrešenik, ki boš kdaj tudi moj sodnik, odpusti mi, predno napoči tisti dan. Ne obrni svojega obličja od mene! Sedaj si mi še oče; kot oče sprejmi milostno otroka, ki se vrača skesan k tvojim nogam! Oče moj, prosim te odpuščanja; po krivici sem te žalil, po krivici zapustil; kratko malo nisi zaslužil, da bi se bil tako vedel do tebe. Kesam se, obžalujem svoje grehe iz vsega srca. Odpusti mi! Ne obrni svojega obličja od mene! Ne odvrni mi svojega obraza, ne zavrzi me, kakor zaslužim. Spominjaj se krvi, ki si jo zame prelil in usmili se me! Moj Jezus, nočem drugega sodnika, kakor tebe! Sv. Tomaž Vilanovski je rekel: „Rad hočem,

da me sodi tisti, ki je zame umrl, ki se je dal obsoditi na križ, da me ne bi obsodil." Isto je že poprej izrekel sv. Pavel: „Kdo nas bode obsodil? Kristus Jezus, ki je umrl!" (Rim. 8, 34.) Moj Oče, ljubim te, v bodoče se nočem več ločiti od tvojih nog. Pozabi krivice tebi storjene, in daj mi veliko ljubezen do tvoje dobrotljivosti! Želim te bolj ljubiti, kakor sem te žalil; toda če mi ne pomoreš, te ne bom mogel ljubiti. Pomagaj mi, moj Jezus, da živim hvaležen tvoji ljubezni in da se tisti dan znajdem v dolini Jozafatski med tvojimi ljubitelji! — O Marija, moja kraljica in priprošnjica, sedaj mi pomagaj; zakaj če se pogubim, mi tisti dan ne boš več mogla pomoči! Saj prosiš za vse, prosi tudi zame, ker hočem biti tvoj pobožni služabnik ter trdno zaupam nate!

II.

Ko bodo ljudje vstali, jim povedó angeli, naj gredó vsi v dolino Jozafat, da bodo ondi sojeni. »Ljudstva, ljudstva, v dolino razsojevanja, ker blizu je dan Gospodov.« (Joel 3, 14.) Ko se ondi snidejo, prišli bodo angeli in ločili zavržene od izvoljenih: »Angeli pojdejo venkaj in bodo odločili hudobne iz srede pravičnih.« (Mat. 13, 49.) Pravični bodo ostali na desnici, zavrženci pa pojdejo na levico. Kako mučno bi bilo marsikomu, ako bi ga izobčili iz družbe ali iz cerkve! A koliko bolj jih bo tedaj bolelo to, da so izpahnjeni iz družbe svetnikov. »Kaj meniš, kako bodo zmedeni krivičniki tedaj, ko se bodo ločili od pravičnih in ostanejo sami?« Sveti Ivan Zlatousti pravi, da bi bila ta sramota že dovolj pekla zavrženim, če bi tudi nobene druge bolečine ne trpeli:

»In če bi sicer ničesar ne trpeli, sama tista sramota bi bila zanje dosti kazni.« Sin se bo ločil od svojega očeta, mož od svoje žene, gospod od svojega služabnika. »Eden bo vzet, eden popuščen.« (Mat. 24, 40.) Brat moj, povej mi vendar, kaj meniš? Kje bodeš takrat ti? Ne bi li maral biti na desnici? Dragi moj, zapusti pot, ki vodi na levico!

Na tem svetu štejejo med srečne kneze in bogatine, zaničujejo pa svetnike, ki žive revno in ponižno. Oj, vi srečni ljubitelji božji, ne žalujte, če vas svet sovraži in preganja: »Vaša žalost se izpremeni v veselje.« (Jan. 16, 20.) Tedaj vas bodo imenovali resnično srečne in dosegli bodete celo čast, da vas bodo nazivali dvornike Jezusa Kristusa. Kako se bode odlikoval takrat sv. Peter Alkantarski, ki so ga zaničevali kot odpadnika, sveti Janez od Boga, katerega so imeli za norca, sv. Peter Celestin, ki se je odpovedal papeštvu in je umrl v ječi. Koliko čast bode uživalo tedaj toliko mučenikov, ki so jih nekdaj rablji tako mesarili! »Takrat bo imel vsak hvalo od Boga.« (I. Kor. 4, 5.) — Nasprotno pa, kako strašni bodo nastopali Herod, Pilat, Neron in še toliko drugih svetnih velikašev, ki se pogubé! Ljubitelji sveta, v dolini vas počakam, v dolini sodbe. Tam izpremenite brezdvomno svoje misli, tam boste objokovali svojo nespamet. Reveži, na odru tega sveta se kratek čas bahate, pri žaloigri vesoljne sodbe pa bodete obsojeni. Izvoljeni bodo torej postavljeni na desnico, dà, v povečanje svoje slave se bodo dvignili, kakor zatrjuje apostol, v zrak nad oblake, da gredo naproti Jezusu Kristusu in angelom, ko pridejo z nebes: »Potem bomo mi vzeti ž njimi vred na oblakih Kristusu naproti v zrak.« (I. Kor. 4, 16.) Zavrženi pa se

postavijo na levico ter s strahom čakajo sodnika, ki bode svoje sovražnike obsodil javno, vpričo vseh.

A glej, že se odpirajo nebesa, bližajo se angeli, ki bodo navzoči pri sodbi, ter nosijo znamenja trpljenja Kristusovega. Ko pride Gospod k sodbi, se bode kazal križ in drugo mučilno orodje. Zlasti se pokaže križ: »In tedaj nastopi znamenje Sina božjega na nebu in takrat bodo jokali vsi rodovi zemlje.« (Mat. 24, 30.) Kornelij a Lapide pravi: »Oj, kako bodo pri pogledu križa jokali grešniki, ki za življenja niso napravili računa za večno življenje, za katero se je Jezus toliko trudil.« — »Potem«, pravi sv. Ivan Zlatousti, »te bodo tožili žreblji, rane bodo govorile zoper tebe, križ pa bo proti tebi pričal. Kot prisedniki bodo pri sodbi tudi apostoli in vsi njih posnemalci, ki bodo skupno z Jezusom sodili narode: »Blesteli bodo pravični ... sodili bodo narode.« (Modr. 3, 7. 8.) Še Marija, presveta Devica, kraljica angelov, se bode pridružila sodbi. Naposled pa nastopi večni Sodnik na sedežu veličanstva in luči: »In videli bodo Sinu človekovega prihajajočega v oblakih neba z veliko močjo in veličastvom.« (Mat. 24, 30.) »Pred njegovim obličjem bodo v stiski narodi.« (Joel 2, 6.) Ko uzró Jezusa Kristusa, se bodo potolažili izvoljenci, zavržencem pa bode ta pogled hujši od pekla. »Lažje bi prenašali zavrženi peklenske muke«, pravi sv. Jeronim, »kakor pričujočnost Kristusovo.« Sv. Terezija je molila tako-le: »Moj Jezus, kaznuj me z vsakršnimi mukami, le tega ne dopusti, da bi morala gledati tisti dan tvoj srditi obraz.« In sv. Bazilij pravi: »Tisto osramočenje presega vse muke.« Takrat se izpolni, kar je napovedoval sv. Janez, da bodo zavrženi rotili

gore, naj se zgrnejo nad njimi in jih skrijejo pred obličjem srditega sodnika: »Goram in pečinam porekó: Padite na nas in zakrijte nas pred obličjem sedečega na sedežu, in pred jezo Jagnjetovo!« (Skr. razod. 6, 16.)

Vzdihljaji in prošnje.

Mili moj Odrešenik, o Jagnje božje, ki si prišel na svet, ne da kaznuješ, ampak da odpuščaš grehe, odpusti mi brzo, preden pride tisti dan, ko mi boš moral biti sodnik. Ako bi se pogubil, bi mi bil pekel vsega pekla pogled na tebe, Jagnje, ki si mi zanašal tako potrpežljivo. Oj, odpusti mi hitro, tako iznova prosim, in potegni me s svojo usmiljeno roko od prepada, kamor sem zablodil vsled svojih grehov. Kesam se, o največja dobrota, da sem te žalil, in sicer tolikokrat žalil. Ljubim te, moj sodnik, ki si me tako silno ljubil. Po zasluženju svoje smrti mi podeli posebno milost, da se izpremenim iz grešnika v svetnika. Obljubil si, da uslišiš prosečega: „Boga bode klical, in uslišal ga bo.“ (Job 12, 4.) Ne prosim te posvetnega blaga, — milosti te prosim, ljubezni in ničesar drugega. Usliši me, moj Jezus, po ljubezni, ki si jo imel do mene, ko si umiral na križu. Mili moj sodnik, hudodelec sem, a tak, ki te ljubi bolj kot sebe. Usmili se me! — Marija, moja mati, teci, teci mi na pomoč; sedaj je še čas, še mi moreš pomagati! Nisi me zapustila, ko sem pozabil tebe in Boga. Pomagaj mi sedaj, ko sem trdno sklenil, da ti bom vedno služil, da ne bom več žalil svojega Gospoda! O Marija, ti si moje upanje!

III.

Toda čuj, že se pričenja sodba. Odpira se zapisnik, t. j. vest vsakega posameznika: »K sodbi sedajo in knjige se odpirajo.« (Dan. 7, 10.) Najprej bodo pričali zoper obsojence hudobni duhovi, ki porekó po besedi sv. Avguština: »Najpravičnejši Bog, prisodi mi ga, ker tvoj ni hotel biti.« Nadalje bode pričala lastna vest: »Njih vest jim daje pričevanje.« (Rimlj. 2, 15.) Da, celo zidovje bode kričé pričalo, zidovje one hiše, kjer so grešniki žalili Boga: »Kamen iz stene bo vpil.« (Hebr. 2, 11.) Pričal bode naposled sodnik sam, ki je bil navzoč pri vseh mu storjenih krivicah: »Jaz sem sodnik in priča, pravi Gospod.« (Jer. 29, 23.) Sveti Pavel pravi, da bode tedaj Gospod »razsvetlil, kar je v temi skritega.« (I. Kor. 4, 5.) Vsi ljudje bodo videli najbolj ostudne in nesramne grehe zavržencev, ki so bili v življenju prikriti celo spovednikom: »Odgrnem tvoj sramež pred tvojim obličjem.« (Nah. 3, 5.) Grehi izvoljenih pa se takrat — kakor meni »magister sententiarum« in drugi, — ne bodo razodeli po besedi Davidovi: »Blagor tistim, katerim so odpuščene krivice, in katerim so pokriti grehi.« (Ps. 31, 1.) Nasprotno pa, pravi sv. Bazilij, bodo grehe zavrženih vsi videli na en pogled, kakor na podobi: »V enem pogledu se bodo poznali vsi grehi, kakor na sliki.« Sv. Tomaž pravi: »Ako so na vrtu Getsemane vsled besedij Jezusa Kristusa: ‚Jaz sem', na tla popadali vojaki, ki so prišli, da bi ga ujeli, kaj pa bo takrat, ko poreče, sedeč na sodnjem stolu: ‚Glejte, jaz sem tisti, ki ste ga zaničevali.'« Kaj bo storil kot sodnik, komur se je tako godilo, ko so ga obsojali?

Toda čujte, že se razglaša obsodba. Najprej se

obrne Jezus Kristus k izvoljenim in jim poreče te-le sladke besede: »Pridite, blaženci mojega Očeta, posedite kraljestvo, pripravljeno vam od začetka sveta.« (Mat. 25, 34.) Ko je bilo razodeto sv. Frančišku Asiškemu, da je odločen v izveličanje, se je samega veselja komaj zavedel. Kolika pa bode radost šele njim, ki bodo čuli besede sodnikove: Pridite, blaženi otroci, pridite v kraljestvo; za vas ni več kazni, za vas ni več strahú, že ste izveličani in izveličani ostanete na veke. Blagoslavljam kri, prelito za vas, blagoslavljam solze, ki ste jih točili za svoje grehe: pojdimo v raj, kjer bodemo skupno bivali vedno na vse veke. Tudi preblažena Devica Marija bode blagoslovila svoje otroke ter jih vabila, naj gredo ž njo v nebo. In pojoč »aleluja, aleluja« se bodo dvignili izvoljenci proti raju, da ga posedejo, da ondi hvalijo in časté Boga na veke.

Nasprotno pa se bodo obrnili zavrženci proti Jezusu ter mu poreko: Kaj je storiti nam revežem? Vi pa, odvrne večni sodnik, vi, ki ste se odrekli in zaničevali mojo milost: »Poberite se izpred mene, prokleti, v večni ogenj!« (Mat. 25, 34.) Proč, proč od mene, nočem vas več videti, ne slišati. Poberite se, prokleti, zakaj zaničevali ste mojo milost. In kam, Gospod, naj gredo ti reveži? V ogenj, v pekel, da jim bode gorela duša in gorelo telo. In za koliko let, za koliko stoletij? Oj, kaj so leta, kaj stoletja? V večni ogenj pojdejo, za vso večnost, dokler Bog ostane Bog. Po tej obsodbi, pravi sv. Efrem, se bodo zavrženci poslovili od angelov, od svetnikov in od božje matere: »Pozdravljeni, pravičniki, pozdravljen križ, pozdravljena nebesa! Pozdravljeni očetje in sinovi, zakaj nobenega izmed vas

več ne bomo videli. Zdrava tudi ti, božja porodnica Marija!« — In sredi doline se odpre strašen prepad, kamor se pogreznejo skupaj hudobni duhovi in zavrženci, in čuli bodo, kako se — o Bog! — za njimi zapirajo vrata, ki se ne bodo več odprla, nikdar več na veke. O prokleti greh, do kako nesrečnega konca privedeš kdaj toliko revnih duš! O nesrečne duše, katerim je odločen tako objokovanja vreden konec!

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Odrešenik in Bog, kakšna obsodba me doleti tisti dan? Moj Jezus, ako bi danes zahteval račun od mojega življenja, kaj drugega bi ti mogel odgovoriti, kakor da zaslužim tisočkrat pekel. Da, res je sicer, mili moj Odrešenik, da zaslužim tisočkrat pekel, toda vedi, da te ljubim, da te ljubim bolj ko samega sebe; storjenih grehov pa se kesam tako, da želim, da bi bil raje trpel najhujše muke, kakor tebe žalil. O moj Jezus, trdovratne grešnike obsojaš, a ne skesanih in ki te hočejo ljubiti. Glej me skesanega pri svojih nogah, reci mi, da si mi odpustil. Toda to mi je povedal že prerok; „Izpreobrnite se k meni, in k vam se obrnem.“ (Zah. 1, 3.) Vse zapustim, odrečem se vsemu veselju in posvetni blaginji ter se obrnem k tebi in oklenem tebe, o moj ljubljeni Odrešenik. Sprejmi me v svoje srce in vžgi me s svojo sveto ljubeznijo; vžgi me tako, da nikdar več ne bom mislil na to, da bi se ločil od tebe! Moj Jezus, izveličaj me; moja sreča pa bodi, da vedno ljubim tebe, da vedno slavim tvojo usmiljenost: „Usmiljenje Gospodovo bom vekomaj opeval.“ (Ps. 88, 2.) — Marija, moja mati in upanje in pribežališče, pomagaj mi in izprosi

mi sveto stanovitnost! Nihče se ni pogubil, kdor je k tebi pribežal. Tebi se priporočam, usmili se me!

Šestindvajseto premišljevanje.

Trpljenje v peklu.

„In ti pojdejo v večno trpljenje.“ *(Mat. 25, 46.)*

I.

Dvojno zlo stori grešnik, kadar greši: Boga, največjo dobroto, zapusti in obrne se k stvarem. »Dvojno hudobijo je storilo moje ljudstvo: Mene, studenec žive vode, so zapustili in si izkopali kapnice; kapnice predrte, ki ne morejo držati vode.« (Jer. 2, 13.) Ker se torej grešnik obrne k stvarem, ko žali Boga, ga bodo po pravici v peklu mučile stvari: ogenj in hudobni duhovi; in to je čutna kazen. A ker največja njegova krivda obstoji v tem, da je zapustil Boga, zato bode tudi največja kazen njegova v peklu kazen izgube, kazen, da je izgubil Boga.

Premišljujmo najprej čutno kazen. Vera nas uči, da je pekel. Kaj pa je pekel? Pekel je kraj trpljenja. Tako je imenoval pekel zavrženi bogatin. (Luk. 16, 25.) Kraj muke, kjer bodo vsi čuti, vse moči obsojenčeve trpele svoje posebne muke; in čim bolj je kdo žalil Boga s kakim počutkom, tem bolj bo moral trpeti s prav tistim čutom: »S čimur kdo greši, s tem se tudi pokori.« (Modr. 11, 17.) »Kolikor se je povzdigoval in naslajal, toliko mu dajte stiske in žalosti.« (Skr. raz. 18, 7.) Oči bodo kaznovane s temoto: »Temna dežela in pokrita s smrtno senco.« (Job

10, 21.) Kako se nam vzbuja sočutje, ako čujemo, da bode kak nesrečnik, dokler bo živel, 40 ali 50 let zaprt v temnem rovu. Pekel je od vseh stranij zatvorjen rov, kamor nikdar ne posije solnčni žarek ali druga svetloba. »Vekomaj ne bo videl luči.« (Ps. 48, 20.) Ogenj, ki se na svetu blišči, bo v peklu temen: »Gospodov glas razdeli ognjeni plamen.« (Ps. 28, 7.) Sv. Bazilij razlaga te besede tako-le: Gospod bo razločil luč od ognja, tako da bo ogenj samo žgal, ne pa tudi svetil. Še bolj na kratko razlaga to Albert Veliki, rekoč: »Ločil bo blišč od vročine.« Dim, ki se bo dvigal iz tega ognja, povzroči ono vihro temote, o kateri govori sv. Juda, da bode oslepila oči zavržencev: »Katerim je temni vihar prihranjen na vekomaj.« (Jud. 1, 13.) Sv. Tomaž zagotavlja, da imajo zavrženci le toliko svetlobe, kolikor je je treba, da trpé še hujše muke: »Kolikor je zadosti, da vidijo, kaj jih more mučiti.« Gledali bodo v temnem odsvitu ostudnost svojih tovarišev in hudobnih duhov, ki se bodo kazali v strašnih podobah, da jih bodo trpinčili še bolj.

Tudi vonj bo imel svoje muke. Kako mučno bi bilo, ako bi bil zaprt v sobi, kjer je trohneče truplo! »Iz njih trupel se bo vzdigal smrad.« (Iz. 34, 3.) Zavrženec mora bivati sredi toliko milijonov drugih zavržencev, ki so glede na kazen živi, mrtvi pa glede na smrad, ki ga širijo na okrog. Sv. Bonaventura pravi, da bi morali umreti od smradu vsi ljudje na zemlji, ako bi bil izvržen iz pekla na zemljo le en pogubljenec. Potem pa še govoričijo nekateri neumneži: Ako pojdem v pekel, saj ne pojdem sam. Reveži! Čim več jih bode v peklu, tem večja bo kazen. »Tam«, pravi sv. Tomaž, »družba nesrečnikov nesreče ne bo manjšala, ampak poveče-

vala.« Več bodo trpeli vsled smradu, hrupa in pomanjkanja prostora, zakaj v peklu bodo stlačeni drug na drugega kakor ovce, ki po zimi trumoma skupaj polegajo. »Kakor ovce bodo dejani v pekel; smrt jih bo glodala.« (Ps. 48, 15.) Da, še bolj, kakor grozdje bodo, katero pritiska stiskalnica jeze božje: »On tlači tlačilnico srditega vina jeze vsemogočnega Boga.« (Skr. razod. 19, 15.) Iz tega potem nastane muka nepremičnosti: »Naj se ne preganejo kakor kamen.« (II. Mojz. 15, 16.) Kakor bo torej zavrženec padel v pekel sodnji dan, tako bode moral ležati, ne da bi se mogel premakniti ali po svoji želji preložiti roko ali nogo, dokler Bog ostane Bog.

Posluh bo moral trpeti zaradi kričanja in vednega vzdihovanja bednih pogubljencev. Hudobni duhovi bodo venomer napravljali hrup in trušč: »Šum strahu je zmerom v njegovih ušesih.« (Job 15, 21.) Kako mučno ti je, kadar hočeš spati, pa čuješ bolnika neprenehoma vzdihujočega, ali psa, ki laja, ali jokajočega otroka. Bore zavrženci, ki boste morali vso večnost poslušati hrup in krik svojih mučiteljev! — Slast bo trpela za lakoto; zavrženec bo gladen kakor pes: »In so gladni kakor psi.« (Ps. 58, 7.) A ne bode dobil nikdar niti grižljaja kruha. Žejen bo, da bi izpil vse vodovje morja, a niti kapljice ne bo dobil. Bogatin je prosil samo za kapljico vode, a ni je dobil, ter je tudi ne dobi; ne, nikdar!

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Gospod, glej pri tvojih nogah kleči tisti, ki se je tako malo zmenil za tvojo milost in za tvoje kazni. Gorje mi, ako bi se me ne bil usmilil! Moj Jezus, koliko let bi že bival v oni

smradljivi peči, kjer jih je že toliko moje starosti! O moj Odrešenik, kako bi misleč na vse to ne vzplamenel ljubezni do tebe, kako bi mogel v bodoče le še misliti na to, da te bom žalil iznova? Nikdar več se to ne zgôdi, pusti me, moj Jezus Kristus, raje tisočkrat prej umreti! Ker si začel v meni dobro delo, dokončaj je tudi! Izvlekel si me iz blata tolikih grehov, s toliko ljubeznijo si me klical, naj te ljubim: dodeli mi, da čas, ki ga še imam, obračam le tebi v čast! Kako bi si želeli zavrženci le en dan, eno uro tega časa, ki ga meni podeljuješ! In kaj storim jaz? Naj li še nadalje tratim čas s tem, da žalim tebe? Ne, moj Jezus, ne pripusti tega po zasluženju one krvi, ki me je doslej obvarovala pekla. Ljubim te, o največja dobrota, in zato ker te ljubim, se kesam, da sem te žalil; ne bom te več žalil, ampak vedno ljubil. — Kraljica in mati moja, Marija, prosi zame Jezusa, in izprosi mi dar stanovitnosti in njegove svete ljubezni!

II.

Še večja čutna kazen pa je zavržencem peklenski ogenj, ki jim zadaje mučno trpljenje: »Maščevanje nad zlobneževim mesom je ogenj in črv.« (Sir. 7, 19.) Zato se ga Gospod pri sodbi še posebej spominja: »Poberite se izpred mene, prokleti v večni ogenj.« (Mat. 25, 41.) Že na tem svetu je kazen ognja največja; toda razlika med našim in peklenskim ognjem je tako velika, da pravi sv. Avguštin: »V primeri z onim, je naš ogenj samo naslikan.« In sv. Vincencij Fererij trdi, da je naš ogenj glede na peklenski mrzel. Razlog je ta, da je naš ogenj ustvarjen nam v korist, peklenski ogenj pa je ustvaril Bog nalašč za kazen

»Vse drugačen«, pravi Tertulijan, »je ogenj, ki je človeku za rabo, mimo ognja, ki služi božji pravici.« Jeza božja je zažgala ta maščevalni ogenj: »Užgal se je v moji srditosti ogenj.« (Jer. 15, 14.) Zato imenuje prerok Izaija peklenski ogenj goreči duh: »Kadar odmije Gospod nesnago ... z gorečim duhom.« (Iz. 4, 4.) Zavrženec ne pojde na ogenj, ampak v ogenj: »Poberite se, prokleti, v večni ogenj!« Nesrečneža bo torej obdajal ogenj, kakor les v peči. Pod seboj in okrog sebe in v sebi bo imel ognjeno brezdno. Tipajoč, gledajoč, sopeč, ne utipa, ne ugleda, ne zasope drugega nego ogenj. V ognju bode kakor riba v vodi. A ne le na okrog bo divjal ogenj, še celo v obisti se mu zarije, da bi ga mučil še bolj. Telo se mu bode vnelo, obisti v telesu, srce v prsih, možgane v glavi, kri po žilah, celo mozek v kosteh bo ognjeno vroč; vsak zavrženec bo sam zase ognjena peč: »Kakor razbeljeno peč jih zažgi ob času svoje jeze.« (Ps. 20, 10.)

Marsikdo ne more hoditi po poti, koder žge solnce, ne mara ostati v zaprti sobi pri razbeljeni ponvi, ne more prenesti, ako se iskra utrne od goreče sveče, ne boji pa se ognja, ki zares razdira in požira, kakor pravi Izaija: »Kdo bo mogel prebivati s požrešnim ognjem?« (Iz. 33, 14.)

Kakor požre divja zver kozlička, tako požre peklenski ogenj zavrženca; požre ga, a nikdar ne umori. »Le strezi še nadalje«, tako govori sv. Peter Damijan nečistnikom, »svoji meseni nasladnosti; zakaj pride dan, ko se ti vsa nečistost v obistih izpremeni v smolo, ki bode povečala in pohujšala zubelj, pekoč te v peklu.« Sv. Jeronim pripominja, da bode ta ogenj v sebi združeval vse muke in bolečine, ki jih trpimo na tem

svetu: bolečine v straneh, v glavi, v obistih, v žilah: »V enem ognju trpé grešniki v peklu vse bolečine.« Ta ogenj bo imel v sebi celo mraz: »Iz snežnice naj pride v preveliko vročino.« (Job 24, 19.) A vedno treba pred očmi imeti, da vse kazni in bolečine tega sveta v primeri s peklenskimi kaznimi niso drugega, nego senca: »Vzemi ogenj, vzemi železo, kaj je proti onim mukam, nego senca?«

Tudi dušne zmožnosti bodo trpele svoje muke. Spomin bode trpinčil zavrženca, spomin, da je imel v tem življenju toliko časa za izveličanje, rabil pa ga je v pogubljenje; spomin, da je sprejel od Boga toliko milostij, a se jih ni hotel posluževati. — Razum ga bode mučil, ko pomisli, kako velikansko dobroto je izgubil, izgubivši raj in Boga, in da se ta izguba ne da več nadomestiti. — Mučila ga bode volja, vedoč, da se mu odslej odreče vsaka reč, za katero bi prosil: »Želja grešnikov se pogubi.« (Ps. 111, 10.) Siromak ne bo dobil ničesar, kar bi želel, vedno pa bo imel pred seboj to, kar se mu studi, namreč svoje večne kazni. Rad bi ušel trpljenju in dobil mir, toda vedno bo bival v mukah in nikdar ne zadobi miru.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus, tvoja kri in smrt sta moje upanje. Umrl si, da me odrešiš večne smrti. O Gospod, kdo je bolj okušal zasluženje tvojega trpljenja, kakor jaz nesrečnik, ki sem si tolikrat zaslužil pekel! Ne pripusti, da živim še nadalje nehvaležen za tolike milosti, ki si mi jih podelil. Rešil si me peklenskega ognja, ker ne maraš, da gorim v tistem mučnem ognju, ampak želiš, da gori v meni sladki ogenj tvoje ljubezni. Pomagaj mi torej, da vstre-

žem tvoji želji. Da sem sedaj v peklu, ne mogel bi te več ljubiti: a ker te morem, hočem te tudi ljubiti. Ljubim te, neskončna dobrota, ljubim te, moj Odrešenik, ki si me tako silno ljubil. Kako sem mogel živeti toliko časa, in te pozabiti? Hvala ti, da nisi pozabil name. Da si name pozabil, bil bi sedaj v peklu ali pa bi ne imel kesanja nad svojimi grehi. Žalost, ki jo čutim v srcu, da sem namreč tebe žalil, hrepenenje, ki me naganja tebe posebno ljubiti, je dar tvoje milosti, ki me še vedno spremlja. Hvala ti, moj Jezus! Upam, da ti bom daroval ostalo življenje. Odpovem se vsemu; samo na to hočem misliti, kako bom tebi služil in ugajal. Spominjaj me vedno pekla, ki sem ga zaslužil in milostij, katere si mi podelil, in ne pripusti, da bi ti še kdaj obrnil hrbet in tako obsodil samega sebe v ono jamo bolečin. — O mati božja, prosi zame grešnika! Tvoja priprošnja me je rešila pekla. S svojo priprošnjo me reši, o mati moja, tudi greha, ki me more iznova obsoditi in pahniti v pekel!

III.

A vse te kazni niso nič v primeri s kaznijo izgube. Pekla ne stori tema, smrad, krik in ogenj; kazen, ki povzroči pekel, je izguba Boga samega. Sv. Brunon pravi: »Devajte muko na muko, da le Boga niste oropani.« Sv. Ivan Zlatousti: »Če našteješ tisoč peklov, vendar ne dobiš nobenega, ki bi bil enak tej bolečini.« In sv. Avguštin pripominja: »Ako bi zavrženci gledali Boga, ne bi čutili nobene kazni, in pekel bi se izpremenil v raj.« — Da pa vsaj nekoliko razumeš to kazen, premisli: Ako bi kdo na primer izgubil drag kamen, vreden sto zlatov, mu je zelo žal zanj, a če je dragulj stal dve sto zlatov,

mu je še enkrat tako žal, če je veljal štiri sto zlatov, mu je še bolj žal. Skratka: čim vrednejša je izgubljena stvar, tem večja je izguba. A kakšno dobroto je izgubil zavrženec? Boga, ki je neskončna dobrota. Zato pravi sv. Tomaž, da čuti takorekoč neskončno muko: »Zavrženčeva kazen je neskončna, ker je izguba neskončne dobrote.«

Te kazni se sedaj bojé samo svetniki: »To je kazen ljubiteljem, ne pa zaničevalcem«, pravi sv. Avguštin. Sv. Ignacij Lojolski trdi: »Gospod, vsako kazen prenesem, samo te nikakor, da bi bil oropan tebe.« Za to kazen se pač ne zmenijo grešniki, ki so zadovoljni s tem, da morejo živeti mesece in leta brez Boga, zakaj ti reveži žive v temoti. Šele ob smrtni uri bodo spoznali, koliko dobroto so izgubili. Ko duša izide iz tega sveta, takoj spozna — kakor trdi sv. Avguštin — da je ustvarjena za Boga. Zato se takoj dvigne kvišku in pohiti objemat svojo neskončno dobroto; ako je pa v grehu, jo Bog zavrže. — Ako privezan lovski pes ugleda zajca, kako silno se trudi, da bi raztrgal vez in dobil svoj plen! Ko se duša loči od telesa, vleče jo naravnost k Bogu, toda greh jo loči od Boga in jo pahne v pekel: »Vaše hudobije vas ločijo od vašega Boga.« (Iz. 59, 2.) Vsa nesreča pekla torej obstoji v prvi obsodilni besedi: »Poberite se izpred mene, prokleti!« Proč, poreče Kristus, nočem, da bi še gledali moj obraz. »Ako bi kdo naštel tudi tisoč peklenskih kaznij, nobena bi ne bila tako velika, kakor je ta: Kristusu biti sovražnik.« (Sv. Ivan Zlat.) Ko je David obsodil Absaloma, da ni smel več pred kralja, se je zdela ta kazen Absalomu tako velika, da je odgovoril: »Povejte mojemu očetu, naj mi dopusti, da smem pred njegov obraz,

ali pa naj me umori.« (II. Kralj. 14, 32.) — Kralj Filip II. je videl nekoč v cerkvi plemenitaša, ki se je slabo vedel; za kazen mu reče: ‚Nikdar več pred moje obličje!‘ Plemenitnika je ta kazen tako užalila, da je prišedši domov umrl žalosti. Kaj pa bode takrat, ko Bog napové zavržencu kazen: Proč, nikdar te nočem več videti. »Skril mu bom svoje obličje in zadela ga bodo vsa zla.« (V. Mojz. 31, 17.) Vi, poreče Jezus obsojencem poslednji dan, niste več moji, jaz pa nisem več vaš. »Daj mu ime: Ne-moje-ljudstvo, zakaj vi niste moje ljudstvo in jaz nisem vaš.« (Oz. 1, 9.)

Kako bridko je sinu, kateremu je umrl oče, ženi, ki ji je preminul mož, ko rečeta: Oče moj, mož moj, nikdar te več ne vidim. Ko bi sedajle slišali zavrženo dušo, kako joka, in bi jo vprašali: »Duša, zakaj tako silno jočeš?« odgovorila bi nam edino to-le: ‚Jočem, ker sem izgubila Boga in ga ne bodem videla nikdar več.‘ Sirota bi vsaj v peklu ljubila svojega Boga in se udala v njegovo voljo. Toda ne, ako bi mogla to storiti, bi pekel več ne bil pekel; nesrečnica se več ne more udati v voljo božjo, zakaj postala je sovražnica volji božji. Ne more več ljubiti svojega Boga, ampak sovraži ga in vedno ga bo sovražila, in to bo njen najhujši pekel, da spozna, kako je Bog največja dobrota, da pa je prisiljena sovražiti ga, odkar je spoznala, da je vreden neskončne ljubezni. »Jaz sem tisti zlobnež, ki je oropan ljubezni božje«, je odgovoril nekoč hudobni duh, ko ga je Katarina Genovska vprašala, kdo da je. Zavrženec bo sovražil in proklinjal Boga in proklinjajoč Boga ž njim vred tudi vse dobrote, katere mu je izkazal Bog: stvarjenje, odrešenje, zakramente, zlasti krst in pokoro in vrh tega kajpada tudi še najsvetejši oltar-

ski zakrament. Sovražil bode vse angele in svetnike, posebej pa svojega angela variha in svoje svete priprošnike, najbolj med vsemi pa božjo mater. Najbolj pa bode proklinjal tri božje osebe in med temi zlasti Sina božjega, ki je nekdaj umrl za njegovo izveličanje. Proklinjal bo njegove rane, njegovo kri, njegove bolečine in njegovo smrt.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, ti si torej moja največja, neskončna dobrota in vendar sem te prostovoljno tolikrat izgubil! Vedel sem sicer, da te s svojim grehom zelo žalim in da izgubim tvojo milost, a vendar sem grešil. O, da te ne vidim, o božji Sin, kako umiraš zame na križu, ne imel bi poguma prositi te, da mi odpustiš. Večni Oče, ne oziraj se name, ozri se na ljubeznivega Sina, ki te prosi zame usmiljenja! Usliši ga in odpusti mi! Ta hip bi imel biti v peklu že toliko let, brez upa, da te smem še kdaj ljubiti in zadobiti izgubljeno milost. Moj Bog, nad vse se kesam zaradi krivice, ki sem ti jo storil, ker sem se odrekel tvojemu prijateljstvu, ker sem zaničeval tvojo ljubezen vsled bornega posvetnega veselja. Da bi bil umrl tisočkrat poprej! Kako sem mogel biti tako slep, tako nespameten! Hvala ti, moj Gospod, da si mi dal časa, da popravim svojo krivico. Ker sem po tvoji usmiljenosti še zunaj pekla in te morem ljubiti, hočem te ljubiti, o moj Bog! Nočem več odlašati, popolnoma se vrnem k tebi. Ljubim te, moje življenje, moj zaklad, moja ljubezen, moje vse. Kliči mi, o Gospod, vedno v spomin ljubezen, katero si mi že izkazal in pekel, kjer bi moral sedaj bivati, da mi ta misel vedno iznova obuja ljubezen

in da ti stanovitno kličem: Ljubim te, ljubim te, ljubim te! — O Marija, kraljica, upanje in mati moja, ako bi bil v peklu, niti tebe bi več ne mogel ljubiti. Ljubim te, mati moja, in v tebe zaupam; ne bom več nehal ljubiti tebe in tvojega Boga. Pomagaj mi, prosi Jezusa zame!

Sedemindvajseto premišljevanje.

Pekel je večen.

„In ti pojdejo v večno trpljenje." *(Mat. 25, 46.)*

I.

Ako bi pekel ne bil večen, bi ne bil pekel. Tista kazen, ki ne traja dolgo, ni huda. Kakemu bolniku prerežejo oteklino, zopet drugemu izžgó raka; bolečina je sicer velika, a ker kmalu neha, to še ni prevelika muka. Kako silna pa bi bila bolečina, ako bi pri bolniku izrezavanje in izžiganje trajalo ves teden ali celo ves mesec! Kadar te boli prav dolgo, čeprav ne hudo, kakor na primer, če te boli zob, je vendar naposled bolečina neznosna. A kaj pravim bolečina? Saj bi se dosita naveličal še gledališke igre ali glasbe, ki bi trajala predolgo, morda ves dan. Kaj pa, če bi trajalo to en mesec, eno leto? — Kaj pa bo šele v peklu, kjer se ne čuje vedno isti igrokaz ali ista glasba, kjer ne bolé nekoliko oči ali zobje, kjer se ne čuti le bolestno izrezavanje in izžiganje z razbeljenim železom, ampak kjer so doma vse muke in bolečine! In koliko časa? Vso večnost! »Trpeli bodo noč in dan vse vekomaj.« (Skr. razod. 20, 10.)

To večnost nas uči sveta vera, in ni kakršnosibodi domnevanje, marveč je resnica, ki nam jo Bog

pogosto izpričuje v sv. pismu: »Poberite se izpred mene, prokleti, v večni ogenj.« (Mat. 25, 41.) »In ti pojdejo v večno trpljenje.« (Mat. 25, 46.) »Večne kazni bodo trpeli v pogubljenju.« (II. Tesal. 1, 9.) »Vsak bo z ognjem osoljen.« (Mark. 9, 48.) Kakor namreč sol ohranja stvari, tako ima peklenski ogenj hkrati, ko muči zavržence, kakor sol tudi to svojstvo, da jim ohranja življenje. »Ogenj tam žge«, pravi sv. Bernard, »da vedno ohrani.«

Ali bi ne bil zares nespameten, kdor bi se pustil zapreti v temno jamo dvajset ali trideset let zato, da bi se mu poprej godilo dobro en dan? Ako bi trajal pekel sto let; ali kaj pravim sto let, ako bi trajal le dve ali tri leta, bi bilo gotovo zelo neumno, obsoditi se zaradi majhne naslade za dve ali tri leta v ogenj. A tu se ne gre za trideset, sto, tisoč, ne za dvesto tisoč let, ampak tu se gre za večnost, kjer bode treba trpeti vedno iste muke, ki ne bodo nehale nikdar in se nikdar zmanjšale niti za las. Prav so imeli torej svetniki, da so jokali in trepetali, dokler so živeli na svetu v nevarnosti, da se pogubé. Blaženi samotar Izaija, ki je živel v puščavi in se pokoril s postom in ostrimi pokorili, je klical čestokrat: »Joj meni ubogemu, še vedno sem v nevarnosti, da se pogubim! Gorje mi siroti, zakaj nisem še oproščen peklenskega ognja.«

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, ako bi me bil poslal v pekel, kakor sem že tolikrat zaslužil, in bi me bil po svoji milosti zopet rešil iz njega, kako bi ti moral biti za to hvaležen! In kako sveto bi bil potem pač začel živeti! A kaj naj počnem sedaj, ko si me

še bolj milostno rešil tega strašnega prepada? Naj te li iznova žalim in jezim, da me prav zares završeš v gorečo ječo, kjer gori že toliko tvojih upornikov, ki so manj grešili, kakor jaz? O moj Odrešenik, tako sem delal doslej: Ne da bi bil ta čas, ki si mi ga podelil, objokoval svoje pregrehe, sem te žalil le še bolj. Zahvaljujem te, neskončna dobrota, da si mi tako prizanašal. Da ni neskončna tvoja dobrota, ne bila bi me čakala toliko časa. Hvala ti torej, da si me doslej čakal tako potrpežljivo; najbolj pa te zahvaljujem za milost, katero mi daješ, da morem spoznati svojo nespamet in krivico, ki sem ti jo storil, ker sem te žalil s tolikimi grehi. Moj Jezus! proklinjam jih in obžalujem iz vsega srca. Odpusti mi po svojem trpljenju in stoj mi s svojo milostjo na strani, da te nikdar več ne razžalim. Zlasti pa se mi je odslej bati, da me zapustiš, ako te še kdaj razžalim s kakim grehom. O moj Gospod, prosim te, obdaj mi oči s svetim strahom, ko me bo iznova izkušal hudobni duh, da bi te žalil. Moj Bog, ljubim te, nočem te več izgubiti; pomagaj mi s svojo milostjo! — O presveta Devica, dodeli mi, da v izkušnjavah vedno k tebi pribežim, da nikdar več Boga ne izgubim. Marija, ti si moje upanje!

II.

Kdor se je pogreznil enkrat v pekel, se odtod na veke nikdar več ne povrne. Ob tej misli je trepetal David: »Naj me ne požre globočina, naj ne zapre nad menoj brezdno svojega žrela.« (Ps. 68, 16.) Ko je namreč padel zavrženec v oni prepad trpljenja, zapre se žrelo in se ne odpre nikdar več. V pekel drži vhod, toda od tam ni izhoda.

»Dol prideš«, pravi sv. Evzebij Emeški, »gor pa ne.« Psalmistove besede pa tako-le razlaga: »Naj me ne požre globočina, zakaj ko sprejme zavržence, se zapre na zgoraj in odpre na zdolaj.« Dokler grešnik živi, ima še vedno lahko upanje, da se poboljša; ako pa ga pobere smrt v grehu, preneha zanj vse upanje. »Kadar umrje hudobnež, ni več nobenega upanja.« (Preg. 11, 7.) Oj, ko bi se mogli obsojenci slepiti vsaj z napačnim upanjem in si tako vsaj nekoliko olajšati svojo brezupnost! — Ubogemu ranjencu, ki je priklenjen na posteljo, so zdravniki vzeli že vse upanje, da se še kdaj pozdravi; a vendar se še vedno slepi in tolaži, češ, kdo ve, če se morda še ne najde kak zdravnik ali kako zdravilo, ki me ozdravi. Oni revež, ki je obsojen za vse življenje v zapor, se tudi tolaži, rekoč: Kdo ve, nemara se pa še oprostim teh verig. O, da bi mogel zavrženec govoriti vsaj tako, da bi se mogel slepiti vsaj z napačnim zaupanjem! Toda ne, v peklu ni nobenega upanja, ne resničnega, ne goljufivega, ondi ni nobenega »kdo ve?« Siromak bo imel vedno zapisano pred svojimi očmi obsodbo, da mu je za vselej ostati v žalostnem prepadu trpljenja: »Eni k večnemu življenju in eni k osramočenju, ki ga bodo vedno gledali.« (Dan. 12, 2.) Zato zavrženec ne trpi le vsak hip, ampak občuti tudi vsak trenutek muko večnosti, češ, to kar sedaj trpim, moral bodem trpeti vedno. »Težo večnosti prenašajo« pravi Tertulijan.

Prosimo torej Boga, kakor ga je prosil sv. Avguštin: »Gospod, tukaj žgi, tukaj reži, tu mi ne prizanašaj, da mi v večnosti prizaneseš.« Kazni tega sveta preidejo: »Tvoje puščice so švigale, grom se je glasil kakor drčanje.« (Ps. 76, 18. 19.) Trpljenje onega sveta nikdar ne mine. Bojmo se ga torej,

bojmo se onega groma; to je onega gromovitega glasu v večno obsodbo, katerega začujejo iz sodnikovih ust zavrženci: »Poberite se izpred mene, prokleti, v večni ogenj!« — »Potegnil sem iz nožnic svoj meč, ki ne bo vtaknjen nazaj.« (Eceh. 21, 5.) Velika bo kazen v peklu, a naj bolj nas mora strašiti to, da se ta kazen nikdar ne bode preklicala.

A kako, mi oporeče kak nevernik; je li to pravično, da se kaznuje greh, ki traja le en hip, z večno kaznijo? Odgovarjam: Kako pa naj se drzne grešnik žaliti božje neskončno veličastvo zaradi bornega, hipnega razkošja? Še pred posvetnim sodiščem, pravi sv. Tomaž, se kazen ne meri po trajnosti, ampak po načinu pregrehe. »Ne zato, ker se umor zvrši v trenotju, ga kaznujejo s hipno kaznijo . . .« Majhna je peklenska kazen za smrtni greh; kdor razžali neskončno veličastvo, zasluži neskončno kazen, — pripominja sv. Bernardin: »Vsak smrtni greh Boga neskončno sramoti; neskončnemu sramotenju pa se spodobi tudi neskončna kazen.« Ker pa stvar, dostavlja angelski učenik, ni zmožna občutiti notranje neskončne kazni, zato je pravično, da jo Bog raztegne v neskončnost.

Sicer pa ta kazen vsekako mora biti večna. Prvič zato, ker zavrženec ne more več zadostovati za svoj greh. V tem življenju spokorni grešnik le toliko more zadoščevati, v kolikor se udeležuje zasluženja Jezusa Kristusa. A od tega zasluženja je zavrženec izključen, zato se ne more več spraviti z Bogom, in ker ostane večno v svojem grehu, mora biti večna tudi njegova kazen. »Ničesar ne more dati Bogu za spravo, in odkupila za svoje življenje, četudi bi se trudil vedno.« (Ps. 48, 8. 9.) Zato

pravi sv. Vincencij Bovéški: »Krivica se mora ondi vedno kaznovati in se ne more nikdar popraviti, zakaj po besedi sv. Antonina se tam grešnik niti kesati ne more in zato se bode Gospod vedno srdil nad njim.« Poleg tega pa zavrženec niti ne bode maral odpuščanja, tudi ako bi mu je Bog hotel podeliti, ker se mu bode volja zakrknila in srce utrdilo v sovraštvu božjem. Inocencij III. pravi: »Zavrženci se ne bodo ponižali, ampak zloba sovraštva se bode razpasla v njih.« In sv. Jeronim: »Nenasitno jim je hrepenenje po grehu.« Zato se rana zavržencu ne da ozdraviti, ker sam kratkomalo noče ozdraveti: »Njegova žalost je vedna, njegova rana neozdravljiva in se noče zaceliti.« (Jer. 15, 18.)

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Odrešenik! Ako bi bil sedaj med zavrženci, kakor sem zaslužil, sovražil bi trdovratno tebe, o moj Bog, ki si umrl zame. Kako strašen bi bil pekel, ko bi sovražil tebe, ki si me tako ljubil in si neskončna lepota, neskončna dobrota, vreden neskončne ljubezni! Ako bi bil torej sedaj v peklu, bi bil v tako nesrečnem položaju, da bi niti ne hotel odpuščanja, ki mi ga ponujaš sedaj. Moj Jezus, zahvalim te za usmiljenje, katero si mi izkazal, in ker še morem zadobiti odpuščanje, hočem te ljubiti. Ti mi ponujaš odpuščanje, jaz pa te ga prosim in pričakujem po tvojem zasluženju. Kesam se vseh storjenih grehov, o neskončna dobrota, ti pa mi jih odpusti! Iz vse duše te ljubim. O Gospod, kaj hudega si mi pač storil, da bi te sovražil na veke? In kateri prijatelj je kdaj storil in trpel zame toliko, kolikor si storil in trpel zame ti, o moj Jezus? Ne pripusti, da bi še kdaj padel

pri tebi v nemilost in še kdaj izgubil tvojo ljubezen! Raje pripusti, da poprej umrem, kakor se mi zgodi najgorja ta nesreča! — O Marija, skrij me pod svoje krilo in ne pripusti, da se še kdaj uprem Bogu in tebi!

III.

Grešniki se v tem življenju smrti najbolj bojé, v peklu pa si je bodo najbolj želeli. »Iskali bodo smrti in je ne bodo našli; in želeli bodo umreti in smrt bo bežala od njih.« (Skr. raz. 9, 6.) Zategadelj piše sv. Jeronim: »O smrt, kako sladka bi bila onim, katerim si bila prej tako grenka!« David pravi, da se bode smrt pasla na zavržencih: »Smrt jih bo glodala.« (Ps. 48, 15.) Sv. Bernardin razlaga te besede, češ, kakor se pase ovca po grmičevju tako, da pojé zelenje, korenine pa pusti, tako gloda smrt zavržence; vsak trenutek jih mori, vendar jim pusti življenje, da neprenehoma umirajo v večni kazni: »Kakor se pasejo živali po zeliščih, korenine pa ostajajo, tako mori smrt nesrečnike v peklu, vendar pa jih iznova hrani za muke.« Zato trdi sv. Gregorij, da zavrženec umira vsak trenutek, vendar pa nikdar ne umre. Če kak človek umre vsled bolečine, ga vsakdo pomiluje. Oj, da bi imel zavrženec le enega, ki bi čutil ž njim! Ne, vsak hip umira nesrečnik vsled bolečin, a nikogar nima, ki bi ga pomiloval in nikdar ga ne bode imel. Cesar Zenon je zaprt v jamo kričal neprenehoma: »Za Boga, odprite mi!« A nihče ga ni slišal. Našli so ga mrtvega; v obupnosti si je razgrizel meso na ramenih. Tudi zavrženci kriče iz peklenskega brezdna, a nikogar ni, ki bi jih oprostil, nikogar, ki bi jih pomiloval. »Ječé, a nihče jih ne osvobodi, jočejo in nihče jih ne pomiluje.«

In koliko časa bode trajala njih nesreča? Bere se v duhovnih vajah o. Segnerija mlajšega, katere je spisal Muratori, da so vprašali v Rimu hudobnega duha, ki je bival v telesu nekega obsedenca, koliko časa mora ostati v peklu. Besneč je odgovoril hudobec, ter trkal z roko onega človeka na stol: »Vedno, vedno!« Okrog stoječi so se tako ustrašili, da so mnogi tam navzoči mladeniči rimskega semenišča opravili dolgo spoved in vsled pridige teh dveh besedij poboljšali svoje življenje. — Bore Judež! Že nad osemnajst sto let je v peklu, in vendar se pekel zanj šele začenja! Nesrečni Kajn! Že nad pet tisoč osem sto let vzdihuje v ognju, in njegov pekel se šele začenja! Vprašali so tudi še drugega hudobca, pred kolikim časom je prišel v pekel, a odgovoril je: »Včeraj.« — »Kaj? včeraj?« mu odvrnejo. »Saj si vendar že nad pet tisoč let v peklu?« A iznova odgovori: »Od včeraj; ko bi vi vedeli, kaj pomeni beseda ‚večnost', bi umeli, da pet tisoč let ni niti en trenutek v primeri z večnostjo.« — Ako bi kak angel rekel zavržencu: Iz pekla pojdeš po tolikih stoletjih, kolikor ima voda kapljic, drevje listja in morje peska, zavrženec bi se bolj oveselil, kakor berač nad novico, da so ga izvolili za kralja. Zares, minula bodo vsa ta stoletja, pomnožila se bodo nebrojnokrat, a pekel se bode začenjal vedno iznova. Vsak zavrženec bi kaj rad napravil to-le pogodbo z Bogom: Gospod, povečaj mi kazen, kolikor hočeš, podaljšaj jo, kolikor ti drago, le konec ji določi, in zadovoljen sem. Toda ne, konca nikdar ne bode. Tromba božje pravice se bode v peklu glasila le tako: ‚Vedno, vedno; — nikdar, nikdar!'

Zavrženci bodo vprašali hudobne duhove: Kako pozno je že? »Čuvaj, kako je z nočjo?« (Iz.

21, 11.) »Kdaj bo konec? Kdaj bode nehalo to bučanje, to kričanje, ta smrad, ta ogenj, te muke?« In odgovorilo se jim bode: »Nikdar, nikdar!« A kako dolgo bodo trajale? »Vedno, vedno!« — O Gospod, razsvetli vendar toliko zaslepljencev, ki odgovarjajo tistim, ki jih prosijo, naj se ne pogube, tako-le: No, če pojdem v pekel, bo treba pač prenašati muke, trpeti. O Bog, še malo mraza ne morejo potrpežljivo prenašati; še v pregorki sobi ne morejo bivati, nekoliko nasprotja ne morejo prestati, v ognjenem morju pa naj potrpežljivo ostanejo, stiskani od hudobnih duhov in zapuščeni od Boga in od vseh — na veke! ...

Vzdihljaji in prošnje.

O usmiljeni Oče, ti ne zapustiš onih, ki te iščejo: „Nisi zapustil o Gospod tistih, ki te iščejo." (Ps. 9, 11.) Kolikrat sem ti že obrnil hrbet, a nisi me zapustil; ne zapuščaš me tudi ne sedaj, ko te iščem. Kesam se, o neskončna dobrota, da sem se tako malo oziral na tvojo milost, da sem jo zamenil za nič. Ozri se na rane svojega Sina, slušaj njegov glas, ki te prosi, da mi odpustiš; odpusti mi! In ti, moj Odrešenik, spominjaj se vedno bolečin, ki si jih prestal zame, ljubezni, s katero si me gojil in nehvaležnosti, s katero sem si tolikrat zaslužil pekel, da neprenehoma objokujem tebi storjeno krivico, da se bolj in bolj unamem v tvoji ljubezni. O moj Jezus, kako bi ne gorel v ljubezni do tebe, ko spoznam, da bi bil moral že toliko let goreti v peklu in še nadalje na vse veke, in da si ti umrl zame, da me osvobodiš. Da sem v peklu, bi te moral sovražiti vedno. Sedaj pa te ljubim in te bom ljubil vedno. Tako vsaj upam, ker se za-

našam na tvojo kri. Ti me ljubiš, a tudi jaz ljubim tebe. Ljubil me boš vedno, ako te ne zapustim. O moj Odrešenik, obvaruj me samo te nesreče, da bi tebe zapustil, in potem stori z menoj, kar hočeš! Vsako kazen zaslužim, a jo tudi sprejmem, samo one me obvaruj, da bi bil ločen od tvoje ljubezni! — O Marija, moje pribežališče, kolikokrat sem obsodil samega sebe v pekel, a ti si me rešila! O oprosti me še sedaj greha, ki me edini more oropati božje ljubezni in pogrezniti v pekel!

Osemindvajseto premišljevanje.

Zavrženčev pekoča vest.

„Njih črv ne umre.“ *(Mark. 9, 47.)*

I.

Sv. Tomaž razlaga gornje besede tako, da črv, ki ne umre, pomenja pekočo vest, ki bode na veke trpinčila zavržence v peklu. Z raznimi očitki bode sicer vest grizla srca zavržencev, izmed teh pa bodo trije najgorji: misel, da so se pogubili vsled kratkega uživanja na svetu, — misel, da bi se bili z malim trudom lahko izveličali, — in misel na neskončno dobroto, katero so izgubili. — Prvo očitanje torej, ki bo trpinčilo zavrženca, bode misel, zaradi kako majhne in kratke naslade se je pogubil. Ko je Ezav povžil ono lečno jed, za katero je prodal svoje prvorojenstvo, — pravi sv. pismo — je vsled bolečine in kesanja nad toliko izgubo glasno vpil: »Ko zasliši Ezav besede očetove, zarjove z velikim glasom.« (I. Mojz. 27, 34.) Kako pa bode šele rjul in vpil zavrženec, misleč, da je vsled pičlega uživanja hipnega in strupnega razkošja izgubil kraljestvo več-

nega zadovoljstva, in videč, da je pogubljen na veke v vedno smrt. Zategadelj bode bridkeje jokal, nego je plakal Jonatan, ko ga je njegov oče Savel obsodil na smrt, ker je pojedel samo nekoliko medú: »Željno sem pokusil nekoliko medú na koncu svoje palice, ki je bila v moji roki, in glej, umrjem.« (I. Kralj. 14, 43.) O Bog, kako pa ga bode šele bolelo, ko bode premišljeval vzrok svojega pogubljenja! Kaj se nam sedaj zdi naše preteklo življenje? Mari ne kakor sanje, kakor trenutek? — Kaj in kako pa bode zavrženec v peklu sodil o tistih petdesetih ali šestdesetih letih, ki jih je preživel na tem svetu, ko bode gorel na dnu večnosti, kjer bode že minulo sto in tisoč milijonov let, njegova večnost pa se bode šele začenjala! A kaj govorim o petdesetih letih življenja! Morda petdeset let veselja? Kaj še! Ali morda grešnik, ki živi brez Boga, vedno živi zadovoljno v svojih grehih? Koliko časa pa traja pregrešno veselje? Nekaj hipov, ves drugi čas pa, ko živi v nemilosti božji, je grešniku čas trpljenja in muke. Kako se bodo torej zdeli oni trenutki grešnega veselja bednemu nesrečnežu? Zlasti pa, kako bode sodil o tistem prvem in zadnjem grehu, vsled katerega se je pogubil? Torej zaradi ostudne živalske naslade, poreče, zaradi veselja, ki je trajalo le za hip, ki je, komaj sem je občutil, izginilo kakor veter, zato moram goreti v tem ognju, brezupen in zapuščen od vseh, dokler Bog ostane Bog — na vse veke! . . .

Vzdihljaji in prošnje.

Razsvetli me, o Gospod, da spoznam krivico, ki sem ti jo delal s svojimi grehi in večno kazen, katero sem si s tem zaslužil. Moj Bog, zelo me boli, da sem te žalil, a prav ta bolečina me tolaži.

Ako bi me bil pahnil v pekel, kamor sem zaslužil, bi bilo to očitanje pekel mojega pekla, da sem se namreč pogubil za tako malenkostne užitke. A prav to očitanje, pravim, me tolaži, ker mi daje upanje, da mi odpustiš, ker si obljubil, da odpustiš vsem skesancem. Dà, moj Gospod, kesam se, da sem te zaničeval; sprejmem to sladko kazen, dà, prosim te, povečaj mi jo in ohrani mi jo do smrti, da neprenehoma obžalujem vse tebi storjene krivice! Moj Jezus, odpusti mi! O moj Odrešenik, iz usmiljenja do mene nisi hotel imeti usmiljenja s seboj, obsodil si se v smrtne bolečine, da me rešiš pekla. Usmili se me! Dodeli torej, da me vedno trpinči bolečina, da sem te žalil, hkrati pa naj me razžari vsega z ljubeznijo do tebe, ki si me ljubil tako, in me prenašal s toliko potrpežljivostjo, sedaj pa me niti ne kaznuješ, marveč me bogatiš z razsvetljenjem in milostjo. Hvala ti, moj Jezus; ljubim te, ljubim te bolj, kot samega sebe, ljubim te iz vsega srca! Saj ne odganjaš od sebe nikogar, kdor te ljubi. Ljubim te, ne odženi me izpred svojega obličja! Sprejmi me torej v svojo milost in ne pripusti, da bi se še kdaj izgubil! — Marija, moja mati, sprejmi me za svojega služabnika in združi me z Jezusom, svojim Sinom! Prosi ga, naj mi odpusti, naj mi podeli svojo ljubezen in milost stanovitnosti do smrti!

II.

Sv. Tomaž uči, da bode zavržencem največja kazen to, ker bodo uvideli, da so se pogubili za prazen nič in da bi bili tako lahko dosegli rajsko slavo, da so le hoteli. Drugi očitek vesti pa bode misel, s kako malim trudom bi se bili lahko izveličali. Sv. Hum-

bertu se je prikazal zavrženec in mu je povedal, da prav to je največja bridkost, ki ga muči v peklu, misel namreč, da se je pogubil za malo užitka, in kako z malim naporom bi se bil lahko izveličal. Tedaj poreče siromak: Da sem se zatajil in nisem gledal one stvari, da sem premagal strah pred ljudmi, da sem bežal pred ono priložnostjo, pred onim tovarišem, pred onim pogovorom, ne bil bi se pogubil. Da sem se spovedal vsak teden, da sem obiskoval pobožno družbo (kongregacijo), da sem prebiral vsak dan kako duhovno knjižico, da sem se priporočal Jezusu Kristusu in Mariji, ne bil bi padel v greh. Tolikokrat sem obetal, a nisem izvršil, ali vsaj začel sem, a potem sem opustil — in zato sem se pogubil.

Kazen tega očitanja bodo še povečevali zgledi, ki jih je imel na drugih svojih prijateljih in tovariših, še bolj pa darovi, ki mu jih je Bog delil, da bi se izveličal; naravni darovi, kakor trdno zdravje, imetje, nadarjenost, ki mu jo je Gospod podelil, da bi si jo obračal v prid in se tako posvetil; nadalje darovi milosti, kakor razsvitljevanja, navdihovanja, opomini, svarila in pa toliko let, ki mu jih je Bog dodelil, da popravi svoj greh. Uvidel pa bode, da v tem žalostnem stanu, v katerega je zagazil, ni več časa poboljšanju. Čul bode, kako angel Gospodov kliče in priseza: »In angel, katerega sem videl stoječega, je prisegel pri živečem na vekov veke ... da ne bo več časa.« (Skr. razod. 10, 5. 6.)

Kako grozno bodo nesrečnemu zavržencu prebadale srce vse prejete milosti! Videl bode namreč, da je konec času, ko bi še lahko odvrnil večno pogubo. Zato bode jokal in vzdihoval z drugimi svojimi brezupnimi tovariši: »Žetev je minula, poletja je konec, in mi nismo rešeni.«

(Jer. 8, 20.) Poreče: O da bi bil obračal Bogu v čast trud, ki sem ga imel za pogubo, postal bi bil velik svetnik. Sedaj pa, kaj imam drugega, kakor pekočo vest in kazni, ki me bodo mučile na veke? Ta misel bo zavrženca trpinčila bolj kakor ogenj, misel namreč: lahko bi bil večno srečen, sedaj pa bom večno nesrečen.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus, kako si mi mogel toliko časa prizanašati? Tolikrat sem ti obrnil hrbet, ti pa nisi nehal prihajati mi naproti. Tolikrat sem te žalil, a ti si mi odpustil. Iznova sem se ti uprl, a ti si mi zopet zanesel. O, udeleži me nekoliko tiste bolečine, ki si jo občutil na vrtu Getsemani za moje grehe, ko si potil krvav pot. Kesam se, mili moj Odrešenik, da sem tako slabo plačeval tvojo ljubezen. O proklete naslade, zaničujem in proklinjam vas; ve ste mi izgubile milost mojega Gospoda. Moj ljubljeni Jezus, sedaj pa te ljubim nad vse stvari, odrekam se vsem prepovedanim užitkom in sklenem tisočkrat prej umreti, nego tebe še kdaj žaliti. Pri ljubezni, s katero si me ljubil na križu in si žrtvoval svoje božje življenje zame, te prosim, dodeli mi luč in moč, da se ustavljam izkušnjavam in da se vselej, kadar bom izkušan, zatečem v tvojo pomoč. — O Marija, moje upanje, ti vse premoreš pri Bogu, izprosi mi sveto stanovitnost; zadobi mi milost, da se nikdar več ne ločim od njegove ljubezni.

III.

Tretjič bode trpinčila zavrženca misel, kako veliko dobroto je izgubil. Sv. Ivan Zlatousti pravi, da bode zavržence bolj bolela zavest, da so izgubili ne-

besa, kakor same peklenske kazni: »Več bodo trpeli zaradi nebes, kakor zaradi pekla.« Nesrečna Elizabeta, kraljica angleška, je rekla: »Bog mi dodeli, da vladam štirideset let, in odpovem se nebesom.« Res je vladala sirota štirideset let; a ko je njena duša zapuščala svet, kaj pravi? Gotovo ne misli več tako. Kako je nemara sedaj žalostna in obupna, ko premišljuje, kako je po štiridesetletnem pozemskem vladanju v strahu in trepetu izgubila na veke nebeško kraljestvo.

Najbolj pa bode zavrženca žalostila na veke misel, da je izgubil nebesa in Boga, največjo dobroto, in sicer ne po svoji žalostni usodi, ne po škodoželjnosti drugih, ampak po svoji lastni krivdi. Uvidel bo, da je bil ustvarjen za nebesa; uvidel bo, da mu je Bog dal na prosto voljo, naj si izbere, kar hoče, ali večno življenje, ali večno smrt: »Človek ima pred seboj življenje ali smrt... kar hoče, mu bo dano.« (Sir. 15, 18.) Uvidel bo, da je bilo v njegovi moči, ako bi se bil le hotel izveličati, uvidel bo pa tudi, da se je sam od sebe strmoglavil v prepad trpljenja, iz katerega ne bo mogel nikdar več uiti, a ga tudi nihče več rešiti ne bo poskušal. Videl bo nadalje, da se je izveličalo toliko njegovih tovarišev, ki so bili prav v takih ali morda še večjih grešnih nevarnostih, in vendar so se osrečili, ker so se zdržali greha, priporočujoč se Bogu, ali pa, če so padli iznova v greh, so hitro vstali in se posvetili Bogu. On pa ni hotel prenehati z grehom in se je zato pogreznil v pekel, v morje bolečin, brez upa, da si še kdaj pomore odtod.

Brat moj, ako si bil poprej tudi ti tako nespameten, da si hotel zaradi borne naslade izgubiti nebesa in Boga, glej, da se hitro poboljšaš, sedaj ko

je še čas. Ne bodi neumnež še nadalje. Boj se, da ne boš na veke objokoval svoje nespametnosti. Kdo ve, če ni nemara to-le premišljevanje, katero bereš, zate zadnji klic božji? Kdo ve, če sedaj ne poboljšaš svojega življenja, če še enkrat smrtno grešiš, te morda Bog zapusti in pahne v pekel, kjer boš trpel vekomaj med ono četo neumnežev, ki so sedaj v peklu in spoznavajo svojo zmoto: »Tedaj smo se zmotili!« — a jo spoznavajo brez upa, ker dobro vedo, da ni več pomoči njihovi zmoti. Kadar te bode hudoba iznova izkušala v greh, spomni se pekla, zateci se k Bogu in presveti Devici. Misel na pekel te bo rešila pekla: »Spominjaj se svojih poslednjih rečij in na veke ne boš grešil« (Sir. 7, 40), zakaj spomin pekla te bode navajal, da išči pomoči pri Bogu.

Vzdihljaji in prošnje.

O moja največja dobrota, kolikrat sem te izgubil za prazen nič, kolikrat sem zaslužil, da bi te izgubil za vedno! A tolaži me beseda tvojega preroka: „Veseli se srce tistih, ki iščejo Gospoda.“ (Ps. 104, 3.) Ne smem torej izgubiti upanja, da te zopet najdem, moj Bog, če te le iz srca iščem. Dà, moj Gospod, sedaj hrepenim po tvoji milosti bolj, kakor po vsaki drugi stvari. Pripravljen sem izgubiti vse, celo življenje, prej kakor tvojo ljubezen. Ljubim te, moj Stvarnik, nad vse stvari in ker te ljubim, mi je žal, da sem te žalil. Moj Bog, katerega sem izgubil in zaničeval, odpusti mi hitro in daj, da te najdem, zakaj nikdar več te nočem izgubiti. Ako mi dodeliš iznova svoje prijateljstvo, zapustim vse in le tebe hočem ljubiti. To upam od tvojega usmiljenja.

Večni Oče, po ljubezni Jezusa Kristusa me slušaj, mi odpusti in dodeli mi milost, da se nikdar več ne ločim od tebe. Če te iznova prostovoljno izgubim, se mi je bati, da me zapustiš. — O Marija, pribežališče grešnikov, pomagaj mi zadobiti pri Bogu mir, potem pa me trdno drži pod svojim okriljem, da te nikdar več ne izgubim.

Devetindvajseto premišljevanje.

O nebesih.

„Žalost vaša se bo izpremenila v radost." *(Jan. 16, 20.)*

I.

Prizadevajmo si, da potrpežljivo prenašamo bridkosti življenja in darujmo jih Bogu z bolečinami vred, katere je prestal Jezus Kristus iz ljubezni do nas, in delajmo si pogum in upanje, da zadobimo nebesa. Saj bodo kdaj nehale vse te težave, bolečine, preganjanja, skrbi, in ako se izveličamo, se nam premeni vse to v veselje in zadovoljnost v kraljestvu blažencev. Tako nas namreč krepi Gospod: »Žalost vaša se bo izpremenila v radost.« (Jan. 16, 20.) Premislimo torej danes nekoliko nebesa. A kaj porečemo o nebesih, ker niti najbolj razsvetljeni svetniki niso mogli doznati radosti, ki jo Bog hrani svojim zvestim služabnikom? David ni vedel povedati drugega, nego da so nebesa najbolj zaželjena dobrota: »Kako ljubi so tvoji šotori, Gospod vojnih trum!« (Ps. 83, 2.) Ali povej nam vsaj ti, sveti Pavel, ki si bil tako srečen, da si se zamaknil in gledal nebesa, povej nam vsaj ti nekoliko tega, kar si tam videl! Ne, odgovarja apostol, kar se tam vidi, tega ni mogoče pojasniti: »Nebeške radosti so

skrivnostne besede, katerih ni smeti človeku pripovedovati.« (II. Kor. 12, 4.) Drugega nam ne more reči, nego »oko ni videlo in uho ni slišalo in v srce človeku ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo.« (I. Kor. 2, 9.) Noben človek ni nikdar videl, ne čul, ne umel lepote, soglasja, sreče, ki jo je Bog namenil tistim, ki ga ljubijo.

Nebeških dobrin sedaj ne moremo umeti, ker si ne moremo misliti drugih dobrot, mimo posvetnih. — Lepo je gledati ob poletnih nočeh zvezdnato nebo; prijetno je stati spomladi na obrežju mirnega morja, kjer vidiš školjke, ki jih prerašča morska trava, na okrog pa plešejo vesele ribice; veselo je šetati se po vrtu, kjer je vse polno cvetja in sadja, kjer studenci šumljajo in žuboré vodometi, kjer ptice sem in tje švigajo in prepevajo. Marsikdo bi rekel: Kakšen raj! To so nebesa! A nebesa so vse drugačna. Da umeš vsaj nekoliko in temno, kakšna so nebesa, pomisli, da je v nebesih vsemogočni Bog, ki napaja ljubljene duše z radostjo. Sv. Bernard pravi: »Hočeš li doznati, kaj je v nebesih? Ničesar ondi ni, kar bi ne maral, vse pa je, kar želiš. Ni je gori stvari, ki bi ti ne ugajala, vse pa je, kar ti je všeč.«

O Bog, kaj poreče duša, ko vstopi v to blaženo kraljestvo! Mislimo si, da umira ona devica, oni mladenič, ki sta se posvetila ljubezni Jezusa Kristusa. Prišla je smrt, duša že zapušča svet; vzletela je pred sodbo. Sodnik jo objame in ji naznani, da je izveličana. Naproti ji pride angel varih in se raduje ž njo. Duša ga zahvali, da jo je varoval, angel pa ji pravi: »Gor, gor, čista duša, veselo se dvigni, že si izveličana; pridi in poglej obličje svojega Gospoda!« In glej, duša hiti preko oblakov, ozračja, zvezd in pride

v nebo. O Bog, kaj poreče, ko stopi prvič v ono blaženo domovino, ko uzre prvič ono mesto radosti! Naproti ji pridejo angeli in svetniki, radostno jo pozdravljajo in jo vsprejmó. Kolika radost, ko se snide s svojimi stariši in prijatelji, ki so že poprej dospeli v nebesa, ko zazre svoje svete priprošnjike. Pokleknila bi pred njimi iz spoštovanja, a svetniki ji porečejo: »Nikar, kajti tvoj sohlapec sem.« (Skr. razod. 22, 9.) Nato jo povedejo k Mariji, da kraljici nebeški poljubi noge. Kako sladko milobo bode občutila duša, ko na prvi pogled spozna božjo mater, ki ji je toliko pomagala, da se je izveličala! Doznala bode vse milosti, katere ji je izprosila Marija, ki jo zdaj ljubeznivo objame. A potem povede dušo sama kraljica k Jezusu, ki jo sprejme kot nevesto: »Pridi z Libanona, nevesta moja, kronana bodeš.« (Vis. pes. 4, 8.) Raduj se, nevesta, ponehale so solze, bolečine in skrbi; prejmi večno krono, katero sem ti pridobil s svojo krvjo. In Jezus sam jo popelje k svojemu božjemu Očetu, da jo blagoslovi. In objel jo bode in blagoslovil in ji poreče: »Pojdi v veselje svojega Gospoda!« (Mat. 25, 21.) In osrečil jo bode z isto blaženostjo, katero uživa sam.

Vzdihljaji in prošnje.

Glej, moj Bog, pred tvojimi nogami kleči nehvaležnež. Ustvaril si ga za nebesa, on pa ti je čestokrat zaradi zlobnega razkošja nasprotoval v obraz, zadovoljil se je s tem, da se pogubi v pekel. Vendar upam, da si mi že odpustil storjene krivice, zaradi katerih se še vedno kesam in se bom kesal do smrti, ter prosil vedno iznova, da mi jih odpustiš. Toda, o Bog, čeprav si mi že odpustil, vendar ostane vedno resnično, da sem si drznil

žaliti tebe, svojega Odrešenika, ki si dal življenje, da me dovedeš v svoje kraljestvo. Vedno bom hvalil in častil tvoje usmiljenje, o moj Jezus, ki si mi tako potrpežljivo zanašal, in namesto kazni si mi povečal milost, razsvetljenje in svarilo. Vidim, mili moj Izveličar, da me prav res hočeš imeti v svojo domovino, kjer naj te ljubim na veke. A hočeš tudi, da te ljubim na tem svetu. Dà, hočem te ljubiti. A celo, če ne bi bilo nebes, bi te hotel ljubiti, dokler bom živ iz vse duše, iz vse moči. Zadosti mi je, da vem, kako ti, moj Bog, želiš, da te ljubim. Moj Jezus, stoj mi na strani s svojo milostjo, nikar me ne zapusti! Moja duša je večna; zato te moram ali na veke ljubiti ali na veke sovražiti. Zares na veke te želim ljubiti, zategadelj te bom v tem življenju zelo ljubil, da te v prihodnjem najsilnejše vzljubim. Ukreni z menoj, kar hočeš, kaznuj me tu, kakor hočeš; samo da mi ne odtegneš svoje milosti, potem pa stori z menoj, kar ti je drago. Moj Jezus, tvoje zasluženje mi daje upanje. — O Marija, popolnoma se zanašam na tvojo priprošnjo! Ti si me rešila pekla, ko sem bil v grehih, sedaj pa, ko hrepenim po Bogu, me tem raje rešuješ in posvečuješ.

II.

Ko bode duša v slavi božji, ji nobena reč ne bo nevšečna, nobena je ne bo žalila: »Obrisal bode Bog vse solze z njih očij, in smrti ne bo več; ne žalovanja, ne kričanja, in truda ne bode več, kajti prvo je prešlo. In rekel je sedeči na prestolu: Glej, vse naredim novo.« (Skr. razod. 21, 4. 5.) V nebesih ni več bolezni, ne revščine, ne težav; ne menjajo se ondi več

dnevi in noči, ne toplota in mraz. Tod je stanovitno jasen dan, vedna vesela pomlad. V nebesih ni preganjanja in zavisti; v onem kraljestvu ljubezni se vsi prisrčno ljubijo in vsak uživa blaginjo drugega, kakor da je njegova. Gori ni več strahu, zakaj duša je utrjena v milosti in ne more več grešiti in izgubiti svojega Boga. — »Glej, vse naredim novo.« Vsaka stvar je nova, in vsaka jo veseli in naslaja. Vse ima, kar želi. Veselil jo bode ondi pogled na čudovito »mesto popolne krasote.« (Žal. pes. 2, 15.) Kako bi te veselilo, gledati mesto, kjer bi bil tlak čisti kristal, palače iz srebra, stebri iz zlata, in vse okrašeno s cvetnimi venci! A koliko lepše bode nebeško mesto! Kako veličastno bode gledati nebeške meščane, kraljevski opravljene, zakaj vsak izmed njih je kralj: »Kolikor meščanov, toliko kraljev« — pripominja sv. Avguštin. Kako krasna pa bode stoprav Marija, bleščeča se bolj ko vsa nebesa! In kakšno bode naposled Jagnje božje, ženin Jezus! — Sv. Terezija je komaj ugledala eno roko Jezusa Kristusa, in same lepote je onemela. Vonj bo duhal blažene vonjave nebeške, ušesa bodo zadovoljno slušala nebeško blagoglasje. Sv. Frančišek je čul nekoč angela, ki je potegnil le enkrat z lokom in skoro bi bil umrl vsled milobe tega glasu. Kakšno sladkost pa bodo občutili izveličanci, ko bodo slušali svetnike in angele, ko bodo v zboru peli slavo Bogu: »Hvalili te bodo vekomaj.« (Ps. 83, 5.) — Kako milo bode Marija slavila Boga! Glas Marijin v nebesih, pravi sv. Frančišek Saleški, bo odmeval kakor v sreči slavčev glas, ki presega petje vseh drugih ptičev. Skratka, ondi je vse veselje, ki si ga kdo le more želeti.

A veselje, katero smo premišljevali doslej, je še najmanjša blaginja nebeška. Nebesa povzroči prav za

prav največja dobrota, to je Bog. »Vse, kar pričakujemo«, piše sv. Avguštin, »obstoji iz dveh zlogov: ‚Deus' (Bog).« Plačilo, katero nam obeta Bog, ni le krasota, soglasje in druge radosti onega blaženega kraja: prvo in najimenitnejše plačilo je Bog sam, zakaj tam ga vidijo in ljubijo iz obličja do obličja: »Jaz sem tvoje veliko, veliko plačilo.« (I. Mojz. 15, 1.) Sv. Avguštin pravi: »Ako bi Bog dovolil, da bi ga zavrženci gledali v obličje, v hipu bi se pekel izpremenil v prekrasni raj.« Dostavlja še to: »Če bi bilo duši, ki se je ločila od tega sveta, dano na prosto voljo, ali gledati Boga in uživati peklenske kazni, ali pa Boga ne gledati a tudi ne trpeti kazni pekla, izvolila bi rajše, da bode gledala Boga, čeprav bo bivala v trpljenju.«

Tega veselja — namreč gledati in ljubiti Boga iz obličja v obličje — v tem življenju ne moremo razumeti. Pač pa si je vsaj nekoliko že moremo domnevati iz izkušnje, ki uči, da je božja ljubezen že v tem življenju tako sladka, da ne dviga kvišku le duše, ampak celo telesa svetnikov. — Sv. Filip Nerij se je nekoč vzdignil v zrak s klopjo vred, katere se je oprijel. Tudi sv. Peter Alkantarski se je s toliko silo povspel kvišku, da je izrul s korenino drevo, katerega se je oprijel, in ga potegnil za seboj. Nadalje vemo, da so sveti mučeniki vsled sladkosti božje ljubezni v najhujših mukah pevali slavospeve. Sv. Vincencij je v najgorjih mukah po besedi sv. Avguština tako govoril, da »se je zdelo, da drug trpi, drug govori«. Ko so sv. Lavrencija pekli na ražnju, zasramoval je krutega sodnika, rekoč: »Obrni me in jej!« Ni čuda, dostavlja isti sv. Avguštin, zakaj plameneč božje ljubezni ni čutil ognjenega požara. Nadalje, koliko sladkobo občuti že na tem svetu grešnik, ko

objokuje svoje pregrehe! Zategadelj je rekel sv. Bernard: »Če je že tako sladko za tebe jokati, kako sladko bode šele tebe se radovati!« Koliko veselje mora občutiti duša, kateri se je pri molitvi razodela božja dobrota v svetlem žarku ljubezni in usmiljenja, katero do nje goji Jezus! Tedaj pač res čuti duša, da se taja in omedleva ljubezni. In vendar na tem svetu Boga ne vidimo takega, kakršen je, le v temoti ga vidimo: »Sedaj gledamo skozi zrcalo v uganjki, takrat pa iz obličja v obličje.« (I. Kor. 13, 12.) Sedaj imamo oči zavezane in Bog stoji za zaveso vere in ne dopusti, da bi ga gledali. Kaj pa bode, kadar nam odpade preveza z očij, kadar nam izgine zavesa, kadar bomo gledali Boga iz obličja v obličje? Tedaj bomo videli, kako lep je Bog, kako velik, kako pravičen, kako popoln, kako mil in ljubezniv.

Vzdihljaji in prošnje.

O moja največja dobrota, jaz sem oni nesrečnež, ki sem ti obračal hrbet in sem nasprotoval tvoji ljubezni. Zato nisem vreden, da bi te kdaj gledal, niti da bi te ljubil. Toda ti si tisti, ki iz sočutja do mene nisi imel sočutja s seboj, ampak si se obsodil v smrt in bolečino na sramotnem lesu. Tvoja smrt me navdaja z upanjem, da bom kdaj gledal in užival tvoje obličje, da te bom ljubil z vsemi močmi. Sedaj pa, ko sem v nevarnosti, da te izgubim za vedno, sedaj ko se zavedam, da sem te s svojimi grehi izgubil, kaj naj storim? Naj te še nadalje žalim? Ne, moj Jezus, iz vsega srca sovražim storjene grehe; na vso moč mi je žal, da sem ti delal krivico, iz vse duše te ljubim. Bodeš li pahnil od sebe skesano in tebe ljubečo dušo? Ne, znano mi je, kar si rekel, da ne od-

ženeš, ljubi moj Odrešenik, nikogar, kdor pride skesan k tvojim nogam: „Kdor pride k meni, ne bom ga izgnal ven.“ (Jan. 6, 37.) Moj Jezus, vse zapustim in se vrnem k tebi; objamem te in pritisnem na srce. Objemi in stisni me tudi ti na svoje srce! Drzno je tako govoriti, ali saj govorim in obravnavam z neskončno dobroto, govorim z Bogom, ki je iz ljubezni do mene umrl prostovoljno in rad. Mili moj Izveličar, dodeli mi stanovitnost v tvoji ljubezni! — Mila mati Marija, izprosi mi to stanovitnost vsled svoje ljubezni do Jezusa Kristusa! Tako upam, tako bodi!

III.

Največjo bolečino povzroča dušam, ki ljubijo Boga, a živijo brez tolažbe, na tem svetu strah, da ne ljubijo Boga in da jih Bog ne ljubi: »Človek ne ve, da li je ljubezni vreden ali srda.« V nebesih pa si je duša gotova, da ljubi Boga in da jo ljubi tudi Bog. Dobro vé, da je vtopljena v ljubezen svojega Gospoda in da jo objema Gospod kot svojo drago hčer in uverjena je, da ta ljubezen na veke nikdar več ne bo nehala. Ta dušna ljubezen pa bo še bolj vzplamenela v natančnem spoznanju, kako velika je bila ljubezen božja, da se je za nas učlovečil in da je za nas umrl; v spoznanju, koliko ljubezen nam je pokazal, ker je postavil najsvetejši zakrament, kjer se Bog daje črvu v hrano. Natančno bode tedaj spoznala duša tudi vse milosti, katere ji je podelil, da jo je rešil toliko izkušnjav in nevarnostij, da se ni pogubila. Uvidela bo, da vse tiste žalosti, bolezni, preganjanja in izgube, katere je imenovala nesreče in kazni božje, so bile le dokazi ljubezni in pota previdnosti božje, ki so jo vodila v

nebesa. Zlasti pa bode spoznala, kako potrpežljivo ji je Bog prizanašal ob tolikih grehih, koliko usmiljenja ji je izkazal, ko ji je podelil v svoji ljubezni toliko razsvetljenj, opominjevanj in svaril. Gledala bode raz sveto goro toliko zavrženih duš v peklu, duš, ki so grešile manj kakor ona; in vendar je izveličana in poseduje Boga ter je gotova, da ne izgubi več te največje dobrote vso večnost.

Vedno torej bo užival izveličanec to blaženost, ki mu bode vsak hip vso večnost vedno nova, kakor da bi jo oni trenutek prvič užival. Vedno bo poželel ono radost in vedno jo bode užival; vedno zadovoljen in vedno žejen; vedno žejen in vedno napojen. Tako je; zakaj želja v nebesih ne povzroča bolečine, in ko se mu izpolni, se je ne naveliča. Skratka, kakor so zavrženci posode polne jeze, tako so blaženci posode polne zadovoljnosti, tako da ni ničesar več, kar bi poželeli. Sv. Terezija trdi, da je že na tem svetu tako, kadar Bog duši dá okušati svojo božjo ljubezen: opoji jo tako srečno, da izgubi vse nagnenje do katerekoli posvetne reči. Kadar pa pridejo izvoljenci v nebesa, — oj, koliko popolnejše, da govorim z Davidom, »nasičujejo se od obilnosti tvoje hiše!« (Ps. 35, 9.) Tedaj se bode zgodilo, da se bode duša, ko vidi odkrito in objema svojo neskončno dobroto, opila tako ljubezni božje, da se vsa srečna izgubi v Bogu, to je, pozabila bo popolnoma sebe in nič drugega ne bode mislila, nego kako bi ljubila, hvalila, blagoslavljala ono neskončno dobroto, katero poseduje.

Ako nas torej žalosté križi tega življenja, ojačimo se in prenašajmo jih potrpežljivo, nadejaje se nebes! Sv. Marija Egipčanka je odgovorila ob koncu svojega življenja opatu Zozimu, ki jo je vprašal, kako je

pač mogla preživeti toliko let v tej pustinji, tako-le: »Nadejala sem se nebes.« Sv. Filip Neri je zagnal kardinalski klobuk, ko so mu ga ponudili, v zrak, rekoč: »Nebesa, nebesa!« Brat Egidij, frančiškan, pa se je že dvignil kvišku, ako je le čul izgovoriti besedo: nebesa. Kadar nas torej stiskajo bridkosti na tem svetu, povzdignimo še mi oči proti nebu in tolažimo se vzdihujoč: »Nebesa, nebesa!« Pomislimo, če bomo zvesti Bogu, nehale bodo kdaj vse te stiske, nadloge in skrbi in smeli bomo iti v ono blaženo domovino, kjer bomo popolnoma srečni, dokler Bog ostane Bog. Glejte, že nas čakajo svetniki, že nas pričakuje Marija; Jezus nas pričakuje s krono v roki, da nas venča za kralje večnega kraljestva.

Vzdihljaji in prošnje.

Mili moj Izveličar, učil si me prositi: Pridi k nam tvoje kraljestvo! Tako tudi sedaj prosim, naj pride v mojo dušo tvoje kraljestvo, da si jo ti popolnoma pridobiš, in da ona posede tebe, največjo dobroto! O moj Jezus, ničesar nisi opustil, da si me rešil in da si pridobil mojo ljubezen. Izveličaj me toraj in moje izveličanje bodi to, da te vedno ljubim v tem in onem življenju. Tolikrat sem ti obrnil hrbet, a navzlic temu si mi dal spoznati, da me hočeš v nebesih s toliko ljubeznijo objemati vso večnost, kakor če bi te ne bil žalil nikdar. Ker tedaj to vem, naj li ljubim kaj drugega razen tebe, ko mi je vendar znano, da mi hočeš dati nebesa, dasi sem tolikrat zaslužil pekel? O moj Gospod, da bi te pač nikdar ne bil žalil! Ako bi se iznova rodil, vedno bi te hotel ljubiti! Toda storjeno je storjeno. Odslej ne morem drugega, nego da ti darujem preostalo življenje.

Dà, tebi darujem vse, vsega se posvetim tvoji ljubezni. Izginite iz mojega srca vse posvetne želje, napravite prostor mojemu Bogu, ki si hoče osvojiti popolnoma moje srce. Dà, vzemi me v svojo last, moj Odrešenik, moja ljubezen, moj Bog! Od danes nadalje ne bom več mislil na kaj drugega, nego samo na to, da bom tebi všečen. Podpiraj me s svojo milostjo, v tvoje zasluženje zaupam. Pomnoži bolj in bolj v meni svojo ljubezen in hrepenenje, da le tebi ustrezam. Nebesa, nebesa, kdaj vas dosežem, kdaj te bom gledal, Gospod, iz obličja v obličje? Kdaj te objamem brez bojazni, da te še kdaj izgubim? O moj Bog, raztegni nad menoj svojo rešilno roko, da te nikdar več ne razžalim! — O Marija, kdaj bom v nebesih pri tvojih nogah? Pomagaj mi, mati, ne daj, da se pogubim in odvrnem od tebe in tvojega Sina!

Trideseto premišljevanje.

O molitvi.

„Prosite, in se vam bo dalo, ... zakaj vsak, kateri prosi, prejme.“
(Luk. 11, 9. 10.)

I.

Ne samo na tem, marveč na tisoč drugih krajih starega in novega zakona, obeta Gospod, da bode uslišal vsakogar, ki ga prosi: »Boga bode klical, in uslišal ga bo.« (Job 12, 4.) »Kliči me... in otel te bom.« (Ps. 49, 15.) »Ako me boste kaj prosili v mojem imenu, bom storil.« (Jan. 14, 14.) Kar me boš prosil, oziraje se na moje zasluženje, vse ti bom storil. »Prosite, kar ho-

čete, in zgodilo se vam bode. (Jan. 15, 7.) Iščite, kar vam drago, samo da prosite, in podelilo se vam bode. In tako še na mnogih drugih sličnih krajih. Zato je rekel Teodoret, da je molitev ena, vendar more pridobiti vse: »Molitev je sicer ena, a vse premore.« Sv. Bernard pravi, da nam Bog vselej, kadar prosimo, ali podeli zaprošeno milost, ali pa nam dá drugo, še koristnejšo. K molitvi nas vzbuja prorok, povdarjajoč, da je Bog poln usmiljenja tistim, ki ga kličejo na pomoč: »Ti Gospod si sladak in krotak in velikega usmiljenja vsem, ki te kličejo. (Ps. 85, 5.) Še več poguma nam daje sv. Jakob, rekoč: »Ako pa kdo izmed vas potrebuje modrosti, naj jo prosi od Boga, kateri daje vsem obilno in ne oponaša, in mu bo dana.« (Jak. 1, 5.) Apostol pravi torej, da Gospod polnih rok deli vsem, ki ga prosijo, in še več, kakor ga prosijo; vsem daje obilno in ne oponaša, to je, ne očita nam storjenih grehov, kadar ga prosimo in zdi se, da je pozabil vseh krivic, ki smo mu jih storili.

Sv. Ivan Klimak je rekel, da molitev v nekem smislu Bogu dela silo, da nam podeli, česar ga prosimo: »Molitev dela Bogu pobožno silo.« Da, silo mu dela, toda silo, ki mu je draga in ki jo od nas pričakuje. »Ta sila je Bogu prijetna«, piše Tertulijan. Gotovo, zakaj sv. Avguštin pravi, da Bog bolj želi nam deliti dobrote, kakor mi hrepenimo jih sprejemati: »Več dobrot ti on želi podeliti, kakor jih ti želiš sprejeti.« Vzrok temu je ta, da je Bog po svoji naravi neskončna dobrota: »Bog, čegar narava je dobrota«, piše sveti Leon, »silno hrepeni, nas udeležiti svoje dobrote.« Zato je rekla Marija Magdalena Paciška, da je Bog nekako dolžan uslišati dušo, ki ga

prosi, ker mu tako rekoč odpira pot, da po njej zadovoljuje svoje hrepenenje in nas osrečuje s svojo milostjo. In David je rekel, da dobrota Gospodova, s katero usliši takoj vsakega prosilca, ga je učila, da je to res pravi Bog: »Katerikoli dan te kličem, glej, spoznavam, da si ti moj Bog.« (Ps. 55, 10.) Po krivici tožijo nekateri, pravi sveti Bernard, da jih Gospod zapušča; po vsej pravici pa se pritožuje Gospod, da ga mnogi zapuščajo, ker ne prihajajo k njemu prosit milostij: »Mnogi se pritožujejo, da jim manjka milostij, a mnogo bolj bi se smela pritoževati milost, da ji mnogih manjka.« In prav gledé na to se zdi, da je nekoč tožil Odrešenik svojim učencem: »Doslej niste prosili ničesar v mojem imenu; prosite in boste prejeli, da bode polno vaše veselje.« (Jan. 16, 24.) Nikar se o meni ne pritožujte, tako se zdi je hotel reči, če niste bili popolnoma srečni, marveč tožite sebe, ker niste od mene prosili milostij. Prosite me odslej in zadovoljni bodete.

Zato so nekdanji menihi zaključevali svoje pogovore, povdarjajoč, da za izveličanje ni koristnejše vaje, nego klicati vedno: Gospod, pomagaj mi! »Gospod, hiti mi pomagat!« O. Pavel Segneri pripoveduje o samem sebi, da je izkraja v svojih premišljevanjih obujal pobožna čuvstva; kasneje pa je spoznal veliko moč molitve in se je pomudil večjidel najraje v molitvi. Delajmo tudi mi vedno tako. Boga imamo, ki nas na vso moč ljubi, ki skrbi za naše izveličanje in je zatorej vedno pripravljen uslišati vsakogar, ki ga prosi. Zemeljski knezi malokogar zaslišijo — pravi sv. Ivan Zlatousti — Bog pa vsakogar, kdor le mara: »Ušesa kneževa so malokomu odprta, ušesa božja pa vsem, ki le hočejo.«

Vzdihljaji in prošnje.

Večni Bog, molim te in zahvaljujem za toliko izkazanih mi dobrot. Ustvaril si me in odrešil po Jezusu Kristusu, v krščanstvo si me poklical, čakal si me, ko sem bil grešnik in tolikrat si mi odpustil. O moj Bog, nikdar bi ne bil padel v greh, da sem se v izkušnjavah zatekel k tebi. Zahvaljujem te za razsvetljenje, s katerim vsaj sedaj spoznam, da je ves moj blagor to, da te molim in prosim milosti. V imenu Jezusa Kristusa te torej prosim: podeli mi veliko žalost nad grehi, sveto stanovitnost v tvoji milosti, srečno smrt, nebesa in popolno udanost v tvojo najsvetejšo voljo. Vem sicer, da ne zaslužim te milosti, a ti si jo obljubil vsakomur, kdor te je prosi po zasluženju Jezusa Kristusa. Po zasluženju Jezusa Kristusa te prosim in v te zaupam. — O Marija, tvoja molitev doseže vse, kar prosi; prosi zame!

II.

Premišljujmo nadalje, kako potrebna je molitev. Sveti Ivan Zlatousti pravi: Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je duša brez molitve mrtva. Slično zopet trdi, da nam je molitev tako potrebna, da se ne pogubimo, kakor je potrebna voda rastlinam, da se ne posuše: »Ne manj kakor drevju voda, je nam potrebna molitev.« Bog nas hoče vse izveličati: »On hoče, da se vsi ljudje izveličajo.« (I. Tim. 2, 4.) Ne mara, da bi se kdo pogubil: »Potrpežljivo ravna zavoljo vas, ker noče, da bi se nekateri pogubili, marveč, da bi se vsi k pokori obrnili.« (II. Petr. 3, 9.) Bog hoče, da ga prosimo k izveličanju potrebnih milostij, zakaj po eni strani ne moremo izpolnovati božjih zapovedij in se

izveličati brez dejanske pomoči Gospodove, po drugi strani pa nam noče dati milosti, vsaj navadno, ako ga zanjo ne prosimo. Zato pravi sveti tridentinski zbor, da Bog ne naklada neizpolnjivih zapovedij, ker nam daje bližnjo in dejansko milost, da jih moremo izpolnovati, ali pa nam vsaj dá milost, da ga prosimo dejanske milosti: »Bog ne veleva kaj nemogočega, ampak zapovedujoč opominja, da storiš, kar moreš, in da prosiš, česar ne moreš, in pomaga, da vzmoreš.« (Sess. 6, c. 11.) Sicer pa tudi sv. Avguštin uči, da izvzemši prvih milostij, kakor so poklic k veri ali pokori, vse druge milosti, zlasti pa stanovitnost, deli Bog le tistim, ki ga prosijo: »Gotovo je, da Bog daje nekaj tudi tistim, ki ne molijo, kakor začetek vere, drugo pa je prihranil le tistim, ki molijo, kakor stanovitnost do konca.«

Iz tega sklepajo bogoslovci s svetim Bazilijem, Avguštinom, Ivanom Zlatoustim, Klementom Aleksandrijskim in z drugimi, da je molitev odrastlim neobhodno potrebna, tako da je brez molitve vsakomur nemogoče izveličati se. In prav zato pravi veliki učenjak Lesij: »Za versko resnico je smatrati, da je molitev odrastlim k izveličanju potrebna, kakor se izprevidi iz sv. pisma.«

Jasno govori o tem predmetu sv. pismo: »Treba je vedno moliti.« (Luk. 18, 1.) »Molite, da ne padete v izkušnjavo.« (Luk. 22, 40.) »Prosite in prejeli bodete.« (Jan. 16, 24.) »Neprenehoma molite.« (I. Tesal. 5, 17.) Besede ‚treba', ‚prosite', ‚molite', po splošnem mnenju cerkvenih učenikov s sv. Tomažem vred naznanjajo zapoved, ki veže zlasti v treh slučajih: 1.) kadar je človek v grehu, 2.) kadar je v smrtni nevarnosti, 3.) kadar je v silni nevarnosti pasti v greh. Navadno učeniki tudi še pri-

stajajo na to, da ni brez smrtnega greha, kdor celi mesec ali še dalje ni molil. Vzrok je ta, da je molitev pripomoček, brez katerega ne moremo dobiti drugih pripomočkov, ki so nam potrebni, da se izveličamo.

»Prosite in prejeli bodete!« Kdor prosi, prejme, zato — pravi sv. Terezija — kdor ne prosi, ne prejme. A že prej je rekel sv. Jakop: »Nimate, zato ker ne prosite.« (Jak. 4, 2.) Zlasti pa je molitev potrebna, da dosežemo čednost zdržnosti: »Ko sem pa izvedel, da ne morem drugače biti zdržljiv, kakor če dá Bog, ... sem stopil pred Gospoda in ga prosil.« (Modr. 8, 21.) Zaključimo ta oddelek: Kdor moli, se izvestno izveliča, kdor ne moli, se gotovo pogubi. Vsi oni, ki so se izveličali, so se izveličali z molitvijo. Vsi tisti, ki so se pogubili, so se pogubili, ker niso molili. In to je in bode vedno njih najgorja kazen v peklu, ker vedó, da bi se bili tako lahko izveličali s pomočjo molitve, a sedaj za to ni več časa.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Odrešenik, kako sem mogel poprej tako pozabiti nate! Pripravljen si mi bil dati vse milosti, katerih bi te bil prosil, samo moje prošnje si čakal; jaz pa nisem mislil na kaj drugega, nego na to, kako bi zadovoljil svoje počutke ter sem se malo menil za to, da sem oropan tvoje ljubezni in tvoje milosti. Gospod, pozabi mojo nehvaležnost in usmili se me! Odpusti mi toliko krivic, ki sem ti jih storil in podeli mi stanovitnost! Daj mi luč in moč, da se ti bom vedno priporočal, zlasti pa kadar me bodo izkušali sovražniki, da bi te žalil iznova. Dodeli mi, o moj Bog, to milost po

zasluženju Jezusa Kristusa in po ljubezni, ki jo do mene gojiš! Moj Gospod, zadosti sem te žalil, kolikor pa mi je še odločenega življenja, te hočem ljubiti. Daj mi svojo sveto ljubezen in ta me spominjaj, da te prosim pomoči vselej, ko bom v nevarnosti izgubiti te z grehom! — Marija, moje upanje, od tebe pričakujem milosti, da se bom v izkušnjavah vselej priporočal tebi in tvojemu Sinu. Usliši me, moja kraljica, po svoji ljubezni do Jezusa Kristusa!

III.

Premišljujmo naposled lastnosti molitve. Mnogi molijo, a niso uslišani, ker molijo tako, kakor govori sv. pismo: »Prosite in ne prejmete, ker slabo prosite.« (Jak. 4, 3.) Da boš dobro molil, ti je najprej treba ponižnosti: »Bog se prevzetnežem ustavlja, ponižnim pa daje milost.« (Jak. 4, 6.) Bog ne sluša prošenj prevzetnežev, nasprotno pa ne pusti od sebe ponižnih prošenj, dokler jih ne usliši. »Molitev ponižnega človeka predere oblake ... in ne odstopi, dokler je Najvišji ne pogleda.« (Sir. 35, 21.) In naj so bili poprej tudi grešniki: »Potrtega in ponižnega srca, o Bog, ne boš zaničeval.« (Ps. 50.) — Drugič je treba zaupanja: »Nobeden ni bil osramočen, kdor je upal v Gospoda.« (Sir. 2, 11.) Iz tega namena nas je učil Jezus Kristus, da proseči milosti božje ne prosimo z drugim imenom, nego kličimo: ‚Oče naš!‘ Prosimo ga s tisto zaupnostjo, s katero pribeži sin k svojemu očetu. Kdor torej zaupno prosi, vse doseže: »Vse, kar prosite v molitvi, verujte, da boste prejeli, in zgodilo se vam bode.« (Mark. 11.) In komu se je bati, pravi sv. Avguštin, da bi mu nedostajalo tega,

kar mu je obljubila sama resnica, ki je Bog? »Kdo se boji zmote, kjer je obetala resnica?« Bog ni kakor ljudje, pravi sv. pismo, ki obetajo in ne drže besede, ker ali lažejo, ko obetajo, ali pa se kasneje premislijo: »Bog ni kakor človek, da bi lagal, tudi ne ko sin človekov, da bi se izpremenil. Rekel je tedaj in bi ne storil?« (IV. Mojz. 23, 19.) In zakaj bi nas Gospod tako pozival, pripominja sveti Avguštin, naj prosimo milostij, če bi nam jih ne maral dati? »Ne vabil bi nas, naj prosimo, če ne bi hotel dati.« Z obljubo se je tudi že obvezal, da nam podeli milosti, katerih ga prosimo: »Obetajoč nam je postal dolžnik.«

A poreče kdo: ‚Grešnik sem in zato ne zaslužim, da bi bil uslišan.' Sv. Tomaž odgovarja na to, da se v molitvi, ko prosimo milosti, ne naslanjamo na svoje zasluženje, ampak na božje usmiljenje: »Prosilna molitev se ne naslanja na naše zasluženje, ampak zgolj na usmiljenje božje.« »Vsak, kdor prosi, prejme.« (Luk. 11, 10.) Pisatelj ‚nepopolnega dela' to tako-le pojasnjuje: »Vsak, bodisi pravičnik ali grešnik.« (Hom. 18.) Sploh pa nam je v tem pogledu prav naš Odrešenik odvzel ves strah, rekoč: »Resnično, resnično vam povem, ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal.« (Jan. 16, 23.) Kakor da je hotel reči: ‚Grešniki, če vi nimate zasluženja pri mojem Očetu, imam ga jaz; prosite torej v mojem imenu, in zagotovim vas, da dosežete, kolikor boste prosili.' — Kajpada je treba tu pomisliti, da te obljube Jezus ni dal glede na časne milosti, kakor n. pr. zdravje, imetje in slične stvari, zakaj teh milostij nam čestokrat Gospod nalašč ne dá, ker ve, da bi škodovale našemu večnemu izveličanju. »Kaj bolniku koristi, to boljše vé zdravnik

nego bolnik«, pravi sv. Avguštin, ter pripominja, da Bog nekaterim iz usmiljenja odreče, kar drugim iz jeze podeli: »Bog odreče iz prijaznosti, kar iz jeze podeli.« Zato nam je časnih milostij prositi vselej le pogojno, ako hasnijo naši duši. Nasprotno pa prosimo dušnih milostij, kakor odpuščanja, stanovitnosti, božje ljubezni in drugih, vselej naravnost s trdnim zaupanjem, da jih dosežemo: »Ako vi, ko ste hudobni«, pravi Jezus Kristus, »veste dobrih darov dajati svojim otrokom, koliko bolj bo vaš nebeški Oče dal dobrega duha njim, kateri ga prosijo.« (Luk. 11, 13.)

Slednjič je potrebna še stanovitnost v molitvi. Kornelij a Lapide pravi, da Gospod »hoče, da smo stanovitni v molitvi celo do predrznosti.« To pomenijo besede sv. pisma: »Treba je vedno moliti.« (Luk. 18, 1.) »Cujte vsak čas in molite!« (Luk. 21, 36.) »Neprenehoma molite!« (I. Tes. 5, 17.) Tudi že omenjene besede pomenjajo prav to: »Prosite in se vam bo dalo, iščite in boste našli, trkajte in se vam bo odprlo.« (Luk. 11, 9.) Zadosti bi bilo, da je rekel: ‚prosite'. Toda ne; Gospod nam je dal razumeti, naj prosimo kakor berači, ki ne nehajo prositi, stati pred vrati in trkati, dokler ne dobé miloščine. Zlasti pa si stanovitnosti do konca ne moremo pridobiti brez trajne molitve. Stanovitnosti si namreč ne moremo zaslužiti, le z molitvijo si jo na gotov način pridobimo: »Ta božji dar se pridobi le s prošnjami, t. j. s ponižno molitvijo.« Molimo torej vedno in ne nehajmo moliti, ako se hočemo izveličati. In kdor spoveduje ali pridiguje, naj ne neha opominjati k molitvi, ako hoče, da se duše izveličajo. In kakor pravi sv. Bernard, pribežimo vselej še k priprošnji Marijini: »Milosti

prosimo, in po Mariji jo prosimo, kajti kdor išče, najde, in ne bomo goljufani.«

Vzdihljaji in prošnje.

Moj Bog, upam sicer, da si mi odpustil, toda sovražniki me ne bodo nehali preganjati do smrti; ako mi ne pomagaš, se iznova pogubim. Po zasluženju Jezusa Kristusa te prosim svete stanovitnosti: „Ne pripusti, da se ločim od tebe!“ Iste milosti prosim tudi za vse tiste, ki so sedaj v tvoji milosti. Za gotovo vem, zaupajoč na tvojo obljubo, da mi dodeliš stanovitnost, če te je neprenehoma prosim. A prav tega se bojim, bojim se, da ne bi v izkušnjavi k tebi pribežal in tako iznova padel v greh. Prosim te torej, daj mi milost, da ne odneham nikdar od molitve. Daj, da se v nevarnosti vedno priporočam tebi in kličem na pomoč presveti imeni Jezusa in Marije. Moj Bog, tako sklenem in tako upam zvršiti po tvoji milosti. Usliši me po ljubezni Jezusa Kristusa! — O Marija, mati moja, izprosi mi milost, da v nevarnosti izgubiti Boga vedno pribežim k tebi in tvojemu Sinu!

Enointrideseto premišljevanje.

O stanovitnosti.

„Kdor ostane stanoviten do konca, bo izveličan.“ *(Mat. 24, 13.)*

I.

Sv. Jeronim pravi, da jih je mnogo, ki dobro začno, a malo takih, ki bi bili stanovitni. Dobro je začel Savel, Judež, Tertulijan, a končali so slabo, ker niso vstrajali v dobrem. »Pri kristijanih se ne vpraša

po začetku, ampak po koncu.« Gospod ne zahteva le začetka pobožnega življenja, — tako nadaljuje svetnik — ampak tudi konec, kateremu je odmenjeno plačilo. — Sv. Bonaventura pravi, da pristoja venec samo stanovitnosti: »Samo stanovitnost se bode venčala.« Sveti Lavrencij Justinijan imenuje stanovitnost nebeška vrata. Zato ne more vniti v nebesa, kdor ne najde vrat. Brat moj, ti si sicer za zdaj popustil greh, in po pravici upaš, da ti je bil odpuščen. Božji prijatelj si torej, toda vedi, da še nisi izveličan. Kdaj pa se izveličaš? Kadar se izkažeš stanovitnega do konca: »Kdor ostane stanoviten do konca, bo izveličan.« Začel si lepo živeti, zahvaljuj za to Gospoda; a sv. Bernard omenja, da tistim, ki začenjajo, je plačilo samo obljubljeno, dosežejo pa je le tisti, ki bodo vstrajali: »Začetnikom se plačilo obeta, stanovitnikom pa se bode dalo.« Ni zadosti, da kdo teče za darilom, teči mora tako dolgo, da se darilo prejme: »Tako tecite, da je prejmete,« uči apostol. (I. Kor. 9, 24.)

Prijel si s svojo roko za plug, začel si lepo živeti; a prav sedaj se bolj ko kdaj boj in tresi: »V strahu in trepetu delajte za svoje izveličanje!« (Fil. 2, 12.) Zakaj? Zato ker se pogubiš — kar Bog odvrni! — Ako se boš oziral nazaj, se iznova povrneš v greh: »Nihče, kateri s svojo roko prime za plug in se ozira nazaj, ni pripraven za božje kraljestvo.« (Luk. 9, 62.) Sedaj s pomočjo milosti božje beži pred slabimi priložnostmi, pogosto prejemaj svete zakramente, vsak dan premišljuj kaj pobožnega! Blagor ti, ako boš trajno delal tako in te tako živečega najde Jezus Kristus, ko te pride sodit: »Blagor tistemu služabniku, katerega njegov gospod, kadar pride, najde tako

delujočega.« (Mat. 24, 46.) A ne misli, da bode sedaj, ko si jel služiti Bogu, konec izkušnjavam, ali da te zapusté. Cuj, kaj pravi sveti Duh: »Sin, ko stopiš v službo božjo, pripravi svojo dušo za izkušnjavo.« (Sir. 2, 1.) Vedi, da se ti je sedaj bolj ko kdaj poprej pripraviti za vojsko, zakaj sovražniki: svet, hudobni duh in meso se oborožé bolj ko kdaj in te bodo napadali, da bi ti vzeli, kar si pridobil. — Dionizij Kartuzijanec pravi, da čimbolj se kdo udá Bogu, tembolj ga izkuša pekel premagati: »Cimbolj si kdo dela silo, da bi služil Bogu, tembolj besni zoper njega nasprotnik.« Dosti natančno to izraža evangelij sv. Lukeža, kjer se bere: »Kadar pride nečisti duh iz človeka, hodi po suhih krajih in išče pokoja, in ker ga ne najde, pravi: Vrnil se bom v svojo hišo, odkoder sem izšel. Tedaj gre in si privzame sedem drugih duhov, hujših kot on, in gredo vanjo in prebivajo tam. In poslednje tistega človeka je hujše kakor prvo. (Luk. 11, 24. 26.) Kadar je hudobni duh izgnan iz duše, ne najde pokoja, in si prizadeva na vso moč, da bi se zopet vanjo vrnil. Pokliče si na pomoč tovarišev, in če se mu posreči, da se zopet vrne, bode druga nesreča za dušo mnogo večja, nego je bila prva.

Premišljuj torej, kakšno orožje ti je izbrati, da se vspešno braniš pred sovražniki in se ohraniš v milosti božji. Da te hudobni duh ne premaga, zato ni drugega orožja, nego molitev. Sv. Pavel pravi, da se nam ni samo bojevati zoper ljudi, ki so kakor mi iz mesa in krvi, ampak zoper peklenske prvake: »Nam se ni vojskovati zoper meso in kri, ampak zoper poglavarstva in oblasti.« (Efež. 6, 12.) S tem nas hoče opozoriti, da se sami ne

moremo ustavljati takim silam, zato je nujno, da nam pomaga Bog. Z božjo pomočjo pa vse premoremo. »Vse premorem v njem, ki me dela močnega.« (Fil. 4, 13.) Tako je rekel apostol, tako je govoriti tudi vsakateremu izmed nas. Toda te pomoči ne zadobi nihče, razen kdor je prosi v molitvi: »Prosite in boste prejeli!« Ne zanašajmo se torej na svoje sklepe, zakaj če se naslanjamo nase, smo izgubljeni. Kadar nas izkuša hudobni duh, stavljajmo vse svoje zaupanje na božjo pomoč, priporočajmo se takrat Jezusu Kristusu in presveti Devici Mariji. Zlasti nam je to storiti v izkušnjavah zoper čistost, zakaj ta izkušnjava je med vsemi najgroznejša in ž njo pridobi hudobni duh največ zmag. Sami nimamo moči, da bi si ohranili čistost. Bog nam jo mora dati. Salomon pravi: »Ko sem pa izvedel, da ne morem drugače biti zdržljiv, kakor če dá Bog, ...stopil sem pred Gospoda in ga prosil.« (Modr. 8, 21.) V taki izkušnjavi je treba torej takoj pribežati k Jezusu Kristusu in k njegovi presveti materi ter klicati na pomoč njiju presveti imeni. Kdor tako stori, bode zmagal; kdor pa ne stori tako, bo premagan.

Vzdihljaji in prošnje.

Ne zavrzi me izpred svojega obličja! O moj Bog, ne pahni me od svojega obraza. Vem sicer, da me ne zapustiš nikdar, ako te sam poprej ne zapustim; a prav tega se bojim z ozirom na svojo slabost. Gospod, ti mi moraš dati posebno moč zoper pekel, ki me hoče iznova podjarmiti. Po ljubezni Jezusovi te prosim! Ustanovi, o moj Izveličar, med menoj in seboj vedni mir, ki se več ne razdere na veke! In zato mi podeli svojo

sveto ljubezen: „Kdor ne ljubi, ostane v smrti.“ Te nesrečne smrti pa me reši, o Bog moje duše! Izgubil sem se že, to veš. Po tvoji dobroti pa sem se vrnil v stan, v katerem bivam sedaj, upajoč, da sem v tvoji milosti. Ne pripusti, moj Jezus, ne pripusti po grenki smrti, katero si zame prestal, da bi se prostovoljno še kdaj vrnil v pogubo. Ljubim te nad vse stvari. Upam, da ostanem vedno v vezeh te svete ljubezni, v teh vezeh umrem, v teh vezeh bom živel na veke. — O Marija, imenuješ se mater stanovitnosti. To imenitno darilo ti deliš. Od tebe ga prosim, po tebi ga upam!

II.

Sedaj poglejmo, kako se mora svet premagati. Velik sovražnik je hudobni duh, a večji je svet. Ako bi se hudobni duh ne posluževal sveta in zlobnih ljudij, ki pomenijo svet, ne pridobil bi toliko zmag, kolikor jih pridobi. Odrešenik nas ne opozarja toliko, naj se varujemo hudobnega duha, kakor naj se varujemo ljudij: »Varujte pa se ljudij!« (Mat. 10, 17.) Ljudje so čestokrat hujši od zlobnih duhov, zakaj ti bežé pred molitvijo ali kadar izgovoriš presveti imeni Jezusa in Marije. Hudobni tovariši pa, kadar koga zapeljujejo v greh in se jim ta odmika s kako sveto besedo, ne pobegnejo, marveč še bolj ga izkušajo in celo zasmehujejo, češ, to je surov človek, brez omike, ki ni za nobeno družbo, in kadar ne morejo reči drugega, pa pravijo, da je hinavec, ki hlini pobožnost. In žal, slabotne duše, da ne bi morale poslušati takih očitovanj in zaničevanj, se nesrečno družijo s takimi služabniki Luciferjevimi in se vrnejo v greh. — Brat moj, bodi uverjen, da te bodo hudobneži brez izjeme zasmehovali in zaničevali, ako

hočeš pobožno živeti. »Hudobnežem se studijo tisti, ki so na pravem potu.« (Preg. 29, 27.) Kdor zlobno živi, ne more prenašati onih, ki pobožno živé; in zakaj? Zato, ker mu je njih življenje vedno očitanje. Hudobnež bi rad, da bi ga vsi posnemali, tako bi se izognil pekoči vesti, katero mu povzročajo pobožniki. Ne more biti drugače, pravi apostol; kdor služi Bogu, mora biti preganjan na svetu: »Vsi, ki hočejo pobožno živeti v Kristusu Jezusu, bodo trpeli preganjanje.« (II. Tim. 3, 12.) Vse svetnike so preganjali. Kdo je svetejši mimo Jezusa Kristusa? In vendar ga je svet preganjal do smrti.

Temu se ne dá odpomoči; zakaj načela sveta so uprav nasprotna načelom Jezusa Kristusa. To, kar ceni svet, imenuje Jezus neumnost: »Zakaj modrost tega sveta je nespamet pri Bogu.« (I. Kor. 3, 19.) Nasprotno pa svet imenuje nespametno to, kar čisla Jezus Kristus, n. pr. križe, bolečine, zaničevanja: »Zakaj beseda križa je njim, ki se pogubljajo, nespamet.« (I. Kor. 1, 18.) A potolažimo se; če nas hudobneži preklinjajo in zaničujejo, nas pa Bog blagoslavlja in hvali: »Oni me kolnejo, ti me pa blagoslavljaš.« (Ps. 108, 28.) Ali nam ni zadosti, da nas hvalijo Bog, Marija, vsi angeli, svetniki in vsi pošteni ljudje? Pustimo torej, naj govoré grešniki, kar hočejo, mi pa zvesto služimo Bogu, ki je mil in zvest do vseh svojcev. Čim bolj se nam nasprotuje in ugovarja, ko delamo dobro, tem večje veselje ima nad nami Bog, tem večje je naše zasluženje. Mislimo si, da na svetu ni drugega, nego Bog in mi. Kadar nas zlobneži zasmehujejo, priporočajmo se Gospodu in zahvalimo Boga, ki nas razsvetljuje bolj ko one nesrečne siromake, in hodimo svojo pot naprej. Ne sramujmo se, da smo kristijani, zakaj če se sramu-

jemo Jezusa Kristusa, sramoval se bo tudi on nas ob dnevu sodbe: »Zakaj kdor se sramuje mene in mojih besedij, tega se bo sramoval tudi Sin človekov, kadar pride v svojem veličastvu.« (Luk. 9, 26.)

Ako se hočemo izveličati, treba, da se odločimo za trpljenje, dà, silo si moramo delati: »Tesna je pot, ki vodi v življenje.« (Mat. 7, 14.) »Nebeško kraljestvo trpi silo in le silni si je osvojé.« (Mat. 11, 12.) Kdor si ne dela sile, se ne izveliča. Ne gre drugače, kajti proti naši uporni naravi se moramo postaviti, če hočemo delati dobro. Zlasti iz početka si moramo delati silo, da izrujemo slabe navade in si zasadimo dobrih. Ko se pa navadiš dobro delati, ti bode lahko, dà, sladko izpolnovati postavo božjo. Gospod je rekel sv. Brigiti, da se onim, ki čednostno živijo ter prvo trnje pretrpijo potrpežljivo in pogumno, kmalu trnje izpremeni v rože. Cuj torej, moj kristijan! Jezus Kristus ti govori, kar je povedal mrtvoudniku: »Glej, ozdravel si; nikar več ne greši, da se ti ne zgodi kaj gorjega.« (Jan. 5, 14.) Pomni, tako opominja sv. Bernard, ako po nesreči zopet padeš, bo tvoja nesreča hujša od vseh poprejšnjih. Gorjé, kliče Gospod tistim, ki so stopili na božjo pot, a so jo zopet zapustili: »Gorjé vam, otroci, ki ste me zapustili!« (Iz. 30, 1.) Kaznovani bodo, ker se odtegujejo luči: »Uporniki so zoper luč.« (Job 24, 13.) Kazen za te upornike, katere je Bog razsvitljeval s svetlo lučjo, a so mu kasneje postali nezvesti, pa bode ta, da oslepé in v grehih končajo svoje življenje: »Ce pa se pravičnik obrne od svoje pravice, ... bo mar živel? Vsa njegova pravična dela, katera je storil, bodo pozabljena, ... v svojem grehu bo umrl.« (Eceh. 18, 24.)

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog, tako kazen sem že čestokrat zaslužil, ker sem sicer pogosto s pomočjo tvojega razsvetljenja zapustil greh, a sem se potem nesrečnež iznova povrnil vanj. Zahvaljujem se tvojemu neizmernemu usmiljenju, ki me ni zapustilo v moji slepoti ter me ni oropalo luči, kakor bi bil zaslužil. Preveč nehvaležen bi bil, ako bi ti še kdaj obrnil hrbet. Ne, moj Odrešenik, „usmiljenje Gospodovo bom prepeval na vekomaj.“ Upam vse nadaljnje življenje in vso večnost prepevati in slaviti tvoje veliko usmiljenje s tem, da te bom vedno ljubil in da se nikdar več ne oropam tvoje milosti. Nehvaležnost pa, katero sem ti poprej izkazoval in jo sedaj sovražim in proklinjam, bodi mi v bodoče vzrok, da vedno bridko objokujem tebi storjene krivice, in da tembolj razplamenim v sebi ljubezen do tebe, ki si mi po tolikem razžaljenju podelil vendar še toliko milostij. Dà, ljubim te, o Bog, ki si vreden neskončne ljubezni. Od danes nadalje imaš mi biti ti edina dobrota. O večni Oče, po zasluženju Jezusa Kristusa te prosim končne stanovitnosti v tvoji milosti in v tvoji ljubezni. Vem sicer, da mi jo podeliš, ako te bom zanjo prosil. A kdo me zagotovi, da te bom tudi v resnici vedno prosil stanovitnosti? Zato, moj Bog, te prosim stanovitnosti in pa milosti, da bom vedno zanjo prosil. — O Marija, moja priprošnjica, pribežališče in upanje moje, izprosi mi s svojo priprošnjo, da stanovitno prosim Boga končne stanovitnosti! Prosim, da mi jo pridobiš po ljubezni do Jezusa Kristusa.

III.

Dospeli smo do tretjega sovražnika, ki je najhujši izmed vseh, v mislih imam meso; poglejmo, kako se nam je proti njemu braniti. Prvič z molitvijo, toda o tem smo premišljevali že prej. Drugič s tem, da bežimo pred priložnostjo; in to hočemo sedaj natančno premisliti. Sveti Bernardin Sienski pravi, da je največji in takorekoč temelj vere svèt, naj bežimo pred grešnimi priložnostmi: »Najznamenitejši med nasveti Kristusovimi in takorekoč temelj vere je ta: beži pred grešno priložnostjo!« — Nekoč je povedal hudobni duh, prisiljen po zarotovanju, da mu je med vsemi pridigami najbolj zoperna pridiga o begu pred grešno priložnostjo. In po pravici; zakaj hudoba se smeje vsem sklepom in obljubam skesanega grešnika, dokler ta ne zapusti priložnosti. Zlasti je priložnost gledé na čutno veselje podobna prevezi čez oči, ki brani, da grešnik ne vidi storjenih sklepov, niti prejetih milostij, ne večnih resnic, skratka na vse pozabi, kakor da je oslepel. Nesreči naših prvih starišev je bil vzrok ta, da nista bežala pred priložnostjo. Bog jima je celo prepovedal dotakniti se prepovedanega sadu: »Bog nama je zapovedal,« — tako je rekla Eva kači — »naj ne jeva in se ga ne dotakneva.« (I. Mojz. 3, 3.) A lahkomišljena Eva ga vidi, vzame in jé. Najprej jame sadje ogledovati, potem ga vzame v roko, in potem ga jé. Kdor se prostovoljno podaja v nevarnost, se v njej pogubi: »Kdor nevarnost ljubi, v njej pogine.« (Sir. 3, 27.) Sveti Peter pravi, da hudobni duh »hodi okrog ter išče, koga bi požrl.« »Kaj torej stori, da bi se vrnil iznova v dušo, iz katere je bil izgnan?« vpraša

sv. Ciprijan. Gre in poskuša, če ni morda kake prilike: »Poskuša, če bi mogel kje vniti.« Ako se duša pusti zavesti v grešno priložnost, se bo brezdvomno sovražnik iznova vrnil vanjo in jo požrl. Nadalje pripominja opat Gerik, da se je Lazar dvignil iz groba povit: »Vstal je povit na rokah in nogah.« (Jan. 11, 44.) In ker je vstal povit, zato se je zopet vrnil v smrt. Ta pisatelj je hotel reči: Gorje mu, kdor sicer vstane iz greha, pa je povit s priložnostjo. Če je tudi vstal, bo vendar zopet umrl. Kdor se torej hoče izveličati, mora zapustiti ne le greh, ampak tudi grešno priložnost, t. j. ogibati se mora tistih tovarišev, tiste hiše, tistega dopisovanja itd.

Toda porečeš, že sem izpremenil svoje življenje, nič slabega ne namerjam z ono osebo, niti izkušnjave nimam. Na to odgovarjam: V Mavretaniji so baje medvedke, ki hodijo na lov na opice. Ko pa opice ugledajo medvedke, poplezajo na drevje. A kaj stori medvedka? Razgrne se pod drevo in se dela, kakor bi bila mrtva. Ko pa čuti, da so opice zlezle z drevja, vstane, jih napade in žre. Prav tako dela hudoba; oslepi nas, da si domnevamo, kakor bi bila izkušnjava popolnoma izginila. Ko pa oseba zopet krene v priložnost, takrat se izkušnjava zopet dvigne in požre človeka. — Koliko nesrečnih duš je rado in pogosto molilo, hodilo k svetemu obhajilu, dà, živele so sveto, a vendar jih je pekel ugrabil, ker so zašle v priložnost. Cerkvena zgodovina nam pripoveduje to-le: Neka sveta gospa je bila tako usmiljena, da je pokopavala mučenike. Nekega dné najde mučenika, ki še ni bil popolnoma izdahnil. Nese ga v svojo hišo. Ozdravel je. A kaj se zgodi? Vsled bližnje priložnosti sta te dve sveti duši, kakor ji lahko imenujemo, izgubili milost in potem še vero.

Gospod je zapovedal Izaiji, naj pridiga, da je vsak človek seno: »Kliči, vse meso je seno!« (Iz. 40, 6.) Tu opominja Zlatousti, rekoč: Je-li možno, da seno ne bi gorelo, kadar je položeno na ogenj? »Vtakni iskro v seno in potem se zdrzni trditi, da seno ne bo gorelo.« Prav tako nemogoče je — pravi sv. Ciprijan — da bi se ne užgal, kdor stoji v plamenu: »Nemogoče je, da ne bi gorel, kogar obdaja zubelj.« Prorok trdi, da je naša moč kakor v ogenj vržena bilka: »In vaša moč bo kakor sežgano predivo.« (Iz. 1, 31.) Prav tako govori Salomon, da bi bil neumen, kdor bi menil, da sme hoditi po žrjavici in se ne bo užgal: »More li človek hoditi po žrjavici, da bi se mu podplati ne užgali?« (Preg. 6, 27. 28.) Enako je nespameten, kdor misli, da sme v grešno priložnost in ne bo padel. Zato je treba bežati pred grehom kakor pred kačo: »Beži pred grehom, kakor pred obličjem kače.« (Sir. 21, 2.) Ne le kačjega pika se je bati, pravi Valafrid, ne le tega, da se je dotakneš, ampak ne hodi ji niti v obližje: »Varuj se dotikanja in zbližanja!« A praviš, tale hiša, ona prijaznost mi je jako koristna. Toda če vidiš, da je ta hiša zate pot proti peklu (»Njena hiša je pot v pekel,« [Preg. 7, 27.]) ni drugega sredstva, nego da jo pustiš, ako se hočeš izveličati. In če bi bilo tudi tvoje desno oko vzrok pogubljenja, pravi Gospod, je moraš izdreti in vreči daleč proč: »Ako te tvoje desno oko pohujša, izderi je in vrzi je od sebe!« (Mat. 5, 29.) Zapomni si besedo »od sebe«. Ne blizo, daleč proč je treba vreči; to se pravi: treba je odpraviti vsako priložnost. — Sv. Frančišek Asiški je rekel, da hudoba duhovne osebe, ki so se darovale Bogu drugače izkuša, nego

tiste, ki žive v grehih. Iz početka jih ne more povezati z vrvjo, zadovoljna je, če jih more povezati z lasom. Nato jih poveže z nitjo, potem z vrvico in naposled z vrvjo in tako jih pogrezne v greh. Zato pa mora vsak, kdor se hoče rešiti te nevarnosti, izpočetka prestriči vsak las, vsako priložnost: pozdravljanja, darila, pisemca in drugo. Zlasti pa, kar se tiče greha nečistosti, moram poudarjati, da kdor ga je bil poprej vajen, ne sme bežati le pred bližnjo priložnostjo; ako se ne bo ogibal tudi daljnje priložnosti, bo padel zopet v greh.

Kdor se resnobno želi izveličati, mora storiti trden sklep in ga vedno ponavljati, da se namreč noče več ločiti od Boga. Zato izrekuj pogosto svetniški rek: »Vse naj izgubim, samo ne Boga!« Toda ni še zadosti, da si se odločil Boga ne več izgubiti, ampak poprijeti se ti je tudi za to pripravnih pripomočkov. Prvo sredstvo je: Beži pred grešno priložnostjo! O tem smo žę govorili. — Drugo sredstvo je: Sprejemaj pogosto zakramenta svete pokore in presvetega Rešnjega Telesa. V hiši, kjer se večkrat pometa, ni nesnage. S spovedjo si ohraniš dušo čisto in ko se izpoveš, ne prejmeš le odpuščanja grehov, ampak tudi pomoč, da se boš mogel braniti izkušnjavam. Sveto Rešnje Telo pa se imenuje nebeški kruh, zakaj kakor telo ne more živeti brez pozemske hrane, tako tudi duša ne more živeti brez te nebeške hrane: »Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega in pili njegove krvi, ne boste imeli življenja v sebi.« (Jan. 6, 54.) Kdor pa pogosto uživa ta kruh, ima zagotovilo, da bode živel na veke: »Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.« (Jan. 6, 52.) Zato imenuje tridentinski zbor sv. obhajilo zdravilo, ki nas

reši malih in varuje smrtnih grehov: »Lek, ki nas reši vsakdanjih pregreškov in varuje smrtnih grehov.« (Trid. sess. 13, c. 2.) — Tretje sredstvo je premišljevanje ali notranja molitev: »Spominjaj se svojih poslednjih rečij in vekomaj ne boš grešil.« (Sir. 7, 40.) Kdor ima pred očmi večne resnice: smrt, sodbo, večnost, ne pade v greh. Bog nas v premišljevanju razsvetljuje: »Približajte se mu, in bote razsvetljeni!« (Ps. 33, 6.) Govori nam in daje spoznati, česa se nam je ogibati, in kaj nam je storiti: »Povedem jo v samoto in ji bom govoril na srce.« (Oz. 2, 14.) Premišljevanje je nadalje ono blaženo ognjišče, kjer se vnema ogenj božje ljubezni: »Zaradi mojih mislij se je užgal ogenj.« (Ps. 38, 4.) Naposled pa, kar smo že večkrat premišljevali, da se ohranimo v milosti božji, je neobhodno potrebno, da neprenehoma molimo in prosimo potrebnih milostij. Kdor ne goji notranje molitve, težko moli, kdor pa ne moli, se gotovo pogubi.

Poprimi se torej pripomočkov za izveličanje in uredi svoje življenje! Zarano ko se zbudiš, obudi krščanske čednosti: hvaležnost, ljubezen, darovanje, sklepe in moli k Jezusu in Mariji, da te čez dan obvarujeta grehov! Potem premišljuj in pojdi k sveti maši! Čez dan kaj pobožnega beri, obišči najsvetejši zakrament in božjo mater! Na večer moli, če utegneš, rožni venec in izprašaj svojo vest! Med tednom pristopi večkrat k svetemu obhajilu po navodu svojega spovednika, katerega se stanovitno drži! Prav koristno bi bilo, ako bi se vsako leto udeležil duhovnih vaj v kakem samostanu. Tudi je treba, da častiš preblaženo Devico Marijo s kako posebno pobožnostjo, na primer s postom ob sobotah. Ime-

nuje se mati stanovitnosti ter stanovitnost obeta svojim služabnikom: »Kateri delajo v meni, ne grešé.« (Sir. 24, 30.) Vrh tega je treba, da vedno prosimo Boga svete stanovitnosti, zlasti pa ob času izkušnjav; takrat kličimo pogosto sveti imeni Jezusa in Marije, dokler izkušnjava ne odneha. Ako boš delal tako, se gotovo izveličaš; če pa tega ne storiš, se lahko pogubiš.

Vzdihljaji in prošnje.

Mili moj Odrešenik, zahvaljujem te za milost, katero mi daješ in za sredstva, katera si mi naznanil, da se morem izveličati. Obljubim ti, da jih hočem stanovitno rabiti. Pomagaj mi, da ti ostanem zvest! Vem, da me hočeš izveličati, i jaz prav to želim, zlasti da ustrežem tvojemu srcu, ki tako hrepeni po mojem izveličanju. Ne, moj Bog, nočem se več ustavljati tvoji ljubezni. Vsled te ljubezni si mi prizanašal tako potrpežljivo, dokler sem te žalil. Pozivaš me k svoji ljubezni, jaz pa ne želim drugega, nego tebe ljubiti. Ljubim te, neskončna dobrota, ljubim te, neskončna blaginja! Prosim te po zasluženju Jezusa Kristusa, ne pripusti, da bi ti bil še dalje nehvaležen, rajši mi vzemi življenje! Gospod, začel si delo, zato je tudi zvrši! „Potrdi, o Bog, to, kar si storil v nas!" Daj mi luč, daj mi moč, daj mi ljubezen! — O Marija, zakladnica milostij, pomagaj mi, sprejmi me za svojega služabnika, kar hočem biti, in prosi zame Jezusa! Najprej zasluženje Jezusa Kristusa, potem pa tvoje priprošnje — to oboje me bo izveličalo.

Dvaintrideseto premišljevanje.

O zaupanju na varstvo preblažene Device Marije.

„Kdor mene najde, najde življenje in prejme izveličanje od Gospoda.“ *(Preg. 8, 35.)*

I.

Kako pač moramo biti hvaležni usmiljenju našega Boga, da nam je dal za priprošnjico Marijo, ki nam more izprositi s svojimi prošnjami vse milosti, po katerih hrepenimo! »Oj, zares čudovita dobrotljivost našega Boga«, je vzkliknil sv. Bonaventura, »ki je tebe, Gospa, izročila svojim dolžnikom kot zagovornico, da jim s svojo pomočjo, karkoli hočeš, lahko pridobiš.« Grešniki, bratje moji, ako smo dolžniki božje pravice in zaradi svojih grehov celo obsojeni v pekel, nikar ne obupajmo, zatecimo se k tej božji materi, skrijmo se pod njeno krilo in izveličala nas bode! Dober namen imejmo, da poboljšamo svoje življenje, dobro voljo in veliko zaupanje na Marijo, in srečni bodemo. Pa zakaj? Zato ker je Marija mogočna priprošnjica, usmiljena priprošnjica, priprošnjica, ki želi vse izveličati.

Najprej premislimo, da je Marija mogočna priprošnjica, ki na korist svojih častilcev pri Sodniku vse premore. To je posebna odlika, katero ji je podelil njen Sin, božji Sodnik. »O velika svoboščina, da je Marija pri Sinu najmogočnejša.« (Sv. Bonaventura.) Ivan Gerson pravi, da Marija od Boga ne prosi ničesar, kar bi v resnici ne prejela; dà, kakor kraljica razpošilja angele, ki razsvetljujejo, čistijo in vzpopolnjujejo njene služabnike. Zato pripušča cerkev, da bi nam vlila zaupanje do te velike priprošnjice, naj jo kličemo pod imenom: Devica mogočna! »Devica mogočna, prosi za nas!« — A zakaj

je varstvo Marijino tako mogočno? Zato ker je mati božja. »Molitev božje porodnice«, pravi sv. Antonin, »je kakor povelje, zato je nemogoče, da ne bi bila uslišana.« Prošnje Marijine imajo pri Jezusu Kristusu, zato ker je njegova mati, neko zapovedovalno moč, zato ni mogoče, da ne bi bila uslišana, kadar prosi. Sv. Gregorij, nadškof Nikomedijski, pravi, da Odrešenik usliši vse njene prošnje, zato da izpolni svojo dolžnost, katero ima do nje kot svoje matere, ki mu je dala zemsko življenje: »Takorekoč dolg plačujoč uslišuje Sin tvoje prošnje.« Zato je sv. Teofil, škof Aleksandrijski, to-le zapisal: »Sin ustreza prošnjam svoje matere, zakaj vse ji dovoli, kar ga prosi, da tako plačuje dobroto, katero je prejel od nje, ker mu je dala življenje.« Sv. mučenik Metodij pa je zaklical: »Blagor, blagor ti, ki imaš Sina za dolžnika! Bogu vsi dolgujemo, tebi pa je dolžnik on sam.« Raduj, raduj se, o Marija, ker imaš srečo, da imaš za dolžnika onega Sina, komur smo vsi dolžni, kajti kar imamo, je njegov dar.

Zato je rekel Kozma Jeruzalemski, da je Marijina pomoč vsemogočna: »Vsemogočna je tvoja pomoč, o Marija!« Zares, vsemogočna je, to potrjuje Rihard od sv. Lavrencija, češ, ker je pravično, da se mati udeležuje sinove oblasti, sin pa je vsemogočen in je mater ovsemogočil: »Ker je pa oblast sinova ista kakor materina, je od vsemogočnega sina vsemogočna postala mati.« Sin je vsemogočen po naravi, mati je vsemogočna po milosti, to je, ona zadobi po svojih prošnjah vse, kar prosi, kakor nas uči nastopni rek: »Kar Bog premore s svojo močjo, to premoreš ti, Devica, s svojo prošnjo.« In prav to je bilo razodeto sv. Brigiti. Slišala je svetnica nekega dne, da je Jezus, govoreč z Marijo, rekel: »Prosi od mene, kar hočeš,

nobena tvoja prošnja ne more biti brezvspešna.« Nato je dostavil tudi vzrok: »Ker mi nisi ti ničesar odrekla na zemlji, ne odrečem ti tudi jaz ničesar v nebesih.«

Skratka, ni ga nikogar, in če bi bil še tako pregrešen, da bi ga Marija ne mogla rešiti s svojo priprošnjo. »Nepresegljivo moč imaš«, pravi sv. Gregorij Nikomedijski, »tako da tvoje milosti niti obilica grehov ne preseže. Nič se ne ustavlja tvoji moči, kajti za svojo ima Stvarnik tvojo slavo.« O mati božja, nič ne more zoperstati tvoji moči, zakaj tvoj Stvarnik smatra tvojo čast za svojo! Vse vzmoreš, pravi istotako sv. Peter Damijan, ker celo obupance lahko rešiš: »Nič ti ni nemogoče, ker moreš celo obupance obuditi k upanju, da se izveličajo.«

Vzdihljaji in prošnje.

Ljuba moja kraljica in mati, s svetim Germanom ti kličem: „Vsemogočna si pri izveličanju grešnikov in ne potrebuješ nobenega drugega priporočila pri Bogu, ker si mati pravega življenja.“ Ako se torej zatečem k tebi, moja Gospa, mi vsi moji grehi ne morejo vzeti upanja, da se izveličam. Ti dosežeš s svojo priprošnjo, kar hočeš; če ti prosiš zame, se gotovo rešim. Prosi torej zame reveža, o velika mati božja, tako ti porečem s svetim Bernardom, zakaj tvoj Sin te posluša in ti podeli, kar prosiš. Res je sicer, da sem grešnik, a se hočem poboljšati, in domnevam si, da sem eden tvojih posebnih služabnikov. Zares nevreden sem tvojega pokroviteljstva, a vem tudi, da še nisi zapustila nikogar, kdor je v te stavil svoje zaupanje. Moreš in hočeš me izveličati. Ko sem se izgubil in nisem mislil nate, si ti mislila name in si mi pridobila milost, da sem se vrnil. Koliko

bolj moram sedaj zaupati na tvojo usmiljenost, ko sem se izročil v tvojo službo, ko se ti priporočam in nate zaupam. — O Marija, prosi zame in posveti me! Izprosi mi sveto stanovitnost, izprosi mi veliko ljubezen do tvojega Sina in do tebe, ki si mi tako ljubezniva mati! Ljubim te, kraljica moja, in upam, da te bodem vedno ljubil! Ljubi me še ti in s svojo ljubeznijo izpreobrni me iz grešnika v svetnika!

II.

Premišljujmo drugič, da Marija ni le mogočna, ampak tudi usmiljena priprošnjica, ki ne odreka svojega varstva nikomur, kdor se k njej zateka. »Gospodove oči se ozirajo na pravičnike«, pravi David; toda usmiljena mati upira svoje oči, kakor zatrjuje Rihard od sv. Lavrencija, tako na pravičnike, kakor na grešnike, zato da ne padejo; ako pa padejo, jih s svojo priprošnjo zopet dvigne: »Gospejne oči gledajo na pravične in krivične, kakor materine oči na sina, da ne pade; ali če je padel, da ga vzdigne.« Sv. Bonaventura je rekel, da je zroč na Marijo gledal usmiljenje samo: »Gotovo, Gospa, kadar te gledam, vidim zgolj usmiljenje.« Zato nas opominja sv. Bernard, da se v vseh potrebah priporočajmo tej mogočni priprošnjici prav zaupno, zakaj silno mila in ljubezniva je z vsakomur, kdor se ji priporoča: »Cloveška slabota, kaj se bojiš pristopiti k Mariji? Na njej ni nič strogega, nič strašnega, vsa je mila.« Zato imenujejo Marijo oljko: »Kakor lepa oljka na polju.« (Sir. 24, 19.) Kakor iz oljke ne teče nič drugega, nego le olje, ki je znamenje usmiljenja, tako iz rok Marijinih ne prihaja nič drugega, nego milost in usmiljenje, katero deli vsem, ki se

zatekajo v njeno varstvo. Zato jo po pravici imenuje Dionizij Kartuzijanec zagovornico vseh grešnikov, ki k njej pribežé: »Zagovornica je vseh krivičnikov, ki se zatekajo k njej.« O Bog, kako silno bo bolelo kristijana, ki se pogubi, ko pomisli, da bi se bil v življenju tako lahko izveličal, ako bi bil pribežal k materi usmiljenja; a tega ni storil, in takrat za to več ne bode časa!

Preblažena Devica je rekla nekoč sveti Brigiti: »Vsi me imenujejo mater usmiljenja, in zares, Njegova usmiljenost me je storila usmiljeno.« In v resnici, kdo nam je podaril to zagovornico, da nas brani, kdo drugi kakor božja usmiljenost, ki nas hoče izveličati? »Revež bo torej«, dostavlja Marija, »kdor se ne zateka k meni usmiljeni, ko bi se lahko.« Nesrečen, zares nesrečen ostane na veke, kdor se v tem življenju ne priporoča meni, ki sem tako dobrotljiva in usmiljena, in se revež pogubi.

»Ali se pa morda bojiš, da ti Marija odreče pomoč, ako jo prosiš?« vprašuje sv. Bonaventura. Ne, odgovarja svetnik: »Ne more biti brez usmiljenja in nikdar ni revežev brez tolažbe odpustila.« Ne, nikdar ne more in nikdar ni mogla Marija odreči kateremukoli nesrečniku, ki se je zatekel k njej, sočutja in pomoči. — To se ne sklada z njeno milobo, zakaj Bog nam jo je izvolil za kraljico usmiljenja. Kot kraljica in mati usmiljenja pa mora imeti skrb za reveže. »Ti si kraljica usmiljenja«, ji pravi sv. Bernard, »in kdo so podložniki usmiljenosti, ali ne reveži?« Zato svetnik iz ponižnosti dostavlja še to: »O božja porodnica, ker si kraljica usmiljenosti, zato moraš zame najbolj skrbeti, ker sem med vsemi grešniki najrevnejši: Ti si kraljica usmiljenja, jaz pa najrevnejši grešnik, zadnji tvoj podložnik, vodi me torej, o usmi-

ljena kraljica!« Kot usmiljena mati mora nadalje skrbeti, da reši smrti svoje bolne otroke, katerim je le po svojem usmiljenju postala mati. Zato jo imenuje sv. Bazilij »javno bólnico«. Javne bolnišnice so ustanovljene za revne bolnike, in čim revnejši je kdo, tem več pravice ima, da ga sprejmejo. Tako mora Marija, po izreku sv. Bazilija, sprejemati velike grešnike, ki k njej pribežé, s tem večjo usmiljenostjo in pozornostjo.

Zato nikar ne dvomimo nad usmiljenostjo Marijino. Nekoč je slišala sv. Brigita, da je Izveličar rekel svoji materi: »Celo hudobnega duha bi se usmilila, če bi te ponižno prosil.« Prevzetnež Lucifer se pač ne bo nikdar ponižal, da bi to storil. Jezus Kristus nam je s tem hotel naznaniti, kar je kasneje Marija sama povedala svetnici, da pri grešniku, ki k njej pribeži, ne gleda na grehe, in če bi bili še tako veliki, ampak na namen, s katerim se k njej zateče. Ako pride z dobrim namenom, da se poboljša, ga milostno sprejme in ozdravi vseh rân: »Naj je človek grešil še tolikokrat, ako se vrne z resničnim hrepenenjem, da se poboljša, sem takoj pripravljena vračajočega se sprejeti. Ne gledam na to, kolikokrat je grešil, ampak s kakšnim namenom prihaja. Ne branim se maziliti in zdraviti njegove rane, zakaj imenujem se in sem v resnici mati usmiljenosti.« Zategadelj nas osrčuje sv. Bonaventura: »Vzdihujte k njej, izgubljeni grešniki, in popelje vas v pristanišče.« Zapuščeni grešniki, ne obupajte, dvignite svoje oči k Mariji in vzdihujte zaupajoč na usmiljenost te dobre matere! — »Iščimo torej izgubljene milosti«, — nas opominja sv. Bernard — »iščimo jo po posredovanju Marijinem.« To izgubljeno milost, pravi Rihard od sv. Lavrencija, je ona našla, zato se moramo k njej

podati, da si jo iznova pridobimo. Ko je nadangel Gabrijel prišel oznanit Mariji, da bo mati božja, ji je rekel med drugim: »Ne boj se, Marija, našla si milost!« (Luk. 1, 30.) A če Marija ni nikdar izgubila milosti, ampak je bila vedno milosti polna, kako ji je mogel reči, da je milost našla? Kardinal Hugon odgovarja na to vprašanje, da Marija ni našla milosti zase, kajti vedno jo je imela, ampak za nas, ki smo jo izgubili. Zato pravi Hugon, da moramo iti k njej in reči: »Gospa, reč se mora oddati onemu, ki jo je izgubil. Milost, katero si našla, ni tvoja, kajti vedno si jo imela, milost je naša, izgubili smo jo po grehu; nam jo torej moraš vrniti.«

Vzdihljaji in prošnje.

Glej, velika mati božja, pri tvojih nogah kleči reven grešnik, ki je ne enkrat, ampak večkrat izgubil milost božjo, katero mu je tvoj Sin zaslužil s svojo smrtjo. O mati usmiljenosti, k tebi sem prišel z dušo, polno ran in oteklin. Ne zavrzi me, marveč tem preje se me usmili in mi pomagaj! Ozri se na zaupanje, katero imam do tebe, in ne zapusti me. Ne iščem zemskega imetja, le milosti božje in ljubezni tvojega Sina te prosim. Mati moja, prosi zame in ne nehaj nikdar zame prositi! Po zasluženju Jezusa Kristusa in po tvoji priprošnji se gotovo izveličam. Tvoj posel je, da prosiš za grešnika, zato ti porečem s sv. Tomažem Vilanovskim: „Naša priprošnjica, izvrši svoj posel!“ Priporoči me Bogu in brani me! Ni je pravde, in če bi bila še tako zapletena, da bi se izgubila, ako jo ti zagovarjaš. Ti si upanje grešnikov, ti si moje upanje. O Marija, nikdar ne bom nehal tebi služiti in te ljubiti; nikdar ne odneham se k

tebi zatekati, ti pa ne nehaj mi prihajati na pomoč, zlasti kadar bom v nevarnosti, da izgubim milost božjo! O Marija, ti velika mati božja, usmili se me!

III.

Tretjič premišljujmo, kako je Marija usmiljena priprošnjica, tako da ne pomaga le tistim, ki se k nji zatekajo, ampak celo sama išče revežev, da jih brani in rešuje. Glejte, kako nam vsem kliče in nas osrčuje, da se smemo nadejati vsega dobrega ako pribežimo k nji: »Pri meni je vse upanje življenja in čednosti, pridite k meni vsi!« (Sir. 24, 25, 26.) Te besede pojasnuje pobožni Pelbart tako-le: »Vse kliče, pravičnike in grešnike.« Hudobni duh gre vedno okrog, opominja sv. Peter, in išče koga bi požrl. (I. Petr. 5, 8.) Božja mati pa, trdi Bernardin Bustiški, hodi okrog ter išče, koga bi rešila. Marija je mati usmiljenja in ker je usmiljena, ima z nami sočutje in skrbi neprestano za naše izveličanje, kakor mati, ki ne more gledati svojih otrok v nevarnosti, da bi jim ne pomagala. In kdo za Kristusom bolj skrbi za naše izveličanje, pravi sv. German, kakor ti, o mati usmiljenja? »Kdo je poleg tvojega Sina bolj v skrbeh za človeški rod, kakor ti?« Sv. Bonaventura dostavlja, da Marija tako goreče želi revežem pomagati, da se zdi, da je to njeno največje hrepenenje: »Vsestransko skrbiš za reveže; zdi se, da hrepeniš le po delih usmiljenja.«

Prav gotovo nam pomore, kadarkoli k njej pribežimo; nikogar nikdar ne odvrne: »Tolika je njena dobrotljivost,« — pravi Idiota — »da nikogar ne odpodi«. A to še ni zadosti Marijinemu usmiljenemu srcu, dostavlja Rihard od svetega Viktorja, prestreže namreč naša prošnje in nam pomaga, predno

smo jo še prosili: »Hitreje pomaga njena usmiljenost, kakor jo kličemo, in prošnje grešnikov prehiti.« Nadalje pripoveduje isti pisatelj, da je Marija tako polna usmiljenja, da takoj pomaga, kadar vidi revščino, da celo ne more pogledati revščine, da ne bi že pomagala: »Tako si polna usmiljenja, da takoj razliješ mleko svojega usmiljenja, ko izveš o revščini človekovi, in da ne zaznaš bednosti, da ne bi že pomagala.« Tako je delala, dokler je živela na svetu, kar povzamemo iz dogodkov na ženitnini v Kani Galilejski. Ko je nedostajalo vina, ni čakala, da bi jo prosili, ampak sočutila je žalost in sramoto ženinovo in nevestino ter prosila svojega Sina, naj ju potolaži, rekoč: »Vina nimajo.« In dosegla je, da je Sin čudežno izpremenil vodo v vino. Če je bilo pa toliko usmiljenje Marijino do žalostnih, dokler je živela še na svetu, pravi sveti Bonaventura, je izvestno še mnogo večje njeno usmiljenje sedaj, ko je v nebesih, odkoder bolj pozna našo revščino in ima z nami več sočutja. In Novarin dostavlja, češ, ko je niso prosili, je bila Marija pripravljena pomagati, koliko bolj gotovo pa pomore prosečim: »Če radovoljno na pomoč priteče, ko je nismo prosili, kaj nam bo šele dala, ko jo prosimo!«

Ne odnehajmo torej nikdar in zatekajmo se k tej božji materi, ki je vedno pripravljena pomagati vsakomur, kdor jo prosi: »Vedno jo najdeš pripravljeno pomagati,« pravi Rihard od svetega Lavrencija. In Bernardin Bustiški pripominja, da nam ona bolj želi deliti milosti, kakor jih mi želimo sprejemati: »Več ti želi ona dobrega storiti in podeliti milostij, kakor ti želiš sprejeti.« In zato pravi, da jo najdemo vselej polnih rok milostij in usmiljenja, kadarkoli k nji pribežimo: »Našel jo bodeš polne roke usmiljenja

in radodarnosti.« Dà, tako velika je Marijina želja, pravi sv. Bonaventura, da nam izkazuje dobrote in nas dovede v izveličanje, da se čuti žaljeno, ne samo ako ji kdo v resnici stori kako krivico, ampak tudi če jo kdo ne prosi milosti: »Proti tebi, o Gospa, se pregrešé ne le tisti, ki ti delajo krivico, marveč tudi oni, ki te nočejo prositi.« Nasprotno pa, zatrjuje svetnik, se je tisti že rešil, ki se je zatekel k Mariji (kajpada s trdno voljo, da se poboljša). Zato ji pravi: »Izveličanje tistih, ki k tebi kličejo.« — Zatekajmo se torej vedno k tej božji materi in ponavljajmo ji besede istega svetnika: »V tebe, Gospa, sem zaupal in ne bom osramočen na veke.« O Gospa, o mati božja, Marija, ne, gotovo se ne pogubim, zakaj na tebe stavljam vse zaupanje.

Vzdihljaji in prošnje.

O Marija, glej, pri tvojih nogah je reven služabnik pekla, ki te prosi usmiljenja! Res je, da ne zaslužim nič dobrega. Toda ti si mati usmiljenja in usmiliš se tudi tistih, ki tega ne zaslužijo. Ves svet te imenuje pribežališče in upanje grešnikov, zato bodi tudi moje zatečišče in upanje. Izgubljena ovčica sem; a da reši izgubljene ovčice, prišla je na svet večna Beseda in je postala tvoj Sin. On pa hoče, da se k tebi zatekam in da mi ti pritečeš na pomoč s svojo priprošnjo. Sveta Marija, mati božja, prosi za nas grešnike! O velika mati božja, za vse prosiš, prosi svojega Sina tudi zame. Povej mu, da sem tvoj častilec in da me zato odlikuješ. Povej mu, da nate stavljam vse zaupanje! Reci mu, naj mi odpusti in da se kesam vseh storjenih grehov! Reci mu, naj mi dodeli milost, da ga bom ljubil

iz vsega srca! Skratka: reci mu, da me hočeš izveličati, saj vse stori, kar ga prosiš. O Marija, moje upanje, v tebe zaupam, usmili se me!

Triintrideseto premišljevanje.

O ljubezni do Boga.

„Ljubimo torej Boga, ker nas je Bog prej ljubil."
(I. Jan. 4, 19.)

I.

Premisli najprej, kako Bog zasluži, da ga ljubiš, ker te je poprej ljubil, kakor si ga ti, dà, pred vsemi te je on najpoprej ljubil: »Z večno ljubeznijo te ljubim.« (Jer. 31, 3.) Najprej so te na svetu ljubili tvoji stariši, toda niso te ljubili, preden so te spoznali. Preden pa si bil, te je že ljubil Bog. Na svetu še ni bilo tvojega očeta, ne tvoje matere, in Bog te je že ljubil, celo svet še ni bil ustvarjen, in Bog te je že ljubil; in koliko časa pred stvarjenjem sveta te je Bog že ljubil! Koliko tisoč let, koliko tisoč stoletij poprej? Ne kaže naštevati let in stoletij, zakaj vedi, da te je Bog ljubil od vekomaj: »Z večno ljubeznijo te ljubim, zato te iz usmiljenja vlečem k sebi.« Skratka: Bog te je vedno ljubil, odkar je Bog; odkar je ljubil sebe, ljubil je tudi tebe. Zato je imela prav sveta Neža, rekoč: »Drug ljubitelj me je prehitel.« Ko ji je ponujal svet in ko so ji nudile stvari svojo ljubezen, jim je odgovorila: »Ne, svet, stvari, ne morem vas ljubiti; moj Bog me je prvi ljubil, zato je pravično, da Bogu samemu posvetim vso svojo ljubezen.«

Brat moj, od vekomaj te je torej ljubil Bog in zgolj iz ljubezni te je dvignil izmed toliko ljudij,

katere bi bil lahko ustvaril; dal ti je bitje in te poslal na svet. Iz ljubezni do tebe je ustvaril tudi toliko drugih lepih bitij, da ti služijo in te spominjajo ljubezni, katero je imel do tebe in ki mu jo moraš vračevati: »Nebo in zemlja« — pravi sveti Avguštin — »in vse mi pravi, naj te ljubim.« Ko je svetnik ogledoval solnce, mesec, zvezde, gore, reke, se mu je zdelo, da vse govori in mu pravi: Avguštin, ljubi Boga, zakaj ustvaril nas je zato, da ga ti ljubiš. — Kadar je opat Ransé, ustanovnik trapistov, občudoval hribovje, studence, cvetlice, je vselej pripomnil, da ga vse te stvari spominjajo, kako silno ga Bog ljubi. Ravno tako je rekla sveta Terezija, da ji stvari očitajo nehvaležnost do Boga. Sveta Marija Magdalena Paciška je, držeč v roki kako cvetlico ali sad, vzkipela ljubezni božje, kakor da jo je zadela puščica, rekoč: »Moj Bog je torej od vekomaj sklenil ustvariti to cvetko, to sadje, da ga ljubim.«

Premisli nadalje posebno ljubezen božjo do tebe, ker je dopustil, da si se porodil v krščanski deželi in v naročju prave cerkve. Koliko se jih porodi mej malikovalci, med Judi, Mohamedani ali krivoverci, ki se vsi pogube! Malo jih je, ki imajo srečo, da se narodé mej ljudmi, kjer kraljuje prava vera, in izmed teh redkih je Bog izvolil tebe. — Kako neizmerno velik dar je dar prave vere! Koliko milijonov oseb pogreša svetih zakramentov, pridig, zgledov dobrih tovarišev in vseh drugih sredstev za izveličanje, ki jih je toliko v naši cerkvi! In vendar ti je Bog hotel dati vse te velike pripomočke, dasi jih nisi zaslužil, ne, poprej je vedel, kako jih boš zlorabljal. Ko te je mislil ustvariti in ti dati te milosti, je že poznal krivice, s katerimi ga boš obkladal.

Vzdihljaji in prošnje.

O najvišji Gospod nebes in zemlje, ti neskončna dobrota, neskončno veličastvo, ki si tako ljubil ljudi, kako so te vendar mogli toliko zaničevati? A med vsemi ljudmi si, moj Bog, ljubil zlasti mene, ter me obsipal s posebnimi milostmi, katerih drugim nisi delil, jaz pa sem te mnogo bolj zaničeval od drugih. Pri tvojih nogah klečim, o Jezus, moj Odrešenik: Ne zavrzi me izpred svojega obličja! Zaslužil sem, da bi me bil zavrgel zaradi moje nehvaležnosti, toda rekel si, da ne zavržeš skesanega srca, ki se k tebi povrne: „Kdor pride k meni, ga ne izženem.“ (Jan. 6, 37.) Moj Jezus, žal mi je, da sem te žalil. Poprej sem te preziral, zdaj pa te pripoznavam za svojega Gospoda in Odrešenika, ki je umrl zame, da me izveliča, in da ga ljubim. Moj Jezus! Kdaj poneham biti nehvaležen? Kdaj te pričnem resnično ljubiti? Glej, danes sklenem, da te bom ljubil iz vsega srca, da ne bom ljubil nikogar razen tebe. O neskončna dobrota, molim te za tiste, ki te ne molijo, ljubim te za tiste, ki te ne ljubijo. V tebe verujem, v tebe upam, tebe ljubim, tebi se vsega darujem. Pomagaj mi s svojo milostjo! Saj poznaš mojo slabost. Če si me že takrat čislal, ko te še nisem ljubil in celo nisem želel te ljubiti, koliko bolj mi je upati v tvoje usmiljenje sedaj, ko te ljubim in ne želim ničesar drugega, nego tebe ljubiti! Moj Gospod, podeli mi svojo ljubezen, a daj mi gorečo ljubezen, da pozabim vse druge stvari! Daj mi močno ljubezen, da premagam zavoljo tebe vse težave! Daj mi stanovitno ljubezen, ki me nikdar več ne loči od tebe! Vse to upam

po tvojem zasluženju, o moj Jezus, in vsega se nadejam po tvoji priprošnji, o mati moja, Marija!

II.

Bog pa nam ni samo podaril toliko lepih stvarij, ampak ni bil poprej zadovoljen, dokler nam ni podelil samega sebe: »Ljubil nas je in je daroval samega sebe za nas.« (Efež. 5, 2.) Nesrečni greh nam je odvzel milost božjo in nebesa in nas je storil sužnje pekla. Toda Sin božji je sklenil priti na zemljo — čudila sta se temu nebo in narava — in se je hotel učlovečiti, da bi nas rešil večne smrti, nam pridobil milost in izgubljeno nebo. — Kako bi strmeli, če bi vladar postal črv iz ljubezni do črvov! A neskončno bolj nam je strmeti, ko vemo, da se je Bog učlovečil iz ljubezni do človeka: »Samega sebe je v nič storil, podobo hlapčevo je sprejel in po zunanje je bil kakor človek.« (Fil. 2, 7.) Bog odet z mesom! »In Beseda je meso postala.« (Jan. 1, 14.) A še bolj bodemo strmeli, ako pomislimo, kaj je Sin božji potem za nas storil in trpel. Zadostovala bi bila za naše odrešenje ena sama kapljica njegove krvi, ena solzica, ena molitvica, zakaj molitvica, katero izmoli božja oseba, ima neskončno vrednost: ž njo bi bil lahko odrešil ves svet, neizmerno svetov. Toda ne, pravi Zlatousti, kar bi bilo zadostovalo za odrešenje, ni zadostovalo njegovi neskončni ljubezni do nas.

On nas ni le hotel odrešiti, ampak ker nas je silno ljubil, je hotel, da tudi mi njega silno ljubimo in zato si je izvolil življenje polno težav in bridkostij in najbridkejšo smrt, da bi nam pokazal ogenj brezmejne ljubezni, s katerim je gorel do nas: »Ponižal

se je ter postal pokoren do smrti, smrti pa na križu.« (Fil. 2, 8.) O preobilje božje ljubezni, katerega vsi ljudje in vsi angeli nikdar ne bodo umeli! ‚Preobilje' pravim, zakaj tako sta ga imenovala Mojzes in Elija na gori Taborski, ko sta govorila o trpljenju Jezusa Kristusa: »Pravila sta o njegovem preobilju, katerega je imel dopolniti v Jeruzalemu.« (Luk. 9, 31.) »Preobilje trpljenja, preobilje ljubezni!« pravi sv. Bonaventura. Ako bi naš Odrešenik ne bil Bog, ampak samo naš prijatelj ali sorodnik, kakšno večje znamenje ljubezni bi nam bil mogel podati, kakor da bi bil umrl za nas? »Večje ljubezni od te nima nihče, nego da dá svoje življenje za svoje prijatelje.« (Jan. 15, 13.) Če bi bil Jezus Kristus imel odrešiti svojega lastnega Očeta, ali bi bil mogel iz ljubezni do njega več storiti? Ako bi bil ti, brat moj, Bog in stvarnik Jezusa Kristusa, kaj drugega bi bil on mogel še storiti zate, nego da bi bil žrtvoval življenje v morju zaničevanja in bolečin? In če bi bil najslabši človek na svetu storil zate to, kar je Jezus Kristus, ali bi mogel živeti brez njegove ljubezni?

Kaj praviš na vse to? Ali veruješ učlovečenje in smrt Jezusa Kristusa? Veruješ to in ga ne ljubiš? Moreš li misliti, da bi ljubil kako drugo stvar razen Jezusa Kristusa? Morda dvomiš, da li on tebe ljubi? On — pravi sv. Avguštin — je prišel na svet iz tega namena, da je zate trpel in umrl, da ti je pokazal svojo neizmerno ljubezen: »Zato je prišel Kristus, da bi človek spoznal, kako ga ljubi Bog« Pred učlovečenjem je človek pač mogel še dvomiti, če ga Bog res ljubi tako prisrčno; toda kako bi o tem še dvomil po učlovečenju in smrti Jezusa Kristusa?

Ali je mogel pokazati prisrčnejšo ljubezen, kakor da je žrtvoval zate svoje božje življenje? Navadila so se nam ušesa, ko čujemo, da se imenuje stvarjenje, odrešenje, da se govori o Bogu na lesenem deblu, o Bogu na križu, mi pa smo mrzli, brezčutni. O sveta vera, razsvetli nas!

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus, vem, da nisi mogel več storiti, da me prisiliš te ljubiti, a spoznam tudi, da sem s svojo nehvaležnostjo povzročil, da bi me moral zapustiti. Vedno bodi češčena tvoja potrpežljivost, ki mi je dosihdob prizanašala. Zares, zaslužil bi pekel navlašč zase. Tvoja smrt pa me navdaja z upanjem. Daj mi spoznati, o neskončna dobrota, kako zaslužiš, da te ljubim, kako sem dolžan te ljubiti. Vedel sem, da si zame umrl, o Bog, in vendar, kako sem mogel živeti toliko let pozabivši na te! O da bi mogel pričeti iznova živeti tista leta, o moj Gospod, vse bi ti daroval. Toda leta se ne vračajo. Daj, da vsaj preostalo življenje vse žrtvujem tvoji ljubezni. Mili moj Odrešenik, ljubim te iz vsega srca, pomnoži v meni ljubezen! Spominjaj me vedno tega, kar si storil zame in ne pripusti da živim nehvaležen do tebe. Ne, nočem se več ustavljati tvojemu razsvetljenju. Ker hočeš, da te ljubim, zato te bom ljubil. In kaj naj bi ljubil, če ne ljubim Boga, ki je neskončna krasota, neskončna dobrota, Boga, ki je umrl zame, ki me je prenašal s toliko potrpežljivostjo, ne da bi me bil kaznoval, kakor sem zaslužil, ampak je še celo izpremenil kazen v milost in dobroto. Dà, ljubim te, o Bog, ki si vreden neskončne ljubezni, po drugem ne hrepenim, ničesar ne iščem, nego

da se smem topiti v tvoji ljubezni in da vse pozabim razen tebe. O neskončna ljubezen mojega Gospoda, pomagaj duši, ki se ti želi popolnoma vdati. — Priteci mi na pomoč s svojo priprošnjo, o velika mati božja Marija, prosi Jezusa, da me sprejme popolnoma v svojo lastnino!

III.

Še bolj bodemo strmeli, ako premislimo, kako je hrepenel Jezus Kristus, da bi za nas trpel in umrl: »S krstom pa imam biti krščen, in kako mi je bridko, dokler se ne dopolni.« (Luk. 12, 50.) Krščen moram biti s krvjo svoje lastne krvi, in hrepenenja skoro mrem, da bi skoro prišla smrt, da skoro spozna človek mojo ljubezen. Zato je tudi rekel tisto noč pred svojim trpljenjem: »Željno sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami.« Zdi se, pravi sv. Bazilij Selevcijan, da se naš Bog ne more nasititi ljubezni do ljudij.

O moj Jezus, ljudje te ne ljubijo, ker ne mislijo na tvojo ljubezen do njih! O Bog! Kako more živeti brez ljubezni do Boga duša, ki premišljuje, da je Bog sam umrl iz ljubezni do nje, da je silno hrepenel po smrti, da ji pokaže svojo ljubezen? — »Ljubezen Kristusova nas priganja.« (II. Kor. 5, 14.) Sveti Pavel hoče s tem reči, da ne toliko to, kar je storil in trpel Jezus Kristus, marveč ljubezen, s katero je za nas trpel, nas priganja in nas takorekoč vleče s silo, da ga ljubimo. Kdo bi mogel verjeti, ko bi nam tega vera ne zagotavljala, da je Stvarnik hotel umreti za svoje stvari? Sv. Marija Magdalena Paciška je imela nekoč prikazen. Držeč v roki podobo križanega, imenuje Jezusa Kristusa naravnost nespametnika. — »Dà, moj Jezus«, mu pravi, »ti si se pone-

spametil iz ljubezni.« In prav to so trdili tudi pogani, ko se jim je oznanovala smrt Jezusa Kristusa: nespamet so jo nazivali, katere ne mogó verjeti. Tega je priča apostol: »Oznanjujemo Kristusa križanega, Judom pohujšanje, nevernikom pa nespamet.« (I. Kor. 1, 23.) Kako je vendar mogel Bog, so rekli, najsrečnejši kakor je, ki nikogar ne potrebuje, stopiti na svet, se učlovečiti in umreti iz ljubezni do ljudij — svojih stvarij? To je prav tako, kakor če bi verovali, da je Bog zblaznel iz ljubezni do ljudij. In vendar je resnično, da je Jezus Kristus, pravi Sin božji, umrl iz ljubezni do nas. »Ljubil nas je in je daroval samega sebe za nas.« (Efež. 5, 2.)

A zakaj je to storil? Zato, da bi mi več ne živeli svetu, ampak samo tistemu Gospodu, ki je hotel za nas umreti. »Za vse je umrl Kristus, da tudi, kateri živé, ne živé več sebi, ampak njemu, ki je zanje umrl.« (II. Kor. 5, 15.) Zato je to storil, da bi si pridobil z ljubeznijo, katero nam je s tem pokazal, vsa nagnjenja naših src. »Zategadelj je namreč Kristus umrl in vstal, da gospoduje nad mrtvimi in živimi.« (Rimlj. 14, 9.) Zato se pa tudi svetniki niso kdovekako branili žrtvovati svoje življenje iz ljubezni do tako ljubečega Boga. Koliko velikašev, koliko knezov je zapustilo stariše, bogastvo, domovino, celo kraljestva, da so se zaprli v samostan in živeli tod samo ljubezni Jezusa Kristusa! Koliko mučenikov je tvegalo svoje življenje! Koliko devic se je odreklo plemenitim in bogatim ženinom, koliko jih je šlo radostno v smrt, da bi vsaj nekoliko povrnile Bogu ljubezen, vsled katere je zanje umrl! Ti pa, moj brat, kaj si storil doslej iz ljubezni do Jezusa Kristusa? Zakaj, kakor je umrl za svetnike,

za sv. Lavrencija, za sv. Lucijo, za sv. Nežo, tako je umrl tudi zate. Kaj meniš storiti vsaj preostalo življenje, katero ti Bog še pusti zato, da ga ljubiš? Od danes nadalje premišljuj pogosto podobo Križanega, ter se spominjaj njegove ljubezni do tebe in reci sam pri sebi: »Moj Bog, torej zame si umrl?« — Vsaj to stori, pa pogosto, zakaj če pri tem ostaneš, boš prijetno prisiljen ljubiti Boga, ki te je tako silno ljubil.

Vzdihljaji in prošnje.

O moj mili Izveličar, res je, zato te nisem ljubil, ker nisem mislil na tvojo ljubezen. O moj Jezus, preveč sem ti bil nehvaležen. Svoje življenje si dal zame, najgrenkejše smrti si umrl, jaz pa sem ti bil tako nehvaležen, da nate niti mislil nisem. Odpusti mi! Obljubim ti, da bodeš od danes nadalje ti, križana moja ljubezen, moja edina misel, edino moje čuvstvo. Kadar mi pokaže hudobni duh ali svet kak prepovedan sad, spomni me, mili moj Odrešenik, bolečin, katere si prestal iz ljubezni do mene, zato da bi te ljubil in več ne žalil. O, če bi bil kak služabnik toliko storil zame kakor ti, bi si ne upal ga žaliti. Tebi pa sem tolikrat drzovito obrnil hrbet, tebi, ki si zame umrl! O blaženi plamen ljubezni, ki si prevzel Boga, da je zame dal življenje, pridi, razvnemi, napolni mi srce in razdeni mi vsa čuvstva do ustvarjenih rečij! Mili moj Odrešenik, kako je mogoče, da bi te nad vse ne vzljubil, kdor te premišljuje v betlehemskih jaslicah ali na križu na Kalvariji ali v najsvetejšem zakramentu na oltarju? Moj Jezus, ljubim te iz vse svoje duše. Kar mi še let preostane, mi bodi ti edina dobrota, edina ljubezen! Zadosti je tistih nesrečnih let, ko sem živel pre-

grešno ter pozabil tvojega trpljenja in tvoje ljubezni. Vsega se ti darujem, in če se ti ne znam darovati, kakor bi bilo treba, sprejmi me ti in kraljuj nad vsem mojim srcem! „Pridi k nam tvoje kraljestvo!“ Moje srce naj odslej nikomur ne služi razen tvoji ljubezni; o drugem naj ne govori, na drugo naj ne misli, za drugim naj ne vzdihuje, razen po tvoji ljubezni, in da tebi ugaja. Stoj mi vedno na strani s svojo milostjo, da ti ostanem zvest! O moj Jezus, na tvoje zasluženje zaupam. — O mati lepe ljubezni, daj da zelo vzljubim tvojega Sina, ki je tako ljubezniv, ki me je ljubil tako.

Štiriintrideseto premišljevanje.

O svetem obhajilu.

„Vzemite in jejte, to je moje telo.“ *(Mat. 26, 26.)*

I.

Premislimo, kako imenitno darilo je najsvetejši zakrament, kako veliko ljubezen nam je izkazal Jezus s tem darilom, in kako silno želi, da je prejemamo. Najpoprej nam je premisliti, kako imeniten dar nam je podelil Jezus Kristus s tem, da nam je zapustil samega sebe v hrano v svetem obhajilu. Sv. Avguštin pravi, da nam Bog ni mogel več podati, čeprav je vsemogočen. Ali more duša prejeti ali želeti večjega zaklada, pravi sv. Bernardin Sienski, kakor presveto Telo Jezusa Kristusa? »Kateri dragocenejši zaklad more biti v srcu človeškem, kakor telo Kristusovo?« — Prorok Izaija kliče: »Oznanujte njegova dela!« (Iz. 12, 4.) Oznanujte, ljudje, ljubezniva dela našega

dobrega Boga! In zares, nihče razen našega Odrešenika bi nam ne bil mogel dati tega darila. Kdo bi se mu bil kdaj drznil reči: »Gospod, ako nam hočeš pokazati svojo ljubezen, skrij se pod podobo kruha in dopusti, da te bomo uživali.« Tudi misel na kaj takega bi se bila zdela nespametna. »Ali se ne zdi nezmiselno reči: Jejte moje telo, pijte mojo kri?« pravi sv. Avguštin. Ko je Jezus Kristus govoril učencem o daru, ki ga jim je hotel zapustiti, se niso mogli povspeti do tolike vere; odšli so, rekoč: »Kako nam more ta dati svoje meso v hrano? To govorjenje je trdo in kdo ga more poslušati?« (Jan. 6, 61.) A česar si ljudje nikdar niso mogli domnevati, to je zamislila in izvršila velika ljubezen Jezusa Kristusa.

Sv. Bernardin je rekel, da nam je Gospod zapustil ta zakrament v spomin ljubezni, katero nam je dokazal s svojim trpljenjem: »Ta zakrament je spomin njegove ljubezni.« In to se sklada z besedami, katere nam je zapustil po sv. Lukežu sam Jezus: »To storite v moj spomin!« (Luk. 22, 19.) Ljubezen našega Odrešenika, pravi sv. Bernard, se ni zadovoljila s tem, da je žrtvovala svoje življenje za nas; preden je umrl, ga je silila prav tista ljubezen, naj nam podá največji dar izmed vseh, kolikor nam jih je mogel podeliti, samega sebe v hrano. »V onem preobilju ljubezni, ko je bil pripravljen za nas umreti, ga je silila preobilna njegova ljubezen, da je izvršil večje delo, kakor katerokoli poprej, dal nam je svoje telo v jed.« Opat Gerik pravi, da je Jezus v ta zakrament izlil vso silo svoje ljubezni: »Vso moč svoje ljubezni je izlil za prijatelje.« Še bolje to izraža cerkveni zbor tridentinski, rekoč: »Bogastvo svoje ljubezni do ljudij je takorekoč izčrpal.« (Sess. 13, c. 2.)

Ako bi kak knez izza svoje mize poslal kakemu siromaku en del svoje hrane, pravi sv. Frančišek Saleški, kako bi ga čislali zaradi njegove nežne ljubezni! Kako pa šele, ako bi mu poslal vse svoje kosilo. Naposled kako bi ga slavili, ako bi mu v sili podal v hrano en del svoje roke. Jezus pa nam pri svetem obhajilu ne podaja le del svojega telesa, ampak vse svoje telo: »Vzemite in jejte, to je moje telo!« In s svojim telesom nam dá tudi svojo dušo in svoje božanstvo. — Skratka, pravi sv. Ivan Zlatousti, ko ti Jezus Kristus podari samega sebe v svetem obhajilu, ti dá vse, karkoli ima, in si ničesar ne prihrani. In angelski učenik pravi: »Bog nam je v svetem Rešnjem Telesu dal vse, kar je in kar ima.« To je tisti veliki Bog, strmi sv. Bonaventura, katerega svet ne more umeti; v najsvetejšem zakramentu je postal naš jetnik: »Glej, kogar svet ne obseže, je postal naš suženj.« In če se nam Gospod v presvetem Rešnjem Telesu vsega daruje, kako bi se mogli bati, da nam odreče milost, katere ga prosimo? »Kako da bi nam ne bil ž njim vsega podelil?« (Rimlj. 8, 32.)

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus, kdo te je nagnil, da si nam podaril samega sebe v hrano? In kaj bi nam po tem darilu še mogel dati, da nas primoraš tebe ljubiti? O Gospod, razsvetli me, da spoznam, kako preobilna je bila tvoja ljubezen, vsled katere si se nam daroval v hrano, da se združiš z nami grešniki. Toda, ako si ti nam vse podelil, je pravično, da tudi mi vse tebi darujemo. O moj Odrešenik, kako sem vendar mogel žaliti tebe, ki si me tako ljubil, da nisi mogel več zame storiti, da si pridobiš mojo ljubezen? Učlovečil si se zame,

umrl si zame, podelil si se mi v hrano, povej mi, kaj bi mi bil še mogel storiti? Ljubim te, neskončna dobrota, ljubim te, neskončna ljubezen! Gospod, pridi večkrat v moje srce, razvnemi me popolnoma s svojo sveto ljubeznijo in stori, da pozabim vse drugo in da ne mislim in ne ljubim kaj drugega razen tebe! — Presveta Marija, prosi zame! S svojo priprošnjo me stori vrednega, da pogosto prejemam v najsvetejšem zakramentu tvojega Sina!

II.

Premišljujmo nadalje preveliko ljubezen, katero nam je izkazal Jezus Kristus s tem darilom. Najsvetejši zakrament je pravo darilo ljubezni. Po božjem sklepu je bilo potrebno v naše izveličanje, da je Odrešenik umrl in da je z daritvijo svojega življenja zadostil pravici božji za naše grehe. Ni pa bilo potrebno, da bi se bil Jezus Kristus po svoji smrti nam zapustil v hrano. Toda tako je sklenila ljubezen. Iz nobenega drugega vzroka ni postavil presvetega Rešnjega Telesa, — pravi sv. Lavrencij Justinijan — kakor »v znak svoje brezmejne ljubezni«, da bi umeli, kako silno nas je ljubil. In prav tako je pisal sveti Janez: »Ko je Jezus vedel, da je prišla njegova ura, da bi šel s tega sveta k Očetu, ker je ljubil svoje, jih je ljubil do konca.« (Jan. 13, 1.) Ker je Jezus vedel, da je prišel čas ločitve s tega sveta, nam je hotel zapustiti največji dokaz svoje ljubezni, in to je bil dar najsvetejšega zakramenta. Tako se tolmačijo gorenje besede: ljubil jih je do konca, to je: »s posebno ljubeznijo, brezmejno nas je ljubil,« kakor razlagata Teofilakt in Krizostom.

Premisli tudi to, kar omenja apostol, da nam je Jezus Kristus hotel izročiti to darilo ob času svoje

smrti: »Tisto noč, ko je bil izdan, je vzel kruh in zahvalil ter razlomil in rekel: Vzemite in jejte, to je moje telo.« (I. Kor. 11, 23.) Takrat torej, ko so mu pripravljali ljudje biče, trnje in križ, da ga na njem umoré, nam je hotel zapustiti to zadnje znamenje svoje ljubezni. A zakaj ravno ob smrti, zakaj ni poprej postavil tega zakramenta? Sv. Bernardin odgovarja, da zato, ker ostanejo znamenja ljubezni, ki jih pokažeš svojim prijateljem ob smrti, mnogo bolj v spominu, in so bolj v čislih: »Kar na koncu posvetiš v znak prijateljstva, se bolj vtisne spominu in ostane bolj v čislih.« Jezus Kristus se nam je že prej — nadaljuje svetnik — podaril na več načinov: tovariš, učitelj, oče, luč, zgled, žrtva nam je postal. Le še zadnje mere ljubezni je bilo treba, da se nam je dal v hrano in se združil z nami, kakor se strne jed s tistim, ki jo uživa. In to je dopolnil, ko se nam je podelil v najsvetejšem zakramentu. »Skrajna mera ljubezni je, da se nam je podal v hrano, ker se nam je dal v vsestransko združenje, kakor se združi hrana s tistim, ki jo uživa.« Naš Odrešenik se ni zadovoljil s tem, da se je združil z našo naravo v obče, v tem zakramentu je našel sredstvo, po katerem se združuje z vsakim posameznikom.

Sv. Frančišek Saleški je rekel: »V nobenem drugem dejanju ne moreš premišljujoč Odrešenika najti tako nežnega, tako ljubeznivega, kakor v tem, kjer se takorekoč uniči in se izpremeni v jed, da prešine naše duše in se združi s srci svojih zvestih.« Zato trdi sv. Ivan Zlatousti: »Z onim Gospodom, na katerega se niti angeli ne upajo gledati, se združimo in ž njim postanemo eno telo in eno meso.« Kateri pastir, vprašuje svetnik, napaja svoje ovčice z lastno krvjo? Celo matere oddajejo svoje otroke dojnicam,

da jih redé. A ne tako Jezus; on sam nas hrani v najsvetejšem zakramentu s svojo lastno krvjo in se z nami združuje. In zakaj se nam daje v hrano? Zato, pravi svetnik, ker nas je goreče ljubil, zato se je hotel z nami strniti in združiti: »Z nami se je združil, da bi bili vsi eno, zakaj po tem hrepené goreči ljubitelji.« Jezus Kristus je torej hotel storiti največjega izmed vseh čudežev: »Spomin svojih čudežev je postavil, ... jed dá tistim, ki se ga bojé« (Ps. 110), da bi si utešil hrepenenje, s katerim se hoče z nami družiti, s katerim hoče svoje presv. Srce ediniti z našim: »O čudovita ljubezen tvoja, Gospod Jezus«, kliče sv. Lavrencij Justinijan, »ki si nas hotel tako vtelesiti svojemu telesu, da bi imeli s teboj nerazdružno združeni eno telo in eno dušo!«

Veliki služabnik božji o. Kolombierski, je govoril tako: »Če bi kaj moglo omajati mojo vero v skrivnost presvetega Rešnjega Telesa, bi ne dvomil toliko nad močjo, kakor mnogo bolj nad ljubeznijo, katero nam Jezus izkazuje v tem zakramentu. Kako postane kruh telo Jezusovo, kako je Jezus navzočen na mnogih krajih, o tem pravim: Bogu je vse mogoče. A če me vprašate, kako Bog tako silno ljubi človeka, da se mu hoče dati samega sebe v jed, ne vem drugega odgovoriti, kakor da tega ne umejem, in da ljubezni Jezusove ni moči umeti. Toda, Gospod, tako preobilje ljubezni, da se nam daješ v jed, se zdi, da ne pristoja tvojemu veličanstvu.« A sv. Bernard odgovarja, da ljubezen povzroči, da ljubitelj pozabi svoje dostojnosti: »Ljubezen ne pozna dostojnosti.« Prav tako odgovarja Zlatousti, češ, ljubezen se ne ozira na dostojnost, kadar se daje spoznati svojemu ljubljencu, ne gre tja, kamor se spodobi, ampak kamor jo vodi hrepenenje: »Ljubezen nima ozirov; kamor jo pove-

deš, tja pojde, ne pa, kamor bi morala iti.« Po pravici je torej imenoval sv. Tomaž ta zakrament »skrivnost ljubezni« in »poroštvo ljubezni«. Sv. Bernard pa »ljubezen ljubezni«; in sv. Marija Magdalena Paciška je nazivala veliki četrtek, ko je bil postavljen ta zakrament, »dan ljubezni«.

Vzdihljaji in prošnje.

O Jezusova neskončna ljubezen, vredna neskončne ljubezni! Kdaj te bom ljubil, moj Jezus, kakor si me ljubil ti? Nisi mogel storiti več, da bi si pridobil mojo ljubezen, jaz pa sem imel pogum zapustiti tebe, neskončno dobroto, da sem se obrnil k nizkim in zaničljivim stvarem. Razsvetli me, razkrij mi bolj in bolj obilnost svoje dobrote, da se ves vtopim v tebe in želim le tebi služiti. Ljubim te, moj Jezus, moja ljubezen, moje vse, in se hočem pogosto družiti s teboj v tem zakramentu, da se vsemu odrečem in ljubim samo tebe, moja ljubezen. Pomagaj mi, o moj Odrešenik, po zasluženju tvojega trpljenja! — Pridi mi na pomoč tudi ti, o mati Jezusova in moja mati, prosi ga, da me vsega razvname s tvojo ljubeznijo!

III.

Tretjič premišljujmo, kako zelo hrepeni Jezus Kristus, da ga prejemamo v svetem obhajilu. — »Ko je Jezus vedel, da je prišla njegova ura.« (Jan. 13, 1.) Kako pa je mogel Jezus tisto noč imenovati »svojo uro«, ko se je vendar imelo začeti njegovo trpljenje? Dà, imenuje jo svojo uro, zakaj tisto noč nam je hotel zapustiti ta božji zakrament, v katerem se popolnoma združuje s svojimi dragimi dušami. In v tej želji je izrekel besede:

»Od srca sem želel to velikonočno jagnje jesti z vami.« (Luk. 22.) S temi besedami nam je hotel Odrešenik naznaniti, kako silno hrepeni, da bi se združil z vsakaterim izmed nas v tem zakramentu: Od srca sem želel, to mu narekuje brezmejna ljubezen do nas, pravi sv. Lavrencij Justinijan. Zapustiti se nam je hotel v podobi kruha, da bi ga vsak lahko prejemal. Ako bi si bil izvolil podobo kake drage jedi, bi ga reveži ne mogli prejemati, a tudi če bi se nam bil zapustil v podobi kake druge jedi, ki je po ceni, bi morda te jedi ne bilo dobiti po vseh krajih sveta. Zato se nam je Jezus zapustil pod podobo kruha, ker kruh malo stane in se dobi povsod; tako ga vsak lahko povsod dobi in prejme.

Ker pa Odrešenik tako zelo hrepeni, da bi ga prejemali, nas pogosto opominja, da ga prejemajmo: »Pridite, jejte moj kruh in pijte vino, katero sem vam namešal.« (Preg. 9, 5.) A tudi naravnost nam zapoveduje, da ga prejemajmo: »Vzemite in jejte, to je moje telo!« (Mat. 26, 26.) Nadalje nas vabi, da ga prejemajmo, ker nam obeta večno življenje: »Kdor jé moje meso, ima večno življenje.« (Jan. 6, 55.) »Kdor jé ta kruh, bo živel vekomaj.« (N. n. m. 59.) Drugače pa nam preti z izgubo nebes: »Ako ne boste jedli mesa Sinu človekovega, ne boste imeli življenja v sebi.« (N. n. m. 54.) Razlog pa, zakaj nas Jezus Kristus vabi, zakaj nam obeta in preti, je ta, ker tako želi združiti se z nami v tem zakramentu. To silno hrepenenje njegovo pa povzroča njegova silna ljubezen; zakaj ljubezen nima drugega namena, nego da se združi z ljubljeno stvarjo; zato pa se v tem zakramentu Jezus popolnoma združuje z dušo: »Kdor

jé moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem;« in zato tako silno hrepeni, da ga prejemamo. Ni je čebele, je rekel Gospod nekega dne sv. Mehtildi, ki bi s toliko silo ljubezni hitela za cvetlicami, da se iz njih nasrka medenega soka, kakor jaz hitim k onim dušam, ki po meni hrepene.

O da bi umeli verniki veliko dobroto, katero prinaša duši obhajilo! Jezus je Gospod vseh bogatij, zakaj Oče ga je storil Gospoda vsemu: »Ker je Jezus vedel, da mu je Oče dal vse v roke.« (Jan. 13, 3.) Kadar torej pride pri svetem obhajilu Jezus Kristus v dušo, prinese ji neizmernih zakladov milosti: »Ž njo vred pa mi je došlo vse dobro,« (Modr. 9, 11.) pravi Salomon, govoreč o večni Modrosti.

Sv. Dionizij je rekel, da ima najsvetejši zakrament največjo moč za posvečenje duš: »Sveto Rešnje Telo ima največjo moč za vzpopolnjenje svetosti.« In sv. Vincencij Fererij je zapisal, da več pridobi duša z enim obhajilom, kakor če se ves teden posti ob kruhu in vodi. Obhajilo je po nauku tridentinskega zbora lek, ki nas oprosti odpustljivih in nas obvaruje smrtnih grehov: »Zdravilo, po katerem se oprostimo vsakdanjih napak in obvarujemo smrtnih grehov.« Zato je imenoval sv. mučenik Ignacij najsvetejši zakrament: »zdravilo nesmrtnosti.« Inocencij III. je rekel, da nas je Jezus Kristus rešil s svojim trpljenjem grešne kazni, s svetim Rešnjim Telesom pa greha.

Nadalje vnema ta zakrament božjo ljubezen: »Kralj me je peljal v vinski hram in je ljubezen v meni uredil. Podpirajte me s cvetlicami, posujte me z jabolki, ker od ljubezni medlim.« (Vis. pes. 2, 4. 5.) Sv. Gregorij

Nisenski uči, da je sveto obhajilo tisti vinski hram, kjer se duša tako napoji z božjo ljubeznijo, da popolnoma pozabi svet in vse ustvarjene reči, in to je pravzaprav medlenje svete ljubezni. Tudi č. o. Frančišek Olimpij, teatinec, je rekel, da nas nobena reč ne more tako razvneti z ljubeznijo do Boga kakor sveto obhajilo. »Bog je ljubezen;« (Jan 4, 8.) »žgoč ogenj je.« (IV. Mojz. 4, 24.) In ta ogenj ljubezni je prišla na svet prižgat večna Beseda: »Ogenj sem prišel prinest na zemljo, in kaj hočem, kakor da se vname?« (Luk. 12, 49.) O kako lepe plamene svete ljubezni vžiga Jezus v dušah, ki ga v tem zakramentu hrepeneče prejemajo! Sv. Katarina Sienska je videla nekoč v roki duhovnikovi Jezusa kakor v peči ljubezni, in se je čudila, kako se srca človeška vsled takega ognja ne vžgo in ne vpepelé. Sv. Roza Limanska je rekla, da se ji je zdelo pri obhajilu, da je prejela solnce, zato so pa tudi odsevali z njenega obraza taki žarki, da so ji jemali pogled, iz njenih ust pa je puhtela taka vročina, da se je roka tistega, ki ji je po obhajilu hotel dati kaj piti, tako segrela, kakor bi jo bil približal kakemu ognju. Sv. kralj Vaclav je obiskavši najsvetejši zakrament tudi po zunanje same toplote tako gorel, da je njegov spremljajoči ga služabnik v snegu bos stopal v njegove stopinje, a ni čutil mraza. »Sveto Rešnje Telo je oglje« — je rekel Zlatousti — »ki nas razžaruje, da kakor levi, katerih se hudoba straši, odhajamo od one mize.« Svetnik je hotel reči, da je najsvetejši zakrament ogenj, ki nas razžari, zato bi morali, ko se vračamo od oltarja, dihati take zublje ljubezni, da bi hudobec ne imel več poguma nas izkušati.

A morda poreče kdo: Zato ne grem pogosto k

obhajilu, ker sem tako mrzel za ljubezen božjo. Takega, pravi Gerson, bi bilo primerjati tistemu, ki bi se ne maral bližati ognju, dasi bi čutil, kako mu je mraz. Čim bolj se torej čutimo omrzle, tem pogosteje se moramo bližati najsvetejšemu zakramentu, če imamo le vselej hrepenenje, da bi ljubili Boga. »Če te vprašajo,« — piše sv. Frančišek Saleški v svoji Filoteji — »zakaj se tolikrat obhajaš, reci jim, da dvojne vrste ljudje morajo pogosto k svetemu obhajilu: popolni in nepopolni; popolni, da se ohranijo v popolnosti, in nepopolni, da dosežejo popolnost.« Ravnotako pravi sv. Bonaventura: »Čeprav si mlačen, vendar pristopi ter zaupaj na usmiljenje božje. Čim bolj se kdo čuti bolnega, tem bolj mu je treba zdravnika.« In Jezus Kristus je rekel sveti Mehtildi: »Kadar moraš k svetemu obhajilu, poželi si vse one ljubezni, katero je imelo kdaj kako srce do mene, in jaz sprejmem tvojo željo, kakor bi ti v resnici imela tako ljubezen.«

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus, ti ljubitelj duš, ne moreš nam dati večjega zagotovila ljubezni v dokaz, da nas ljubiš. Kaj bi bil pač še mogel storiti, da te tudi mi vzljubimo? O stori, neskončna dobrota, da te od danes nadalje ljubim v vso silo in z vso nežnostjo. In koga naj bi pač ljubilo moje srce z večjo nežnostjo, če ne tebe, moj Odrešenik, ki se mi podeluješ, ko si me odrešil na križu, samega sebe v tem zakramentu? O moj Gospod, da bi se pač vedno spominjal tvoje ljubezni, da bi pozabil vse in ljubil le tebe brez prestanka in brez pridržka! Ljubim te, moj Jezus, nad vse stvari, in samega tebe hočem ljubiti. Razprši iz mojega srca vsa

čuvstva, ki niso zate! Hvala ti, ki mi daješ časa, da te ljubim in objokujem storjene grehe. Moj Jezus, želim, da bi bil ti edini predmet moje ljubezni! Priteci mi v pomoč, reši me in bodi moje izveličanje, da te ljubim iz vsega srca in vedno, v tem in v prihodnjem življenju! — Marija, moja mati, pomagaj mi ljubiti Jezusa in prosi ga zame!

Petintrideseto premišljevanje.

Ljubeznivo bivanje Jezusovo na oltarju v najsvetejšem zakramentu.

„Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas poživim.“ *(Mat. 11, 28.)*

I.

Ko je ljubeznivi naš Izveličar dopolnil delo odrešenja in se imel ločiti od tega sveta, nas ni maral zapustiti samih v tej solzni dolini. »Noben jezik ne more izraziti prevelike ljubezni,« — pravi sveti Peter Alkantarski — »katero goji Jezus do vsake duše. Ko se je torej ta ženin hotel ločiti od sveta, nam je zapustil, da ne bi ob njegovi odsotnosti nanj pozabili, za spomin najsvetejši zakrament, v katerem je sam pričujoč. Da bi se ohranil vedno njegov spomin, zato je postavil v poroštvo samega sebe.« Ta velika ljubezen Jezusa Kristusa torej zasluži, da se ji kar najbolj pridružujemo. Zato je hotel, da se ustanovi v naših časih praznik v čast njegovega presvetega Srca, kakor je razodel svoji služabnici, častiti sestri Margareti Mariji Alakok, in sicer zato, da bi mu nekako povračali njegovo ljubeznivo bivanje na naših oltarjih s svojo pobožnostjo in pokorščino, hkrati pa zadostovali za preziranje, katero mora po-

gosto občutiti v tem zakramentu ljubezni, in za zaničevanje, s katerim so ga obkladali in ga onečaščajo še dandanes krivoverci in grešniki.

Jezus se nam je zapustil v presvetem zakramentu:
1. da ga vsi lahko najdemo;
2. da nas tod zaslišuje;
3. da vsem deli milosti.

Prvič biva na tolikih oltarjih zato, da ga lahko najdejo vsi, ki po njem hrepené. Tisto noč, ko se je Odrešenik, gredoč v smrt, poslavljal od svojih apostolov, so se ti bridko jokali, ker so mislili, da se jim je ločiti od svojega milega Učenika. Toda Jezus jih ljubeznivo potolaži in govori, kar velja tudi nam: Otroci moji, grem sicer za vas umret, da vam pokažem svojo ljubezen, a tudi umirajoč vas ne pustim samih. Dokler ostanete na zemlji, se nočem ločiti od vas: »Glejte, z vami ostanem do konca sveta.« (Mat. 28, 20.) »Ženin« — tako piše sv. Peter Alkantarski — »je hotel zapustiti svoji nevesti za tako dolgo odsotnost tovaršijo, da ne bi ostala sama; zato je zapustil zakrament, v katerem biva on, ki je najboljša družba, kakršno nam je mogel zapustiti.« Pogani so si izmislili mnogo bogov, a niso si mogli domnevati tako ljubeznivega Boga, kakor je naš, ki nam je tako blizu in nas ljubi tako goreče: »Ni drugega naroda, kakorkoli velikega, kateri bi imel bogove, ki se mu bližajo, kakor je naš Bog.« V tem pomenu obrača sveta cerkev besede petih Mojzesovih bukev (4, 7.) na praznik presvetega Rešnjega Telesa.

Jezus Kristus biva na oltarjih, kakor da je zaprt v toliko ječ ljubezni. Duhovniki ga jemljejo iz tabernaklja, da ga izpostavljajo ali pa delé v svetem obhajilu, potem pa ga zopet zaklepajo, in Jezus se

s tem zadovolji, tod hoče bivati noč in dan. Toda, moj Izveličar, čemu bivaš v tolikih cerkvah tudi po noči, takrat ko ljudje zapro vrata in te puste samega? Zadosti je, da si pričujoč samo po dnevu. Ne, on hoče tam bivati tudi po noči, čeprav sam, in čakati, da ga ondi že zarano najde vsak, kdor ga išče. Sveta nevesta v Visoki pesmi je iskala ženina in vprašala, kogar je srečala: »Ali ste ga videli, kogar ljubi moja duša?« (Vis. pes. 3, 3.) In ko ga ni našla, je klicala na ves glas: Moj ženin, povej mi, kje si? »Povej mi, kje paseš, kje opoldne počivaš?« (Vis. p. 1, 6.) Tedaj ga nevesta ni našla, ker še ni bilo najsvetejšega zakramenta: sedaj pa, ako hoče duša najti Jezusa Kristusa, naj gre v župnijsko ali samostansko cerkev, in ondi najde svojega ljubljenca, ki jo čaka. Ni ga sela, še tako revnega, ni ga samostana, kjer bi ne bilo Jezusa v presvetem zakramentu: in na vseh teh krajih je nebeški kralj zadovoljen, da je zaprt v leseno ali kamenito hišico, kjer je pogosto sam, da ni nikogar pri njem, razen oljnate svetilnice. »Gospod,« pravi sv. Bernard, »to se pa vendar ne spodobi tvojemu veličastvu.« »Nič ne dé,« odgovarja Jezus, »ako se to ne spodobi mojemu veličastvu, se pa tembolj spodobi moji ljubezni.«

Kako milo se stori romarjem, ako obiščejo sveto hišico v Loretu ali kraje svete dežele, betlehemski hlev, Kalvarijo, sveti grob, — kraje, kjer se je Jezus Kristus rodil, kjer je prebival, umrl, kjer so ga pokopali! A koliko bolj milo nam mora biti, ako vstopimo v cerkev, kjer je navzočen sam Jezus Kristus v presvetem zakramentu! Častiti o. Avila je rekel, da ne pozna svetišča večje pobožnosti in tolažbe, kakor je cerkev, kjer je Jezus v zakramentu. O. Baltazar Alvarez pa se je jokal, ko je videl knežje pa-

lače polne ljudstva, cerkve, kjer biva Jezus Kristus sam, pa zapuščene. O Bog, da se je Gospod zapustil samo eni cerkvi na zemlji, na primer samo cerkvi sv. Petra v Rimu, in bi bil tod pričujoč samo en dan v letu, koliko romarjev iz vseh stanov, koliko plemenitnikov in vladarjev bi privrelo tja, da bi se poklonili kralju kraljev, ki je prišel zopet iz nebes na zemljo! Kako bi si pač prizadevali, da mu napravijo prekrasen tabernakelj, bleščeč se v zlatu in draguljih! Kako bi slovesno razsvetlili mesto ob tistem bivanju Jezusa Kristusa! Toda ne, pravi Odrešenik; nočem bivati samo v eni cerkvi, niti samo en dan, ne iščem tolikega bogastva in toliko luči: vsak dan hočem biti navzočen na vseh krajih, kjer bivajo moji zvesti, zato da me vsi lahko najdejo, kadar hočejo, vedno in ob vsaki uri.

Zares, ako ne bi bil Jezus Kristus sam mislil na to posebno ljubezen, komu bi bilo prišlo to na misel? Ko je šel v nebo, naj bi mu bil kdo rekel: Gospod, ako nam hočeš dokazati svojo ljubezen, ostani med nami na oltarjih pod podobo kruha, da te ondi najdemo, kadar bomo hoteli. Kako predrzna bi se bila pač zdela ta prošnja! A to, česar si nihče niti misliti ni mogel, je mislil in storil naš Izveličar. Toda kje je naša hvaležnost za toliko odlikovanje? Ako bi prišel knez iz daljnih krajev z namenom, da ga obišče kmet, kako nehvaležno bi pač ravnal ta kmet, ako bi ga ne maral ali pa bi ga pogledal le mimogrede?

Vzdihljaji in prošnje.

O Jezus, moj Odrešenik, o ljubezen moje duše, koliko te je stalo, da bivaš z nami v tem zakramentu! Najprej si moral pretrpeti smrt, da si

mogel ostati na naših oltarjih; potem si moral prestati toliko krivic v tem zakramentu, dasi nam hočeš pomagati s svojo pričujočnostjo. Mi pa smo tako leni in brezbrižni, da te ne prihajamo obiskavat, čeprav vemo, kako mila so ti naša obiskavanja, da nas obdaruješ s svojimi milostmi, kadarkoli nas vidiš pri sebi. Gospod, odpusti mi, da sem bil med nehvaležneži tudi jaz. Od danes nadalje, moj Jezus, te pa hočem pogosto obiskovati in ostati pri tebi čim najdalje, da te zahvaljujem, da ti pokažem svojo ljubezen, da te poprosim milosti, zakaj iz tega namena si ostal na zemlji zaprt v tabernakljih, zato si postal naš ljubeznivi jetnik. Ljubim te neskončna dobrota, ljubim te, o Bog ljubezni, ljubim te neskončna blaginja, ljubezniva nad vse dobrote! Daj, da pozabim nase in na vse, da se spominjam le tvoje ljubezni, da preživim ostalo življenje tako, da bom le tebi posveči. Stori, da mi bode od danes nadalje največje veselje, ako smem bivati pri tvojih nogah! Razvnemi me vsega s svojo sveto ljubeznijo! — Marija, mati moja, izprosi mi veliko ljubezen do najsvetejšega zakramenta! Ko pa vidiš, da bom brezbrižen, spomni me obljube, katero storim zdajle, da hočem vsak dan obiskati sveto Rešnje Telo.

II.

Jezus Kristus v svetem Rešnjem Telesu vse zaslišuje. — Sv. Terezija je rekla, da na tem svetu ne more vsakdo govoriti s svojim kraljem. Reveži se komaj morejo nadejati te milosti, k večjemu, da mu po kaki tretji osebi razodenejo svoje težnje. Toda pri nebeškem kralju ni potreba oseb, ki bi posredovale. Vsi, bogati in revni, mogó iz obličja v obličje

ž njim govoriti v najsvetejšem zakramentu. Zato se imenuje Jezus poljska cvetka: »Cvetlica na polju sem in lilija v dolinah.« (Vis. pes. 2, 1.) Vrtne cvetlice zapirajo in shranjujejo, poljske cvetke pa so vsem odprte. Zato pravi kardinal Hugon: »Cvetlica na polju sem, t. j. vsak me lahko najde.«

Z Jezusom Kristusom v najsvetejšem zakramentu torej mogó govoriti vsi ob vsaki uri dneva. Sv. Peter Krizolog pravi, ko govori o rojstvu Odrešenikovem v betlehemskem hlevu, da kralji ne zaslišujejo vedno. Čestokrat se prigodi, da kdo gre, da bi govoril s svojim kraljem. Toda straža ga odslovi, češ, danes ni čas za to, naj pride kasneje. Odrešenik pa je hotel biti rojen v odprti jami, brez vrat in brez straže, da zaslišuje vsakogar ob vsaki uri. »Ni ga stražnika, ki bi rekel: ni časa.« Prav tako je tudi z Jezusom v najsvetejšem zakramentu. Neprestano so odprte cerkve, vsakdo lahko prihaja in se pogovarja z nebeškim kraljem, kadarkoli hoče. In Jezus Kristus želi, da ž njim govorimo prav zaupno. Zato se je skril pod podobo kruha. Ako bi bival Jezus Kristus na oltarjih na sedežu luči, kakor pride ob sodnem dnevu, kdo izmed nas bi se mu upal bližati? Ker pa Gospod želi, pravi sv. Terezija, da ž njim govorimo zaupno in brez strahu in ga prosimo milosti, zato je zakril svoje veličastvo s podobo kruha. On hoče, dostavlja Tomaž Kempčan, da ga imamo kakor za prijatelja: »kakor navadno prijatelj s prijateljem govori«.

Kadar kleči duša pred oltarjem, se zdi, da jo nagovarja Jezus z besedami Visoke pesmi: »Vstani, hiti, prijateljica moja, lepa moja, in pridi!« (Vis. pes. 2, 10.) Vstani, duša moja, ji pravi, ne boj se! Hiti, bližaj se mi! Prijateljica moja, zakaj nisi mi več sovražnica, odkar me ljubiš in se

kesaš, da si me žalila. Lepa moja, kajti nisi več grda v mojih očeh, moja milost te je okrasila. Pridi, povej mi, kaj hočeš, zato bivam na tem oltarju. — Koliko veselje bi občutil, ljubi bralec, da te pokliče kralj v svoje stanovanje in ti reče: ‚Povej mi, kaj hočeš! Česa ti je treba? Ljubim te in vse dobro ti hočem.' Prav tako pa govori nebeški kralj vsem, ki ga obiskujejo: »Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi, in jaz vas poživim.« (Mat. 4, 28.) Pridite, siromaki, bolniki, žalostni, zakaj jaz vas hočem obogatiti, ozdraviti, potolažiti. Zato bivam na oltarju: »Klical boš in poreče: Glej, tukaj sem.« (Iz. 58, 9.)

Vzdihljaji in prošnje.

Mili moj Jezus, ker torej zato bivaš na oltarjih, da uslišuješ prošnje siromakov, ki se zatekajo k tebi, čuj danes prošnjo ubogega grešnika. O Jagnje božje, darovano in umorjeno na križu, jaz sem duša, odrešena s tvojo krvjo. Odpusti mi vse tebi storjene krivice, in stoj mi na strani s svojo milostjo, da te več ne izgubim. Udeleži me, moj Jezus, tistih bolečin, katere si trpel za moje grehe v vrtu Getsemani. O moj Bog, da bi te pač ne bil nikdar žalil! Mili moj Gospod, da sem umrl v grehu, bi te ne mogel več ljubiti; a ti si me čakal zato, da te ljubim. Zahvaljujem te za čas, ki si mi ga podelil, in ker te morem še ljubiti, zato te hočem ljubiti. Daj mi milost svoje svete ljubezni, a take ljubezni, vsled katere pozabim vse drugo, samo da bom ugajal tvojemu preljubeznivemu Srcu. O moj Jezus, svoje življenje si žrtvoval zame, daj, da vsaj preostalo življenje žrtvujem zate! Prikleni me popolnoma na svojo ljubezen;

daj, da bom ves tvoj, preden umrjem! Zanašam se popolnoma na zasluženje tvojega trpljenja. — Zaupam pa tudi na tvojo priprošnjo, o Marija! Ti veš, da te ljubim, usmili se me!

III.

Jezus zaslišuje v najsvetejšem zakramentu vse, zato da vsem deli milosti. Sveti Avguštin pravi, da Gospod bolj hrepeni deliti nam milosti, kakor želimo mi jih prejemati: »Več ti hoče dobrega storiti, kakor ti želiš prejemati.« Vzrok temu je ta, da je Bog neskončna dobrota, in ker je dobrota po svoji naravi radodarna, zato želi vse obdariti. Bog se pritožuje, ako ne prihajamo prosit milosti: »Sem li Izraelu postal puščava ali pozna dežela? Zakaj pravi moje ljudstvo, nič več ne pridemo k tebi?« (Jer. 2, 31.) Zakaj, pravi Gospod, ne marate več prihajati k meni? Ali ste me morda našli kakor puščavo ali pozno deželo, ko ste prišli k meni iskat milosti? Sv. Janez je videl Gospoda s prsimi, polnimi mleka, namreč usmiljenja, prepasanega z zlatim pasom, to je z ljubeznijo, s katero nam želi deliti svoje milosti: »Videl sem ga opasanega okrog prsi z zlatim pasom.« (Skr. razod. 1, 13.) Jezus Kristus je sicer vedno pripravljen nam deliti dobrote; toda apostol pravi, da zlasti v najsvetejšem zakramentu deli milosti v mnogo večji meri. In bl. Henrik Suzon je rekel, da v svetem Rešnjem Telesu Jezus mnogo raje uslišuje naše molitve. O. Baltazar Alvarez pa je prav videl Jezusa v najsvetejšem zakramentu: roke so mu bile polne milosti, ki bi jih bil delil ljudem, a nikogar ni bilo, da bi jih prejemal.

O srečna duša, ki klečiš pred oltarjem in prosiš Jezusa Kristusa milosti! Grofica Ferijska je postala

klarisarica. Kadarkoli je mogla, je klečala pred svetim Rešnjim Telesom; zato so jo imenovali nevesto presvetega zakramenta. Neprestano je prejemala ondi iz zakladov milosti. Nekoč jo vprašajo, kaj vendar dela toliko časa pred Najsvetejšim? Odgovorila je: »Vso večnost bi tukaj prebivala. Kaj delam pred najsvetejšim zakramentom? Kaj pa stori revež pred bogatinom? Kaj stori bolnik pred zdravnikom? Dobrotni Bog! in vprašajo, kaj tukaj delam? Zahvaljujem ga, ljubim in častim, prosim in po njem hrepenim.« Oj, koliko ti pomorejo te zadnje besede, da bodeš s pridom obiskaval najsvetejši zakrament!

Nekoč se je pritožil Jezus Kristus proti zgoraj imenovani služabnici božji, sestri Margareti Alakok, nad nehvaležnostjo, katero gojé do njega v zakramentu ljubezni. Pokazal ji je svoje srce, obdano s trnjem, na vrhu križ, okrog in okrog pa svetel žar; s tem jo je hotel opozoriti na njegovo ljubeznivo bivanje v najsvetejšem zakramentu. Nato pa ji je rekel: »Glej srce, ki je ljudi tolikanj ljubilo; ničesar ni opustilo, dokler se ni zanje žrtvovalo, da jim pokaže svojo ljubezen. Za to ljubezen pa mi vračajo večjidel nehvaležnost; malo me spoštujejo, dà, celo zaničujejo me v zakramentu ljubezni. Najbolj pa me boli, da so med temi celó meni posvečena srca.« Zato ljudje ne hodijo obiskavat Jezusa Kristusa, ker ga ne ljubijo. Po cele ure stojé in se razgovarjajo s prijatelji; da bi bili pa kake pol ure pri Jezusu Kristusu, to jim je že preveč dolgočasno. Pa poreče kdo: Zakaj mi Jezus Kristus ne podeli svoje ljubezni? Odgovarjam: Kako se more v srce vseliti ljubezen božja, ako ne izpodiš iz njega sveta? Če bi res mogel iz srca govoriti to, kar je izustil sv. Filip Neri pred svetim Rešnjim Telesom: »Glejte, moja ljubezen, glejte,

moja ljubezen!« potem bi se izvestno ne dolgočasil, če bi klečal po cele ure ali celó po cele dneve pred najsvetejšim zakramentom.

Duši, ki je vzljubila Boga, se zdé ure pred Jezusom v najsvetejšem zakramentu kakor trenutki. Sv. Frančišek Ksaverij se je trudil ves dan za duše, a kakšen pokoj je imel po noči? Bival je pred najsvetejšim zakramentom. Sv. Janez Frančišek Regis, znameniti misijonar francoski, je ves dan izpovedoval in pridigoval; na noč pa je šel v cerkev, in če je bila kdaj zaprta, je ostal pred vrati, v mrazu, v viharju, da je tako počastil vsaj od daleč svojega Gospoda. Sv. Alojzij je želel vedno bivati pred Najsvetejšim. Predstojniki pa so mu to prepovedali; ko je torej šel mimo oltarja, ko ga je Jezus takorekoč s silo vlekel k sebi, je moral mnogo trpeti, da je ostal pokoren. Tedaj pa je mladenič ljubeznivo vzdihoval: »Pojdi od mene, Gospod, pojdi!« Gospod, ne sili me, pusti, da odidem, zakaj tako zahteva pokórščina. Toda, če ti, moj brat, še nisi izkusil te ljubezni Jezusa Kristusa, glej, da ga obiskuješ vsak dan, in gotovo ti razvname srce. — ‚Ali te zebe? Bližaj se ognju‘, je dejala sv. Katarina Sienska. Blagor ti, ako ti dodeli Jezus milost, da ti razvname srce. Potem gotovo več ne bodeš ljubil, marveč zaničeval boš vse posvetne stvari. Sv. Frančišek Saleški pravi: »Kadar gori hiša, vržejo vse stvari skozi okno.«

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Jezus, daj se mi spoznati, dodeli mi, da te ljubim! Saj si tako ljubezniv, da bi te že radi tega morali vsi ljubiti. In vendar jih je tako malo, ki te ljubijo! Žal, da sem bil mej tistimi nehvaležneži tudi jaz. Ljudem, ki so mi kaj sto-

rili sem bil hvaležen; samo tebi sem bil nehvaležen, dasi si mi podal samega sebe. Žalil sem te tolikrat in celo smrtno sem te žalil s svojimi grehi. Toda vidim, da me navzlic temu nisi zapustil, ampak si mi prišel naproti in mi ponujaš svojo ljubezen. Čutim, da mi vedno oznanjaš svojo zapoved: „Ljubi Gospoda, svojega Boga iz vsega svojega srca!“ Ker torej hočeš, naj te ljubim tudi jaz nehvaležneš, te bom ljubil. Ti hrepeniš po moji ljubezni, jaz pa s pomočjo tvoje milosti ne želim drugega, nego tebe ljubiti. Ljubim te, moja ljubezen, moje vse! Pomagaj mi, da te ljubim, po svoji krvi, ki si jo zame prelil! Mili moj Odrešenik, v to sveto kri stavim vse svoje zaupanje in pa v priprošnjo tvoje presvete matere, ki nam po tvoji želji pomaga, da se izveličamo. — O Marija, moja mati, prosi Jezusa zame! Užgi v božji ljubezni vse svoje ljubljence, užgi tudi mene, ki te tako ljubim!

Šestintrideseto premišljevanje.

O soglašanju z voljo božjo.

„In življenje po njegovi volji.“ *(Ps. 29, 6.)*

I.

Ves naš blagor in vsa popolnost je v ljubezni do Boga: »Kdor ne ljubi, ostane v smrti.« (I. Jan. 3, 14.) »Ljubezen je vez popolnosti.« (Kol. 3, 14.) Ali popolnost ljubezni obstoji v tem, da se naša volja sklada z voljo božjo, zakaj to je najglavnejši učinek ljubezni, kakor trdi Areopagit, da združi voljo onih, ki se ljubijo, tako da imajo le

eno voljo in eno srce. Vsa naša dela, pokorila, obhajila, miloščine so Bogu všeč le v toliko, v kolikor soglašajo z voljo božjo; sicer namreč niso čednostne, ampak kazni vredne.

O tem nas je prišel iz nebes poučit zlasti naš Izveličar. Čuj, kaj je govoril po besedi apostolovi, stopivši na svet: »Klavščine in daru nisi hotel, telo pa si mi pripravil... Tedaj sem rekel: Glej, pridem, da storim, o Bog, tvojo voljo.« (Hebr. 10, 5. 7.) Moj Oče, ti si odklonil človeške darove in hočeš, da ti darujem s svojo smrtjo telo, katero si mi dal, glej, pripravljen sem storiti tvojo voljo. In to je čestokrat izjavil, rekoč, da je prišel na svet zato, da stori voljo Očetovo: »Iz nebes sem prišel, ne da bi delal svojo voljo, ampak voljo tistega, ki me je poslal.« (Jan. 6, 38.) To nam je hotel podati kot znamenje svoje velike ljubezni do Očeta, da vidimo, kako je šel v smrt iz pokorščine do njega: »Da svet spozna, da ljubim Očeta, in tako delam, kakor mi je zapovedal Oče.« (Jan. 14, 31.) Zato pa bode spoznal tudi le tiste za svoje, ki storé voljo božjo: »Kdorkoli stori voljo mojega Očeta, kateri je v nebesih, tisti je moj brat, sestra in mati.« (Mat. 12, 50.) To je bil tudi edini namen, edina želja vseh svetnikov: izpolnovanje volje božje. Blaženi Henrik Suzon je rekel: »Rajši sem najslabši črv zemlje po volji božji, kakor serafin po svoji volji.« In sveta Terezija: »Kdor se vadi v molitvi, prizadevaj si pred vsem, da bode soglašal z voljo božjo; in bodi prepričan, da je to največja popolnost, in kdor jo bode najbolj gojil, bo prejel od Boga največ darov in bo najbolj napredoval v notranjem življenju.« Izveličani v nebesih zato najpopolneje

ljubijo Boga, ker v vsem soglašajo z voljo božjo. Zato nas je učil Jezus Kristus, naj prosimo milosti, da bomo izvrševali voljo božjo na zemlji tako, kakor jo izvršujejo svetniki v nebesih: »Zgôdi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji!« Kdor stori voljo božjo, postane človek po srcu božjem, kakor je Bog nazval Davida: »Našel sem moža po svojem srcu, ki bode storil vso mojo voljo.« (I. Kralj. 13, 14.) In zakaj? Zato, ker je bil David vedno pripravljen izvršiti to, kar je Bog hotel: »Pripravljeno je moje srce, o Bog, pripravljeno je moje srce.« (Ps. 107, 2.) Nič drugega ni prosil Gospoda, nego naj ga uči storiti njegovo voljo: »Nauči me storiti tvojo voljo.« (Ps. 142, 10.)

O, koliko je vredno, ako obudiš popolno udanost v voljo božjo! Samo to te že lahko posveti. Ko je sv. Pavel še preganjal cerkev, se mu je prikazal Jezus, ga je razsvetlil in izpreobrnil. Svetnik takrat ni storil drugega, kakor ponudil se je, da hoče storiti voljo božjo: »Gospod, kaj hočeš, da storim?« (Dj. ap. 9, 6.) In Jezus Kristus ga je takoj izvolil za izvoljeno posodo in za apostola narodov: »Izvoljena posoda mi je, da ponese moje ime pred nevernike.« (Dj. ap. 9, 15.) Kdor se posti, kdor daje miloščino, kdor se zatajuje zavoljo Boga, ta daruje Bogu le en del samega sebe; kdor pa mu daruje svojo voljo, mu daruje vse. To je tisto, kar Bog zahteva od nas: srce t. j. volja: »Sin moj, daruj mi svoje srce.« (Preg. 23, 26.) Izpolnovanje volje božje bodi torej cilj vseh naših željâ, pobožnostij, premišljevanj, obhajil, itd. To mora biti namen vsem našim molitvam, da si izprosimo milost izvršiti vse, kar Bog zahteva od nas. Zategadelj pa prosimo

priprošnje pri svetnikih, naših pomočnikih, zlasti pa pri presveti Devici Mariji, naj nam izprosijo luč in moč, da se bomo skladali z voljo božjo v vseh rečeh, posebno pa v tistih, katerim se upira naša lastna ljubezen. Blaženi Ivan Avilski je rekel: »Več je vreden en sam ‚Hvaljen Bog', ki ga izrečemo v nesreči, kakor tisoč zahval, katere izmolimo v sreči.«

Vzdihljaji in prošnje.

O moj Bog! To je bila v preteklosti moja največja nesreča, da nisem hotel soglašati s tvojo sveto voljo. Sedaj pa se mi studijo in preklinjam tisočkrat vse tiste dni in trenutke, ko sem na korist svoje volje nasprotoval tvoji volji, o Bog moje duše! Tebi jo darujem vso; sprejmi jo, o moj Gospod, in priveži jo tako na svojo ljubezen, da se ne bode mogla nikdar več odtrgati od tebe. Ljubim te, neskončna dobrota, in iz ljubezni do tebe se ti vsega darujem. Stori z menoj in z vsemi svojimi rečmi, kar ti je drago; v vsem se udam tvoji volji. Obvaruj me nesreče, da bi kdaj kaj storil proti tvoji volji, potem pa naredi z menoj, kar hočeš. Moj Jezus, po zasluženju tvojega trpljenja me usliši; ti pa, presveta Marija, mi pomagaj! Izprosi mi milost, da v vsem izpolnujem voljo božjo. V tem je moje izveličanje.

II.

Udati se moramo ne samo v tiste zopernosti, katere nam Bog naravnost pošilja, kakor so na primer: bolezni, osamelost duha, izguba imetja ali sorodnikov, ampak tudi v tiste, katerih nam sicer ne pošilja Bog naravnost, marveč po ljudeh, kakor so: sramotenja, zaničevanja, krivice in vsa druga preganjanja. V slu-

čaju, da nas kdo oškoduje na dobrem imenu ali na imetju, ne smemo misliti, da Bog hoče greh dotičnika, ki nas je žalil, ampak on hoče le našo revščino in naše ponižanje. Gotovo je, da vse, kar se zgodi, se zgodi po volji božji: »Jaz sem Gospod, ki delam svetlobo in temo ustvarjam, ki mir dajem in ustvarjam zlo.« (Iz. 45, 7.) In že poprej je rekel sin Sirahov: »Dobro in zlo, življenje in smrt . . . je od Boga.« (Sir. 11, 14.) Skratka: vse je od Boga, dobro kakor slabo.

Takim dogodkom pravimo »zla«, ker jih sami tako nazivljemo, ali pa jih sami slabe naredimo; zakaj če bi jih tako prejemali, kakor je treba, bi za nas ne bili slabi, ampak dobri. Biseri, ki svetnikom okrasé krono so ravno žalosti, katere od Boga veselo sprejemajo, ker vedó, da vse prihaja iz rok božjih. Kaj je odgovoril Job, ko so mu oznanili, da so mu Sabejci vzeli vse njegovo imetje? »Gospod je dal, Gospod je vzel.« (Job 1, 21.) Ni torej rekel: Gospod mi je dal in Sabejci so vzeli, ampak Gospod mi je dal in Gospod mi je vzel. In zato ga je častil, uverjen, da se je vse zgodilo po njegovi volji: »Kakor je bilo všeč Gospodu, tako se je zgodilo, Gospodovo ime bodi češčeno!« (N.n.m.) Ko sta bila mučena sveta mučenika Epitet in Aton z železnimi grabljami in z gorečimi plamenicami, nista rekla drugega nego: »Gospod, zgodi se tvoja volja nad nama!« Preden sta umrla, sta izgovorila še te-le besede: »Češčen bodi, o večni Bog, ki si nama dal milost, da se nad nama izpolnuje tvoja sveta volja.« Cezarij pripoveduje o nekem menihu, ki ni nič ostreje živel kakor njegovi bratje, a je vendar storil mnogo čudežev. Opatu se je to zdelo čudno, zato ga nekoč vpraša, katere posebne pobožnosti vendar opravlja.

Menih odgovori, da je mnogo slabejši od svojih bratov, samo za to pa si prizadeva, da bi soglašal v vseh rečeh z voljo božjo. »In škoda, katero nam je zadnjič storil na pristavi neki nasprotnik, te ni ozlovoljila?« nadaljuje predstojnik. »Ne, moj oče,« odgovori menih, »še Boga sem hvalil za to, zakaj vse nam obrača v prid, kar pripusti.« V tem je spoznal opat svetost onega blagega meniha.

Prav tako moramo storiti tudi mi, ko se nam dogodé kake zoperne reči: sprejmimo vse iz rok božjih ne le potrpežljivo, ampak celo veselo po zgledu apostolov, ki so se radovali trpeč iz ljubezni do Jezusa Kristusa: »Veseli so šli izpred zbora, ker so bili vredni, da so zaradi Jezusovega imena trpeli sramoto.« (Dj. ap. 5, 41.) In kaj je pač ugodnejšega za nas, kakor če trpimo kak križ, vedoč, da s tem Bogu ugajamo? Ako torej hočemo neprestano mirno živeti, sklenimo od danes nadalje, da bomo pred vsem soglašali z voljo božjo ter porečemo, naj se nam zgodi karkoli: »Prav, Oče tako je bilo tebi všeč.« (Mat. 11, 26.) Gospod, tako ti ugaja, tako bodi! Po tem namenu moramo uravnati vsa svoja premišljevanja, obhajila, obiskovanja in molitve, in vedno prositi Boga, da nas združi s svojo voljo. Darujmo se mu vedno s temi besedami: Moj Bog, tukaj sem, stori z menoj, kar ti drago! Sveta Terezija se je najmanj petdesetkrat na dan darovala Bogu, ter želela, naj stori ž njo, kar hoče.

Vzdihljaji in prošnje.

O božji kralj, mili moj Odrešenik, pridi in kraljuj ti sam od danes nadalje v moji duši! Vzemi mi vso voljo, da ne bom želel in hotel drugega, kakor kar hočeš ti. Moj Jezus, doslej sem te s

tem tako silno žalil, da sem nasprotoval tvoji volji; to me boli bolj, kakor bi me bolela katerakoli druga nesreča. Kesam se, iz vsega srca mi je žal. Zaslužil sem kazen, ne branim se, sprejmem jo, samo to kazen mi prizanesi, da bi izgubil tvojo ljubezen, potem pa stori z menoj, kar ti drago. Ljubim te, mili moj Odrešenik, moj Bog, in ker te ljubim, želim storiti vse, kar hočeš. O volja božja, ti si moja ljubezen. O kri mojega Jezusa, ti si moje upanje, nate zaupajoč bom soglašal od danes nadalje vedno z božjo voljo: ona mi bode vodnica, želja, ljubezen in mir. V volji božji hočem vedno živeti in počivati: V miru bom spal in počival. Zgôdi se mi karkoli, vselej porečem: Moj Bog, tako hočeš ti, tako tudi jaz. Moj Bog, samo kar ti hočeš, hočem jaz: zgôdi se nad menoj vedno tvoja volja! Moj Jezus, po svojem zasluženju mi dodeli, da ponavljam vedno tole besedo ljubezni: Zgodi se tvoja volja, zgodi se tvoja volja! — O Marija, mati moja, blagor ti, ki si vedno v vsem izpolnovala voljo božjo; izprosi mi, da jo izpolnujem od danes nadalje tudi jaz. Moja kraljica, po svoji ljubezni do Jezusa Kristusa izprosi mi to milost; pričakujem jo od tebe!

III.

Kdor se sklada z voljo božjo, uživa že na tem svetu stalen mir: »Pravičnega nič ne žali, naj se mu prigodi karkolisibodi.« (Preg. 12, 21.) Prav res; saj pa tudi ne more imeti duša večjega veselja, kakor če vidi, da se izpolnuje vse, kar hoče. Kdor ne mara nič drugega, nego to, kar je všeč Bogu, ima vedno to, kar hoče, zakaj vse, kar se zgodi, je po volji božji. Ako se Bogu udane duše ponižujejo, pravi Sal-

vian, hočejo ponižnost, ako trpé revščino, hočejo biti revne, skratka, kar se jim dogodi, vse hočejo, in zato blaženo živé: »Ponižne so, to hočejo, revne so, revščina jih veseli, zato jih moramo nazivati srečne.« Pride mraz, vročina, dež ali veter, kdor je udan v voljo božjo, poreče: Uprav mraz hočem, vročino hočem itd., ker Bog tako hoče. Pride izguba, preganjanje, bolezen, smrt in poreče: Hočem biti reven, preganjan, bolan, hočem tudi umreti, ker tako hoče Bog. Kdor počiva v volji božji in je zadovoljen z vsem, kar stori Gospod, se mu zdi, kakor da bi bil nad oblaki in bi videl kako pod njim besné viharji, njega pa ne plašijo in ne oškodujejo. To je tisti mir, o katerem govori apostol, »da preseže ves um« (Fil. 4, 7.), ki nadkriljuje vse posvetno veselje, in je stanoviten, ker se ne izpreminja: »Neumnež se izpreminja kakor mesec... svet človek pa ostane v modrosti kakor solnce.« (Sir. 27, 12.) Neumnež, t. j. grešnik, se izpreminja kakor mesec, ki danes raste, jutri upada; danes se smeje, jutri pa joče; danes je vesel in krotak, jutri žalosten in besen; skratka, izpreminja se, kakor se menjajo pred njim prijetni ali neprijetni dogodki. Toda pravičnik je kakor solnce, vedno enak in miren v vseh rečéh, ki se mu dogode, zakaj njegov mir soglaša z voljo božjo: »In mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje.« (Luk. 2, 14.) Ko je sv. Marija Magdalena Paciška slišala govoriti o volji božji, je bila tako potolažena, da se je iz ljubezni (do Boga) zamaknila. Ako je torej tvoja volja združena z božjo, boš čutil morda sem in tja v nezgodi kako nevoljo, a miru ne izgubiš nikdar. »Vašega veselja vam ne bo nihče vzel.« (Jan. 16, 22.) Kako nespametni pa so tisti, ki nasprotujejo volji božji! Kar Bog hoče, se vendarle

zgodi. »Kdo se bode ustavljal njegovi volji?« (Rimlj. 9, 19.) Zato morajo ti nesrečneži nositi križ, a brez sadú, brez mirú. »Kdo se mu je ustavljal in je imel mir?« (Job 9, 4.)

Kaj pa hoče Bog drugega, nego našo srečo? »Volja božja je vaše posvečenje.« (I. Tes. 4, 3.) On nas hoče posvetiti, zadovoljiti v tem življenju, osrečiti v prihodnjem. Pomnimo, da križi, katere nam Bog pošilja, »nam sodelujejo k dobremu.« (Rim. 8, 28.) Celo kazni tega življenja nas ne spravljajo v nesrečo, ampak da se poboljšamo in si pridobimo večno srečo: »Verujmo, da so nam šibe Gospodove v poboljšanje, ne pa v pogubljenje.« (Jud. 8, 27.) Bog nas ljubi tako, da nam ne želi samo sreče, ampak zanjo tudi skrbi. »Gospod skrbi zame.« (Ps. 39, 18.) In kaj bi nam mogel Gospod odreči, ki nam je podaril svojega lastnega Sina? »Kateri tudi svojemu lastnemu Sinu ni zanesel, ampak ga je dal za nas vse; kako da bi nam ne bil tudi ž njim vsega podelil?« (Rim. 8, 32.) Prepuščajmo se torej vedno rokam božjim, katere skrbé za našo srečo, dokler smo na svetu: »Vso svojo skrb zvrnite nanj, zakaj njega je skrb za vas!« (I. Petr. 5, 7.) Misli name, je rekel Gospod sv. Katarini Sienski, in jaz bom vedno mislil nate! Čestokrat recimo s sveto nevesto: »Moj ljubec je moj in jaz sem njegova.« (Vis. pes. 2, 16.) Moj ljubitelj misli na mojo srečo, jaz pa ne bom mislil na kaj drugega, nego da mu ugajam, da soglašam z njegovo voljo. Ne smemo prositi, pravi sv. opat Nil, naj Bog stori, kar mi hočemo, ampak storimo mi, kar Bog hoče.

Kdor vedno dela tako, bo srečno živel in sveto umrl. Kdor umre ves udan v voljo božjo, zapusti

preostalim gotovost, da je izveličan. Kdor pa se za svojega življenja ne sklada z voljo božjo, ne bo soglašal ž njo niti v smrti, in se ne bo izveličal. Da bomo torej združeni z voljo božjo, ohranimo si v spominu reke svetega pisma: »Gospod, kaj hočeš, da storim?« Gospod, povej mi, kaj zahtevaš od mene, in storil bom vse! — »Glej, dekla sem Gospodova.« Glej, moja duša je tvoja dekla, zapoveduj in pokorna ti bode. — »Tvoj sem, reši me!« Reši me, Gospod, in potem stori z menoj, kar hočeš: tvoj sem in ne več svoj. — Kadar se ti dogodi kaka večja nesreča, reci takoj: »Prav, Oče, tako je bilo tebi všeč.« (Mat. 11, 26.) Moj Bog, tako je ugajalo tebi, tako se zgôdi! Pred vsem pa nam bodi mila tretja prošnja »Očenaša«: »Zgodi se tvoja volja, kakor v nebesih tako na zemlji.« Večkrat jo izmolimo vneto, pogosto jo ponavljajmo! Blagor nam, ako živimo in umremo z besedami: »Zgodi se tvoja volja!«

Vzdihljaji in prošnje.

O Jezus, moj Odrešenik, na križu si žrtvoval v prevelikih bolečinah svoje življenje, da si me odrešil. Usmili se me torej, reši me in ne pripusti, da bi te s tolikim trudom in s toliko ljubeznijo odrešena duša na veke sovražila v peklu. Več nisi mogel storiti, da me skleneš s svojo ljubeznijo. To si mi naznanil, ko si umiral na Kalvariji z ljubeznivimi besedami: „Dopolnjeno je!“ A kako sem povračal tvojo ljubezen? Po pravici smem reči, da bi te v preteklosti ne bil mogel bolj žaliti in sovražno izzivati. Zahvaljujem te, da si mi tako potrpežljivo prizanašal, sedaj pa mi še daješ časa, da popravim svojo nehvaležnost,

ter te jamem ljubiti, predno umrem. Dà, hočem te ljubiti, hočem te zelo ljubiti, moj Izveličar, moj Bog, moja ljubezen in moje vse; vse hočem storiti, karkoli ti je všeč. Darujem ti vso svojo voljo, vso svojo prostost in vse svoje stvari. Od sedaj nadalje ti darujem tudi svoje življenje in sprejmem smrt, kakršno mi pošlješ, z vsemi bolečinami in neprilikami, ki jo bodo spremljale. Od danes združujem to daritev z veliko daritvijo, katero si ti, moj Jezus, s svojim življenjem opravil zame na križu. Umreti hočem, da izpolnim tvojo voljo. Dodeli mi milost, da ostanem po zasluženju tvojega trpljenja čas svojega življenja vedno udan v tvoje ukrepe. Kadar pa pride smrt, daj, da jo objamem v popolnem soglašanju s tvojo voljo! Moj Jezus, umreti hočem, da ti bom všeč, umreti hočem, rekoč: „Zgodi se tvoja volja!“ — Marija, moja mati, tako si umrla ti; o izprosi mi, da umrem tudi jaz tako!

Živel

Jezus, naša ljubezen,

in

Marija, naše upanje!

Molitvenik.

Jutranje molitve.

O moj Bog, zahvaljujem te za vse dobrote, katere si mi izkazal minulo noč; prosim te, ohrani me ta dan v svoji milosti; blagoslavljaj vsa moja dela; pomagaj mi v vseh mojih potrebah in nevarnostih in obvaruj me vsakega greha.

Prav posebno te prosim, o Jezus, pomagaj mi, kadar me nadleguje moj sovražnik, hudobni duh. Daj mi moč, da iz ljubezni do tebe, ki si zame umrl na svetem križu, ostanem tebi zvest v živi veri, v trdnem upanju in v goreči ljubezni!

O sveti Duh, razsvetli mi s svojo milostjo pot, ki vodi v nebesa in dodeli mi svoje darove, da danes stanoviten hodim po tej poti, da, naj jem ali pijem ali delam kaj drugega, delam vse na čast troedinega Boga: Očeta in Sina in sv. Duha, kateremu čast in slava na vekov veke! Amen.

Oče naš . . . Češčena Marija itd.

O gospa moja, o mati moja, tebi se popolnoma darujem; in da ti svojo udanost izkažem, ti danes posvečujem svoje oči, svoja ušesa, svoja usta, svoje srce in sebe popolnoma vsega. Ker sem tedaj tvoj, o dobra mati, ohrani me, obrani me kakor svojo posest in lastnino. (100 dnij odpustka.)

Angel božji, za variha dan,
Od višje dobrote meni na stran,
Varuj me, razsvetljuj me,
Vodi me in vladaj me! (100 dnij odpustka.)

Vse Bogu na ljubo, vse v najsvetejšem imenu Jezusovem!

Naša ljuba gospa presvetega srca, prosi za nas! (100 dnij odpustka.)

Molitev svetega Alfonza Liguorskega.

O moj Bog, molim in zahvaljujem te za vse dobrote, posebno pa za to, da si me v tej noči obvaroval in ohranil. Ljubim te iz vsega srca in ti vse darujem, kar bom danes delal in trpel; to združim z vsem, kar sta delala in trpela Jezus in Marija. Tudi obudim namen, zadobiti vse odpustke, katerih se morem udeležiti. Trdno sklenem, varovati se greha (zlasti tega . . .); zavoljo Jezusa te prosim, podeli mi milost stanovitnosti. V zopernostih se hočem udati tvoji sveti volji in reči: „Gospod, tvoja volja naj se zgodi.“ O moj Jezus, usmili se me! Sveti angel varih, obvaruj me! Sveti patron mojega imena, prosi zame!

Oče naš . . . Češčena Marija . . .

Večerne molitve.

Moj Gospod in moj Bog! Iz srca se ti zahvaljujem za toliko dobrot, ki si mi jih ta dan izkazal na duši in telesu. Prosim te, varuj me tudi to noč, obrani me vsakega greha, naj mirno in varno počivam v tvojih rokah; naj v tebi najdejo večni pokoj tudi verne duše mojih ljubih starišev in sorodnikov. Amen.

Izprašaj svojo vest in obudi kes ali obžalovanje:

O moj Bog! Vse svoje grehe obžalujem iz vsega srca, ker sem ž njimi razžalil tebe, svojega Gospoda in Boga, svojega Stvarnika in Odrešenika, svojega največjega dobrotnika, najvišjega in najljubeznivejšega Očeta. Trdno sklenem, da te ne razžalim z nobenim grehom več in da se bom izogibal bližnje priložnosti grešiti. O bodi mi milostljiv in usmiljen, odpusti mi moje grehe in daj mi moč, da se trdno držim svojega sklepa.

Oče naš ... Češčena Marija ...

O gospa moja, o mati moja ... (Gl. str. 335.)

Angel božji ... (Glej stran 336.)

Jezus, Marija, Jožef! Vam darujem svoje srce in svojo dušo!

Jezus, Marija, Jožef! Pomagajte mi v smrtnem boju!

Jezus, Marija, Jožef! Naj se moja duša z vami loči v miru! (300 dnij odpustka.)

Večerna molitev svete Mehtilde.

O presladko Srce Jezusovo, mehko počivališče vseh duš, ki te ljubijo, tebi priporočam v tej noči svoje srce, svoje telo in svojo dušo, da je varuješ vseh nevarnostij in nečistih slepil! O presveto in presladko Srce Jezusovo, ker med spanjem ne morem hvaliti Boga, zato prosim tebe, da namesto mene ti daruješ svete hvalnice presveti Trojici. Kolikorkrat zatriplje moje srce, kolikorkrat se oddahne moje telo: toliko naj bo živih iskric moje ljubezni. Amen.

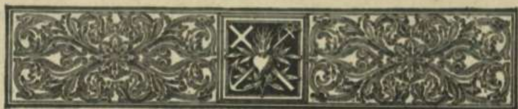
Mir našega Gospoda Jezusa Kristusa, zasluženje in popolnosti preblažene Device Marije, znamenje svetega križa, moč trpljenja našega Gospoda,

blagoslov in zasluženje naših varihov, priprošnje vseh angelov in izvoljencev božjih: naj bodo med nami in med vsemi našimi vidnimi in nevidnimi sovražniki sedaj in ob uri naše smrti. Amen.

Moli k Mariji za odpuščanje grehov.

Glej, o mati božja, pred teboj kleči velik grešnik, kateri je k tebi pribežal in v tebe zaupa. Nisem sicer vreden, da bi se ozrla name; pa vem, da srčno želiš grešnikom pomagati, ker je tvoj Sin umrl ravno zato, da bi grešnike izveličal. O mati usmiljenja, poglej mojo revščino in usmili se me! Slišim, kako te vsi kličejo „pribežališče grešnikov“, „upanje obupajočih“, „pomoč zapuščenih“; bodi torej tudi meni pribežališče, upanje in pomoč! Ti me moreš izveličati s svojo priprošnjo. Priteci mi na pomoč zavoljo ljubezni do Jezusa Kristusa! Podaj roko revežu, ki je padel in se ti priporoča. Vem, da te veseli grešnikom pomagati; pomagaj torej tudi meni sedaj, ko mi pomagati moreš. S svojimi grehi sem izgubil milost božjo in svojo dušo. Ali sedaj se izročim v tvoje roke. Povej mi, kaj mi je storiti, da zopet dobim milost pri svojem Gospodu, in precej hočem to storiti. On me pošlje k tebi, da mi pomagaš. On hoče, naj se zatečem k tvojemu usmiljenju, da mi k izveličanju pomorejo ne le njegove zasluge, temveč tudi tvoje prošnje. K tebi torej pribežim; prosi zame Jezusa! Na meni pokaži, kake dobrote izkazuješ tistim, kateri zaupajo v tebe! Tako upam! Amen.

Češčena Marija . . . (Trikrat v zadoščenje za zaničevanja, ki se godé Mariji.)

Sveta maša.

(Po sv. Alfonzu Liguorskem.)

V imenu † Očeta in † Sina in svetega † Duha. Amen.

Presveta Trojica, v tvojem imenu hočem biti pri tej sveti in veličastni daritvi, da te po dolžnosti častim in molim.

Božji Izveličar, daj, da se združim v duhu s tvojim mašnikom, da večnemu Očetu darujem predrago daritev, ki je dana za moje izveličanje, in dodeli mi tiste občutljeje, kateri bi me bili vnemali, ko bi bil na Kalvariji pri krvavi daritvi tvojega trpljenja.

Pristop.

Ozri se v bridkosti svojega srca na mnoge grehe, ki si jih storil v svojem življenju. Spomni se zlasti tistih grehov, kateri te najbolj ponižujejo. Potoži Bogu vso svojo revo in prosi ga, da ti odpusti grehe in da ta sveta daritev skliče božje preveliko usmiljenje na tvojo preveliko revo.

O moj Bog, spovem se ti vseh grehov, ki sem jih storil, vpričo Marije, najčistejše izmed vseh devic; vpričo vseh svetnikov in vernikov spoznam, da sem kriv, da sem silno kriv. Zato prosim Marijo, preblaženo Devico, in vse svetnike: molite zame pri Bogu!

O moj Bog, milostljivo usliši mojo molitev, in dodeli mi odvezo in odpuščanje vseh mojih grehov!

Gospod, usmili se nas.

Obudi v srcu veliko zaupanje v božjo dobrotljivost, ki ti daje tako gotov pomoček, da pri Bogu dosežeš milost.

O Bog, Stvarnik naših duš, usmili se dela svojih rok; usmiljeni Oče, bodi milostljiv svojim otrokom! Začetek našega izveličanja, ki si bil za nas darovan, udeleži nas zasluženja svoje smrti in drage krvi, ki si jo prelil za nas!

Preljubeznivi Izveličar, sladki Jezus, imej usmiljenje z našo revo in odpusti nam naše grehe!

Slava.

Obudi v srcu veliko željo, izkazati Bogu vso čast, bližnjemu vse dobro, kar je v tvoji moči. Veseli se s svetimi angeli vred, da tudi ti spoznavaš skrivnost svete vere. Tvoje srce se napolnuj z velikimi in visokimi mislimi o veličastvu božjem in o slavi njegovega Sina Jezusa Kristusa.

S svojim svetim Duhom, o Bog, me napolni, da bom z angelskimi kori prepeval tvojo čast, da bom deležen veselja in mirú, ki ga nam le ti daješ. Večna slava ti bodi tam v tvojem nebeškem veličastvu, večna slava pa tudi tukaj na sedežu tvoje neskončne ljubezni v najsvetejšem zakramentu! Razširjaj se tvoja čast in slava po vsem svetu! In to češčenje tvojega presvetega imena izbriši vso nečast, s katero so te žalili in te še žalijo sovražniki! O da se jaz nikdar ne družim s tvojimi sovražniki, da vedno živim in gorim le za tvoje češčenje! Podpiraj me s svojo mogočno roko, da ne omagam. Ta nebeški kruh me poživljaj, me krepčaj, da bom zdaj in vselej, tukaj in tamkaj živel le zate in s teboj vekomaj. Amen.

Molitev.

Dodeli nam, o Gospod, po prošnji Marije, prečiste Device in svetnikov, katere častimo, vse milosti, katerih te mašnik, tvoj služabnik, prosi zase in za nas. Ž njim združen molim za vse tiste, za katere sem dolžan moliti in te prosim, o Gospod, daj meni in vsem pomoč, ki je potrebujemo, da dosežemo večno izveličanje, v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa. Amen.

Berilo.

Misli si, da živiš v času očakov in prerokov, ki so neprenehoma vzdihovali po Odrešeniku. Imej tudi njih hrepenenje, obudi v sebi njih želje in čutila. Tudi ti čakaš istega Izveličarja; ali ti si mnogo srečnejši, kakor oni, zakaj gledal ga boš pričujočega.

O moj Bog, med toliko in toliko ljudmi, ki živé v nevednosti, si me poklical v pravo vero. Glej, z vsem srcem sprejmem tvojo božjo postavo; z vsem spoštovanjem poslušam, kar si nam oznanjeval po svojih prerokih, in vse to sprejmem s tisto pokornostjo, ki sem jo dolžan besedi božji, in veselim se iz vsega srca, da so se izpolnile te obljube.

O moj Bog, zakaj ni moje srce enako srcem svetnikov stare zaveze? Zakaj nimam enake želje, tebe spoznati in častiti, kakršno so imeli očaki in preroki? Zakaj nimam srčne želje apostolov, tebe ljubiti, in biti edino le tvoj?

Evangelij.

Evangelij, ki ga boš zdaj poslušal, naj ti bo pravilo tvoje vere in tvojega vedenja, pravilo, katero nam je dal sam Jezus Kristus in katero smo obljubili izpolnovati s krstno obljubo; pravilo, zoper katero se velikokrat pregrešimo, in po katerem bomo sojeni ostro in brez usmiljenja.

O moj Bog, ne bodo me učili mojih dolžnostij preroki, ampak tvoj edinorojeni Sin sam. Njegova je beseda, ki jo bom sedaj slišal. Ali kaj mi bo pomagalo, o Jezus, če tudi verujem, da je tvoja beseda, če pa vendar ne ravnam svojih del po tem spoznanju? Kaj mi bo pred tvojim sodnim stolom pomagalo, da imam vero, če pa nimam dobrih del, ki izhajajo iz ljubezni do tebe?

Verujem, o moj Bog, in vendar živim, kakor bi ne veroval. O moj Bog, ne sodi me, ker so moja dela večkrat nasprotna moji veri. Verujem, o moj Bog; daj mi moč in srčnost, da bom tudi izpolnoval, kar verujem. Saj vsa ta čast velja tebi, o moj Jezus!

Vera.

Potrjuj se sedaj v sveti veri. Karkoli nam sv. cerkev verovati zapoveduje, opira se na besedo božjo; naznanjali so jo preroki, sv. pismo jo je razodelo, čudeži so jo potrdili, nezmotljiva sv. katoliška cerkev jo uči, sveti mučenci jo izpričujejo in kažejo jo vsi pravi kristijani, ki se zvesto držijo naše svete vere.

O moj ljubeznivi Jezus! Tvoja sveta vera je tisti zaklad, katerega je vedno in najbolj skrbno iskati. Za tvojo sveto vero sem pripravljen dati vse, tudi svoje življenje. Daj mi milost, da dopolnim ta svoj sklep. Pomagaj moji veri! Oživi in ohrani v meni posebno trdno vero, da si resnično pričujoč v tem najsvetejšem zakramentu; da vidim in spoznam tvojo neskončno ljubezen do mene, da te potem tudi jaz toliko ljubim, kolikor te stvar ljubiti more. Le po tebi, o Jezus, želim, le po tebi hrepenim, sedaj in vselej in na vekomaj! Amen.

Darovanje.

Spomni se neskončne sreče, da smeš v tej daritvi Boga najbolj popolnoma častiti, se mu tako zahvaljevati, da je tvoja

zahvala enaka njegovim darom; kjer moreš svoje grehe izbrisovati, ter zase in za druge prejeti vse milosti, ki jih le potrebuješ. Dobro obračaj vse drage trenutke tega milostnega časa.

Neskončno sveti Oče, vsemogočni, večni Bog, dasi sem celo nevreden pred te stopiti, vendar se predrznem in ti po mašnikovih rokah darujem čisti dar s tistim namenom, s katerim je naš Gospod Jezus Kristus postavil to sveto daritev, in ki ga ima še sedaj, ko se vnovič na tem oltarju daruje za nas.

Darujem ti ta dar, da spoznam tvoje najvišje gospodarstvo črez me in črez vse stvari; darujem ti ga v odpuščanje svojih grehov in v zahvalo za vse dobrote, katere si mi delil preobilno.

Darujem ti, o moj Bog, visoki dar, da dobim od tvoje neskončne dobrote zase in za svoje dobrotnike, prijatelje in neprijatelje tiste drage izveličalne milosti, ki se grešnikom delijo le po zasluženju Jezusa Kristusa, kateri edini se sme imenovati pravični in kateri je hotel biti spravni dar za nas vse.

Spomni se tudi, o Gospod, vseh vernih duš, in zavoljo zasluženja svojega Sina jim daj kraj hladila, luči in mirú. Izkaži milost, o moj Bog, svojim in mojim sovražnikom. Usmili se vseh nevernikov, krivovercev in vseh grešnikov. Blagoslovi vse, kateri me preganjajo; odpusti mi moje grehe, kakor jim tudi jaz odpustim vse, karkoli mi delajo hudega, ali bi mi radi delali.

Predglasje.

Dvigni se v duhu v nebesa pred prestol božji. Časti Gospoda v svetem strahu pred njegovim neskončnim veličastvom in hvali ga z angeli in kerubi, kateri obdajajo prestol božji. — Glej, bliža se srečni trenutek, ko bode prišel Kralj angelov in ljudij na oltar.

O moj Bog, daj mi svojega svetega Duha, loči moje srce od vseh pozemeljskih stvarij, da bom mislil le nate. O kako zeló sem dolžan, hvaliti te vselej in povsod, o Bog nebes in zemlje, neskončno veliki Gospod, vsemogočni večni Oče!

O moj Bog, res dolžnost, prav in dobro je, da se z Jezusom Kristusom sklenemo in te neprenehoma molimo. Po njem časté izveličani duhovi tvoje veličastvo, po njem ti hvalo dajejo nebeške moči in se tresejo v svetem strahu. Dodeli nam, o Gospod, da svojo slabo hvalo združimo s hvalo svetih angelov, in da ž njimi sklenjeni veselo prepevamo: Svet, svet, svet je Gospod Bog Sabaot!

Svet.

Z angelskimi kori, z vsemi nebeškimi duhovi se v ljubezni združimo, ter spoznamo tvoje neskončno veličastvo in ti pojemo večno čast in slavo. O Jezus, ki si naše oltarje izvolil sebi v prebivališče, sprejmi milostljivo naše češčenje tukaj na prestolu svoje ljubezni, svoje milosti, tako rad, kakor ga prejemaš od nebeških prebivalcev tam v nebesih. Blagoslovi nas, svoje otroke, da ti zvesto in vedno služimo. Svet, svet, svet je naš Bog in Gospod v najsvetejšem zakramentu! Tvoja čast, tvoja slava razlegaj se po vesoljnem svetu vekomaj! Amen.

Tiha maša.

Pomisli, da bo Jezus sedaj prišel na oltar, kakor na prestol neskončne milosti, kjer smeš tudi ti biti navzočen, da potožiš Jezusu vse potrebe, da ga prosiš in vse prejmeš od Boga. Ali nam bo pač še kaj odrekel Bog, ki nam je dal svojega edinorojenega Sina?

Ponižno te prosimo, premilostljivi Oče, po Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, Gospodu našem, sprejmi in posveti te prečiste darove, katere ti darujemo za sveto katoliško cerkev, da jej mir dodeliš, jo varuješ, jo ohraniš v edinosti, in jo vodiš po vsem svetu; pa tudi za tvojega služabnika, našega papeža I., in našega škofa I., in za našega cesarja I., in za vse, kateri so zvesti pravi katoliški in apostolski veri.

Prav posebno ti priporočamo, o Gospod, vse, za katere smo dolžni moliti; vse, kateri so pri tej presveti daritvi pričujoči, zlasti I. I. In da ti bo naše češčenje še bolj dopadlo, združujemo svoje molitve z molitvijo prečiste Device Marije, matere našega Gospoda in Izveličarja Jezusa Kristusa; združujemo jih z molitvami vseh tvojih apostolov in mučencev in vseh svetnikov tvoje veličastne cerkve v nebesih. O moj Bog, da bi jaz sedaj čutil one goreče želje, s katerimi so sveti očaki hrepeneli po prihodu Mesijevem! O da bi vendar imel njih vero in ljubezen! Pridi, moj Gospod Jezus, preljubeznivi Odrešenik sveta, pridi in stori največjo skrivnost!

Povzdigovanje.

Glej, tvoj Izveličar in Sodnik Jezus Kristus pride na oltar. Molči nekoliko časa in čudi se temu, kar se godi na oltarju. Ponovi gorečnost, moli in upaj v otročjem strahu božjem!

Učlovečena Beseda, Gospod Jezus Kristus, pravi Bog in pravi človek, verujem, da si tukaj pričujoč. Molim te ponižno, ljubim te iz vsega srca; in ker danes iz ljubezni prideš k meni, se ti tudi jaz vsega posvetim!

Češčena bodi, predraga Kri, katero si ti, o

moj Jezus, prelil za vse ljudi. Upam, da tudi zame ni bila zastonj prelita. Daj mi milost, udeležiti se zasluženja, katero si mi pridobil s prebridko smrtjo. Preljubeznivi Jezus, glej, svoje srce ti darujem v zahvalo za neskončno dobroto, ki te je nagnila, da si iz ljubezni do mene daroval življenje svojemu nebeškemu Očetu.

Sklep tihe maše.

Poln ljubezni premišljuj svojega Jezusa na oltarju, premišljuj skrivnosti, ki jih tukaj ponavlja. Daruj mu dušo in telo. Daruj se vsega nebeškemu Očetu in prosi ga, naj milostljivo sprejme molitve, katere mu preljubi Sin opravlja zate. Moli tudi ti za druge.

O moj Bog, kako bi bil pač nehvaležen, ko bi vnovič privolil v greh, odkar sem videl, kar se je sedaj tukaj godilo. O moj Bog, nikdar ne smem pozabiti, česar si me opomnil po tej visoki skrivnosti, namreč bolečin, ki si jih prestal v svojem trpljenju. Nikdar ne smem pozabiti, da je tvoje ranjeno Telo, da je tvoja zame prelita Kri na tem oltarju resnično pričujoča. Glej, neskončno veličastni Bog, zdaj ti resnično darujem čisti, sveti in brezmadežni dar, ki si ga nam ti sam hotel dati. O veliki Bog, tukaj je resnično več, kakor v vseh daritvah, katere so ti darovali Abel, Abraham in Melkizedek. Edina daritev, vredna tvojega oltarja, je naš Gospod in Bog, je tvoj Sin Jezus Kristus, katerega ljubiš od vekomaj.

Ponižno te prosimo, vsemogočni Bog, naj bodo vsi, kateri se z ustmi ali srcem udeležujejo te presvete daritve, napolnjeni s tvojimi dobrotami. Dodeli, o moj Bog, da bodo tudi duše vernih, ki so zaspali v miru svete cerkve, deležni tvojih do-

brot, zlasti I. I. — O Gospod, zavoljo te daritve jih reši vsega trpljenja. Neskončno milostljivi Bog, tudi nam grešnikom, ki smo tvoji služabniki in upamo v tvoje veliko usmiljenje, daj milost, da se bomo združili s tvojimi apostoli in mučenci in z vsemi svetniki, da te bomo ž njimi združeni vse večne čase ljubili in hvalili.

Oče naš.

Sedaj smo z Jezusom vnovič na Kalvariji. — Ostanimo pod križem v srčnem žalovanju, kakor Marija Magdalena; v zvesti ljubezni, kakor sveti Janez; s trdnim upanjem, da bomo svojega Izveličarja gledali v veličastvu, kakor drugi učenci. Ozirajmo se nanje in objokujmo svoje grehe, kakor sv. Peter.

O moj Bog, kako srečen sem, da si ti moj Oče! O kako me razveseljuje misel, da bodo nebesa, kjer sedaj kraljuješ, kdaj moje prebivališče! Vladaj, o Gospod, vsa srca in voljo vseh ljudij. Daj svojim otrokom dušno in telesno hrano. Glej, jaz odpustim vsem ljudem iz vsega srca, odpusti tudi ti meni. Potrjuj me v izkušnjavah, in podpiraj me v trpljenju revnega življenja; varuj me posebno greha, največjega zla. Amen.

Jagnje božje.

Bog, ki je tako veličasten v nebesih, tako mogočen na zemlji in tako strašen v peklu, je na oltarju kakor pohlevno in milostljivo jagnje, ki odjemlje grehe sveta. Ta misel povišuje tvoje zaupanje in te tolaži!

Jagnje božje, ki si bilo zame zaklano, usmili se me!

O presveta daritev, ki si bila darovana za moje izveličanje, reši me!

Božji Srednik, dobodi mi milost pri svojem Očetu, dobodi mi svoj mir!

Obhajilo.

Za duhovno obhajilo obudi vnovič vero v pričujočnost Jezusa Kristusa. Obžaluj tudi svoje grehe in imej goreče želje, svojega Izveličarja sprejeti v svoje srce. Prosi Jezusa, da milostljivo sprejme tvoje hrepenenje in se sklene s teboj.

O moj preljubeznivi Jezus, kako rad bi bil med tistimi srečnimi kristijani, ki smejo vsak dan pristopiti k mizi božji!

O kako dobro bi bilo zame, o moj Jezus, ko bi te smel sedaj sprejeti v svoje srce, da bi te počastil in ti potožil svoje potrebe, in se udeležil milostij, ki jih deliš njim, ki te resnično prejmejo! Ker pa sedaj nisem vreden te milosti, o moj Bog, pridi ti moji veri na pomoč. Odpusti mi vse grehe, zakaj glej, studim jih iz vsega srca, ker jih ti sovražiš.

Očisti me z žarkom svoje milosti in daj, da te bom smel skoraj sprejeti v svoje srce. Sedaj te pa prosim, o moj Bog, dodeli mi tiste milosti, katere po mašnikovem obhajilu dobivajo vsi verni, ki so pričujoči pri sveti daritvi.

O moj Bog, pomnoži po tem presvetem zakramentu mojo vero, potrdi moje upanje, očisti v meni ljubezen, ki jo imam do tebe; daj, da bom le po tebi hrepenel, da bom le zate živel. Amen.

Poslednje molitve.

Daruj Jezusu samega sebe, lastno ljubezen, strah pred ljudmi, vse težave in vsa nagnjenja, ki te zadržujejo v izpolnovanju tvojih dolžnostij.

O moj Bog, ti si daroval sam sebe za moje izveličanje; glej, tudi jaz se hočem darovati za tvojo čast. Glej, tvoj dar sem, ne prizanašaj mi. Radovoljno hočem sprejeti vse trpljenje, katero

mi boš poslal. Vse nadloge hočem sprejeti in jih skleniti s trpljenjem svojega Jezusa! Poslednjič trdno sklenem, najmanjši greh sovražiti in se ga varovati, zlasti pa se ogibati tistih grehov, v katere me najmočneje vabi hudo nagnenje. O moj Bog, tvoje zapovedi hočem zvesto izpolnovati, in rajši vse izgubiti in potrpeti, kakor le eno tvojih zapovedij prelomiti.

Mašnikov blagoslov.

O moj Bog, blagoslovi svete sklepe, blagoslovi nas vse z roko svojega mašnika in daj, da bo tvoj blagoslov vedno nad nami!

V imenu † Očeta in † Sina in svetega † Duha. Amen.

Poslednji evangelij.

O božja Beseda, edinorojeni Sin Boga Očeta, prava luč svetá, ki si prišel z nebes in nam pokazal pot tja v nebesa, nikar ne pripusti, da bi bil enak nesrečnemu ljudstvu, ki te ni hotelo spoznati Mesija. O moj Bog, nikar ne dovoli, da bi tako oslepel, kakor oni nesrečneži, ki so rajši hoteli biti sužnji hudobnemu duhu, kakor pa otroci božji, v katere si jih hotel preroditi.

Učlovečena Beseda, molim te z vso ponižnostjo; le v tebi je vse moje upanje; in zvesto pričakujem, ker si moj Bog, in sicer Bog, ki se je učlovečil zavoljo našega izveličanja, da mi boš dal milosti, ki jih potrebujem v svoje posvečenje tukaj na zemlji, da te bom v večnosti poveličeval v nebesih. Amen.

Molitev po tihi sv. maši.

Češčena Marija . . . (Trikrat.)

Češčena bodi kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češčena! K tebi vpijemo zapuščeni Evini otroci; k tebi vzdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini. Oh, obrni torej naša pomočnica, svoje milostljive oči v nas in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blaženi sad svojega telesa, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

℣. Prosi za nas, sveta božja porodnica!

℟. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Molimo!

O Bog, pribežališče naše in moč, ozri se milostno na ljudstvo k tebi vpijoče; in na priprošnjo častitljive in brezmadežne Device Marije, božje porodnice, svetega Jožefa, njenega ženina, svojih svetih apostolov Petra in Pavla in vseh svetnikov, usliši milostno in dobrotno naše prošnje za spreobrnenje grešnikov, za prostost in povišanje matere svete cerkve. Po Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Sveti nadangel Mihael, brani nas v boju, bodi naša bramba zoper hudobnost in zalezovanje hudobnega duha. — Ukroti naj ga Bog; ponižno za to prosimo! In ti, vojvoda (prvak) nebeške vojne, satana in druge hudobne duhove, ki hodijo po svetu v pogubo duš, z božjo pomočjo v pekel pahni! Amen.

Odpustka 300 dnij, ako se klečé moli. (Papež Leon XIII., 6. prosinca 1884.)

Litanije

v čast presvetemu Srcu Jezusovemu.*

Gospod, usmili se nas!
Kriste, usmili se nas!
Gospod, usmili se nas!
Kriste, sliši nas!
Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški,
Bog Sin, Odrešenik sveta,
Bog sveti Duh,
Sveta Trojica, en sam Bog,
Srce Jezusa, Sinú večnega Očeta,
Srce Jezusovo, v materi Devici od svetega Duha upodobljeno,
Srce Jezusovo, z Besedo božjo v osebi združeno,
Srce Jezusovo, neskončno veličanstveno,
Srce Jezusovo, sveti tempel božji,
Srce Jezusovo, šotor Najvišjega,
Srce Jezusovo, hiša božja in vrata nebeška,
Srce Jezusovo, žareče ognjišče ljubezni,
Srce Jezusovo, posoda pravice in ljubezni,

usmili se nas!

---

* Leon XIII. so dné 23. nov. 1898 dovolili, da se smejo te litanije, prav tako kakor so tukaj natisnjene, v cerkvah in kapelah javno pri cerkvenih pobožnostih moliti ali peti.

Srce Jezusovo, dobrote in ljubezni polno,
Srce Jezusovo, brezdno vseh čednostij,
Srce Jezusovo, vse hvale najbolj vredno,
Srce Jezusovo, kralj in središče vseh src,
Srce Jezusovo, v katerem so vsi zakladi modrosti in znanosti,
Srce Jezusovo, v katerem biva vsa polnost božanstva,
Srce Jezusovo, nad katerim ima Oče svoje posebno dopadenje,
Srce Jezusovo, iz čigar polnosti smo vsi prejeli,
Srce Jezusovo, hrepenenje večnih višav,
Srce Jezusovo, potrpežljivo in neskončno usmiljeno,
Srce Jezusovo, bogato za vse, ki te na pomoč kličejo,
Srce Jezusovo, vir življenja in svetosti,
Srce Jezusovo, sprava za naše grehe,
Srce Jezusovo, z zasramovanjem nasičeno,
Srce Jezusovo, zavoljo naših hudobij potrto,
Srce Jezusovo, do smrti pokorno,
Srce Jezusovo, s sulico prebodeno,
Srce Jezusovo, vir vse tolažbe,
Srce Jezusovo, življenje in vstajenje naše,
Srce Jezusovo, mir in sprava naša,
Srce Jezusovo, krvava žrtev za grešnike,
Srce Jezusovo, izveličanje v tebe upajočih,
Srce Jezusovo, upanje v tebi umirajočih,
Srce Jezusovo, sladkost vseh svetnikov,

} usmili se nas!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, zanesi nam, o Gospod!
Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usliši nas, o Gospod!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas, o Gospod!

℣. Jezus, krotak in iz srca ponižen.
℟. Vpodobi po svojem naše srce.

Molimo!

Vsemogočni večni Bog, ozri se na Srce svojega preljubega Sina, in na češčenje in zadoščenje, katero ti daje v imenu grešnikov, ter tako potolažen odpusti njim, ki prosijo tvojega usmiljenja, v imenu istega svojega Sina, Jezusa Kristusa, ki s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog na vekov veke. Amen.

Litanije vseh svetnikov.

Gospod, usmili se nas!
Kriste, usmili se nas!
Gospod, usmili se nas!
Kriste, sliši nas!
Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški,
Bog Sin, Odrešenik sveta,
Bog sveti Duh,
Sveta Trojica, en sam Bog,
} usmili se nas!

Sveta Marija,
Sveta mati božja,
Sveta devic Devica,
Sveti Mihael,
Sveti Gabriel,
Sveti Rafael,
} prosi za nas!

Vsi sveti angeli in arhangeli,
Vse svete vrste izveličanih duhov,
} prosite za nas!

Sveti Janez Krstnik,
Sveti Jožef, } prosi za nas!

Vsi sveti očaki in preroki, prosite za nas!

Sveti Peter,
Sveti Pavel,
Sveti Andrej,
Sveti Jakob,
Sveti Janez,
Sveti Tomaž,
Sveti Jakob,
Sveti Filip,
Sveti Jernej,
Sveti Matevž,
Sveti Simon,
Sveti Tadej,
Sveti Matija,
Sveti Barnaba,
Sveti Lukež,
Sveti Marka, } prosi za nas!

Vsi sveti apostoli in evangelisti,
Vsi sveti učenci Gospodovi,
Vsi sveti nedolžni otroci, } prosite za nas!

Sveti Štefan,
Sveti Lavrencij,
Sveti Vincencij, } prosi za nas!

Sveta Fabijan in Sebastijan,
Sveta Janez in Pavel,
Sveta Kozma in Damijan,
Sveta Gervazij in Protazij, } prosita za nas!

Vsi sveti mučeniki, prosite za nas!

Sveti Silvester,
Sveti Gregor,
Sveti Ambrož,
Sveti Avguštin, } prosi za nas!

Sveti Jeronim,
Sveti Martin, } prosi za nas!
Sveti Nikolaj,
Vsi sveti škofje in spoznavalci,
Vsi sveti učeniki, } prosite za nas!
Sveti Anton,
Sveti Benedikt,
Sveti Bernard, } prosi za nas!
Sveti Dominik,
Sveti Frančišek,
Vsi sveti mašniki in leviti,
Vsi sveti menihi in puščavniki, } prosite za nas!
Sveta Marija Magdalena,
Sveta Agata,
Sveta Lucija,
Sveta Neža, } prosi za nas!
Sveta Cecilija,
Sveta Katarina,
Sveta Anastazija,
Vse svete device in vdove,
Vsi svetniki in svetnice božje, } prosite za nas!
Bodi nam milostljiv, zanesi nam, o Gospod!
Bodi nam milostljiv, usliši nas, o Gospod!
Vsega hudega,
Vsega greha,
Svoje jeze,
Nagle in neprevidene smrti,
Skušnjav hudobnega duha,
Jeze, sovraštva in vse hude volje, } reši nas, o Gospod!
Duha nečistosti,
Treska in hudega vremena,
Šibe potresa,
Kuge, lakote in vojske,
Večne smrti,

S skrivnostjo svojega svetega včlovečenja,
S svojim prihodom,
S svojim rojstvom,
S svojim krstom in svetim postom,
S svojim križem in trpljenjem,
S svojo smrtjo in svojim pokopom,
S svojim svetim vstajenjem,
S svojim čudovitim vnebohodom,
S prihodom tolažnika svetega Duha,
V dan sodbe,
} reši nas, o Gospod!

Mi grešniki,
Da nam zaneseš,
Da nam odpustiš,
Da nas k pravi pokori pripelješ,
Da svojo sveto cerkev vladaš in ohraniš,
Da apostolskega pastirja in vse cerkvene stanove v svoji sveti veri ohraniš,
Da sovražnike svete cerkve ponižaš,
Da našega cesarja varuješ,
Da krščanskim kraljem in oblastnikom mir in pravo edinost daš,
Da vsemu krščanskemu ljudstvu mir in edinost dodeliš,
Da nas vse v svoji sveti službi potrdiš in ohraniš,
Da naše misli k nebeškim željam povzdigneš,
Da vsem našim dobrotnikom večne dari dodeliš,
Da duše naše in naših bratov, bližnjih in dobrotnikov večnega pogubljenja rešiš,
Da sad zemlje daš in ohraniš,
Da vsem vernim dušam večni pokoj dodeliš,
Da nas uslišiš,
Sin božji,
} prosimo te, usliši nas!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, zanesi nam, o Gospod!
Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usliši nas, o Gospod!
Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!
Kriste, usliši nas!
Gospod, usmili se nas!
Kriste, usmili se nas!
Gospod, usmili se nas!

Oče naš . . .
℣. In nas ne vpelji v izkušnjavo.
℟. Temveč reši nas hudega. Amen.

Psalm 69.

Bog, ozri se mi na pomoč; Gospod, hiti mi pomagat!

Naj bodo osramočeni in naj se sramujejo, kateri mi strežejo po življenju.

Naj se umaknejo strani in se sramujejo, kateri mi hočejo hudo.

Hitro naj jih zadene njih sramota, ki mi pravijo: »Ahà, ahà!«

Radujejo in veselé naj se nad teboj vsi, ki te iščejo, in vedno naj rekó, ki ljubijo tvoje rešenje: »Hvaljen Gospod!«

Jaz pa sem siromak in ubožec, Bog pomagaj mi!

Ti si moj pomočnik in rešitelj, Gospod, nikar ne odlašaj!

Čast bodi Očetu itd.

℣. Pomagaj svojim služabnikom.
℟. Kateri v tebe zaupajo, o moj Bog!
℣. Bodi nam, o Gospod, močen stolp.
℟. Pred sovražnikom.
℣. Nič naj ne opravi sovražnik pri nas.
℟. In otrok krivice naj se ne loti nam škodovati.
℣. Gospod, ne ravnaj z nami po naših grehih.
℟. In ne povračuj nam po naših hudobijah.
℣. Molimo za našega papeža I.
℟. Ohrani ga, o Gospod, oživljaj in osrečuj ga na zemlji, in ne daj ga v voljo njegovih sovražnikov.
℣. Molimo za našega škofa I.
℟. Gospod, ohrani in varuj ga vsega hudega.
℣. Molimo za našega cesarja I.
℟. Ohrani, o Gospod, našega cesarja in usliši nas ob dnevu, kadar te zanj prosimo.
℣. Molimo za svoje dobrotnike.
℟. Povrni milostljivo, o Gospod, zavoljo svojega imena večno življenje vsem, kateri nam kaj dobrega storijo.
℣. Molimo za verne mrtve.
℟. Gospod, daj jim večni mir in pokoj, in večna luč naj jim sveti.
℣. Naj počivajo v miru.
℟. Amen.
℣. Molimo za svoje brate, katerih ni tukaj.
℟. Pomagaj svojim služabnikom, ki v tebe zaupajo, o moj Bog!
℣. Pošlji jim, o Gospod, pomoč iz svetišča.
℟. In varuj jih s Sijona.
℣. Gospod, usliši mojo molitev.
℟. In moje vpitje naj do tebe pride.
℣. Gospod z vami.
℟. In s tvojim duhom.

Molimo!

O Bog, ki ti je lastno, usmiliti se vselej in prizanesti, usliši naše pohlevne prošnje, da nas in vse tvoje služabnike, katere veže veriga grehov, milost tvoje dobrote odveže.

Usliši, prosimo te, o Gospod, našo pohlevno molitev, in odpusti nam grehe, ki se ti jih obtožimo, da nam dobrotljivo z odpuščenjem vred mir dodeliš.

Izkaži nam dobrotljivo, o Gospod, svojo neizrečeno milost, da nas ne samo vseh grehov odvežeš, temveč tudi šib, katere zanje zaslužimo, odrešiš.

O Bog, ki te greh žali in pokora potolaži, oglej se milostljivo na prošnjo k tebi kličočega ljudstva, in šibe svoje jeze, katere za svoje grehe zaslužimo, od nas odvrni.

Vsemogočni večni Bog, usmili se svojega služabnika našega papeža I., in vodi ga po potu večnega življenja, da bo s tvojo pomočjo, kar je tebi dopadljivo, želel in z vso močjo storil.

O Bog, pastir in vladar vseh vernikov, ozri se milostljivo na svojega služabnika našega škofa I., ki si ga postavil za pastirja naše škofije; dodeli mu, da tistim, črez katere je postavljen, z besedo in dejanjem k dobremu služi, in tako s čredo, ki mu je izročena, večno življenje doseže.

O Bog, varih vseh kraljestev, posebno pa še našega avstrijskega cesarstva, dodeli svojemu služabniku našemu cesarju I. I. tvojo moč, s katero se sovražnik premaga, spoznati in častiti, da bo, ker je po tvoji volji cesar postal, tudi v tvojem varstvu vselej mogočen.

O Bog, od katerega izhajajo svete želje, dobre misli in pravična dejanja, daj svojim služabnikom tak mir, kakor ga svet ne more dati, da bodo naša srca tvojim zapovedim udana, in časi s tvojo pomočjo brez strahú pred sovražniki varni in mirni.

O Bog, užgi naša srca z ognjem svetega Duha, da ti bomo s čistim telesom služili in z očiščenim srcem dopadli.

O Bog, Stvarnik in Odrešenik vseh vernih, dodeli dušam svojih služabnikov in služabnic, da odpuščenje, katerega so vselej želeli, po bogaboječih prošnjah dosežejo.

Začenjaj, prosimo, o Gospod, s svojim duhom naša dejanja in spremljaj jih s svojo pomočjo, da se vse naše molitve in dela iz tebe začnejo, in iz tebe začeta tudi v tebi končajo.

Vsemogočni večni Bog, ki gospoduješ črez žive in mrtve in se usmiliš vseh, katere iz vere in dobrih del za svoje spoznaš, prosimo te pohlevno, da vsi, za katere smo se namenili moliti, kateri so še pri življenju, ali so se že iz sveta ločili, po prošnjah vseh tvojih svetnikov od tvoje dobrote odpuščenje vseh svojih grehov dosežejo. Po Gospodu našem, Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

℣. Gospod, usliši mojo molitev.
℟. In moje vpitje naj pride do tebe.
℣. Vsemogočni in usmiljeni Bog naj nas usliši.
℟. Amen.
℣. In vernih duše naj po milosti božji v miru počivajo.
℟. Amen.

Lavretanske litanije.

Gospod, usmili se nas!
Kriste, usmili se nas!
Gospod, usmili se nas!
Kriste, sliši nas!
Kriste, usliši nas!

Bog Oče nebeški,
Bog Sin, Odrešenik sveta,
Bog sveti Duh,
Sveta Trojica, en sam Bog, } usmili se nas!

Sveta Marija,
Sveta mati božja,
Sveta devic Devica,
Mati Kristusova,
Mati milosti božje,
Mati prečista,
Mati brez madeža,
Mati nedolžna,
Mati presveta,
Mati ljubezniva,
Mati prečudna,
Mati našega Stvarnika,
Mati našega Odrešenika,
Devica najmodrejša,
Devica častitljiva,
Devica hvale vredna,
Devica mogočna,
Devica usmiljena,
Devica verna,
Podoba pravice,
Sedež modrosti božje,
Začetek našega veselja,
Posoda duhovna, } prosi za nas!

Posoda časti vredna,
Posoda vse svetosti,
Skrivnostna roža,
Stolp kralja Davida,
Stolp slonokoščeni,
Hiša zlata,
Skrinja mirú in sprave,
Vrata nebeška,
Zgodnja danica,
Zdravje bolnikov,
Pribežališče grešnikov,
Tolažnica žalostnih,
Pomoč kristijanov,
Kraljica angelov,
Kraljica očakov,
Kraljica prerokov,
Kraljica apostolov,
Kraljica mučenikov,
Kraljica spoznavalcev,
Kraljica devic,
Kraljica vseh svetnikov,
Kraljica brez madeža izvirnega greha spočeta,
Kraljica svetega rožnega venca,

} prosi za nas!

Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, zanesi nam, o Gospod!
Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usliši nas, o Gospod!
Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas, o Gospod!

Kriste, sliši nas!
Kriste, usliši nas!

Oče naš . . . Češčena Marija . . .

Molitve.

K sveti Devici materi Mariji.

Pod tvojo pomoč pribežimo, o sveta božja porodnica; ne zavrzi naših prošenj v naših potrebah, temveč reši nas vselej vseh nevarnostij, o častitljiva in blažena Devica, naša gospa, naša srednica, naša besednica, naša pomočnica! S svojim Sinom nas spravi, svojemu Sinu nas priporoči, svojemu Sinu nas izroči!

℣. Prosi za nas, sveta božja porodnica!

℞. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Molimo!

Dodeli nam, svojim služabnikom, prosimo, Gospod Bog, da vedno zdravje na duši in na telesu uživamo, in da bomo po častitih prošnjah presvete matere, vselej Device, sedanje žalosti rešeni in večnega veselja deležni.

„Češčena bodi, kraljica.“

Češčena bodi, kraljica, mati milosti, življenje, sladkost in upanje naše, bodi češčena! K tebi vpijemo zapuščeni Evini otroci; k tebi zdihujemo žalostni in objokani v tej solzni dolini. Oh, obrni torej, naša pomočnica, svoje milostljive oči v nas, in pokaži nam po tem revnem življenju Jezusa, blaženi sad svojega telesa, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija!

℣. Prosi za nas, sveta božja porodnica!

℞. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Molimo!

Vsemogočni večni Bog, ki si dušo in telo častite Device in matere Marije, da bi vredno bi-

vališče tvojega Sina biti zaslužila, s pomočjo svetega Duha pripravil, daj, da bomo, ki se njenega spomina veselimo, po njenih milostljivih prošnjah prihodnjega zlega in večne smrti rešeni. Po istem Kristusu, Gospodu našem. Amen.

K svetemu Jožefu.

Glejte, zvesti in modri hlapec, katerega je postavil Gospod črez svojo družino!

℣. Prosi za nas, sveti Jožef!

℟. Da postanemo vredni obljub Kristusovih.

Molimo!

Naj nam, prosimo te, o Gospod, zasluženje ženina tvoje presvete matere Marije pomaga, da, česar naša slabost ne premore, nam bode po njegovih prošnjah dodeljeno.

O Bog, ki si po svoji nedopovedljivi previdnosti svetega Jožefa za ženina svoji najsvetejši porodnici izbrati blagovolil, dodeli nam, da bomo, ki ga za variha častimo na zemlji, vredni imeti ga tudi za priprošnjika v nebesih. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Za vse potrebe.

Gospod, ponižno te prosimo, razveži po svoji milosti naših grehov vezí in ohrani po prošnjah svoje izvoljene matere, ljube Device Marije, in vseh svojih svetnikov nas, svoje služabnike, naše dobrotnike in naše pohištvo v vsi svetosti. Očisti tudi vso našo rodovino in naše prijatelje hudobe in grehov in napolni jih z lepimi čednostmi. Dodeli nam mir in zdravje, odvrni od nas vidne in nevidne sovražnike in odženi vse hude želje. Daj

nam zdravo vreme in dobro letino; izkaži milost našim prijateljem in neprijateljem, in obvaruj to župnijo z vsemi, kateri v njej prebivajo, kuge, lakote, vojske, ognja, potresa, povodnji, in dodeli milostljivo vsem vernim kristijanom, živim in mrtvim, v nebeškem kraljestvu večno življenje, mir in pokoj. Obvaruj našega papeža I., našega škofa I., našega cesarja I., in vso našo duhovsko in deželsko gosposko, in vse krščansko ljudstvo vseh nadlog in vsega zlega. In tvoj blagoslov pridi z nebes na nas in bodi vselej nad nami! Po Gospodu našem Jezusu Kristusu, Sinu tvojem, kateri s teboj živi in kraljuje v edinosti svetega Duha, Bog od vekomaj do vekomaj. Amen.

℣. Božja pomoč ostani vselej pri nas!

℟. Amen.

Oče naš ... Češčena Marija ... (Petkrat.)

Spovedne molitve.

Pred izpraševanjem vesti.

Ponižno pokleknem pred tebe, o Bog, sedaj še moj usmiljeni Odrešenik, v kratkem že morebiti moj ostri Sodnik! Glej, moja želja je, vredno prejeti zakrament svete pokore. Zato te pred vsem prosim, daj mi moje grehe tako spoznati, kakor jih bom spoznal, ko bom stal pred tvojo sodbo. Napolni me z milostjo sv. Duha, in potrdi moj spomin, da se spomnim vseh storjenih grehov in nobenega ne pozabim; razsvetli mojo pamet, da prav spoznam njih hudobijo in gnusobo in omehčaj mojo voljo, da jih iz ljubezni do tebe obžalujem

in za vselej zapustim. — O moj angel varih, ti si bil priča, ko sem grešil, stoj mi tudi na strani, ko se želim spokoriti! — Marija, pribežališče grešnikov, prosi zame! Amen.

Kesanje ali obžalovanje.

O moj Bog, iz vsega srca obžalujem vse svoje grehe, ker sem tolikokrat in tako hudo razžalil tebe, svojega Gospoda in Boga, svojega Stvarnika in Odrešenika, svojega največjega dobrotnika, tebe, največjo in najljubeznivejšo dobroto. Za trdno se odločujem, da te z nobenim grehom ne razžalim več in se bom skrbno izogibal bližnje priložnosti v greh. O bodi mi milostljiv in usmiljen, odpusti mi moje grehe, krepčaj me, da se bom držal svojega sklepa. Amen.

Molitev pred spovedjo.

Ponižan in potrt te zahvaljujem, o sveti Duh, da si presunil moje srce in mi dal spoznati velikost in hudobijo mojih grehov, s katerimi sem te žalil, ko sem se bil ustavljal tvojim najljubeznivejšim opominom. Oh, da bi tega ne bil storil nikdar! — Odpusti mi in sprejmi me zopet v svojo milost! Ogrni me s svatovskim oblačilom in bodi zopet ljubi gost moje duše! Pomagaj mi, da se sedaj vseh grehov skesano in odkritosrčno spovem vpričo božjega namestnika, ter zanje zadostim in se popolnoma poboljšam v tvojo čast in v izveličanje svoje duše. Amen.

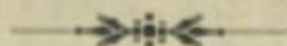
Molitev po spovedi.

Nebeški Oče! Kako neizrečeno milost si mi izkazal! Zavoljo zaslug svojega ljubljenega Sina

Jezusa si mi odpustil moje grehe in izpregledal kazni. Zopet se smem imenovati tvojega otroka; o kolika sreča je to zame! Tisočera hvala in slava ti bodi za to! O da bi vendar ostal vedno tvoj pokorni otrok! Obetam ti iz srca, da se hočem izogibati vsakega greha; vendar ti poznaš mojo slabost in mojo revo, prosim te torej presrčno, najboljši Oče, daj mi moč, da premagujem hudobno nagnenje, in da v otroškem strahu živim pred tvojim najsvetejšim obličjem.

O preblažena Devica in mati božja Marija, moja najdražja mati! Dragocena kri tvojega božjega Sina me je oprala mojih grehov; o bodi mi na pomoč s svojo mogočno priprošnjo, da ne bom več omadeževal svoje duše. Pod tvoj plašč pribežim, vkleni me v svoje ljubeznivo materino srce, varuj me izkušnjave, varuj me greha!.

O sveti angel varih! Tebi je nebeški Oče izročil mojo dušo, varuj me napadov sovražnikovih, da greh ne pogubi moje duše. Amen.

Obhajilne molitve.

Pred svetim obhajilom.

Molitev za pripravo.

Jezus, moj Bog in Izveličar, hoče priti k meni in se nastaniti pri meni; isti Izveličar, ki je v jaslicah ležal kot ljubeznivo dete; isti, katerega so ponižno molili revni pastirji in pobožni modrijani; isti, kateri je neizrečeno trpel zame ter umrl na križu; isti, kateri sedaj v nebesih stoluje Očetu

na desnici, katerega obdajajo in molijo nešteti angeli; Jezus, pravi Bog in človek ob enem, kateremu se uklanjajo vsa kolena v nebesih, na zemlji in pod zemljo. — In zakaj hočeš priti k meni, o Jezus? — Da bi se tesno združil z menoj in me obsipal z zakladi svojih milostij. O neizmerna dobrota božja! Koliko je tvoje usmiljenje proti meni! — Ti pa veš, o Bog, da ničesar ne premorem brez tvoje božje pomoči; zato te prosim zavoljo ljubezni, katera te je naklonila ustanoviti ta sveti zakrament, podeli mi močno milost, da prejmem ta zakrament tako, kakor ugaja tebi in kakor je koristno meni.

Sveta Marija, mati našega Izveličarja! Zavoljo ljubezni, ki jo gojiš do svojega Sina, prosim te, stoj mi na strani, da prejmem te svete skrivnosti svoji duši na korist.

Sveti krstni patron, sveti angel varih, spremljajta me k sveti mizi, odpravita od mene vse, kar bi me moglo motiti. Vsi svetniki božji, prosite zame!

Vaja potrebnih čednostij.

O Gospod, moj Bog, dodeli mi, da po tvoji milosti vedno ohranim razodeto pravo vero in jo vedno množim. Razsvetli moj um z nadnaravno lučjo, da vedno bolj spoznam, vedno bolj trdno in živo verujem božje skrivnosti in vse, kar me sveta vera uči o tebi, o tvojem Sinu in zlasti še o tem presvetem zakramentu.

Dodeli mi neomahljivo upanje, vsled katerega se prav nič ne zanašam nase, ampak polagam vso svojo skrb v naročje tvoje previdnosti, in se trdno zanašam, da mi tvoja dobrota zavoljo tega

presvetega zakramenta podeli večno življenje in vse k temu potrebne pripomočke.

O Bog, ki si sama ljubezen, in svojo ljubezen prečudno razodevaš v tej visoki skrivnosti, dodeli mojemu ubogemu srcu popolno ljubezen, s katero naj prisrčno objamem in ljubim tebe in svojega bližnjega zavoljo tebe. Daj mi, da zatajim samega sebe in se vsega zedinim s tvojo presveto voljo. Razveseli mojo dušo s svojo prijateljsko pričujočnostjo, potolaži moje srce in daj mi svoj mir.

Ozaljšaj, o Gospod, moje srce, preden prejmem svojega v kruhu skritega Izveličarja, z najpotrebnejšo vseh čednostij, s sveto ponižnostjo. Pravi učenec križanega Jezusa hočem biti, zato se hočem šteti vedno za najslabšega in zaničevati ničemurnost tega sveta.

Obleci vse moje dejanje in nehanje z modrostjo; okinčaj moje srce z ljubeznijo do revščine, mojo dušo s sveto čistostjo, da tvoje veličastvo ne najde na meni nič zaničljivega. O Gospod, izlij črez me darove svojega svetega Duha, Duha modrosti in uma, sveta in moči, vednosti in pobožnosti; naj me napolni Duh strahu božjega, da ostanem stanoviten do konca. Ko pa pride moja zadnja ura, — morebiti da kmalu, — prosim te, zavoljo svoje presvete smrti dodeli mi srečno smrt, da po Bogu dopadljivem življenju umrem smrt pravičnega, okrepčan z zakramentom presvetega Rešnjega Telesa. In ako si v svoji modrosti sklenil, o moj Bog, da me kmalu in nepričakovano pokličeš iz življenja, naj mi bode današnje sveto obhajilo popotnica in zastava večnega življenja. Amen.

Po svetem obhajilu.

Pozdrav.

Bodi mi pozdravljen, o preljubeznivi Jezus, v hišici moje duše. O kako dolgo sem hrepenel po tej presrečni uri! Ali, o moj Jezus, smiliš se mi, ker te vidim v svojem srcu, ki je zate bolj trdo, bolj mrzlo, kakor je bil zapuščeni živinski hlev, kjer si bil rojen; ki je zate bolj boleče, kakor ti je bila gora Kalvarija; ki je zate bolj grozno, kakor je bil tvoj temni grob! — Saj sem s svojimi grehi neštevilnokrat ponovil tvoje bridko trpljenje in tvojo grenko smrt. O moj Gospod in moj Bog, kaj vidiš v meni drugega, kakor trdo srce proti tebi, ki je nesrečno navezano na posvetne reči? — O sveti Duh, kako si se vendar toliko ponižal, da si prišel k meni in hočeš v meni stanovati? S Petrom bi ti zaklical: Gospod, beži od mene, beži iz moje pregrešne duše, ki ni vredna, da bi ti, moj Bog, prebival v njej! Pojdi, izvoli si stanovališče v tistih čistih in vnetih dušah, ki po tebi hrepenijo z veliko ljubeznijo. Pa, moj Gospod in moj Bog, ne, ne; tega ne, ne hodi proč od mene; če me ti zapustiš, sem pogubljen! O Bog, vse moje upanje, ne pustim te! O moja edina zaželena dobrota, pritiskam te na svoje srce in s teboj sklenjen hočem umreti. — O Marija, neomadeževana Devica, vi angeli in svetniki, vse ve Boga ljubeče duše, dajte mi svojo ljubezen, da se vredno in spodobno radujem s svojim Jezusom!

Zahvala.

Vsega češčenja vredna presveta Trojica, iz globočine svojega srca te zahvaljujem, da si mi

dala Jezusa Kristusa. Zahvaljujem te, da si iz ljubezni do nas zapustila nam Jezusa Kristusa v presvetem zakramentu oltarja. Zahvaljujem te, da si mi dala priložnost in milost, njega prejeti. Zahvaljujem te, o moj Jezus, da si se tolikanj ponižal in me danes obiskal. O moj Bog, kaj ti naj rečem za toliko milost? Kako te morem zadostno zahvaliti? O presveta Devica in moja mati Marija, o vi angeli in vi nebeški svetniki, o ve Boga ljubeče duše vse, pomagajte mi hvaliti in hvalite namesto mene neskončno dobroto božjo. Vsa ljudstva in vse stvari naj te vse čase ljubijo, hvalijo, častijo in poveličujejo! Amen.

Prošnja.

O moj preljubeznivi Izveličar, prišel si k meni, da mi bogato deliš svoje milosti. Sam me vabiš, naj te jih prosim; usliši me po velikosti svojega usmiljenja! Pomnoži v meni, o moj Jezus, živo vero, trdno zaupanje, gorečo ljubezen in resnično kesanje! Daj mi pravo ponižnost, daj mi čistost, potrpežljivost, daj mi vse čednosti in odvzemi mi vse grehe. Spreobrni moje srce, ki je polno sveta in samega sebe; in daj mi novo srce, srce, podobno tvojemu Srcu, ki naj ne išče drugega, kakor le samo tvoje večje počeščenje. Vse hrepenenje mojega srca naj se vzdiguje le proti tebi, naj išče le tvojo ljubezen in naj nikdar več ne preneha ljubiti te. Milost, katere te prosim, je zares velika. Dasi je ne zaslužim, pa jo potrebuje moja duša zavoljo tebe. Saj je zate ustvarjena. Pri velikem Bogu smem iskati velike milosti. Usliši me, o moj Jezus, zavoljo svojega trpljenja in svoje smrti. Usliši me zavoljo ljubezni, s katero ljubiš

svojega nebeškega Očeta. Usliši me zavoljo zasluženja Marije, svoje presvete matere, zavoljo zasluženja zmagoslavne in vojskovalne cerkve. Usliši me, ker si neskončna dobrota! Amen.

Molitev za odpustke.

Glej, moj ljubeznivi in dobrotljivi Jezus, v tvoji presveti pričujočnosti pokleknem na tla in te prosim prav goreče: vtisni globoko v moje srce dejanje vere, upanja in ljubezni! Obudi mi kesanje nad mojimi grehi in trdni sklep, tebe nikoli več ne razžaliti! Poln ljubezni in sočutja premišljujem tvoje svete petere rane, govoreč v duhu besede, ki jih je zapisal o tebi, moj Jezus, prerok David: „Moje roke in moje noge so mi prebodli; vse moje kosti so prešteli." (Ps. 21, 17. 18.)

(Vsi tisti verniki, ki se skesano izpovedó in prejmejo sveto obhajilo ter molijo pred svetim razpelom, zadobé popolni odpustek, če molijo razen tega še v namen svete cerkve. Tako so določili papež Pij IX. dné 31. julija 1858.)

Vzdihljaj.

O Jezus, tebi živim! O Jezus, tebi umrem! O Jezus, tvoj sem živ in mrtev!

Razne molitve.

Molitev za milost srečne smrti.

O božji Izveličar, ki si nam po svojem umiranju na križu dal lep zgled srečne smrti: k tebi se vzdiga moja duša, da izprosi od tebe zadnjo vseh milostij, srečno smrtno uro, ki bo odločila za vso večnost.

Do živega si čutil smrtni strah, posebno tam klečeč na Oljski gori; popolnoma v voljo nebeškega Očeta udan si trpel najbridkejšo smrt za grehe vsega sveta. Daj tudi meni milost, da stanovitno premagam strah pred smrtjo, in da smrt voljno prevzamem v pokoro za svoje grehe. Ko si umiral, spominjal si se svojega nebeškega Očeta in utolažen si rekel: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!“ Opomni tudi mene v oni imenitni uri, da imam dobrega Očeta v nebesih. Kadar me plaši pogled trohljivosti, potrdi me z mislijo, da me čaka večno življenje. Poživi v meni tudi resnico, da mi smrt odpira le pot do nebeškega Očeta. Smrt mi bodi angel miru, ki me kliče z dela na počitek, z vojske na zmago, z nevarnega potovanja tja v pravo domovino. Ko otemné moje oči, ko obnemore moj jezik, takrat mi daj še toliko moči, da svojo dušo povzdignem do svojega Boga in rečem: „Oče, v tvoje roke izročim svojo dušo!“

O Jezus, moj križani Izveličar, ti si šele takrat izdihnil svojo dušo, ko si po pravici mogel reči: „Dopolnjeno je!“ Kako pa je z menoj? Z žalostnim srcem spoznam, da moje življenje ni bilo vselej življenje pravičnega. Vendar po tvojem neskončnem zasluženju upam, da so mi grehi odpu-

ščeni in da učakam srečno smrtno uro. Zato ponižno prosim tebe, ljubi Jezus, daj mi svojo pomoč, da svoje grehe tukaj pokorim, da tvojo voljo zvesto dopolnim in da se dobro pripravim za svojo pot v večnost.

Ljubi Jezus, ti si molil k svojemu Očetu: „Oče, jaz hočem, da so tam, kjer sem jaz, tudi tisti, katere si mi dal.“ Tudi jaz sem izmed tistih, katere ti je izročil Bog Oče. Tudi mene si odrešil po svojem trpljenju, zato se me usmili v smrtni uri! Pomagaj mi, da se srečno vojskujem za nebeški dom. Daj mi veselje, da po smrti pridem tja, kjer ti sediš v časti svojega Očeta. Tam ni več trpljenja, tam biva samo večno veselje in pokoj. Tudi ti, Marija, sveta mati božja, prosi zame sedaj in ob moji smrtni uri! Amen.

Priprava na smrt.

Jezus, moj Bog in Izveličar, ponižal si se, da si zame umrl na križu, in na oltarju ponavljaš svojo smrt kot nekrvavo daritev do konca sveta! Klečim pred tabo, najvišjim Sodnikom, kateri me boš kmalu sodil za vso večnost.

Bojim se, ko se spomnim zadnje ure in prihodnje sodbe; moja edina tolažba je tvoja krvava smrt na križu in tvoja nekrvava skrivnostna smrt na oltarju!

Zato, mili Jezus, prihajam pred tvoj presveti zakrament, da te molim, da te prosim za neprecenljivo milost srečne smrti, in se pripravljam pri tebi, da bi se nekoč blažen v poljubu tvoje ljubezni ločil s sveta. Oh, preljubi Izveličar, od koga naj si izprosim milost srečne smrti, če ne pri tebi, kateri si premagal smrt, da bi jaz večno živel!

Z nebeškim zgledom si me učil, kako naj dobro umrem, in si mi v presvetem zakramentu zapustil spomin svoje smrti in svojega trpljenja.

O moj Bog, kako bom stal pred tvojo ostro sodbo, ker sem toliko grešil, te tolikokrat razžalil! O Bog, ustvari v meni novo srce in obnovi v mojem srcu pravega duha! Operi me čedalje bolj moje krivice in očisti me moje pregrehe!

Vem, o Jezus, da ne more nič nečistega v nebo; zato te prosim: Očisti moje srce s pravo pokoro v svoji krvi! Izbriši, o usmiljeni Odrešenik, ne le krivdo, ampak tudi kazen mojih grehov! Darujem ti zanje preobilno zadoščenje, katero si sam dal nebeškemu Očetu z bridko smrtjo na križu. Sovražim ostudni greh in hočem rajši tisočkrat umreti, nego še kdaj grešiti.

Jezus, moj Gospod in Bog! Popolnoma vladaj v mojem srcu in okrasi ga z onimi čednostmi, katere so najdražje tvojemu srcu, in s katerimi si zaslužim srečno smrtno uro!

Sveta Devica Marija, ti si ljubezniva mati vseh vernikov, posebno pa pribežališče grešnikov in mogočna pomočnica umirajočih. Koliko si trpela, ko je umiral tvoj Sin! Pri teh bolečinah te prosim, pomagaj mi takrat, da izdihnem svojo dušo v ranah tvojega in mojega Jezusa.

Moj ljubi angel varih, tebi me je Bog izročil, da me varuješ; ne zapusti varovanca v zadnjem boju! Vse moje življenje si me ljubil, ne zapusti me ob smrti, in nesi mojo dušo, kadar se bo ločila, v nebesa!

Sveti Jožef, čisti ženin matere božje in presrečni rednik Jezusov, prosi zame Sina božjega in svojo nevesto, da mi pomoreta ob zadnji uri,

kakor sta pomagala tebi in tvojo dušo napolnila z nebeško radostjo.

Moji sveti priprošnjiki, branite me na smrtno uro s svojimi prošnjami, da hudobni duh ne bo mogel do mene, in da ga zmagam v zadnjem boju. Amen.

Molitev k sv. Jožefu za pomoč v poslednji uri.

Sveti Jožef, ženin Device Marije in varih Jezusa Kristusa, sveta cerkev te časti kot posebnega priprošnjika umirajočih; zato tudi jaz priporočam tebi za smrtno uro svojo dušo in telo. Pridi z Jezusom in Marijo k moji smrtni postelji ter me ne zapusti, dokler srečno ne sklenem. Odganjaj poslednje izkušnjave hudega duha; krepčaj moje umirajoče srce s sladkim zaupanjem na usmiljenje božje; daj, da vredno prejmem sveto popotnico in z zakramentom poslednjega olja pokrepčan tako mirno zaspim v tvojem naročju, kakor si ti zaspal v naročju Jezusa in Marije. Amen.

Molitev k sv. Barbari.

O čista nevesta Jezusova, devica in mučenica sveta Barbara! Kako prisrčno si ti Jezusa ljubila! Nisi se bala ne trpljenja ne smrti, in rada si umrla iz ljubezni do svete čistosti in do svojega nebeškega ženina. Prosim te, izprosi tudi meni veliko ljubezen do Jezusa v življenju in v smrti, izprosi mi srečno zadnjo uro. Izprosi mi milost, da ne umrem brez svetih zakramentov, ampak da prej ko se loči moja duša s tega sveta, vredno prejmem sveto Rešnje Telo, in da se tudi nad menoj dopolnijo Jezusove ljubeznive besede: „Jaz sem

živi kruh, ki sem prišel iz nebes. Kdor bo jedel od tega kruha, bo živel večno.“ Amen.

Molitev k sv. Uršuli.

O sveta Uršula, devica in mučenica, in vse tovarišice njene, prosite za nas, in izprosite nam duha prave pokore in odpuščanje grehov, živo vero, trdno zaupanje in gorečo ljubezen, ponižnost, potrpežljivost, čistost srca in srečno zadnjo uro. Amen.

Molitev k svojemu sv. patronu.

K tebi pribežim, o sveti I., ki si mi bil za variha dan pri svetem krstu, in te prosim, vzemi me za svojega varovanca, in ne zapusti me nikoli. Vodi me po poti svojih čednostij in izprosi mi od Boga milost, da po dolžnostih svojega stanú pobožno živim; odvrni od mene vse dušne in telesne nevarnosti, pomagaj mi vsaki čas, posebno v moji smrtni uri, da s teboj pridem pred obličje božje. Amen.

Prošnja k Izveličarju.

O Jezus, ljubeznivi Izveličar! Ti si s svojo smrtjo dokončal delo odrešenja, odprl svetla nebeška vrata. In v spomin na te neizrekljive dobrote si ustanovil najsvetejši zakrament, studenec milostij, sladko krepilo v življenju in popotnico ob smrti.

Usmili se nas, najdobrotljivejši Izveličar, in dodeli nam vsem milost, da te bomo pred svojo smrtjo sprejeli enako onemu čudodelnemu kruhu, ki je okrepil nekdaj preroka Elija, da je prišel na goro Horeb.

Dodeli mojim prijateljem in dobrotnikom taiste milosti, katerih sem ravnokar zase prosil.

O Jezus, poln usmiljenja si nagnil nekdaj svojo najsvetejšo glavo umiraje na lesu svetega križa za rešitev vsega sveta; obrni se tudi danes prav tako usmiljeno k nam revnim grešnikom ter nas sprejmi v svoje kraljestvo miru! Amen.

Najsvetejše Srce Jezusovo, usmili se nas!

Pobožnost vernim dušam v tolažbo.

O Jezus, verujem, da si ti Kristus, Sin živega Boga, ki si zato prišel na svet, da bi revnemu grešnemu človeku zopet odprl nebesa. Kako rad si se usmilil mrtvega Lazarja in njegovih sester, Marte in Marije! Njijine solze so omečile tvoje božje Srce; s svojo vsemogočno besedo si obudil mrtvega Lazarja v življenje in ga izročil sestrama, ker sta te tako presrčno prosili.

O ljubeznivi Izveličar, usliši tudi mene, ki goreče prosim za verne duše v vicah, katere neizrečeno hrepené, da bi te gledale od obličja do obličja. V neskončni ljubezni do nas si nase vzel grehe vsega sveta in pribil naše dolge na križ, da bi nas spravil z nebeškim Očetom; dodeli tudi dušam v vicah delež svojega neskončnega zadoščenja in izpolni njihove goreče želje in jih združi s seboj.

O usmiljeni Jezus, poplačaj iz zaklada svojega neskončnega zasluženja dolge vernih duš in jih reši iz vic, da v nebesih vekomaj slavé tvoje usmiljenje. Spomni se, o najdobrotljivejši Izveličar, da so imena teh vernih duš zapisana v knjigi večnega življenja. Kot kraljeve družice čakajo že-

nitovanja, med tem ko morajo zadostovati pravici, ker so zlorabile usmiljenje.

Spomni se, o Gospod, da več trpé zaradi notranjega ognja ljubezni, kakor zaradi zunanjega, katerega je užgala tvoja pravična jeza.

Pod zemljo poklekujejo in trpé udano v tvojo voljo vse muke, ker se te bojé, o Gospod, in te ljubijo presrčno-goreče.

Dasi se jim ni treba več bati, da bi še kdaj grešile in tebe večno izgubile, vendar nedopovedljivo hrepené po uri, ko bodo osvobojene iz temne ječe. — Njihove prošnje segajo do nas: Usmilite se nas, prijatelji! Okrepčajte nas z dragoceno krvjo Jezusovo in rešite nas iz strašnega jetništva, v katerem toliko trpimo!

O neskončno usmiljeni in dobrotljivi Izveličar! Tu klečim pred tvojim najsvetejšim zakramentom in te prosim milosti in usmiljenja za verne duše. Usmili se jih, o Jezus! Saj se niso nikdar ustavljale tvoji milosti, ampak so se le z malimi grehi omadeževale. Skončaj čas njihovega pregnanstva in jim odpri nebeški Jeruzalem, mesto večnega miru, kraj počitka za one, kateri zaspé v Gospodu. Oj, usliši moje vroče prošnje in vzemi jih v rajsko veselje, da se spočijejo od vseh svojih težav in nadlog!

O, da bi mogel s svojimi solzami pogasiti plamen, ki jih tako zelo muči! Kako rad bi zadostil za njihovo krivdo, ko bi mogel! Odpri, o Jezus, prebogati zaklad svetih odpustkov, da pomagam ž njimi mnogim vernim dušam v nebesa, da te tam vekomaj molijo in časté. Amen.

Oče naš . . . Češčena Marija . . . Čast bodi Očetu . . . (Šestkrat.)

Molitve za umirajočega.

1.) Usmiljeni Oče nebeški, glej, naš brat (naša sestra) se vojskuje s smrtjo. Usmiljenja prosimo za tvojega umirajočega otroka. Naj srečno dokonča; naj po prestanem trpljenju mirno zaspi; naj odslej večno počiva. Amen.

Dobrotljivi Bog, gospodar življenja in smrti! Ti si rekel, in postal je človek in ves svet; ti migneš, in vse zopet razpade v prah. Tukaj leži bolnik, stvar tvoje vsemogočnosti. Moči so mu pošle in s smrtjo se vojskuje. Nebeški Oče, bolnik te ne more prositi; zato usliši naše prošnje zanj. Usmili se njegovih solz, usmili se njegovega vzdihovanja. Tvoje usmiljenje naj mu odpusti, kar je hudega storil po svoji slabosti. Vzemi njegovo dušo v kraj večnega miru. V tebe je veroval, v tebe je upal, in tebe je ljubil; zato je izpolnoval zapovedi tvoje.

Vsemogočni Bog in Oče, potrdi ga, ker sedaj ga obhajajo smrtne težave. O Bog, ne daj mu obnemagati v tej zadnji vojski. Po svojem velikem usmiljenju usmili se ga v sodbi. Daj mu mirno zaspati in obriši mu solze v večnosti.

Jezus Kristus, ti si se na svetu tudi boril s smrtjo; zato poznaš človeško srce in veš, kako trpi pri umiranju. Ker sam poznaš bridkost umiranja, zato potolaži trpečega, potrdi umirajočega.

Vsemogočni Bog, potrdi njegovo vero, da bo v tebe veroval, kakor da bi te gledal. Podpiraj njegovo upanje, da bo v tvojo besedo zaupal, kakor da bi tebe samega slišal. Oživi njegovo ljubezen, da se ne loči od tebe, preden je pri tebi v nebesih. Pokaži mu lepoto prihodnjega življenja,

da ne bo trepetal pred trohnobo. Stori to, o Bog, potem umirajočega ne bo plašil noben peklenski strah, in ga ne bo goljufala nobena sovražna zvijača. Smrt mu bo prijazen korak v večno življenje.

Usmiljeni Izveličar, tudi za tega bolnika si se podal v smrt; naj torej ne bo izgubljeno nad njim tvoje zasluženje. Blagoslovi, posveti, očisti ga, da kdaj častito vstane od smrti.

Usmiljeni Jezus, ti si na križu srečno dokončal, pridi temu umirajočemu služabniku na pomoč, da tudi on srečno konča. Jezus, ostani pri njem, dokler ne sklene svojega življenja. Sprejmi njegovo dušo v svoje roke. Amen.

2.) Sprejmi, Gospod, svojega služabnika v stanovanje večnega izveličanja, katero upa po tvojem usmiljenju. Amen.

Reši, Gospod, njegovo dušo večne smrti, kakor si rešil Henoha in Elija splošnega umiranja. Amen.

Reši, Gospod, njegovo dušo vseh nasledkov greha, kakor si rešil Noeta iz vesoljnega potopa. Amen.

Reši, Gospod, njegovo dušo vsega obupanja in malosrčnosti, kakor si rešil Joba v njegovih težavah. Amen.

Reši, Gospod, njegovo dušo vsega zalezovanja hudobnega duha, kakor si rešil Danijela iz levnjaka. Amen.

Reši, Gospod, njegovo dušo vseh nevarnih bridkostij srca, kakor si rešil tri mladeniče v ognjeni peči. Amen.

Reši, Gospod, njegovo dušo vezij tega revnega življenja, kakor si rešil svetega Petra iz ječe. Amen.

Jezus, ki te je angel potolažil v smrtni bridkosti, — tolaži tudi našega umirajočega brata v njegovi smrtni bridkosti.

Jezus, ki si še na križu prosil za svoje sovražnike, — bodi tam v nebesih priprošnjik našemu umirajočemu bratu.

Jezus, ki si klical na križu: „Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil!“ — ne daj našemu umirajočemu bratu brez tolažbe ta svet zapustiti.

Jezus, ki si na križu dokončal odrešenje človeškega rodú, — pomagaj tudi našemu umirajočemu bratu, da srečno dokonča zadnjo vojsko.

Jezus, ki si izročil svojo dušo v roke svojega Očeta, — v tvoje roke izročimo tudi mi dušo svojega umirajočega brata.

3.) Molimo! Tebi, o Gospod, priporočamo dušo tvojega služabnika, katera je delo tvoje vsemogočnosti, ker ti si jo ustvaril. Edino pravi in živi Bog! Ne glej na grehe svojega služabnika, katere je v svoji mladosti ali pozneje storil nepremišljeno in pogosto. Čeravno je prestopil tvoje zapovedi, vendar zaupa v tvojo besedo, ki obeta milost skesanemu grešniku. Grešil je sicer, pa tebe, Boga Očeta, Sina in svetega Duha ni zatajil. Tudi ti, neskončna dobrota, ga ne zataji, temveč podeli mu svojo vsemogočno milost, da se stanovitno vojskuje in srečno zmaga. Zavoljo neizmernega zasluženja krvave smrti Jezusove bodi mu sedaj in ob uri njegove sodbe milosten in usmiljen.

Pridite naproti, vi sveti angeli, in peljite ga v nebeški Jeruzalem. Prosite za njega, vi izvoljenci božji, da se bo kmalu večno veselil v vaši družbi. Po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Kazalo.

Stran

Predgovor prelagateljev 3
Namen te knjige 5
Molitev pred premišljevanjem 7
Molitev po premišljevanju 8

Premišljevanja.

1. Podoba ravnokar umrlega človeka 8
2. Ob smrti je vsega konec 15
3. Življenje je kratko 23
4. Smrt je gotova 30
5. Ni gotovo, kdaj bomo umrli 38
6. Smrt grešnikova 46
7. Čuvstva umirajočega brezskrbneža, ki je malo mislil na smrt 55
8. Smrt pravičnega 64
9. Mir umirajočega pravičnika 73
10. Kako se pripravljajmo na smrt 83
11. Cena časa 91
12. Kako imenitno je izveličanje 99
13. Ničemurnost sveta 108
14. Sedanje življenje je pot v večnost 116
15. Zloba smrtnega greha 124
16. O božjem usmiljenju 133
17. Zloraba božjega usmiljenja 141
18. O številu grehov 151
19. Kako velika dobrota je milost božja, in koliko zlo je nemilost božja 161
20. Grešnikova nespamet 169
21. Grešnikovo nesrečno življenje in srečno življenje onega, ki ljubi Boga 178
22. O grešni navadi 188
23. Kako hudobni duh slepi grešnika 198
24. O posebni sodbi 206
25. O poslednji sodbi 215
26. Trpljenje v peklu 225

Stran
27. Pekel je večen 235
28. Zavržencev pekoča vest 244
29. O nebesih 251
30. O molitvi 261
31. O stanovitnosti 270
32. O zaupanju na varstvo preblažene Device Marije . . 284
33. O ljubezni do Boga 294
34. O svetem obhajilu 303
35. Ljubeznivo bivanje Jezusovo na oltarju v najsvetejšem zakramentu 314
36. O soglašanju z voljo božjo 324

Molitvenik.

Jutranje molitve 335
Molitev sv. Alfonza Liguorskega 336
Večerne molitve 336
Večerna molitev sv. Mehtilde 337
Moli k Mariji za odpuščanje grehov 338
Sveta maša 339
Molitev po tihi sv. maši 350
Litanije v čast presv. Srcu Jezusovemu 351
Litanije vseh svetnikov 353
Lavretanske litanije 361
Spovedne molitve 365
Obhajilne molitve. Pred svetim obhajilom 367
Po svetem obhajilu 370
Razne molitve:
Molitev za milost srečne smrti 373
Priprava na smrt 374
Molitev k sv. Jožefu za pomoč v poslednji uri . . . 376
Molitev k sv. Barbari 376
Molitev k sv. Uršuli 377
Molitev k svojemu sv. patronu 377
Prošnja k Izveličarju 377
Pobožnost vernim dušam v tolažbo 378
Molitve za umirajočega 380

Naslednji molitveniki,

katere je izdala
Družba sv. Mohorja v Celovcu,
priporočajo se v naročevanje:

	Za družalke K.	Za družalke b.	Za neude in po knjigarnah K.	Za neude in po knjigarnah b.
Fr. Kosar: **Nebeška hrana,** I. del . broš.	1	—	1	40
— „ „ II. del . „	1	—	1	40
L. Škufca: **Šmarnice** . . . . „	—	80	1	20
A. Kalan: Tomaža Kempčana: **Hodi za Kristusom!** . . . . „	—	80	1	20
B. Bartol: **Hoja za Marijo Devico** „	—	60	—	80
J. P. Pavlič: **Gospod, teci mi pomagat!** „	—	80	1	20
J. Volčič: **Šmarnice** naše ljube Gospė „	—	80	1	20
A. M. Slomšek: **Življenja srečen pot** „	—	80	1	20
— **Krščansko devištvo** „	—	80	1	20
Dr. J. Pajek: **Sveti Jožef** . . . . „	—	80	1	20
A. Žgur: **Marija Devica, majnikova kraljica** . . . . „	—	80	1	20
Dr. J. Walter: **Sv. rožni venec** . . „	—	80	1	20
J. K. Pagani: **Presv. Rešnje Telo** . „	—	80	1	20

Cene so v kronski veljavi.

Kdor si naroči vezan molitvenik, naj dodá gornji ceni za knjigo še za vez v usnji z zlato obrezo 1 krono 20 bel., v prtu z rdečo obrezo pa 80 beličev.

